MEDDELELSER OM GRØNLAND
UDGIVNE AF
KOMMISSIONEN FOR VIDENSKABELIGE UNDERSØGELSER I GRØNLAND
Bd. 90 · Nr. 4

RETLIG ADFÆRD

EN ANALYSE AF RETSMYNDIGHEDERNES ADFÆRD MED EKSEMPLER SÆRLIG FRA DEN KRIMINELLE RETSPLEJE I GRØNLAND

Bind II

Bilag

AF
VERNER GOLDSCHMIDT

KØBENHAVN
C. A. REITZELS FORLAG
BIANCO LUNOS BOGTRYKKERI A/S
1957

OVERSIGT OVER BILAG TIL AFHANDLINGEN

		Side
Bilag 1.	Kort over Grønland	4
Bilag 2.	Oversigt over retsmyndighedernes stedlige placering i Vestgrønland (undt. Thule) pr. 31/12 1947	6
Bilag 3.	Udskrifter af politirapporter fra Sukkertoppen i tiden 24/9—28/11 1948 samt rapportskriverens bemærkninger hertil	9
Bilag 4.	Udskrifter af samtlige politirapporter fra Frederikshaab i tiden 5/1—3/5 1949	14
Bilag 5a.	Tabel I. Sager behandlet af sysselretter og kommuneråd 1938—48 fordelt efter vurderingskategori	25
Bilag 5b.	Tabel II. Sager behandlet af sysselretter og kommuneråd 1938—48 fordelt efter direktiv	25
Bilag 5c.	Tabel III. Sager vedrørende udbredelse af kønssygdom, tyveri fra dansk person eller institution samt tyveri fra grønlandsk person 1938—48 fordelt efter behandlende retsmyndighed	26
Bilag 5d.	Tabel IV. Behandlede sager fordelt efter sagens udfald og vurderingskategori, procentvis fordeling efter sagens udfald (årligt gennemsnit 1946—48)	28
Bilag 6.	Afskrift af skrivelse af 24/11 1947 fra sysselmanden i Qutdligssat samt en samme dato afgivet rapport underskrevet af sysselmanden og den stedlige butiksbestyrer vedrørende tyveri fra butikken i Qutdligssat	29
Bilag 7.	Uddrag af forhandlingsprotokollerne for K. og Akunaq kommuner	35
Bilag 7a.	Afskrift af skrivelse af 25/7 1947 fra landsfogden i Nordgrønland til sysselmanden i Godhavn	35
Bilag 8.	Uddrag af forfatterens notater gjort under voteringer i en sysselretssag d. 7/2 1949 i Godthaab	37
Bilag 9.	Udtalelser af myndighedspersoner og andre	39
a.	Udtalelser af myndigheder	39
b.	Udtalelser af et udsnit af myndigheder og befolkning i Thule	73
Bilag 10.	Oversigt over bestemmelser indeholdende hjemmel til at pålægge straf m. v. gældende for hele Vestgrønland (undt. Thule) pr. 31/12 1948	76
Bilag 11.	Sagsamling	78

Bilag 1.

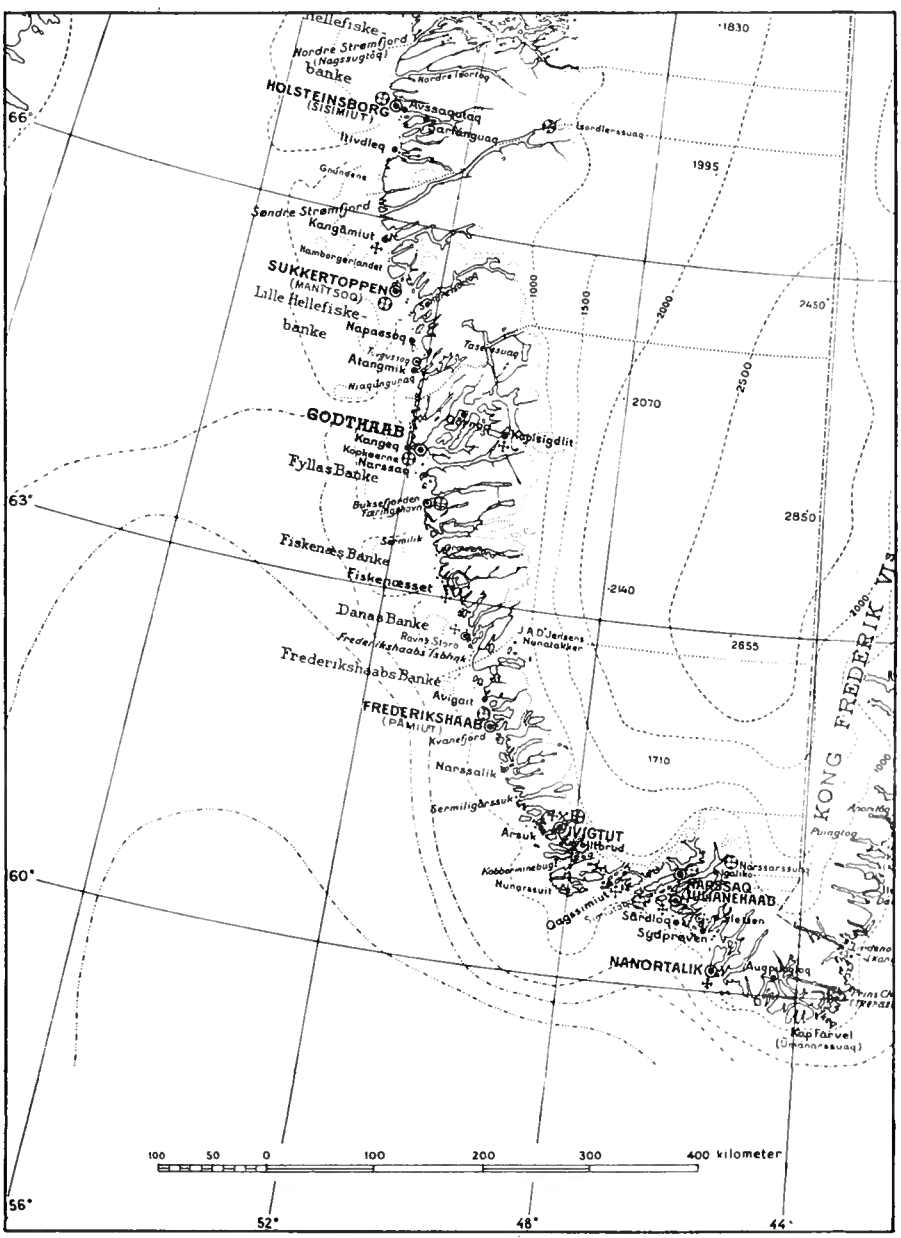

Kort over Vestgrønland (sydlig del).

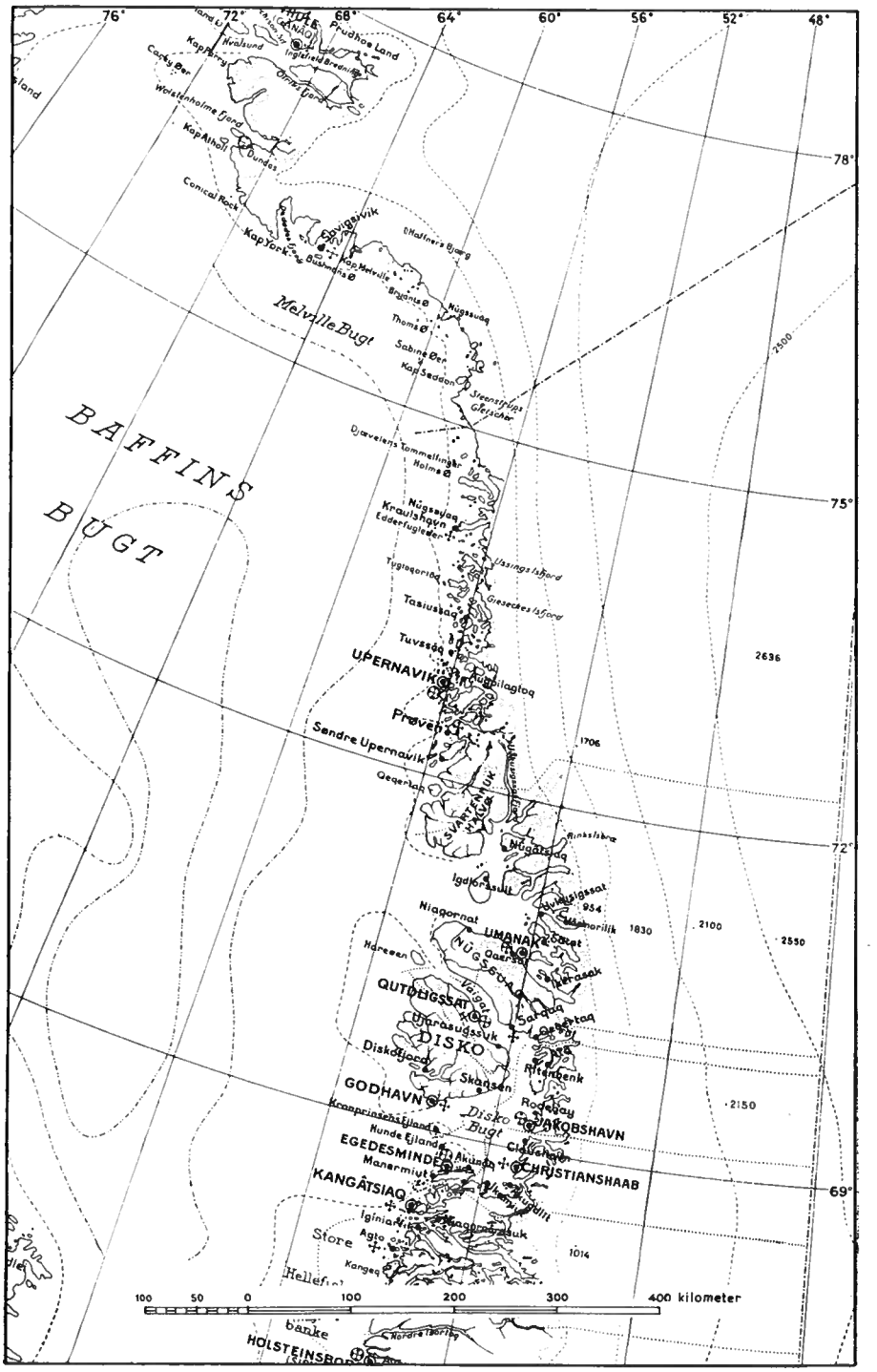

Kort over Vestgrønland (nordlig del).

Bilag 2.

Oversigt over retsmyndighedernes stedlige placering i Vestgrønland (undt. Thule) pr. 31/12 1947.

Nordgrønland: 1 landsfoged, sæde i Godhavn.

7 sysselretter	Syslets indb. pr. 31/12 1947	39 kommuneråd	Kommunens indb. pr. 31/12 1947	Politi
		Kravlshavn	256	
		Tasiussaq	222	
		Tugsâq	117	
		Augpilagtoq	113	
Upernavik	1459	Upernavik	367	Upernavik
		Proven	277	
		Søndre Upernavik		
		Nûgâtsiaq	161	
		Igdlorssuit	137	
		Uvkusigssat	79	
	1490	Sâtut	174	
		Ikerasak	174	
Umanak		Umanak	524	
		Qaersut	145	
		Niaqornat	96	
		Kronprinsens Eilande	62	
		Diskofjorden	79	
Godhavn	566	Godhavn	341	
		Skansen	84	
		Ujarasugssuk	83	
		Qutdligssat	952	Qutdligssat
Ritenbenk	1489	Saqaq	245	
		Qeqertaq	119	
		Ritenbenk	90	
		Atâ	91	
Jakobshavn	909	Rodebay	127	
		Jakobshavn	691	

Christianshaab	670	Claushavn	226
		Christianshaab	199
		Akugdlît	143
		Ikamiut	102
Egedesminde	2477	Akûnaq	304
		Hunde Eilande	165
		Egedesminde	734
		Manermiut	184
		Kangatsiaq	398
		Niaqornârssuk	234
		Iginiarfik	184
		Agto	274

Sydgrønland: 1 landsfoged, sæde i Godthaab.

6 sysselretter	Syslets indb. pr. 31/12 1947	27 kommuneråd	Kommunens indb. pr. 31/12 1947	Politi
Holsteinsborg	1616	Holsteinsborg	840	Holsteinsborg
		Qerrortussoq	236	
		Sarfánguaq	299	
		Itivdleq	241	
Sukkertoppen	1750	Kangâmiut	507	Sukkertoppen
		Sukkertoppen	889	
		Napassoq	183	
		Atangmik	171	
Godthaab	2012	Kangeq	159	
		Kapisigdlit	196	
		Qornoq	175	
		Godthaab	1045	
		Narssaq	153	
		Fiskenæsset	284	
Frederikshaab	1329	Avigait	169	Frederikshaab
		Frederikshaab	670	
		Narssalik	198	
		Arsuk	292	
Julianehaab	3262	Qagssimiut	256	
		Narssaq	526	
		Julianehaab	1007	
		Igaliko	301	
		Sârdloq	273	
		Sydprøven	624	
		Sletten	275	
Nanortalik	1051	Nanortalik	807	
		Augpilagtoq	244	

Forsåvidt angår personer, som i medfør af lov nr. 134 af 18/4 1925 §§ 40—42 står under grønlandsk ret (bestemmelsen er stadig gældende) gjaldt retsplejebestemmelserne i lovens § 44 samt reglerne i kgl. anordning af 26/7 1926 om retsplejen i Grønland.

Vedrørende kommunerådenes politi- og retsplejemæssige opgaver henvises endvidere til kgl. anordning af 29/5 1926 om de grønlandske kommuneråd §§ 32 og 33.

Skønt uhjemlet traf kommunerådene ofte afgørelse i såvel civile som kriminelle sager.

Med hensyn til personer under dansk ret henvises særlig til lov nr. 134 af 18/4 1925 § 43.

Bilag 3.

Udskrifter af politirapporter fra Sukkertoppen i tiden 24/9—28/11 1948 samt rapportskriverens bemærkninger hertil.

Rapporterne.

24/9. »H« ankom.

Der var nogle danske tømrere om bord, men der skete intet om aftenen.

25/9. »H« afsejlede.

De danske tømrere forblev her og af den grund var de ude om natten, men intet hændte.

26/9. Ung pige K. R. gik op til tømrerne, skønt det var forbudt hende.

27/9. »E. d. R.« ankom og rejste næste dag, intet skete.

28/9. »M« ankom.

Der skete intet om aftenen, men om natten kl. 24^{30} blev K. R. og K. H. set sammen med to af de danske tømrere gående i retning mod tømrernes hus, de nåede at komme ind og fik låst døren. Ved 2-tiden kom de ud igen, næste dag blev de meldt til sysselmanden, der truede dem med, at de ville blive forvist næste gang der skete noget lignende.

29/9. Losning af »M«.

Om aftenen kom matroserne i land meget berusede, de gik op til forsamlingshuset, hvor der var dansemik, dér var to af dem lige ved at komme op og slås, men de to betjente skilte dem ad og stoppede for dansen, da var kl. 23^{30}.

30/9. »M« rejste.

Var ude om natten p. gr. af tømrerne. Disse var til dansemik i forsamlingshuset, der skete intet, men betjentene var efter dansen ude at gå, til der ikke var flere mennesker på gaden.

1/10. »V« — fiskerbåd kom, men intet hændte.

2/10.

Om aftenen var en af V-fiskerne oppe hos L. N., fiskeren forklarede på forespørgsel, at han kendte L., intet skete.

3/10. V-båden rejste.

Om aftenen var pigen M. M. sammen med en af tømrerne set ude, de blev skilt ad.

4/10. Intet skete.

5/10. To af tømrerne var ude med deres kivfat om natten, dette blev meddelt rådsformanden næste dag.

6/10. »K« ankom.

Mandskabet i land om aftenen, men intet skete.

7/10. »K« lå her, intet skete.

Samme aften så han K. R. med en af tømrerne, hun blev kraftigt advaret, de blev skilt ad.

8/10. »K« rejste. Tømrerne rejste med. »V« ankom.

Om aftenen var der meget at gøre, idet matroserne var efter pigerne, der skete dog ikke noget særligt, men to matroser gik ind for at drikke øl hos D. H., men de blev smidt ud, det blev dog blot sagt til dem, og så gik de. De to var de sidste, der kom om bord og da var kl. 1^{00}. Først hjemme kl. 3^{30}.

15/10. »M« ankom igen.

En af matroserne ville have fat i en pige, men betjentene forhindrede det. Alle kom om bord og intet videre passerede.

16/10. To matroser fra »M« var i land og danse i forsamlingshuset, intet skete.

17/10. »M« afsejlede.

»B« ankom, men intet hændte.

18/10. To matroser fra »B« var i land, den ene af dem led af gonorrhoe, og ham så politiet sammen med en pige samme aften, de ved ikke, om han havde haft samleje med hende, men overgav pigen til lægen næste dag.

23/10. S/S »L M« ankom. Der skete intet.

29/10. »S« ankom.

Kaptajnen og styrmanden i land om aftenen, de forsøgte at få fat i nogle piger, men pigerne løb fra dem. De gik om bord igen kl. 1^{30}.

30/10. 3 matroser, styrmanden og kaptajnen i land og til dansemik i forsamlingshuset. Efter dansen forsøgte de at få fat på piger, uden politiets viden, men politiet regnede med, at folkene var på »jagt«, og så sendte de alle piger, der var ude, hjem da var kl. 24^{30}, og de 5 gik så om bord ved 1-tiden.

1/11. Patruljerede med U. R., intet skete.

2/11. Kaptajnen og styrmanden i land igen til dansemik i forsamlingshuset; inden dansen ophørte ville de gå og sagde så til politiet, at de skulle om bord, men D. pålagde U. at følge efter dem i nogen afstand og han så så, at de løb efter piger. Da så U. kom hen til de to, lyste den ene af dem på hans ansigt med en lygte, så at han ikke kunne se, og imens løb den anden videre efter nogle piger, så sendte U. bud efter D.,

de to politifolk mødtes ved kirken, hvor også de to søfolk var. Kaptajnen og styrmanden begyndte at snakke om andre ting og var ikke særlig glade for situationen. Betjentene sagde til dem, de ikke måtte løbe efter piger, senere hen på natten mødte så D. kaptajnen med en pige, de blev skilt fra hinanden. Betjenten meldte pigen til kommunerådsformanden og hun fik til straf ikke at måtte gå til dans en hel måned.

3/11. Ingen i land fra »S«.

4/11. Ingen i land fra »S«, men tømrer L. F. lavede ballade i fuldskab om aftenen, han ville »tæve« nogen, de var tre om at slæbe ham hjem, han gjorde modstand en hel del, han måtte tages med magt, han kom ikke mere ud om natten. N. S. holdt vagt. Når han gjorde alt for megen modstand, gav de ham nogle slag. Sagen sendt til kommunerådet.

5/11. Matros fra »S« i land, men gik hurtigt ud igen. Ved 24^{00}-tiden om natten gik kaptajnen i land sammen med frk. B. og gik med hende op til sygehuset og vendte lidt efter tilbage alene. Intet skete.

6/11. 4 matroser, styrmanden og kaptajnen i land, intet skete, men matroserne begyndte at drille U. R. og kaste sne efter ham, intet videre passerede, de var alle om bord igen i løbet af aftenen.

7/11. 4 matroser og styrmanden i land til dans i forsamlingshuset, dansen ophørte kl. 2^{00}, og de kom om bord uden at noget hændte.

8/11. Ingen i land. Intet skete.

9/11. »H« ankom. Folkene fra skibet i land, men intet skete. 2 matroser og kaptajnen fra »S« i land og i forsamlingshuset til dansemik, kaptajnen var der ikke længe. Medens D. passede forsamlingshuset, patruljerede U. ude. Kaptajnen mødte U., Kaptajnen forsøgte at tage hans knippel fra ham, D. ved ikke hvorfor, der blev så sendt bud efter D., som kom, men da var Kaptajnen stukket af. Kaptajnen havde til U. sagt noget om, at »det var kvindernes skyld«, at han forsøgte at tage hans knippel.

Senere hen på natten mødte de kaptajnen på vejen, det var tydeligt, at han ikke var glad for mødet, idet han gav sig til at bande, han kom om bord ved 12^{30}-tiden.

10/11. Kaptajnen i land, gik op til sygehuset, ingen andre i land.

11/11. Kaptajnen i land, men var hos danske, ingen andre i land og ved 1^{00}-tiden kaptajnen atter om bord.

12/11. »J« ankom. Ingen i land fra »S«, nogle af passagererne fra »J« samt nogle matroser i land, snart om bord igen.

13/11. »J« sejlede. »S« besætning med.

18/11. »L« kom.

Om aftenen var matroserne i land og i forsamlingshuset til dans (9 matroser). Dansen ophørte kl. 24^{00} og matroserne gik frem og tilbage på vejen, intet skete, om bord igen kl. 1^{00}.

19/11. 6 matroser fra »L« i land, der var ingen dans, men de gik

frem og tilbage på vejen, to af dem gik op mellem husene som for at skjule sig for politiet, adspurgt om, hvad de der havde at gøre, kunne de intet anføre, og måtte så gå om bord.

24/11. »Adolf Jensen« ankom.

Folkene i land, men intet skete.

24/11.

Folkene i land, men intet skete.

26/11. Folk i land, men var inviteret hos folk, ingen på vejen.

27/11. Folkene i land og var i forsamlingshuset til dansemik og efter dansens ophør, opholdt de sig lidt på vejen, men gik snart efter om bord.

28/11. Folkene i land til dansemik, nogle af dem om bord inden dansens ophør.

Rapportskriverens bemærkninger.

Sukkertoppen 29/11 1948.

D. P., politibetjent, lejet (arbejder).

Nu i foråret, da »Disko« kom, blev der oprettet politi her på ungdommens initiativ. Ungdommen henvendte sig gennem V. Sk. til det tidligere kommuneråd, der lod sagen vente til kommunerådsvalget 1946, da det nuværende råd kom til, så gik nogle år, hvor man ikke henvendte sig til det nye råd, men så henvendte D. P. og K. S. sig til rådsformand L., om at de var villige til at virke som politibetjente her, og det blev sanktioneret af formanden.

I begyndelsen fik de intet for det, men nu får de løn: 10 kr. for at være ude om natten fra omkring kl. 20^{00} til kl. 3^{00}, når der ikke er flere mennesker ude, og så arbejder de næste morgen fra kl. 9^{00} som fastlejet ved kolonien, S. er ansat på »H«. Lønnen dækker også dette arbejde. De er kun ude, når der kommer fremmede skibe ellers ikke. Sysselkassen betaler lønnen, når større skibe er i havnen, ved besøg af mindre fartøjer, som motorbåde er det kommunekassen, der betaler. Når der ingen skibe er, får han lejet-løn af kolonien.

Der er egentlig ikke nogen arbejdsgiver. Motivet til arbejdet var at fordrive den store usædelighed, som da herskede her i byen, de anser dog kommunerådsformanden og bestyreren som deres overordnede.

Rapport skrives hver gang, der er tjeneste og den vises til bestyreren. Rapportbogen har han for nylig fået udleveret af bestyreren. Sysselkassen har betalt uniform og kasket. Han er forsynet med knippel, den har endnu ikke været i anvendelse.

Hvis en mand og en pige møder hinanden på vejen, så har politiet intet imod, at de følges ad, men hvis det drejer sig om fremmede, d. v. s. dem, der kommer fra andre steder, så skrider de ind og forhindrer kontakt. Hvis en dansk fisker kommer i land og siger, at han kender nogen

i et hus her, får han lov at gå derind; hvis fiskeren senere kommer ud af huset med datteren, og de går ud for at finde et sted, hvor de kan være sammen i fred, skrider politiet ind.

Hvis politiet møder en fuld dansk matros alene i land, er det en pligt at bringe ham om bord. Hvis der er andre matroser, så fører politiet opsyn med, at de bringer den fulde om bord.

K. R., A. H., K. K., K. N. kan i øjeblikket ikke huske flere, de har gonorrhoe, der er lidt flere endnu. Politiet fører særlig opsigt med disse, som de på egen hånd skaffer sig oplysninger om. Det forsøger at holde øje med dem, der har fået frakendt maltretten, men det er meget svært, for de pågældende fortsætter med at drikke hos andre folk, og når kommunerådet først har frakendt nogen maltretten, er det som om rådet derefter tilgiver den pågældende, man skrider i hvert fald ikke ind overfor misbrug. Politiet vil sandsynligvis i givet fald tage sig af forviste, der alligevel dukker op her. Politiet fører ellers ikke opsyn med afsonende.

Det største ønske er at politiet får en instruks. Befolkningen meget interesseret i politiarbejdet og vil gerne fortsætte med det som eneste job. Mener det er rigtigt, at politiet uddannes i kendskab til love og bestemmelser, ligeledes uddannelse i dansk sprog er meget påkrævet. Ingen vanskelighed med at hævde sig overfor danske, men sprogvanskeligheder.

Politiet har lov til at anvende vold, slag med knippel overfor danske og grønlændere, når det skønnes nødvendigt. Da de ingen særlig instruks har, noget betænkelig ved at trænge ind i huset med magt. — Et anholdelsesrum vil være ønskeligt. Folk har takket politiet for at antallet af tyverier og særlig smitte med gonorrhoe og natteslagsmål i fuldskab er gået ned i væsentlig grad.

Bilag 4.

Udskrifter af samtlige politirapporter fra Frederikshåb i tiden 5. jan.—3. maj 1949.

5/1. Hr. kommunerådsformanden.
Kl. 12—21.
Efter midnat er alting stille herude, der sker intet mærkværdigt.
sign. J. B.

19/1. I nat ved tre tiden var der stort drikkeri ved den østlige del af byen, men de laver ingen ballade. Alt er stille omkring institutionsbygningerne. sign. P. A.

19/1. Kl. 16—24. Vagttjeneste som politi.
De unge mennesker adlyder straks når man sagde til dem, hvad de ikke måtte gøre, ingen modsætter sig. Ved 20^{30} tiden kom formand N. P. ud fra K. H. og forsøgte at gå over til P. P., men vaklede på vejen, jeg og hans kone anstrengte os for at få ham hjem, og da vi ikke kunne klare det, hentede vi K. H., men da vi kom tilbage til stedet, var han der ikke, han havde i mellemtiden gået hjem af sig selv, der skete intet andet mærkværdigt. Jeg ved kun, at han havde drukket hos K. H. og P. P. sign. J. B.

20/1. Fra eftermiddag kl. 4—12 nat.
Børnene var lette at have med at gøre, og de unge mennesker, som jeg lod komme hjem, adlød straks. Men K. H. gjorde det ikke, hun gik først hjem, da jeg sagde det til hende mange gange, de sidste gik hjem da klokken var 11. Der var fred overalt. sign. A.

21/1. Kl. 24.
Der sker intet mærkværdigt inat.
Men henad morgengry brød snestormen løs. Hvis man ikke har overtøj, kunne man dårligt klare det. sign. J. B.

21/1. Kl. 12—8.
Vejret var meget dårligt. Der var slet ingen ude om natten.
sign. A.

22/1. Kl. 12—8.
Der var fredeligt overalt i Frederikshaab.
sign. A.

22/1. Kl. 16—24.
Aftenen var så stille og fredelig, selvom kivfat har fest, der var stille overalt og vejret var godt, der kom ikke ret mange unge mennesker iaften, der sker overhovedet intet mærkværdigt.
sign. J. B.

Søndag den 23. januar kl. 4—12.
Vejret er dejligt, ungdommen dansede, derfor var der fred overalt.
sign. A.

23/1. Kl. 12—21.
Fra midnat indtil det bliver lyst sker ingenting.
sign. J. B.

24/1. Kl. 4—12.
Der er næsten ingen unge mennesker ude, og der sker ingenting. Men det er meget koldt.
sign. A.

25/1. Kl. 4—12.
I aften var der mange unge mennesker ude på besøg. Ellers var der fredeligt overalt. Men idag kom B. M. hen til os og påstod, at jeg havde noteret hende i min notesbog, men det gjorde jeg imidlertid ikke, jeg mødte hende kun igår ved 10 tiden, som hun var på vej hjem, jeg troede, jeg måtte undersøge sagen nærmere.
sign. A.

26/1. Kl. 12—3^{30}.
Jeg havde besvimet tre gange i løbet af natten, til sidst var jeg så forskrækket, og så gik jeg hjem. Jeg har feber og hovedpine, jeg har det slet ikke godt i det hele taget, så i må finde en afløser til mig, for jeg kunne ikke klare det foreløbigt.
sign. A.

26/1. Fra midnat indtil morgenen sker ingenting.
sign. J. B.

26/1. Kl. 16—24.
Indtil midnat var der fredeligt overalt og der sker intet bemærkelsesværdigt.
sign. B.

27/1. Kl. 16—24.
Der er flere mennesker på vejene end igår aftes, de fleste af dem er unge mænd, selvom man ikke havde sagt til dem, kom de aldrig ned på pladsen. Før klokken var ti, kom alle kvinderne hjem, jeg mødte kun unge mænd nu og da.
sign. B.

28/1. Den halve nat indtil kl. 12.
Jeg var på vagt for første gang. Vejret er dejligt, der er ingen mennesker at se herude, jeg mødte kun K. og hans kone, der danses hos Jonathans. sign. P.

29/1. Aften kl. 16—12. Søndag.
Der sker intet bemærkelsesværdigt. sign. B.

29/1. Kl. 12—21.
Fra midnat indtil det bliver lyst havde jeg ikke lagt noget særligt mærke til, alt er fredeligt. sign. B.

301 1949. Den halve nat.
Der blæste stærkt sydøst og regner, der er ellers noget fulde mennesker at se, men de har det fredeligt allesammen, kulrummet havde været lukket op. sign. P.

30/1. Den halve nat.
Det blæste meget stærkt sydøst, jeg mødte danske engang imellem, det fyger stærkt. sign. P.

31/1. Vejret er ikke særlig godt, det blæste stærkt fra vest indtil kl. 10, der drikkes øl, men alting er godt og fredeligt. sign. P.

31/1. Fra kl. 12—21.
Fra midnat indtil det bliver lyst sker der ingenting, alt er roligt. sign. B.

1/2. Aften kl. 16—24.
Der var fredeligt overalt hele aftenen, og der sker intet bemærkelsesværdigt. sign. B.

1/2. Morgen
Indtil det bliver lyst, sker der ingenting. sign. B.

2/2 1949.
Vejret er meget godt, det blæste lidt fra vest efter midnat, jeg er taknemlig fordi vejret er så godt, iøvrigt sker der ingenting.
sign. P.

2/2. Vejret er godt, der er mange mennesker på vejene, der danses i forsamlingshuset, men tømrernes kivfakker var hos deres arbejdsgivere indtil midnat nemlig Bodil M. Else og Thala J. sign. P.

3/2. Aften kl. 17—24.
Endnu engang sker der intet indtil midnat.
sign. B.

3/2. Kl. 12—21.
Fra midnat indtil det bliver lyst var alting roligt, og der sker intet bemærkelsesværdigt.
sign. B.

4/2 1949.
Vejret er godt, der fængsledes en mand idag, alting er fredeligt, og der sker intet.
sign. P.

5/2. Aften kl. 17—24.
Der sker heller ikke noget bemærkelsesværdigt indtil midnat.
sign. B.

6/2. Aften kl. 17—12.
Der sker intet bemærkelsesværdigt indtil midnat. Kl. 11 da de dansende i forsamlingshuset holder op, lagde jeg mærke til, at der kommer ingen danskere ned fra forsamlingshuset, og så kommer jeg op til S. B., og der mødte jeg danskerne, som netop begyndte at danse med pigerne, jeg sendte alle pigerne ud med det samme, men een af dem modsætter sig, det er M. P., men da husejeren kom og forsvarede mig, kom hun også ud, og S. B. sagde til mig, at han troede, at det ikke gør noget at invitere nogen til dans.
Det er også engang forleden, da jeg mødte M. P. på vejen, da klokken var henved 12, da sagde jeg til hende, at hun måtte gå hjem, hun modsatte sig også den gang.
sign. B.

6/2 1949.
»Ternen« er her, den ene af besætningen var oppe og besøgte E. P., der sker intet bemærkelsesværdigt efter midnat.
sign. P.

7/2 1949.
Den halve nat fra kl. 12 brød nordenstormen løs, der er intet menneske at se hele aftenen, jeg så ind til fangen i fængslet engang imellem.
sign. P.

7/2. K. kom for sent til skolen om morgenen, jeg måtte gå derover og vække ham efter opfordring, jeg kikkede ind til fangen engang imellem.
sign. P.

8/2. Aften kl. 17—24.
Alting var roligt herude indtil midnat, der var ellers flere unge mennesker ude end i de første dage, men ved 11 tiden går de alle hjem. Der sker intet bemærkelsesværdigt.
sign. B.

8/2. Morgen kl. 12—21.
Efter midnat sker der intet bemærkelsesværdigt.
sign. B.

9/2 Halve nat.
Vejret er godt. Jeg kikkede ind til fangen nu og da, jeg mødte to fulde telegrafister, ved daggry brød nordenstormen løs, inat var der så fredeligt overalt.
sign. P.

9/2. Halve nat.
Der danses i forsamlingshuset, vejret er dejligt, jeg kikkede ind til fangen engang imellem, de unge er artige, der sker intet.
sign. P.

10/2.
Vejret er godt, der var mange fulde mennesker på vejene inat, der danses oppe hos S's, men de har det fredeligt allesammen, jeg kom ind til fangen engang imellem, de unge mennesker er artige, og fangen har det fredeligt.
sign. P.

11/2. Aften kl. 17—24.
Indtil midnat sker der intet bemærkelsesværdigt.
sign. B.

11/2. Morgen kl. 12—21.
Efter midnat er alting roligt og der sker intet.
sign. B.

12/2 1949.
Den halve nat blæste fra norden, der er alligevel mange mennesker ude og nogle af dem er fulde. Jeg tabte min lommelygte.
sign. P.

12/2.
Fra midnat indtil daggry var alting roligt, jeg kikkede ind til fangen engang imellem, og han har det godt.
sign. P.

13/2. Kl. 17—24.
Aftenen var meget rolig, og der sker intet bemærkelsesværdigt.
sign. B.

13/2. Kl. 12—21.
Efter midnat var alting roligt, og der sker intet.
sign. B.

14/2. Halve nat.
Vejret var godt, lige efter klokken eet mødte jeg E. P., som var på vej hjem, let beruset var han, fangen har det fredeligt.
sign. P.

15/2. Halve nat.

Vejret var godt, det sner lidt, før klokken tolv; lidt over klokken ti mødte jeg to mænd, som netop var kommet ud fra sygehuset L. og T. (den lille) de havde været på besøg, og jeg lod dem gå hjem. Der var fulde folk ude på vejene, men de har det fredeligt.

sign. P.

15/2. Halve nat.

Vejret var godt, det blæste ikke, men det sner lidt, fangen har det fredeligt, der er intet menneske at se, alting er roligt.

sign. P.

17/2. Kl. 17—24.

Det er også fredeligt den aften, der sker intet bemærkelsesværdigt indtil midnat.

sign. B.

17/2. 1949.

Vejret er godt, det blæste lidt fra nord, der er intet menneske at se, og der sker intet bemærkelsesværdigt, fangen har det fredeligt.

sign. P.

18/2.

Vejret var ellers godt i begyndelsen, tilsidst kom nordenvinden, ved eet tiden mødte jeg J. B. og hans kone, de ledte efter deres plejedatter K., de gik hjem uden at finde hende.

sign. P.

19/2. Morgen kl. 12—21.

Fra midnat indtil det bliver lyst sker der intet bemærkelsesværdigt.

sign. B.

20/2.

Det blæste fra norden, der danses i forsamlingshuset, der er ellers fulde folk, men der sker intet særligt.

sign. P.

21/2. Der sker intet efter klokken tolv nat.

22/2. Der sker intet, de unge var artige hele tiden.

23/2. Den halve nat, vejret er dejligt, der sker intet, der er ellers fulde folk, men alting er fredeligt.

24, 25, 26, samme.

sign. P.

21/2. Morgen.

Efter midnat indtil det bliver lyst var alting roligt herude, og der sker intet bemærkelsesværdigt.

sign. B.

26/2. Aften kl. 17—24.

I begyndelsen af aftenen sker der ikke noget, men henad kl. 11, mens jeg var på vej op, kom John P. hen til mig og sagde, at jeg måtte vide,

at han ikke ville komme op til J. mere, hvor han gjorde tjeneste som fyrpasser. Som sædvanlig kom han ind til fyrrummet (i maskinmesterboligen (J. er dansk bygningssnedker)). Så kom J. og han var fuld og var meget vred, selv om han ikke havde gjort det mindste, og han havde tildelt ham en lussing. Og da han ville forlade ham, kom P. K. og prøvede på for at forhindre ham i at gå, han var også fuld, han kom imidlertid ud og havde sagt, at han går over til politiet, han havde også sagt, at J. måtte skaffe en anden i stedet for ham, så rørene ikke skulle fryse til, hvilket kunne let ske, når der ikke er vagt. Så gik jeg derover. P. K. er netop ved at gå, og J. fulgte ham ud, jeg prøvede at forklare ham, hvordan det hænger sammen, han blev hidsig med det samme og blev højrøstet, jeg prøvede på at forklare ham, hvad John havde sagt, men det er umuligt. Tilsidst kom også en af telegrafisterne, og med ham som tolk havde jeg atter forsøgt at få ham i fornuft, men det gik ikke, imidlertid gik man hver til sit, og jeg forlod ham uden at opnå noget.

sign. B.

22/2. Kl. 12—21 morgen.

Efter midnat indtil det bliver lyst, sker der ikke noget bemærkelsesværdigt.

sign. B.

23/2. Kl. 17—24.

Alting er roligt herude om aftenen, jeg kom hjem ved 7 tiden for at spise, og jeg havde mistænkt at B. M. havde ikke været hjemme igår og havde slet ikke været på besøg hos os, og da jeg kom ud igen, mødte jeg hende på vejen sammen med M. H. Så kaldte jeg på hende og forespurgte hende, hvor hun havde været igår, hun svarede, at hun var hos P. igår sammen med M. H. og drikke kaffe og blev der natten over, og jeg irettesætter hende. Efter at have kikket ind i fængslet var jeg oppe igen og ville have hende hjem, men kunne ikke finde hende, dog fandt jeg hende til sidst oppe hos T. sammen med M. H., og så sender jeg hende hjem igen. Andet havde jeg ikke lagt mærke til.

sign. B.

27/2. Morgen kl. 12—21.

Fra midnat indtil det bliver lyst, sker der intet bemærkelsesværdigt.

27/2. Aften kl. 17—12, samme.

1/3. Morgen kl. 12—21, samme.

2/3. Aften, samme.

3/3. Morgen kl. 12—20, samme.

sign. B.

3/3. Aften kl. 1812—, samme.

5/3. Morgen kl. 12—20, samme.

sign. B.

4/3. Halve nat.

Det blæste norden, der var ellers flere mennesker at se på vejene, men der sker ingenting. Fængslets dør istandsættes.

6/3. Halve nat.

Det blæste sydøst, og det fyger meget, det er kun få mennesker at se, der sker iøvrigt ingenting, ved daggry blev vejret værre.

sign. P.

7/3. Halve nat.

Det er som sædvanlig dårligt vejr, det blæste stærk norden, der var biograf.

9/3. Halve nat.

Sydøst, sne, snefog, der sker ingen ting.

sign. P.

8/3. Aften kl. 18—12.

Indtil midnat sker ingenting.

sign. B.

10/3. Kl. 12—20, morgen, samme.

10/3. Kl. 18—20, aften, samme.

12/3. Kl. 12—21, morgen, samme.

sign. B.

11/3. Halve nat.

Der sker ingenting, der er ellers få mennesker.

sign. P.

12/3. Halve nat.

Der er ellers nogle mennesker at se, men der sker ingenting.

sign. P.

13/3. Halve nat.

Der var næsten ingen mennesker at se, jeg så en dansk håndværker, der gik hjem ved tre tiden om morgenen, han har vist en pige med, men jeg kender ikke pigen, jeg noterede hende ikke, da jeg ikke kendte hende.

sign. P.

13/3. Søndag, halve nat. Der er mange mennesker før midnat, men de har det fredeligt allesammen, der danses oppe hos Ane.

14/3. Der var biograf før midnat, der sker ikke andet.

16/3. Halve nat. Efter midnat mødte jeg lægen, som var på vej hjem fra danske håndværkere. Andet var der ikke at bemærke.

17/3. Morgen. Der sker intet, der er intet menneske at se.

17/3. Aften. Før midnat var der flere mennesker at se på vejene, unge mennesker i særdeleshed, men der var ingen at se omkring institutionsbygningerne.

19/3. Der sker ingenting fra midnat, efter midnat mødte jeg Thomas H., som gik hjem.

Det er alt, hvad der sker i ugens løb. sign. P.

20/3. Morgen kl. 12—20.
Efter midnat sker der ikke noget bemærkelsesværdigt.
sign. B.

20/3. Aften. Der sker ikke noget bemærkelsesværdigt.
sign. B.

22/3. Morgen kl. 12—20, som ovenfor.
22/3. Aften Kl. 18—12, som ovenfor.
24/3. Morgen kl. 12—20, som ovenfor.
24/3. Aften kl. 18—12, som ovenfor.
26/3. Morgen kl. 12—20, som ovenfor.
sign. B.

27/3. Der er intet menneske at se herude, alt er fredeligt, og der sker ingenting.

27/3. Aften. Der er mange mennesker herude iaften. M. var meget fuld, jeg bringer ham hjem, da han ikke kunne klare sig selv, han gjorde ellers intet ulovligt.

29/3. Der er slet ingen mennesker at se hele aftenen, lige efter midnat mødte jeg P. B. og hans kone, som gik hjem.

29/3. Der er ellers mange mennesker på vejene, men der sker intet bemærkelsesværdigt. Om natten mødte jeg P. og hans kone, som var på vej ned, og har det så fredeligt.

31/3. Der næsten ingen mennesker herude, fragtet skib er kommet.

31/3. Der er mange mennesker herude iaften både danske og grønlændere, to af drengene stikker af med pigerne, nemlig med C. og D., men nogle unge mænd havde fået fat i dem.

2/4. Der er kun få mennesker at se, de har det fredeligt allesammen.
sign. P.

2/4. To skibe er her, nogle af besætningen var fulde, men de er lette at have med at gøre, de har det fredeligt allesammen.

4/4. Der er næsten intet menneske at se herude.

5/4. Der er mange mennesker herude iaften, både danske og grønlændere, der danses i forsamlingshuset, jeg sender tre kvinder hjem, som var på vej op for at danse, da kl. var allerede henad tolv.

6/4. Der er intet menneske at se herude, undtagen skibsofficiererne, som havde været på land, og som var gået om bord. Alt er fredeligt.
sign. P.

8/4. Der er mange mennesker før klokken 12, nogle af dem var ulydige, men lette at have med at gøre.

9/4. Fra midnat indtil morgenen var alting stille herude.

10/4. Søndag. Der var ellers mange mennesker herude næsten hele natten; nogle af dem er fulde, men noget ulovligt sker ikke, alting er godt.

11/4. Fragtet »Rigmor« er her, besætningen kom ikke iland, og der sker intet.

12/4. »Jutho« ankom imorges, andet sker der ikke.

12/4. Der er masser af mennesker hele natten igennem, både danske og grønlændere, der danses oppe hos T. P. indtil over kl. 12 midnat. Det var meget kedeligt, nogle kvinder lod jeg gå hjem, der er som følger: S. J., E. H., P. K., L. N., der er ellers flere, men hvem det er, kunne jeg ikke sige, for de flygtede. Er den slags tilladeligt?

sign. P.

13/4. Før midnat var der dans oppe hos T. P., det er besætningen fra »J«, som var deroppe med pigerne D. P., F. K., L. N., M. P., E. P., E. P. II, jeg lod dem holde op, da kl. var 12, andet sker der ikke.

14/4. Før midnat var der dans oppe hos S. B., jeg lod dem holde op da kl. var 11, og de kommer ombord lige efter allesammen.

15/4. Der var både danske og grønlændere at se herude iaftes, nogle af dem var på besøg hos A. P., efter kl. 12 var alle om bord.

sign. P.

17/4. Danskerne dansede oppe hos E. P., to af danskerne havde overnattet hos fiskerne, vagtmanden havde ikke roet dem ud til skibet.

18/4. Der danses i forsamlingshuset indtil kl. 12, danske og grønlændere, nogle af besætningen fra den fragtede skib var iland indtil kl. over eet.

sign. P.

19/4. Halve nat. Der kom ingen ind iland fra skibene, og kvinderne var meget lettere at have med at gøre end i de forrige dage, alle skibene sejlede.

20/4. Der er biograf før kl. 12, der er ikke mange mennesker at se, ungdommen gik tidligt hjem.

21/4. Fra midnat indtil det er lyst, sker der ikke noget bemærkelsesværdigt.

21/4. Indtil kl. 12 sker der ikke noget bemærkelsesværdigt.

22/4. Da kl. var 12^{30}, kommer K. E. med sin motorbåd sydfra, alting er stille herude hele natten.

sign. P.

23/4. Før midnat var der få mennesker at se, og så forsvandt de derefter.

24/4. Imorges da kl. var 4 mødte N. M., som kom ud fra fiskerne, og han var fuld, andet sker der ikke.

25/4. Morgen, vejret var så godt også stille, intet menneske at se, og der sker ingenting.

25/4. Aften. Der er ellers nogen herude iaften, men alting er fredeligt, der er ingen mennesker at se omkring institutionsbygningerne.

26/4. Der danses i forsamlingshuset, der er kun få mennesker at se, og der sker intet bemærkelsesværdigt.

27/4. Morgen. Der sker ingenting.

27/4. Aften. Der sker intet bemærkelsesværdigt. Mine gigtlidelser bliver værre og værre, og jeg er svimmel sommetider.

sign. P.

28/4. Der var få mennesker før kl. 12. Der danses i forsamlingshuset indtil kl. 11, mod daggry sker der intet bemærkelsesværdigt.

29/4. »Narhvalen« afgik imorges.

30/4. Fra midnat indtil daggry var der fredeligt overalt, »Narhvalen« ankom.

2/5. Der danses i forsamlingshuset, kl. 12 holder de op, andet sker der ikke.

3/5. Fra kl. 12 indtil daggry sker der ikke noget bemærkelsesværdigt. »Amdrup« ankom kl. 6 imorges.

3/5. »Amdrup« er her. Der er dans i forsamlingshuset, en fuld mand ved navn A. P. var nærgående imod mig, men jeg lod ham forstå, hvad han ikke måtte gøre, ellers sker der ikke andet.

Bilag 5 a.

Tabel I. Sager behandlet af sysselretter og kommuneråd 1938—48 fordelt efter vurderingskategori.

	1938—39		1940—44		1945—48		Ialt	
	antal	i %	antal	i %	antal	i %	antal	i %
Voldtægt	1	0	5	1	15	2	21	1
Utugt med børn	2	1	22	3	26	3	50	3
Afbrydelse af svangerskab	—	—	1	0	2	0	3	0
Udbredelse af kønssygdom	10	5	81	12	147	15	238	13
Tyveri fra danske	87	43	194	28	252	26	531	29
Tyveri fra grønlændere	34	17	102	15	83	9	219	12
Dyrplageri	6	3	18	3	17	2	41	2
Andet	62	31	264	38	409	43	735	40
Tilsammen	202	100	687	100	951	100	1840	100

Bilag 5 b.

Tabel II. Sager behandlet af sysselretter og kommuneråd i årene 1938—48 fordelt efter direktiv.

	1938—39		1940—44		1945—48		Ialt	
	antal	i %	antal	i %	antal	i %	antal	i %
Indespærring	1	—	10	1	3	—	14	1
Forvisning	6	3	18	3	29	3	53	3
Tvangsarbejde	12	6	43	6	98	10	153	8
Bøde	65	33	327	49	425	45	817	45
Formaning	49	25	87	13	110	12	246	13
Spiritusforbud	3	1	17	2	45	5	65	4
Erstatning	20	10	37	5	21	2	78	4
Andre direktiver	5	2	21	3	36	4	62	3
Frifindelse	4	2	16	2	20	2	40	2
Undladelse af direktiv	23	11	91	13	125	13	239	13
Uoplyst	14	7	20	3	39	4	73	4
Tilsammen	202	100	687	100	951	100	1840	100

Bilag 5c.

Tabel III. Sager vedrørende udbredelse af kønssygdom, tyveri fra dansk person eller institution samt tyveri fra grønlandsk person i årene 1938—48 fordelt efter behandlende retsmyndighed.

Behandlende retsmyndighed	Vurderingskategori					
	III udbredelse af kønssygdom		IV tyveri fra dansk person ell. insti.		V tyveri fra grønl. person	
	antal	i %	antal	i %	antal	i %
Kommuneråd	42	18	121	24	108	51
heraf afsluttet uden retsforfølgn.	(20)	..	(32)	..	(31)	..
Sysselret	117	50	199	39	29	14
Kommuneråd + sysselret	74	32	188	37	73	35
Tilsammen	233	100	508	100	210	100

Ovenstående tabel, der er illustreret i figur 2, omfatter sager vedrørende udbredelse af kønssygdom, tyveri fra dansk person eller institution samt tyveri fra grønlandsk person i årene 1938—48 fordelt efter behandlende retsmyndighed.

Behandlingen af sager vedrørende udbredelse af kønssygdom og tyveri henhørte 1938—48 under såvel kommuneråd som sysselret, jfr. lov om Grønlands styrelse af 18/4 1925 § 44 stk. 5, hvor det bestemtes: »Kommunerådet er pligtig til for Sysselrådet (trykfejl for sysselretten) at anmelde alle forseelser og Forbrydelser, der forefalder indenfor Kommunens Omraade, samt til at medvirke ved Sagens Oplysning«. Jfr. også den til loven knyttede kgl. anordning af 29/5 1926 § 32 særlig stk. 4, hvor det om kommunerådsmedlemmet hed: »Kommer han til Kundskab om en begaaet Forbrydelse, skal han ufortøvet gøre Anmeldelse herom til Sysselmanden«.

I en anden til styrelsesloven knyttet kgl. anordning af 26/7 1926 om retsplejen i Grønland hed det i § 42: »Kommer Sysselmanden til Kundskab om en begaaet Forseelse, hvorom der ikke er indgivet Anmeldelse til Kommuneraadet, bestemmer han, om Sagen straks behandles for Sysselretten eller henvises til foreløbig Behandling ved det paagældende Kommuneraad — —.« I de følgende bestemmelser fandtes regler, hvorefter sager om »Forbrydelser« skulle behandles af sysselretten i det syssel, hvori lovovertrædelsen var begået. Hvad særlig angår sager

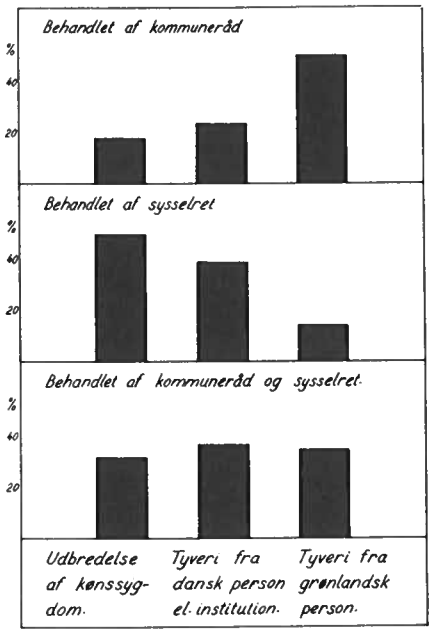

Fig. 2.

vedrørende udbredelse af kønssygdom, bestemtes det i regulativ af 27/8 1928 for bekæmpelse af kønssygdom i Grønland § 6 stk. 1, at »Sager, der opstaar i Henhold til oven anførte Bestemmelser, paakendes af Sysselretterne . . .« Der ses ikke hermed at have været tilsigtet nogen ændring i den almindelige ordning, hvorefter efterforskning og forundersøgelse påbegyndtes ved kommunerådet og event. videreførtes af sysselmand og -ret, der skulle påkende sagen.

Den legale hovedregel synes herefter i perioden 1938—1948 at have været, at såvel forseelser som forbrydelser skulle behandles af både kommuneråd og sysselret. Som det ses af tabel III, hvori alene er medregnet sager omfattende een vurderingskategori, behandledes imidlertid kun omkring $^1/_3$ af de omhandlede sager af begge retsmyndigheder. I resten af sagerne optrådte kommuneråd og sysselret hver for sig.

Medens kommunerådenes andel i behandlingen af sager vedrørende udbredelse af kønssygdom og tyveri fra dansk person eller institution kun var henholdsvis 18 og 24 %, udgjorde deres procentvise andel i behandlingen af sager vedrørende tyveri fra grønlandsk person 51. Tabellen viser, at den modsatte tendens gjorde sig gældende for sysselretternes vedkommende. Medens deres procentvise andel i behandlingen af kønssygdomssager og sager vedrørende tyveri fra dansk person eller institution var 50 og 39 var deres andel i behandlingen af sager vedrørende tyveri fra grønlandsk person kun 14 %.

De modsatte tendenser i procenttallene for de to myndighedskategoriers andel i behandlingen af kønssygdomssager, sager vedrørende tyveri fra dansk og sager vedrørende tyveri fra grønlænder synes — omend med nogen tvivl forsåvidt angår kønssygdomssagerne, hvor fortolkningen af regulativ af 27/8 1928 § 6 stk. 1 kan have influeret — at dokumentere hypotesen om, at myndighederne handler udfra oplevelsen af gruppenormer, som har jo større indflydelse desto nærmere myndighedspersonen er tilknyttet den pågældende gruppe. Medens således kommunerådsmedlemmerne nærmest var tilknyttet den grønlandske befolkning, hvor man ikke fandt udbredelse af kønssygdom og tyveri fra dansk person eller institution så forkastelig som tyveri fra en fælle, var sysselretterne overvejende påvirket af normer fra grupper, som i høj grad tog afstand fra udbredelse af kønssygdom og fra tyveri fra dansk person eller institution, medens de i væsentlig mindre grad interesserede sig for tyverier mellem grønlænderne.

Bilag 5d.

Tabel IV. Behandlede sager fordelt efter sagens udfald og vurderingskategori, procentvis fordeling efter sagens udfald. (Årligt gennemsnit 1946—48).

Direktiv	Forbr. omhdl. i dansk straffelov kap. 14, 16, 17, 19—22	Forbr. mod kønssædelighed	Forbr. mod liv og legeme	Freds- og æreskrænkelser	Formuekrænkelser	Andet strafbart forhold	Ialt
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.
Indespærring	—	1,8	0,4	—	0,3	—	0,4
Forvisning	—	7,7	2,8	3,0	3,6	—	3,1
Tvangsarbejde	6,4	38,5	9,3	3,0	11,5	11,1	11,5
Bøde	52,7	23,2	49,4	18,2	45,0	11,1	44,5
Formaning og advarsel	12,7	7,7	8,8	30,3	9,1	55,6	10,9
Frakendt Malt	1,8	1,9	11,6	24,2	1,2	—	5,6
Erstatning	—	—	0,4	—	4,9	—	2,2
Andre retsfølger	6,4	—	0,4	9,1	1,5	22,2	2,3
Frifindelse	0,9	3,8	2,4	—	2,1	—	2,0
Ingen retsfølge	11,8	15,4	12,9	12,1	13,4	—	12,9
Uoplyst	7,3	—	1,6	—	7,3	—	4,6
	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal	36,7	17,3	83,0	11,0	109,7	3,0	260,7

Bilag 6.

Afskrift af skrivelse af 24/11 1947 fra sysselmanden i Qutdligssat samt en samme dato afgivet rapport underskrevet af sysselmanden og den stedlige butiksbestyrer vedrørende tyveri fra butikken i Qutdligssat.

Kutdligssat 24/11 1947.

Hr. landsfoged!

Bedre sent end aldrig, siger man. Hermed den lovede redegørelse af sigtelsen i butikstyveriet (Udtagning af varer) ved juletid 1945. Og hvorfor det varede så længe med indsendelsen af »anklageskriftet«, var det, at jeg gerne ville tale med forskellige mennesker bl. a. maskinmester O., der først med disko 4 udrejste hertil, og ikke mindst fordi jeg har måttet undvære min afløser P. J. i 2 måneder (han var min afløser i vinteren 1945/46 og var så uheldig, at nævnte store tyverier foregik i hans funktionstid), fordi han var på ferie til Jhb. Ham skulle jeg jo have med, når jeg affattede »anklageskriftet«. — Men i sommer, da vicedir. B. var heroppe, spurgte jeg ham, om det i det hele taget kunne nytte at søge at få sagen genoptaget til behandling, når der er gået så lang tid efter, at det var sket. Han sagde så udtrykkeligt, at der aldrig kunne blive tale om forældelse af sagen, hvis der virkelig kan skaffes beviser herpå.

Det mener vi ganske vist selv ikke at have fremskaffet, men De, hr. landsfoged, der har haft sagen til behandling, ved bedst, at det, der blot manglede i hele denne sags opklaring, var udelukkende maskinist N. N.'s stædighed og nægten af de faktiske sigtelser. Han havde haft alt for lang tid til at forberede sine meninger om at ville dække sig for beskyldningerne. Jeg har kun talt med en mængde grønlændere, og de danske, der var her den vinter, har selvfølgelig også talt et par gange med den unge mand, som man havde beskyldt for at have samarbejdet med N. N., men uden resultat.

Vi kan heller ikke undgå at stole på Kutdligssarmiuts iagttagelser af den måde, hvorpå N. N. havde opført sig lige fra dagen, da tyverierne opdagedes og til lang tid efter. Han har nemlig afsløret sig selv som den skyldige, længe før nogen i Kutdligssat fattede mistanke til ham, og det var netop af den grund, man begyndte at lægge mærke til ham.

Med vilje har vi skrevet »anklageskriftet« på grønlandsk, for det første hovedanklageren J. udtrykker sig bedst på hans eget sprog, og for det andet har De to så udmærkede tolke som B. og C. I tilfælde af, at De skulle imødekomme vort andragende om at genoptage sagen, har vi sendt Dem en genpart af skrivelsen.

Vi henviser til de dokumenter herfra, som De måtte have haft til sagens behandling i aug. 1946. F.

L. S. J. 1947 nr. 85—10.

Beskyldning over for N. N. for tyveri af varer fra butikken i Qutdligssat.

Med hvilken begrundelse bliver N. N. beskyldt for tyveri af befolkningen i Qutdligssat?

N. N.'s måde at være på overfor kolonien før jul.

Han er en meget ivrig kunde, særlig når der kommer nye varer til kolonien. Det er ofte, at han straks ved udpakningen af varerne vil købe noget.

Når han kommer ind i butikken, vil han absolut om bag disken og vælge de varer, han vil købe, og generer sig ikke noget videre over det. Samme tilfælde, når han kommer ind i pakhusene.

Når der kommer motorbåde eller andre fartøjer til kolonien, kommer N. N. som regel ind i kolonikontoret og spørger efter, hvad der er kommet, samt hvad ellers nyt er.

I november 1945, kom der en ny forsyning varer. N. N. var ivrig for at købe nogle af disse, men blev nægtet af J., da man på det tidspunkt ikke var færdig med at pakke dem ud. Dengang drejede det sig om noget oksekød, som udelukkende var forbeholdt rekvirenterne.

Af den grund stillede han sig fjendtlig over for J., og truede ham med, at han nok skulle gøre gengæld. (Vi har beviser for disse ord).

N. N.'s måde at være på under udtagning af varer.

Den 28/12 1945 ved 10-tiden om formiddagen var man først klar over, at der var taget nogle varer fra butikken.

Den 27/12 1945 var man klar over, at der var noget mærkeligt ved N. N.'s optræden, idet han om morgenen kl. 8 stillede sig på kontoret med en tom sæk, »da han skulle i butikken og købe rugbrød«. Det var noget, han slet ikke var vant til. (N. N.'s kivfakker meddelte, at de havde tilstrækkeligt med brød den dag, desuden havde de aldrig købt rugbrød fra butikken, da de selv bagte hjemme).

Ved samme tid var N. N. set ved butikken, idet han gik frem og tilbage, som om han ledte efter noget. Det mærkelige ved det var, at

han efter at have skuffet sneen bort med støvlerne, dækkede det til igen, som om han ledte efter noget, som andre ikke måtte se (muligvis nogle af de varer, han tog, og som han ikke kunne have på sig, eller tabte nøgler).

I andre dage havde man aldrig set N. N. færdes på disse kanter.

Den 26/12 1945 var de danske inviteret til frokost hos G. N. N.'s kone var ikke med, da hun var dårlig tilpas den dag. Derimod var N. N. til stede og var godt beruset. Samme dags aften havde kulbrudets funktionærer arrangeret en større fest i forsamlingshuset. Derefter havde der været dans i filmslokalet lige til kl. 4 om morgenen. Da N. N. gik fra frokost hos G., tog han direkte til filmslokalet, uden at tage hjem først. Da han lidt senere på aftenen blev sulten, havde fru K. sørget for, at der blev bragt smørrebrød til ham, og det spiste han i et sideværelse. (Han havde selv sagt, at konen havde låst døren og kunne således ikke komme hjem. Alligevel viste det sig, at han havde været hjemme).

I filmslokalet blev N. N. godt lagt mærke til af enhver og alle, da han var temmelig godt beruset og svedt, og brugte et hængende flag på væggen til at tørre sveden af med.

N. N. havde en hjælper til at passe filmsapparatet, der hed O. L. Ved 23-tiden sendte han bud efter ham, og først mellem 24 og 1 skiftedes de. I tiden mellem 1—3 var N. N. ikke nede og tage varer ud. Lidt efter var N. N. genkendt på vejen ved butikken gående i retning af sit hus. Desuden var der set to personer samme sted gående mod vejen, men blev ikke genkendt.

Den 27/12 1945 var der en større forsamling ved butikken, idet der var fundet nogle varer, som var blevet fjernet. Man var i gang med eftersøgningen. Folk strømmede til for at se de varer, der var fundet og hjalp til med at lede efter. *N. N. hører jo til dem, der nødig vil være den sidste til at være til stede, når der var noget på færde.* Han havde oven i købet fri den dag, dog var han den eneste blandt de danske, *der ikke viste sig.*

Da befolkningen lagde skylden på N. N., havde man følgende grunde: I et sted, hvor der er ca. 900 indbyggere, kender vi voksne udmærket hinanden, i det mindste vi, der har samme arbejde at udføre. Således har vi også i al fald mange af os godt kendskab til N. N.

Netop den dag, da varerne blev fundet, var N. N. set to gange hos C. O. for at høre, hvad der var sket, og for at få at vide, hvem der muligvis kunne have gjort det. Senere blev N. N. set ved sit hus, således at man lige kan se hovedet og halvdelen af kroppen bag døren. Han var interesseret i at kigge på folk, der søgte efter de varer, der var stjålet.

Samme dags aften var både danske og grønlændere inviteret hos C. O., N. N. og frue var blandt andet også med. Under spisningen var

han ikke, som han plejede at være, tavs og uvenlig, og gik tidlig hjem den aften.

Den 31. december var der gilde hos lægen, hvor også N. N. var inviteret med, men kom ikke den aften.

Den 3. januar genoptog kularbejderne arbejdet. Man lagde mærke til, at der var kommet noget nyt over N. N., han var ikke den samme mand, som de var vant til at se, både venlig og imødekommende. Selv om han var ude, bryder han sig ikke om at møde folk. Det er ligesom han skammer og generer sig.

Mod sin sædvane var han holdt op med at komme ind til kontoret, butikken og pakhusene, i al fald ikke ofte. Kivfakkerne oplyser, at han ofte sidder tankefuldt og ser nedslået ud.

I juleferien tog han ud til kulminens maskinhus, selv om natten, noget han aldrig havde gjort før.

På grundlag af det, der er iagttaget, var man fra befolkningens side begyndt at fatte mistanke til, at det måtte være N. N., der var den skyldige.

Lige siden kommunerådet begyndte at behandle sagen, var N. N. den første, der blev beskyldt.

Man fandt den udvej at samle alle beboernes nøgler for at se, om der skulle være nogle som passede til butikkens lås. Den nøgle, som N. N. havde til filmslokalet, var filet til og passede akkurat til den inderste dør.

I N. N.'s hjem havde kivfakkerne under sofaen fundet en del varer som tændstikker, barberkoste, som var »købt i butikken«. Efter juleferien, da man genoptog arbejdet i kulminen, fandt man snørebånd og barberblade i hans frakkelomme.

En af de grunde, som befolkningen havde med hensyn til beskyldning af N. N., var, at den 31. december var der slukket overalt i N. N.'s hjem om natten, dog lagde man mærke til, at ud af skorstenen til vaskehuset steg vældige røgskyer i vejret og havde en stank af brændt lærredstof.

Af de varer, der var taget ud af butikken, skønnede man, at vedkommende med bestemt hensigt havde valgt visse varer, som ikke var til at få i Danmark.

Den dag, da N. N. var inde i kolonikontoret med en tom sæk, da han skulle »købe rugbrød i butikken«, som han sagde, blev man noget betænkelig, da det var stik imod hans vane. Det var hans hensigt at hente de varer, han havde taget ud. Imidlertid blev han forhindret i sit foretagende, da koloniens folk var begyndt at arbejde; desuden var det ved at lysne. Han købte rugbrød, vindtøj og jyske undertrøjer, selv om udhandlingstiden ikke var begyndt endnu. Han gik hyppig ud, medens han var i butikken.

Samme dag blev N. N. set ved vejkanten i færd med at skuffe sneen bort med støvlerne netop på det sted, hvor varerne senere blev fundet.

Alle varerne blev ikke fundet alene ved eftersøgning. Da sneen smeltede om foråret, fandt man bl. a. yalelåse, cigaretter, strikkepinde, cigarillos og barberkoste, som var anbragt med en vis mellemrum fra hinanden og førte op til N. N.'s hus.

N. N. blev set på vejen om natten mellem 26/12 og 27/12 af I. K.

Man blev klar over, at N. N. var i besiddelse af en nøgle, der passede til den inderste butiksdør. Denne nøgle kunne ikke lukke døren op til filmsapparatet. Således kan filmsapparatets nøgle heller ikke lukke butiksdøren op, såfremt den ikke er lavet om.

Da de »falske nøgler« blev fundet frem, forklarede N. N., at han fik en til at lave reservenøgler, da han ofte tabte dem.

Ved nøjere undersøgelse af de tre »falske nøgler« blev man klar over, at nøglen til filmsapparatet, som N. N. oplyste at have tabt, ikke var forsvundet, men var »lavet om« (af N. N. selv).

N. N. havde ret, da han sagde at have tabt nøgler (iflg. hans brev til G.).

Det var rigtigt, at han lod sig fremskaffe nøgler (tømrer O. L.).

N. N. truede O. L. med at øve vold mod ham, dersom han sagde noget om de »falske nøgler« til landsfogden, når han blev forhørt.

To af de »falske nøgler« blev fundet ved butikken den 24. maj 1946, samme sted, hvor varerne blev fundet sidste vinter.

Således havde N. N. afsløret sig selv ved sin mærkelige opførsel til trods for, at der ikke forelå direkte beskyldninger over for ham. Han havde opfyldt sit ønske ved at hævne sig, idet han ved hjælp af »falske nøgler« havde haft adgang til butikken for at tage varer ud. Han benyttede sig af sin fuldskab, fordi han vidste, hvor folk holdt sig til, når de »var ude«. Han generede sig heller ikke i beruset tilstand.

Han ville ikke nøjes med at smide varerne ud for at hævne sig, men ville også beholde dem. Det viser han tydeligt, da han var nede med en tom sæk for at hente dem, men blev forhindret i sit foretagende, da der var for mange mennesker.

Det mest fældende bevis for N. N. med hensyn til beskyldningen var, da de »falske nøgler« han havde tabt, blev fundet ved butikken. Af den grund var den inderste butiksdør ikke låst den morgen (den 27/12), da han ikke kunne finde nøglerne. N. N. havde ikke sagt noget om at have tabt de nøgler, men oplyste at have tabt nøglen til filmsapparatet. Grunden til, at han havde ledt efter de nøgler den dag ved at skuffe sneen bort var, at han var klar over, at det var farligt for ham, hvis de blev fundet af andre.

Denne sag har kommunerådet og sysselmanden behandlet ved afhøring af flere grønlændere, da man mente, at N. N. muligvis har haft hjælpere, men har indtil nu ingen oplysninger om vedkommende.

N. N. blev forhørt af landsfogden, skønt man vidste, at han ikke kunne beskyldes iflg. statsadvokatens resolution af 19/12 1946.

De undertegnede mener hermed at have ret til at forlange afgørelse i sagen, da det ikke er tilladt at frifinde den anklagede, når han er impliceret i så stor en forbrydelse, man undlader heller ikke at bemærke, at man fandt det underligt at have haft så stort et underskud netop i dette regnskabsår. Det må uden tvivl være i sammenhæng med sagen.

Man anser det heller ikke for at være retfærdigt, dersom regnskabsføreren alene må bære byrderne.

Kutdligssat, den 24. november 1947.

sign. F. P.

Bilag 7.

Uddrag af forhandlingsprotokollen for K. kommune.

21/3 1935. I anledning af medlemmet og næstformand N. N. skal have et barn uden for ægteskab, vil rådet udtale følgende: dette kan af befolkningen findes forargeligt og være anledning til medlemmets ududtræden af rådet. Denne indstilling kan rådet delvis tiltræde, når man ser folks syn på rådets arbejde i samfundet. Afgørelsen overlades til landsfogden, idet vi tilføjer:

1) N. N. har haft samleje med pigen, før han blev valgt.
2) Er villig til at indgå ægteskab med hende i nær fremtid.

15/7 1947. Rådet beklager, at det er konstateret, at kommunerådsformanden har gonorrhoe, og at han endog mistænkes for at have smittet en kvinde, som han havde voldtaget i fuldskab. De to medlemmer mener derfor ikke, at han kan blive ved at være medlem af rådet.

Uddrag af forhandlingsprotokollen for Akunaq kommune.

10/4 1944. Besværing til landsfogden over en dom fra Egedesminde sysselret ang. tyveri fra »Linda«s last. Finder bøderne for høje under hensyn til, at der ikke var givet advarsler. Grunden til, at de havde taget af, hvad der var spildt af »Linda«s last, var, at det i de lejedes (arbejdernes) hus var blevet sagt, at Landsfogden havde sagt til Egedesminde kommuneråd, at hvad der spildtes ned i lasten tilkom arbejderne, og dette havde fristet de ganske unge mennesker over evne.

Bilag 7 a.

Afskrift af skrivelse af 25/7 1947 fra landsfogden i Nordgrønland til sysselmanden i Godhavn.

25. juni 1947. 491
514/47.

Vedr. skrivelse nr. 26, F. A. 1947—48.

Under henvisning til hr. sysselmandens skrivelse af 5. april d. å. skal jeg meddele, at jeg kan godkende den af sysselretten den 29. marts afsagte dom over H. for tyveri fra kolonikassen.

I dommen citeres Forstanderskabsbestemmelserne af 21. april 1881. Jeg skal henstille, at man fremtidig undlader at benytte denne henvisning. Forstanderskabsbestemmelsernes straffebestemmelser må som ganske upraktiske og forældede anses for at være bortfaldet, og retten kan, for så vidt der ikke findes nogen hjemmel for det foreliggende tilfælde, sålænge egentlige straffebestemmelser endnu ikke er fastsat, indskrænke sig til i dommen at anføre forbrydelsens almindelige betegnelse, i dette tilfælde altså »tyveri«.

Det kunne synes noget uheldigt således at idømme straf uden hjemmel i lov eller anordning, men for det første vil det kun finde sted, hvor der er tale om handlinger, som almindeligt anerkendes som forbryderiske, og for det andet synes det bedre end at idømme straf i henhold til bestemmelser, som ingen kender, og i hvilke der er hjemlet straffe, som er ganske utilstrækkelige og upraktiske. Til vejledning for sysselretten ved bedømmelsen af foreliggende sager kan benyttes det af landsrådene i 1929 behandlede udkast til en ny straffeanordning, men dette udkast bør dog heller ikke citeres i de afsagte domme.

De fremsendte bilag med undtagelse af retsbogsudskrifterne returneres.

sign. landsfogden i Nordgrønland.

Sysselmanden i Godhavn.

Bilag 8.

Uddrag af forfatterens notater gjort under voteringer i en sysselretssag den 7/2 1949 i Godthaab.

Godthaab sysselret den 7/2 1949. K. var tiltalt for at have begået voldtægt og for at have udspredt kønssygdom i to tilfælde. (Resumé af sagen findes i bilag 11.)

Votering.

Efter at tiltalte og vidner var blevet afhørt, anmodede sysselmanden domsmændene om først at tage stilling til 1) om tiltalte havde gjort sig skyldig i voldtægt og dernæst til 2) om han havde gjort sig skyldig i udspredelse af kønssygdom.

Sysselmanden opfordrede de grønlandske domsmænd til at udtale sig først og alene om skyldspørgsmålet.

Den grønlandske domsmand E. udtalte derefter uden på nogen måde at argumentere derfor. »Det er voldtægt og han har smittet med gonorrhoe.«

Den grønlandske domsmand M. erklærede sig uden videre enig med E.

Den danske domsmand F. »Ja, det er voldtægt, men jeg er i tvivl m. h. t. om han kan straffes for udspredelse af kønssygdom, jeg mener ikke han kan dømmes.«

Den grønlandske domsmand E. »Nu er jeg også i tvivl om, der kan dømmes for udspredelse af kønssygdom.«

Den grønlandske domsmand M. »Hvad angår spørgsmålet om smitte, mener jeg det samme som F.«

Uden at opfordre den anden danske domsmand A. til at votere og uden selv at votere vedrørende skyldspørgsmålet anmodede sysselmanden derefter de grønlandske domsmænd om at udtale sig om »strafudmålingen«.

E.: »Det er gentagelse, han skal behandles strengere end sidst. Flere og flere unge i Godthaab har ingen familie her, de bør hjemsendes til deres familier, der kan passe på dem. Lige efter krigen begyndte, blev en tiltalt hjemsendt til sit udsted. Tiltalte her skal behandles på samme måde, han har sin broder i Frederikshaab og der er gode fiskeforhold der.«

M.: »Jeg snakkede forleden dag med E. om sagen, og vi fandt da, at hjemsendelse er en passende straf ved siden af en bøde.«

E.: »Ja, han skal også have en bøde på 30—40 kr.«

M.: »Måske snarere 50 kr.«

F.: »Jeg mener, at bøden bør sættes til 100 kr., og at han bør formenes adgang til Godthaab syssel i 5 år.«

A.: »Han bør have $^1/_2$ års strafarbejde.«

Sysselmanden: »Jeg stemmer for 100 kr. i bøde plus 1 års adgangsforbud til Godthaab syssel plus hjemsendelse af tiltalte.

Sysselmanden bad derpå påny de grønlandske domsmænd om at overveje strafudmålingsspørgsmålet og udtale deres mening.

E.: »Jeg er enig i adgangsforbud til Godthaab — i 5 år, det kan så være, at han bosætter sig dernede.«

Sysselmanden: »Ja, lad os så sige 5 års forvisning og 100 kr. i bøde.«

Sysselmanden og de to danske domsmænd understregede derefter stærkt overfor de grønlandske domsmænd, at der var tale om en alvorlig sag.

E.: »Bøden er for streng, tiltalte er også tynget af underholdsbidrag til børn født uden for ægteskab.«

A.: »Jeg står fast på, at tiltalte skal have $^1/_2$ års strafarbejde.«

E.: »Så vil jeg hellere stemme som sysselmanden, således at dommen bliver 5 års udelukkelse fra Godthaab syssel, hjemsendelse og 100 kr. i bøde.«

M.: »Jeg stemmer som E.«

Sysselmanden fastslog herefter, at dommen ville komme til at lyde på 100 kr. i bøde, hjemsendelse til Frederikshaab med første skibslejlighed og forbud mod at komme til Godthaab syssel i 5 år. Forsåvidt angår tiltalen for udspredelse af kønssygdom ville dommen komme til at lyde på frifindelse.

Skønt A. stod fast på sin votering, blev spørgsmålet om dissens ikke diskuteret.

Bilag 9.

UDTALELSER AF MYNDIGHEDSPERSONER OG ANDRE

a. Udtalelser af myndigheder.

Nedenstående udtalelser er fremsat som besvarelser af spørgsmål, som er stillet mundtligt til pågældende myndighed af afhandlingens forfatter som regel ved hjælp af tolk. Der har udelukkende været stillet såkaldte åbne spørgsmål under frie samtaler med de adspurgte, der med andre ord ikke har været ledet m. h. t. besvarelserne selv i tilfælde, hvor der har været tale om temmelig frie associationer i anledning af de stillede spørgsmål. Det har ved anvendelsen af en sådan spørgeteknik ikke kunnet undgås, at besvarelsen af eet spørgsmål samtidig — i større eller mindre udstrækning — har indebåret besvarelsen af andre spørgsmål. Den anvendte fremgangsmåde, som benyttedes af den juridiske ekspedition inden for alle de retsområder, hvormed den beskæftigede sig, var resultat af gentagne spørgetekniske forsøg, der viste, at almindeligt holdte generelle spørgsmål om den udspurgtes mening om eller indstilling til bestemte forhold eller folks indstilling ikke blev besvaret direkte. Kun ved at indlede med en gennemgang af, hvad der i henhold til det registrerede materiale faktisk var passeret på stedet, som myndighederne havde befattet sig med, var det muligt at komme ind på mere generelle betragtninger i tilslutning til de konkrete sager, som så i reglen suppleredes med konkrete ikke registrerede tilfælde. I alle tilfælde, hvor det var muligt at efterprøve oplysningerne viste det sig, at de udspurgte havde en forbløffende præcis erindring om detailler således at der er grund til at tillægge oplysninger om faktiske hændelser en betydelig sandhedsværdi. Derimod måtte man resignere med hensyn til besvarelsen af de generelle eller abstrakte spørgsmål og lade sig nøje med hvad de udspurgte i tilslutning til de konkrete erfaringer selv kom ind på. Interviewene består derfor foruden af de her uddragne udtalelser af en lang række oplysninger om konkrete sagers behandling samt om faktiske sociale, kulturelle, erhvervsmæssige forhold på stedet.

De afgivne udtalelser hidrører ikke blot fra retsmyndigheder, sysselmænd, sysselretsmedlemmer og kommunerådsmedlemmer, men i enkelte tilfælde har også andre f. eks. læger været adspurgt. Udvalget af adspurgte har været bestemt af de lokale trafikforhold inden for det år, som var til rådighed for den juridiske ekspeditions undersøgelser, som

så vidt muligt skulle foretages i alle vestgrønlandske distrikter fra Upernavik til Nanortalik. De spørgsmål, som er anledningen til nedenstående udtalelser, blev stillet som led i et omfattende kompleks af spørgsmål vedrørende alle dele af retslivet, hvilket i vidt omfang har begrænset mulighederne for en intensivering af samtalerne om netop de emner, som er af interesse i denne sammenhæng. Dette forhold giver også forklaringen på, at spørgsmål af betydning for afhandlingen undertiden har måttet vige pladsen for spørgsmål om helt andre retlige forhold. Det skal i denne forbindelse fremhæves, at ingen af de adspurgte har nægtet at udtale sig, hvilket måske i det væsentlige kan tilskrives den omstændighed, at spørgsmålsstillelsen begrundedes overfor de pågældende som led i arbejdet henimod de retsreformer, som de grønlandske landsråd havde ønsket iværksat.

Som det vil fremgå af ovenstående, er det ikke muligt ganske skarpt at formulere de spørgsmål, som de foreliggende uddrag er svar på, men nedenstående kan siges at udgøre spørgsmålene i den formulering, som man tilstræbte og i en del tilfælde også fik lejlighed til at stille og få besvaret.

Spørgsmål I: Er der mange ulydige her? Hvad har de gjort? Er nogen uenige her? Om hvad? Har rådet/sysselmanden grebet ind? Har rådet/sysselmanden hørt om noget, men ikke grebet ind? Hvad har man gjort overfor dem, der har forset sig? Er der nogle sager, der ordnes uformelt uden protokollering? Hvordan ser man på dem, der overtræder reglerne?

Spørgsmål II: Har man nogen bestemmelser om, hvad der er forbudt? Hvordan finder rådet/sysselmanden ud af, hvad der er forbudt? Griber rådet/sysselmanden selv ind, når de hører, noget er sket? Hvad skal der ellers til? Ser danske og grønlandske myndigheder forskelligt på, hvad der er forbudt? Hvordan ser man her på de, der er straffede?

Oversigt over myndighedsudtalelser.

Myndighedens hjemsted	Spørgsmål I Side	Spørgsmål II Side	Myndighedens hjemsted	Spørgsmål I Side	Spørgsmål II Side
Kravlshavn	41	62	Qutdligssat	46	64
Tasiussaq	41	62	Saqaq	46	65
Augpilagtoq	42	62	Qeqertaq	47	—
Upernavik	42	62	Ritenbenk	—	65
Proven	43	62	Rodebay	—	65
Sdr. Upernavik	44	63	Jakobshavn	47	66
Såtut	44	63	Claushavn	—	66
Umanak	44	63	Christianshaab	48	66
Niaqornat	45	—	Ikamiut	48	—
Diskofjord	—	64	Akugdlit	48	—
Godhavn	45	64	Akunaq	48	67

Myndighedens hjemsted	Spørgsmål I Side	Spørgsmål II Side	Myndighedens hjemsted	Spørgsmål I Side	Spørgsmål II Side
Hunde Eilande	48	67	Umanak (Ghb.)	54	—
Egedesminde	48	67	Godthaab	54	—
Manermiut	—	67	Fiskenæsset	55	71
Kangatsiaq	49	67	Avigait	55	71
Niaqornarssuk	49	68	Frederikshaab	56	71
Iginiarfik	50	68	Kvaneoen	56	—
Agto	—	68	Arsuk	57	—
Holsteinsborg	50	68	Narssaq	57	71
Sarfanguaq	51	69	Julianehaab	58	72
Itivdleq	51	69	Igaliko	59	—
Kangamiut	52	70	Qagssiarssuk	59	—
Sukkertoppen	52	70	Sydprøven	60	—
Atangmik	53	70	Sletten	60	72
Kangeq	53	—	Nanortalik	61	72
Kapisigdlit	54	70	Augpilagtoq	61	73
Qornoq	54	—	Frederiksdal	—	73

Spørgsmål I.

Upernavik distrikt.

Kravlshavn. 22/7 1949. *Kommunerådsformand*, udstedsbestyrer B.:

»Ved selve Kravlshavn ingen rapserier selv i trangstid, her aldrig noget tilfælde. Folk her er i familie allesammen, derfor.

Ingen forbrydelse her. Derfor nemt at være kommunerådsformand her. Ingen sager at behandle.

Nogle mennesker her bagtaler andre, dette standses ved formaning, det er ved at forsvinde. Det er mest kvinderne, der bagtaler. Ingen har det været nødvendigt at straffe derfor, idet formaningen har hjulpet. Hvis de pågældende fortsætter, vil det blive påtalt og overgivet til sysselretten.

I nogle tilfælde vil fangerne holde med den fanger, som overtræder bestemmelserne, det drejer sig mest om fredning og tyverier.

To fangere gik ud, den ene med kikkert, den anden uden, ham uden kikkert kommer til at gå i nærheden af en sæl, som den anden har set og venter på at skyde, så bliver de uvenner, og så har kommunerådsformanden flere gange forligt dem, dette skrives ikke i protokollen. De pågældende mistænker hinanden; når rådet har skredet ind, plejer det at hjælpe.

Tasiussaq. 18/7 1949. *Kommunerådsformand*, fanger B.:

»Sommetider er der nogen her, der savner tørv, men det bliver aldrig opklaret, hvem der har stjålet. Man skal gå meget langt her for at samle tørv. Ingen her tager kød eller hundefoder. Ingen her har røgtet andens

garn. Har engang i fjor 1948 formanet S., som havde stjålet 5 kr. fra en anden mand. S. tilbagebetalte straks. Her er aldrig nogen, der har overtrådt edderfuglefredningsbestemmelserne.«

Augpilagtoq. 28/7 1949. *Kommunerådsformand*, fanger M.:

»Tørvetyverier forekommer af og til her, men bliver aldrig opklaret. Der er ellers ingen, der stjæler her. Der hænges en seddel op om at dem, der stjæler, vil få bødestraf; på den måde vil de forsøge at stoppe tørvetyverierne. De bestjålne ved i reglen ikke, hvem der har gjort det. Sidste år opdagedes hasard. Der blev skredet ind overfor det, siden intet.

Når en mand har begået en forseelse, taler man ikke til ham om sagen, straffen er nok. Man er bange for, at den pågældende skal føle sig for ringe og dårlig til at være sammen med andre.«

Upernavik. Sysselmand, kolonibestyrer J.:

»Eks. motorpasser G. var fornylig fuld, da han kom til Kravlshavn. Han havde drukket i Tugssaq. Han havde taget af tømrernes spiritus, dette er ikke anmeldt. Småraperserier anmeldes i reglen ikke. Lægens kivfak stjal øl og brændevin, hældte vand på flasken medens lægen var rejst, uden anmeldelse.

Der var en kateket her, N. N. trængte i beruset tilstand (lettere) ind hos E. i forsommer 1948, han henstillede til kivfak at gi' ham brændevin, hun ville ikke, så tog han selv, dette ikke anmeldt. N. N. har siden været formand i ungdomsforening her i Upernavik, dér underslæbte han for ca. 82 kr., han rejste, han måtte fratræde sit embede, havde også gonorrhoe, er nu oppasser i Ivigtut.

Her stjæles meget her, der er ikke en, man kan stole på her, det er mest danskere, der stjæles fra, de kan bære det. Der er ikke en kulbærer, der bærer kul til danske, som ikke om vinteren i mørketiden tager kul fra lageret.

En kone M. på ca. 35 år rapser og stjæler, har taget brædder fra radiostationen til brændsel. Hun er gift. Det var hende, der vanrøgtede sit barn ved at hente det dødssyge 1-årige barn fra sygehuset trods lægens protest, hvorved barnet døde.

Også taget vandfad fra tømrer S. Ingen af disse tilfælde anmeldt og behandlet, men sysselmanden givet hende balle, derefter har hun teet sig lidt bedre. Hun er også mistænkt for tyveri af kul fra lægeboligen.

Der er iøvrigt al mulig grund til at antage, at kommunerådsformand O. dækker over meget til fordel for sine landsmænd.

Det værste distrikt at administrere er Sdr. Upernavik og selve Upernavik, det skyldes mest, at rådene står på folks side i sagerne, idet de dog dømmer deres fæller i retten, befolkningen i Sdr. Upernavik er meget uoplyst og drikkerier er meget udbredt der, og det er deres svøbe.

Som regel fører de danske i sysselretten, grønlænderne stemmer efter de danskes mening, når danske siger strengere straf, går grønlændere som regel med dertil for ikke at blive tilbage, udmålingen volder dem store kvaler. Straffeloven savnes.

Kommunerådenes anmeldelsessager besvares altid, men behandlingen udskydes som sysselretssager, til der bliver tid til behandling. Mange sager er rene småting, der er for små til at starte hele maskineriet.

Politiet her i Upernavik startet omkring april 1948. Betjenten har ingen instruks, har kasket med sølvskjold og håndlygte om vinteren, har ingen våben. Der er kun én betjent. Han står både under kommuneråd og sysselmand.

Tjeneste fra 18 aften til 3 morgen alle dage, han bestiller ikke meget andet. Han skriver intet om, hvad han laver eller iagttager.

Den første var T., som passede arbejdet så godt, at han blev ugleset af folk og ikke turde fortsætte. Han fungerede kun $1^1/_2$ måned, har senere været nattevagt på det nye sygehus. Så kom L. Han var sløv, ingen anmeldelse eller rapport fra ham. Han gik af 14. juli efter eget ønske. Så kom M., antaget af kommunerådet, han fungerer nu og går frem og tilbage på vejen.

Politiet har til opgave at få børnene ind om vinteren kl. 19 og om sommeren kl. 21. Det gælder vist de ukonfirmerede. Politiet er også vagtmand.«

Upernavik. 26/7 1949. *Kommunerådsmedlem*, fanger H.:

»Mener alle sager behandles under kommunerådsmøder. Det sker tit, at sager sendes til sysselmanden uden at sagerne bliver behandlet i retten.

Fastansatte personer under kolonien bliver ikke straffet, selvom de anklages; f. eks. tidl. udstedsbestyrer, han snød folk på vægten, folk klagede over ham, han blev bare flyttet til Upernavik, men fik ingen straf. Det er kun frie erhververe og ikke ansatte som straffes, det gør retten altid med glæde.

I sysselretten, når man skal være meddomsmand, skal man underskrive nogle papirer, hvor der står, at man hverken skal hjælpe eller være imod tiltalte; de fastansattes sager når slet ikke til sysselretten, så domsmændene har ingen mulighed for at gøre sin indflydelse gældende.«

Prøven. 25/7 1949. *Kommunerådsformand*, fanger K.:

»En del sager registreres ikke, naturligvis, men ordnes underhånden. Det gælder førstegang begåede tyverier, småtyverier, hvor der formanes. Hvis større tyverier så registrering. Der finder også mange tyverier sted i Prøven.«

Sdr. Upernavik. 24/7 1949. *Kommunerådsformand*, fanger K.:

»Alt skrives i protokol, også småapserier, dog ikke hvis det er ukonfirmerede børn, dem har rådet ikke med at gøre.«

Umanak distrikt.

Sâtut. 2/8 1949. *Kommunerådsformand*, fanger J., *kommunerådsmedlem*, fanger K.:

»En del småsager, fredning og første gang begået forbr. registreres ikke, men kommunerådet taler med og formaner pågældende.«

Umanak. 31/7 1949. *Kommunerådsformand*, fanger J.:

»Alt anmeldt står i protokollen, kun sager når anmeldelse. Der er sikkert kun ubetydelige småting, som ikke bliver anmeldt.

Eks. i forgårs fortalte en, at en ung ugift og en gift mand stod og skændtes på vejen, den unge var fuld. Rådsmedlemmet tog ham til side, beroligede og formanede ham og tog ham til hjemmet. Behandles ikke i rådet.

Heller ikke overtrædelse af mindre karakter af hundevedtægten og andre kommunerådsvedtægter skrives ikke; hvis man skrider ind overfor sådanne småting, kunne der blive noget større ud af det.

Alt hvad der sker her, kendes af alle, så rådet kan ikke undgå at få det at vide.

Fornylig D. 14 år fra lille boplads her i distriktet, hun tog 1 par strømper og et bælte fra M.'s datter. M. fortalte det til kommunerådet og bad det om at hente det stjålne, han ønskede ikke kommunerådssag. Pigen afleverede — formanedes og dermed slut.«

Umanak. 3/8 1949. Pastor H., i perioder *medlem af sysselretten:*

»Der er ikke megen registreret kriminalitet ude omkring i distriktet. I *Ikerasak* havde et kommunerådsmedlem samleje med plejedatter under 14 år, så blev hun konfirmeret, så blev hun gravid, ville ikke angive plejefaderen, men rygtet nåede lægen i foråret 1949, barnet fødtes ifjor. Det ser således ud som om ingen forargelse på udstedet, medlemmet sidder endnu i rådet.

Der er formentlig flere handlinger, som ikke er anmeldt. Eks. i 1947. En fisker i *Igdlorssuit* skød en andens hund, man mistænkte fiskeren, det var meget dårlig vinter, det var P., der havde gjort det for at spise kødet. Kommunerådet gjorde intet ved det. Det er skrækkeligt for lægmænd at skulle behandle disse sager, lokale lægmandsdomstole uheldige. Rejsedomstol kan berejse Sydgrønland om vinteren og Nordgrønland om sommeren.

O-sagen (se bilag 11 nr. 53 og 56) er den sværeste sag her i Umanak, påstand mod påstand. Hans personlige forhold og hans uvederhæftighed spillede ind og gjorde udslaget.«

Umanak. 3/8 1949. *Sysselmand*, kolonibestyrer S.:

»Mener, at det meste opklares og at næsten alt anmeldes, der snakkes så meget, at alt opklares. Seksualkriminaliteten opfattes ikke som sådan af befolkningen. Omgang med mindreårige søskende o. l. forekommer formentlig i betydeligt større omfang end hjemme.«

Niaqornat. 14/9 1949. *Kommunerådsmedlem*, landsrådsmedlem, fanger K.:

»Et par gange har folk været uenige og han har så forligt dem, det har drejet sig om rene ubetydeligheder, det var hverken forbrydelser eller forseelser. Ingen rapser her, men da han var barn, var der indbrud i butikken. Heller ingen tager føde i trangstid. N. N. har stjålet penge på vej hjem hertil fra Mamorilik. Når stor sælfangst, deles kødet. Ingen hundedrab her. Det forekommer af og til, at folk siger vrede ord til hinanden, men folk bærer ikke nag. Det er mest kvinderne, det er nogle ganske bestemte, det er næsten umuligt at høre mænd skændes. Et par tilfælde af vold mod hustru.«

Godhavn distrikt.

Godhavn. 6/7 1949. *Sysselmand*, kolonibestyrer N.:

»Nogle *første gang* begået tyverier (rapserier under losning o. l.) skrives ikke i protokollen. Kommunerådet lader af og til *småting* passere. Indbrud derimod vil altid blive registreret.

Mener ikke, at seksuel omgang med piger på 13—14 år finder sted, hvis det opdages, vil det uvægerlig blive registreret.

Har aldrig konstateret falsk af indhandlingssedler eller lejekvitteringer. (Kuponsystemet). Folk ved, der er kontrol i kuponerne.

Har i 1945 været ude for, at flere folk brugte skældsord og injurier i anledning af, at hajskind blev kasseret. Der blev brugt stærke ord af en sådan beskaffenhed, at det burde straffes. Kravene til hajskind er store, der lægges meget arbejde i disse skinds behandling.«

Godhavn. 4/7 1949. *Kommunerådet:*

»Det sker meget tit, at sager *ikke registreres*, men at de ordnes ved at folk *formanes* af formanden eller et medlem, der går ud til dem. De uregistrerede sagers antal er flere end dem, der er registreret i bogen.

Medlemmet K. har i mange tilfælde ordnet uenigheder om lånte redskaber om fangstfordeling og om faderskab uden at registrere. Undertiden er det i korthed noteret i protokollen.«

Ritenbenk distrikt (incl. Qutdligssat).

Qutdligssat. 12/7 1949. *Kommunerådsmøde:*

»Både gamle og unge spiller hasard. Gonorrhoe stammer fra folk udefra. Tyverierne begås mest af folk, der har boet her 1 år eller deromkring, de viser straks deres tilbøjelighed.

Hvis kommunerådet havde haft større pengemidler i kassen, ville mange flere tyverier blive behandlet, for det sker tit, når kommunerådet hører om et tyveri, beder de politimanden tage sig deraf, fordi kommunerådet ikke har råd til at holde så mange møder.

Der er 3 politifolk. De skriver rapporter, som afleveres til sysselmanden, først for 3 uger siden begyndte de at aflevere til kommunerådsformanden.

Hver politimand har sin rapportbog. De tre politifolk arbejder nu i døgndrift.

Politiet er underordnet kolonien, kulbrudet, lægevæsenet, præstegældet og kommunen. Disse institutioner lønner det. De får hver 125 kr. om måneden. Politiet begyndte 1945. Initiativet toges af institutionerne.

Politiet arbejder ikke retfærdigt, man ser tit en politimand i arbejde, som er fuld, det har tit været drøftet i kommunerådet.

Nogle har respekt for politiet, andre ikke.

Politiet er bevæbnet med stokke, men de bruger dem kun, må kun bruge dem, når strengt nødvendigt.

Sagerne til kommunerådet går både gennem politiet og uden om, direkte til rådet. De fleste sager går uden om politiet.«

Saqaq. 9/7 1949. *Kommunerådsformand*, fanger T., *kommunerådsmedlem*, fanger J.:

»Når kun småting, formaning uden protokollering.

N. N. nu død, stjal flere gange kul ved bruddet, han blev hver gang formanet. Formaninger skrives ikke i protokol. Han blev truet med sysselretten, hvilket hjalp. Han måtte formanes 3 gange, før det hjalp.

M. stjal også kul. Det er de mænd, som ikke har hunde, der stjæler. Han blev formanet en gang, og det hjalp så meget, at han aldrig har gjort det siden.«

Saqaq. Udstedsbestyrer F.:

»J. stjal fra udstedsbestyreren selv. Ikke anmeldt til rådet. Ikke andre tilfælde af rapseri. Intet tilfælde af kønslig omgang med mindreårige her. Såsnart de unge piger er konfirmeret, og det sker undertiden når 13 år, har de kønslig omgang. Heroppe taler de voksne om alle mulige kønslige spørgsmål, medens børnene hører på det, uden at det generer noget menneske. Det er ikke sjældent, at børnene her prøver

kønslig omgang når 12—13 år, det sker ude i fjeldet, og forældrene lader sig ikke mærke dermed.«

Qeqertaq. 11/7 1949. *Kommunerådsformand*, fanger L.:

»Kun småraperserier. Der er flere forskellige, som har gjort det. De havde det i blodet selv når ikke trangstid. Tørv er særlig blevet rapset. Det er ikke de bedste, der har gjort det og heller ikke dem, der sidder bedst i det. De pågældende måtte erstatte og er talt til rette. Enkelte er alligevel blevet ved at tage tørv. Ellers ingen har begået forbrydelser her.«

Jakobshavn distrikt.

Jakobshavn. Juni 1949. *Kommunerådsformand*, fanger F., *kommunerådsmedlem*, kontorist K., *kommunerådsmedlem*, fisker T.:

»1ste gang en mand har forset sig, går et enkelt medlem ud til manden og taler med ham og afgør så, om han skal frem i rådet eller ikke. Ikke alt, hvad der forhandles på møder føres til protokols.

1ste gang en mand rapser, taler et medlem med ham, uden at det registreres. Hvis en pige stjæler et par kammiker og beviserne er klare, kommer sagen for rådet og i protokol, hvis beviserne usikre, lader man sagen ligge.

Det er kun en meget lille del af tyverierne, som ikke er ført til protokol.

Hvis en mand laver ufred i beruselse, tilkaldes han til rådet og dette føres i protokollen, men hvis han blot er fuld uden at lave ballade, lader man ham være.

Overtrædelse af fredningsbestemmelser bliver altid behandlet i rådet, fordi det er regler, som alle og enhver kender eller skal kende. Alle bestemmelser, som er almindelig kendt gennem offentliggørelse, tager man strengt, andre mildere.«

Jakobshavn. 1/7 1949. *Sysselmand*, kolonibestyrer J.:

»I tilfælde, hvor det drejer sig om *mindre* sager, der er pådømt af kommunerådet og straffen findes passende, så foretages sagen ikke ved sysselretten.

Ved sager, der drejer sig om beskadigelse af handelens bygninger, er kommunerådets afgørelser for milde. Kommunerådet må ikke blande sig i sådanne sager, der hører under sysselretten. Sysselmanden bliver dog inhabil men ingen anden kan sættes i stedet.

Hvis sysselmanden får rådsudskriften med ufyldestgørende oplysninger, vil han sende den tilbage til rådet med anmærkning om yderligere oplysninger.

Har ikke haft nogen sag, som er ordnet mundtlig. Der findes tilfælde, hvor sagen er startet af sysselmanden, f. eks. gonorrhoesager, hvor rådet kun har forundersøgelser.

Når sysselmanden finder kommunerådets afgørelse for mild eller iøvrigt urigtig, tages den op til sysselretsbehandling. Har indtryk af, at der findes mange *private* mindre tyverier, fredningsovertrædelser som ikke anmeldes. Ligeledes tyveri ved skibsekspeditioner.«

Christianshaab distrikt.

Christianshaab. Juni 1949. *Kommunerådsformand*, overkateket P.:

»Det forekommer, at sager ikke skrives i protokollen, det drejer sig mest om sager, hvor folk har været fulde, oppe at slås med deres husfæller o. l., i slige tilfælde anvender rådet blot mundtlig formaning. Når en person gentager det strafbare forhold, skrives det i reglen, ligesom fratagelse af malt altid noteres. Kan ikke huske eksempler. Intet tilfælde af ikke-registreret tyveri eller rapseri her. *1ste gang begået forseelser er ikke strafbar.* Det er sket en sjælden gang, at tørv stjæles.«

Christianshaab. Juni 1949. *Sysselmand*, kolonibestyrer B.:

»Befolkningen her er meget nem at have med at gøre, retter sig efter henstillinger. Grunden er, at to familier er dominerende . . . og det er gode folk, og dernæst kun lidt fremmed påvirkning.«

Ikamiut. Juni 1949. *Kommunerådsformand*, overkateket P.:

»Protokollen er ikke udtømmende. Overtrædelse af fredningsbestemmelser føres ikke i protokollen. Ikamiutterne kan ikke lide rævefredningsbestemmelser.

Akugdlit. Juni 1949. *Kommunerådsformand*, overkateket P.:

»Skriver *relativt meget i protokollen.*«

Egedesminde distrikt.

Akùnâq. Maj 1949. *Kommunerådsformand*, fanger S.:

»Har tit ved fangstbestemmelsesovertrædelser talt med folk og advaret dem uden at det er ført i protokollen.«

Hunde Eilande. Juni 1949. *Kommunerådsformand*, fanger L.:

»Alle tyverier været behandlet i Egedesminde, ingen uregistrerede tyverier eller rapserier. De bor på en lille ø, *hvor alle ved, hvad de andre laver*; så ingen uregistrerede overtrædelser af rævefredning.«

Egedesminde. 28/5 1949. *Kommunerådsformand*, fanger G.:

»Når der sker noget uden for mødedage, så laves ekstraordinært møde. Når nogen klager over ubetydelige ting, så snakkes med ved-

kommende uden registrering. Ønsker altid skriftlige klager, som han viser de andre rådsmedlemmer.

Der er ikke så mange af den slags uregistrerede tilfælde, men han er ret glemsom, og når han rejser af sted på fangst, glemmer han af og til en sag. Alvorlige sager skrives altid, idet der holdes møde derom. Før krigen var der næsten ingen lovovertrædelser, men under krigen kommet mange unge, som ikke respekterer kommunerådet, ikke frygter dem og i det hele taget ikke myndighederne. Har mange gange skældt de unge ud på vejen. Det er særlig galt med *de unge fra udstederne*, som er her som lejede og ofte bliver efter at arbejdet ophørt.«

Kangatsiaq. Juni 1949. *Kommunerådsformand*, fanger L.:

»De har den regel, som står i vedtægterne, hvis én overtræder bestemmelserne, så kaldes han til rådet og formanes første gang, dette skrives ikke i protokollen; hvis det sker anden gang, bliver han straffet efter bestemmelserne, og dette bliver skrevet i protokollen.

Der har før hans tid været en del tilfælde, hvor folk har stjålet een gang og som derfor ikke er registrerede. Disse folk har som regel ikke forset sig igen. Alle der har overtrådt rævefredningsregler, skal betale bøde, selvom det er første gang, man er i Kangatsiaq, strenge med disse regler. Dette er tilfældet, selvom man ikke skriver det i protokollen, der er ikke mange sådanne uregistrerede tilfælde.

Hvis man lader folk slippe billigt fra overtrædelse ad rævefredning, vil det blive værre og værre. Man ser strengere på en mand, der første gang overtræder rævefredning, end en som første gang stjæler. Den, der stjæler vedholdende, ser man langt strengere på end den, der vedholdende krænker rævefredning. Det er kun første gang begået krænkelse af rævefredning, som bedømmes strengere end 1ste gang begået tyveri. De, der bliver taget som tyve i Kangatsiaq, har i reglen kun taget småting, som ikke er alvorligt. Rævefredningsovertræderne derimod, de har krænket bestemmelserne, de er slemme fra først af, de har overtrådt bestemmelserne fuldt og helt, det kan ikke gøres værre, deraf forskellen i reaktionerne, hvorimod en tyv der recidiverer, ham betragter man som værende blevet værre og værre og altså værre end den recidiverende fredningskrænker.«

Niaqornârssuk. Juni 1949. Fanger L.:

»Hvis sagen findes *ubetydelig*, registreres den ikke, men rådet taler bare med den pågældende. Der har sikkert i de 20 år, han har været i rådet, været tilfælde af *tyveri*, der ikke registreres, men han kan ikke huske dem. I Niaqornârssuk ser man ikke så meget på, om det er 1ste begået tyveri eller ikke, men på *graden*. Tyverisager sendes altid til retten.

Fredningskrænkelser: 1ste gang begået bliver pågældende *advaret*, det skrives ikke i protokollen, 2den gang får de pågældende bøde efter bestemmelsen, og det skrives i protokollen.

Vold ikke forekommet.«

Iginiarfik. Juni 1949. *Kommunerådsformand*, fanger U.:

»Har aldrig været ude for at skulle tale med folk, der har forbrudt sig. Ikke alle lever selvfølgelig efter bestemmelserne, for folk kender dem ikke; når lovovertrædelser sker ved misforståelse, så taler han med den pågældende om sagen og *forklarer* bestemmelserne, dette bliver *ikke skrevet*. Han kan i øjeblikket ikke huske eksempler, for det er længere tid siden han sidst har talt med nogen, det drejer sig om *fredning* af ederfugle, rensdyr og ræve.«

Holsteinsborg distrikt.

Holsteinsborg. November 1948. *Kommunerådsformand*, telegrafist O.:

»De allerfleste civile sager kommer ikke i protokollen, men ordnes af et medlem på stående fod. Kun de sager, som ikke kan klares på stående fod, behandles i rådet. Ang. kriminelle sager, så er der mange mindre sager, som ikke anmeldes, således rapserier og slagsmål, fordi der er mange, der synes dårlig moral at anmelde, og kommunerådet kan ikke være alle steder, og når der høres om sagen flere måneder efter, er det for sent at gøre noget, fordi sagen ikke kan rekonstrueres. En gang imellem rygter om at en ung mand uterlig overfor pige ca. 13—14 år, men ingen sag derom og umuligt at bekræfte, derimod intet om uterlighed overfor mindre børn. Kun meget få af kommunerådets civile sager kommer til sysselretten, fordi i reglen forlig. Alle sager, som angår straf, anmeldes af kommunerådet til sysselretten, men det hænder og særlig i de senere år er det hændt, at sysselretten ikke gør noget ved sagen.«

Holsteinsborg. November 1948. *Kommunerådsmedlem*, fisker K.:

»De fleste har et godt forhold til kommunerådet, men ikke alle. Med hensyn til kolonibestyreren kan siges, at det beror ganske på, hvordan han opfører sig.

Assistenterne (i den kgl. grønl. handel) regnes ikke for andet end alm. læredrenge. Man agter ikke en mand alene, fordi han er landsrådsmedlem eller landsfoged, men enhver, der har gjort noget godt, agter man. Den, der gør arbejdet godt, agtes som *nalagaq* (herre);, fanger, præst, direktør eller landsfoged. Kommunerådsmedlemmerne er agtede, folk nærer en vis frygt for dem, men naturligvis findes der nogle, der er ligeglade med dem. Mener forøvrigt, at kommunerådssagerne for ofte løber ud i sandet, før der bliver gjort noget ved dem. Heller ikke sysselretten arbejder tilfredsstillende. Sagerne hober sig op hos sysselmanden,

og når sagerne så behandles, er der så mange, at tempoet bliver for stærkt, således at sagerne ikke får en tilstrækkelig grundig behandling. Ofte er tiltalte ikke i stand til at forklare sig rigtigt. Det kører rundt for ham, og han siger ja til alt. Sysselmændene kan få dømt, hvem de vil. Det er også en mangel, at samme slags sager bliver behandlet forskelligt af forskellige sysselmænd. Ofte tages ikke hensyn til grønlandsk tankegang, som de danske medlemmer ofte har svært ved at forstå. Mener dog ikke, der domfældes uforskyldt, for kommunerådene kender jo folkene og sagen, men han mener nok, at folk forklarer mere frit for kommunerådet. Når tiltalte forklarer mindre frit i sysselretten, er det dels p. gr. af tolken, som de tiltalte ofte ikke har tillid til, dels p. gr. af hele atmosfæren.«

Holsteinsborg. 15/11 1948. *Tidl. kommunerådsmedlem*, fisker K.:

»Massetyverier fra handelens skibe skyldes væsentligst emballagen, den amerikanske, der var meget dårlig, og manglende opsigt. Æbler og nyrer er ikke noget at straffe for, men bestyreren er meget ivrig i sådanne sager, der angår handelens varer. Straffene i disse sager er for hårde, det skulle ordnes i rådet. Der kunne formanes.«

Sarfánguaq. November 1948. *Kommunerådsformand*, fisker B., *kommunerådsmedlem*, fanger O.:

»Udbredelse af venerisk smitte, hvordan bekæmpes, det må lægerne ordne. Folk kan ikke lide fredningsbestemmelserne. Rådet mener, at fredningsbestemmelserne bør være strengere, der er ikke så mange i Sarfánguaq, der ikke adlyder fredningsbestemmelserne, i de sidste år er der givet mange bøder.«

Itivdleq. 18/11 1948. *Kommunerådsformand* K.:

»Det er ikke alle sager, som noteres i protokollen, men en del forrettes mundtligt, således en del tyverisager. Før hans tid har der været en hel del overtrædelser af fredningsbestemmelser, som ikke har været behandlet af rådet. Rådet har selv været med til at overtræde fredningsbestemmelserne, det drejede sig om ryper, ederfugle og harer. Det sker af og til, at folk i fuldskab tæver hinanden, men det har ikke været så alvorligt, at man ville holde møde i rådet af den grund. På grund af, at der i den sidste tid har været bemærket nogle tyverier af tørv, så har rådet ophængt bekendtgørelse på et for alle tilgængeligt sted som advarsel. Man ved ikke, hvem der har taget det, men man har set, at der er taget af opstablede bunker. Der har også været nogle tilfælde, hvor folks fiskegrejer blev stjålet, men man er ikke kommet til bunds i sagerne. Tilfældene er ikke hyppige, men der er derimod mange, der tager grejer fra færingerne, som opholder sig i farvandene her i nærheden

hver sommer. De pågældende har fået advarsler af sysselmanden. Folk finder det mindre alvorligt at tage ting fra fremmede fiskere end fra deres egne fæller.«

Sukkertoppen distrikt.

Kangâmiut. November 1948. *Landsrådsmedlem*, fisker K. og *kommunerådsformand*, fisker R.:

»Alimentationssager føres ikke til protokols. De behandles overhovedet ikke i kommunerådet, men skriftlige referater af afhøringerne af barnefaderen og barnemoderen sendes til sysselmanden.

Det er heller ikke usædvanligt, at sager vedrørende forbrydelser og forseelser ordnes udenfor kommunerådet.

Uheldigt, at sysselmanden overhovedet ikke meddeler dem udfaldet af sysselretssager, der angår forhold i deres kommune, ligesom han i nogle tilfælde heller ikke har medtaget nogen fra kommunen som meddomsmænd i sysselretssager, der vedrørte personer, der havde begået strafbare forhold i Kangamiut kommune.

I sommeren 1948 var en del danske fiskere i Kangamiut, og i et tilfælde skete det, at de danske fiskere overfaldt en grønlænder. Der blev ikke foretaget noget overfor den pågældende dansker, som kun opholdt sig i Kangamiut en enkelt nat. Kommunerådet havde i forvejen talt med sysselmanden i Sukkertoppen om denne eventualitet, men han havde blot udtalt, at hvis der skete noget, kunne de bare huske det til næste år, og hvis det så gentog sig, kunne man bruge dette som begrundelse til at tage spørgsmålet om indførelse af foranstaltninger op, med det formål at forhindre sådanne episoder. Finder det yderst uretfærdigt, at sysselmanden indtager denne holdning overfor danskere, der forser sig overfor den grønlandske befolkning, og mener, at der burde indføres en politiordning i Kangamiut. Formanden ønsker, at der skal være politi hele året således, at kommunerådet kan blive aflastet på dette område. Begge er enige om, at hvis Grønland ikke skal åbnes med det samme, bør politietaten bestå udelukkende af grønlændere, men såfremt mange danskere skal komme herop, bør både danskere og grønlændere være ansat i politiet.

Landsrådsmedlemmet har den særopfattelse, at politi kun skal etableres om sommeren, hvor der på stedet bør være både en dansk og en grønlandsk politimand. Om vinteren er de politimæssige opgaver af meget ringe omfang.«

Sukkertoppen. November 1948. *Sysselmand*, kolonibestyrer B.:

»Befolkningen gør modstand mod al fredning. Der klages ustandseligt — også til landsfogden. Anmeldelser finder kun sted, når to er vrede på hinanden. Befolkningen forstår slet ikke bestemmelserne.«

Sukkertoppen. November 1948. *Kommunerådsformand*, fisker L.:

»Alle sager, som i Sukkertoppen kommer til kommunerådets kundskab, føres i protokollen. Folk er lydige overfor rådet, som de stoler på; når f. eks. nogen finder net eller redskaber, kommer de straks til rådet med dem. Folk er også meget lydige overfor den nuværende bestyrer, men den forrige kunne de ikke fordrage. Rådet mærker aldrig modstand fra familien til den, som det formaner eller straffer. Hvis fx. en frakendes retten til spiritus, vil familien altid være på rådets side, idet øl giver megen anledning til trætte og uenighed. Grunden til, at der begås så meget ulovligt i Atangmik er, at de, dér ikke bryder sig om bestemmelser, de bryder sig heller ikke om myndigheder, vistnok heller ikke om danske.«

Atangmik. 1/12 1948. *Kommunerådet:*

»Faderskabssager står ikke i protokollen, men sendes direkte til sysselmanden. Har aldrig været ude for, at to personer uenige, heller ikke ægtefæller. Der er stor enighed her, en gang imellem selvfølgelig små uenigheder, men ikke noget, som overgives til rådet. Med hensyn til fredningskrænkelser er hverken kommunerådet eller befolkningen klar over de gældende fredningsbestemmelser. Kan ikke indse, hvorfor det altid skal være danske, der udpeges til at være sysselmænd. Grønlænderne må jo være fuldt så dygtige til at dømme i grønlandske sager, blot de gennem praktisk arbejde i retten opnår den fornødne erfaring. Grønlandsk sysselmand er at foretrække for en dansk, fordi han bedre forstår grønlænderne og deres synspunkter.«

Godthaab distrikt.

Kangeq. 8/4 1949. *Kommunerådsmedlem* E.:

»Alt, hvad der sker, skrives i protokollen, når der er tale om noget »strafbart«. Rene ubetydeligheder som rapseri eller lidt vold i fuldskab medtages ikke i protokollen i alle tilfælde, men der har ikke været noget videre af den slags. Alle »lån« af redskaber og årer o. l. medtages i protokollen.

Kommunerådsformanden burde være fratrådt, fordi han havde svigtet folks tillid. Han var gift, men havde dog omgang med anden kvinde og blev tilmed smittet med gonorrhoe, en sådan mand har ikke plads i rådet. Menigheden burde have trådt til. Mener iøvrigt, at der var tale om voldtægt, idet hendes tøj var revet itu, og hun græd den pågældende dag. Voldtægt er ikke en værre forbrydelse end tyveri. Kender to ægteskaber, hvor mændene har haft samleje med unge ugifte piger og fået gonorrhoe, således at ægtefællerne også fik det. Der blev ikke gjort noget ved det, for de pågældende var ikke medlemmer af rådet.«

Kapisigdlit. 10/2 1949. *Kommunerådsformand*, udstedsbestyrer H.:

»Gamle R. er den her, der er værst til at overtræde bestemmelser. Han vil ikke rette sig efter loven. Han plejer at sige, at fangeren er en fri mand, som ingen kan binde. Danskerne og kommunerådet »sidder med store cigarer i deres stol, medens fangerne arbejder ude«. Regner med, at der er mange overtrædelser af rævefredningsbestemmelserne.«

Qornoq. 20/1 1949. *Kommunerådsmedlem*, fisker og fanger H.:

»Uenigheder mellem folk er i regelen små, og det ordnes uden rådets indblanding. Ung mand havde stjålet en ræv fra rævefælde, det var meningen, at sagen skulle have været for rådet, men da den unge mand straks tilstod, og hans broder kom med ræven, lod man sagen ligge uden at gøre ham noget. Der har ikke været overtrædelse af fredningsregler i hans tid, men mange sætter ikke rævefælder ud af funktion rettidig p. gr. af vejret, isforhold o. l. Fredningsreglerne er meget vanskelige at overholde. Hvis fredningstiden opretholdes, vil han gerne på sine medfangeres vegne sige, at så mister de en af deres bedste indtægter.«

Umanak. 11/2 1949. *Kommunerådsmedlem*, fanger J.:

»Der har ingen retssager været her i Umanak, medens han har været medlem. Selvfølgelig har der af og til været små uenigheder blandt folk, men det har aldrig gjort forlig fra hans side nødvendigt. Der har f. eks. været uenigheder mellem fåreholdere om får. Folk har selv kunnet ordne konflikterne. Der er efter hans mening ingen forbrydelse begået, medens han har været medlem. Heller ikke fredningsbestemmelserne er blevet overtrådt her. Fredningsbestemmelserne er dårlige m. h. t. ræve, der fredes for tidligt.«

Godthaab. 17/10 1949. *Sysselmand*, kolonibestyrer K.:

»Der er fra februar til oktober anmeldt 16 endnu ikke behandlede sager. De hyppigste sager drejer sig om tyveri og gonorrhoe. Tyverierne skyldes en særlig bande, gonorrhoeudspredelsen kan tilskrives to personer. Det er absolut spiritussen, der er første årsag til den stigende kriminalitet. Selvom spritten bliver dyr, bliver den købt, og så spares der på mad og tøj. De danske håndværkere er også medvirkende årsag, de giver sprit til grønlandske kammerater. Krigen har gjort sit til at fremkalde tyverier. De mange fine nye varer, som folk ikke havde råd til, navnlig i transitbyerne, spiller her en rolle. Det er nu så galt her, at blot en bil kører fra havnen til butikken, så stjæles der. Der er mange af den slags uopklarede rapserier, det er ubehageligt.«

Godthaab. 17/10 1949. *Kredslæge* F.:

»Kastration foretaget på N. N., udtalte under sagen tendens for småbørn, ikke interesse samleje voksne, kun småpiger. Kastrationen virkede godt, ingen forbrydelser senere.

Uterlighed overfor småpiger er ret almindeligt, vel nok mere ved udsteder og bopladser end i byerne. Er ikke som i Danmark præget af vold, men kun føleri o. l. Kommunerådet fortæller slet ikke om slige tilfælde. Den slags sager anmeldes ikke af skadelidte eller forældre, men gonorrhoe bringer dem for dagens lys.

Gonorrhoe hos småpiger meget hyppigt i Julianehaab, men ikke her i Godthaab. Man må her mærke sig, at gonorrhoe har været særlig udbredt i Julianehaab. Småpigers gonorrhoe skyldes hyppigt uterlighed.

Henviser iøvrigt til sin skrivelse af 11/8 1949 til sysselmanden. M. H. 13—14 år haft samleje med 11 forskellige mænd i Godthaab. Sysselmanden har henlagt sagen.

I Kapisigdlit har J. f. 9/5 1934 haft samleje med H. f. 2/7 1940. I slutningen august kommer drengen ind med kønssygdom. Foregået i hans forældres hus midt på dagen da alene med pigen, de er naboer. Pigen havde opfordret ham til samleje, som han ikke vidste hvad var, hun trak bukserne af sig selv og lagde sig på ryggen og drengen ovenpå, sket een gang. Pigen nægtede først alt, men hårdt forhørt erkendte hun at have forført ham.

Ca. 3—4 % af samtlige gonorrhoetilfælde må antages at være strafbare.«

Fiskenæsset. 21/5 1949. *Kommunerådsformand* P.:

»Kriminaliteten er steget meget i de senere år her i Grønland, så straffebestemmelserne bør ændres. Der er en del unge, som slet ikke respekterer rådet som retsorgang, bestemmelserne burde være strengere. Nogle straffesager skrives ikke i protokollen, men nævnes blot i en skrivelse til sysselmanden.«

Fiskenæsset. 19/5 1949. *Kommunerådsmedlem* M.:

»Når folk laver ballade i fuldskab, får de første gang advarsel, uden at det skrives i protokollen. Iøvrigt bliver alle forbrydelser skrevet. Alle begåede tyverier bliver opklaret. I hans tid er kun to sager blevet sendt til sysselretten, én vedrørende ulovligt salg af ræveskind, og én om drikkeri. I Grædefjorden bor kun få mennesker, hvoraf halvdelen tager til den amerikanske base. Umuligt at holde øje med dem for rådet i Fiskenæsset. Folk i Grædefjorden har slet ikke villet rette sig efter bestemmelserne, antagelig fordi de stærkt drages af de ting, de kunne få på basen, de plejer at sige, at de har været ude at fange.«

Frederikshaab distrikt.

Avigait. 10/5 1949. *Kommunerådsformand* K.:

»Alle overtrædelser føres i protokollen. Når folk blot taler om, at de er modstandere af bestemmelserne, skrives det ikke. Befolkningen er

f. eks. imod renovationsbestemmelserne, hvorefter de, der bor nærmest havet, skal smide affald i vandet, de gør det ikke. En fra Storøen er blevet straffet for det, men ingen her. I begyndelsen overtrådte folk fredningsbestemmelserne, ikke nu, for nu fisker de i stedet for at fange. Der plejer at være uenigheder mellem fællerne på stedet, men de går ikke til rådet om det.«

Frederikshaab. 8/5 1949. *Sysselmand*, A.:

»Befolkningen i Frederikshaab er ikke så elskværdig som andre steder, den er ret hidsig og mangler den sædvanlige charme. De er mere uvenlige her, mere fjendskab overfor danske end andre steder. Der findes en stor procent kværulanter blandt dem, intelligensmæssigt er de noget bagefter her. Storøen og Kvaneøen er nok de sletteste steder m. h. t. udvikling.«

Frederikshaab. 3/5 1949. *Kommunerådsmøde:*

»Befolkningen er nem, plejer at være lydig. Ingen uenighed eller splittelse mellem folk. Forhold til mindreårige forekommer meget på Kvaneøen, også lidt her. Det er mest de unge på ca. 16 år, der gør det, de ved ikke, det er forkert. Der har også været mange gonorrhoesager i vinter på Kvaneøen, disse sager har kostet rådet meget p. gr. af rejser. De gamle fører ingen kontrol med de unge, fordi de tit er for berusede.«

Frederikshaab. 4/5 1949. *Kommunerådsmedlem*, fisker P.:

»Har flere gange talt med unge lovbryderes forældre for at få dem til at opdrage bedre samt få dem til at lade deres børn have godt arbejde, så at de ikke går ledige og drikker. Mange utroskabssager. Ikke alle utroskabssager bliver skrevet i protokollen, men i mange tilfælde bliver de utro tilkaldt og får advarsel. Masser af tilfælde i Frederikshaab kommune, det kommer frem i gonorrhoesager. Der er dog ingen, der er blevet straffet derfor.«

Kvaneøen. 9/5 1949. *Kommunerådsmedlem*, fanger B.:

»For tiden ingen gonorrhoe her, men det varer ikke længe, før det begynder igen. Her er gonorrhoe mere udbredt end andre steder i Frederikshaab syssel. Grunden hertil er, at folk skjuler overfor rådet og lægen, når de har gonorrhoe, hvem de har været sammen med. Om natten når de voksne er gået til ro, har de unge seksuel omgang med hinanden. De har det ude i det frie. Der er nogle ganske unge, fuldstændige børn — dog konfirmerede — som er blevet smittet med gonorrhoe. Før i tiden en del unge mænd, der har haft samleje med små piger, 3 af dem blev straffet med tvangsarbejde. De to af dem har forbedret sig, men den tredie har det ikke, han får ofte gonorrhoe. De andre unge fik ingen straf, ved ikke hvorfor. De unge, der kommer sammen med småpiger,

burde ikke straffes så hårdt, for de har ikke smittet dem med gonorrhoe. Alle de unge mænd her skulle have delt ondet. Unge mænd i 16—17 års alderen mener det nemmere at komme i kontakt med de små end med de voksne. De voksne kvinder har ikke lyst til unge på 16—17 år. E. blev straffet hårdt, fordi de andre unge skulle lære af det og holde op med at komme sammen med de små piger. Han var slet ikke værre end de andre, men det var for at advare dem alle, at han straffedes hårdt. Han foretrak småpiger for voksne, men efter straffetiden kom han sammen med de voksne kvinder. Sjældent, at de gifte kommer sammen med andre, dog L. blev smittet med gonorrhoe af en ung kvinde efter at han var blevet gift. Konen var bestemt ikke glad, men ingen strid mellem ægtefællerne af den grund, han blev heller ikke straffet. Han er meget afholdt her på stedet, han fanger de fleste sæler her på stedet, 20 forrige år. Det var medlemmerne fra Frederikshaab, som tog hertil i anledning af samlejerne med småpiger. De tog medlemmet fra Kvaneøen med tilbage til Frederikshaab, det var ham, der havde fortalt det til dem.«

Arsuk. 31/8 1949. *Kommunerådsmøde:*

»De fleste tyverier sker udenfor Arsuk, der stjæles mest fra Ivigtuthytterne, de pågældende tilkaldes og formanes. Kan ikke huske navnene på de pågældende, det er nogle år siden nu.«

Julianehaab distrikt.

Narssaq. 22/9 1949. *Kommunerådet:*

»Kommunerådsformanden bruger meget at formane og advare folk, der forbryder sig.

I mindre alvorlige tilfælde såsom ægteskabelige stridigheder efter øldrikning, hvor der ganske vist er bestemmelse om fratagelse af malt, nøjes han med advarsel og formaning og truer med alvorlige skridt i gentagelsestilfælde. Når der er tale om første gangs begået mindre forbrydelser, f. eks. een har mistet pung med 2 kr. og sigter en anden og pågældende straks tilstår ved afhøring og tilbagebetaler pengene, så anvendes advarsel og formaning.

Ved overtrædelser af vedtægt om ladte bøsser, dér regler i kommunerådsvedtægter, og rådet finder bøde nødvendig, det skrives i protokol og forhandles i møde. Tyveri af f. eks. 25 kr. eller ræv i fælde skrives. Uterlighed overfor lille pige skrives i reglen som rapport til landsfogden eller til sysselmanden.

I gamle dage tog præsten sig af sligt, nu er det kommunerådets sag, men der er ingen bestemmelse om, hvad skal gøres.«

Julianehaab. 21/9 1949. *Sysselmand* N.:

»Tre forbryderfamilier her i Julianehaab. Disse tre familier samt danske søfolk fra chartrede skibe skaber en del kriminalitet, folk lærer specielt at stjæle under losning, de unge gør som de voksne. Mener, at udstedsbefolkningen er den mest kriminelle, når dens ungdom kommer herind til Julianehaab. Fristelserne her er store, de har intet hjem her og flakker rundt. Navnlig fra Sletten og Qagssimiut er det galt med ungdommen, der kommer hertil. De unge lokkes med i kortspil om penge, hasard. Det finder navnlig sted, når fåreholderne kommer ind og sælger deres produkter og får. Rådene i Qagssimiut og Sårdloq har givet bøder for kortspil om penge og konfiskeret kortene.

Mener at uterlighed overfor mindreårige forekommer stort set lige meget over hele Grønland. Leg med små børns kønsdele betragtes ikke som noget forkert, på briksen kan det tit være en fristelse til seksuel udløsning. Derimod betragtes samleje eller forsøg herpå som en forbrydelse mod den mindreårige, fordi det vil kunne være fysisk skadeligt for pigen. Den alm. opfattelse er vistnok her, at konfirmationsalderen er grænsen. Man bør ikke gøre almindelig uterlighed strafbar i forhold til børn førend efter forudgående oplysning, idet et forbud næppe kan forventes overholdt. De mange små piger, som behandles for gonorrhoe indicerer hyppige uterlighedsforhold, som forekommer her.

Seksuallivet i Grønland præges i nogen grad af de imtime berøringer, som ikke undgås på briksene om natten. Alle forbud vedrørende udfoldelse af seksualliv er virkningsløse, måske dog med den virkning, at folk får lyst til at gøre det forbudte, der er mere interessant at prøve. Mener, at den nu herskende kulturblanding skaber begrebsforvirring hos de unge moralsk og økonomisk.«

Julianehaab. 12/9 1949. *Kommunerådsmøde:*

»Sædelighedsforbrydelser forekommer meget ofte, ikke alle fører til sager. Hvis pågældende sædelighedsbryder ansat under institution forhøres han, hvorefter sagen gives institutionen. Derefter forhandles der om, hvad der skal ske, mange forhør henlægges uden at blive til noget, det gælder også tyverier. Mange gange skyldes det manglende strafferegler og usikkerhed p. gr. heraf. Årsagen til sædelighedsforbrydelser svær at sige, i gamle dage gjorde de, hvad de ville i så henseende uden reaktion, nu svag eller ingen reaktion, måske derfor. Kristendommen gør heller ikke nok med oplysning inden for dette punkt, de får her så mange børn udenfor ægteskab, ingen bebrejder dem dette, folk finder det ikke forkert, bor sammen uden ægteskab uden forargelse, mange danske lever sammen med grønlandske piger uden for ægteskab, det får grønlænderne til at tro, at det er en rigtig handlemåde.

Omgangen med mindreårige kan skyldes tonen i hjemmene, hvor man ser alt og hører alt fra små. Børnene lærer tidligt alt om det seksuelle liv, som de voksne fører, tror dog ikke, at det er børnene, som frister de voksne mænd til at begå de pågældende forbrydelser.

Grunden til de uheldige forhold er, at de pågældende ikke tror, at det er forkert. Da de ældste rådsmedlemmer var unge ingen sådanne sager mod børn, det er noget ret nyt.

Mange faderskabssager og en kateketafskedigelse p.gr. af barn udenfor ægteskab, uden at det skrives i protokollen. De fleste tyverier står der derimod.«

Julianehaab. 13/9 1949. *Kommunerådsformand* H.:

»Folk her er fuldstændig ligeglade med, om de får børn udenfor ægteskab og med, at der begås uterlighed overfor små børn, det angår ikke dem, kun forældrene er kede af det.

M. h. t. tyverier fra skibslast synes grønlænderne, at det må de da godt, for gang på gang har de set danske søfolk hugge fra lasten, så må de også, der skal ikke være forskel.

Efterhånden forstår grønlænderne danskerne bedre og bedre Pigerne lærer først og fremmest, at det er godt at have seksuelt samliv udenfor ægteskab o. l.

Har ofte talt med folk her i Julianehaab om, at den danske kultur fører forbrydelser med sig. Mener at grunden er, at kulturen kommet før folk modne til at modtage den. Folk retter sig så godt som aldrig efter kommunerådet, respekterer det ikke, gør nar ad det, håner det, det har ikke tilstrækkelig autoritet.«

Igaliko. 17/9. *Kommunerådsformand*, fåreholder M., *kommunerådsmedlem*, fåreholder og fanger E.:

»Her er aldrig fåretyverier, aldrig rapserier og aldrig mishandling af får eller lam. Her er man opvokset sammen med dyr. Ingen forseelser og forbrydelser her udover de ganske få ubetydelige, som står i protokollen. Folk her er efterkommere af en gammel slægt, i Qagssiarssuk er folks afstamning blandet, de kommer fra forskellige steder, ikke nogen harmonisk helhed som her. Folk her har en stærk samfølelse, er opvokset sammen, alle er i familie med hinanden og de unge ved, hvilket grundlag man skal have for at blive glade og lykkelige.«

Qagssiarssuk (Igaliko kommune). 16/9 1949. *Kommunerådsmedlem*, fåreholder F., *kommunerådsmedlem*, fåreholder M.:

»Har aldrig grebet nogen i at stjæle får. I øjeblikket ingen beviser for fåretyverier, får dør jo også i fjeldet, og forsvinder på anden måde. Forleden dag fandt man et vædderlam skudt med salonriffel, det kan

være en ællingejæger, der uden at vide har skudt det, det kan ikke skaffes oplyst, hvem der har gjort det. Forleden dag slagtedes en hest, som ikke var helt rask, det viste sig, at der sad mange hagel under huden på den. Ejeren havde for nogle år siden lagt mærke til, at hesten nu var bange for en bøsse, før havde den med held været anvendt til jagtridning. Den var skudt fra nær afstand, haglene sad tæt sammen ved det ene forben. Om de nævnte tilfælde står der intet i rådsprotokollen. Aldrig her mishandling af får, har ikke hørt om det. Har hørt at A. S. skød på dyr, når de i mørke kom nær hans hus, hesten kan have været et offer herfor. A. S.' naboer har fortalt det, det skulle være skræmmeskud med løst krudt. Det kan også være gjort i fuldskab, hvor han elsker at gå med bøsse.

Kriminalitet efter at basen (Bluie West One) oprettet. Pigernes samkvem med Amerikanerne. Og for de mindre velstillede er det en mægtig fristelse at tage fra amerikanske lagre og lossepladser, som er frit tilgængelige. Selv efter det er blevet forbudt, går de derover, det er heller ikke til at forstå, at amerikanerne brænder ting, som her er meget ønskede. Folk tager unge med, som ellers aldrig har stjålet, de lærer det på den måde. De fleste forseelser her har med basen at gøre, basen er her den første forbrydelsesårsag. Dog ingen tyverier mellem folk indbyrdes her. Alle de unge undtagen N. J., som har været genstand for basefristelser, er ellers pæne unge mennesker. Sommetider får folk lov til at komme over på basens losseplads og så går det godt. Masser af de ting, der ligger derovre, savnes stærkt her, f. eks. næsten ubrugt fodtøj, gryder, pander, potter, spisegrejer og en masse blot snavset tøj og en masse træ til byggeri.«

Sydprøven. 19/9 1949. *Kommunerådsformand*, overkateket N., *kommunerådsmedlem*, fanger J.:

»Alt, også småsager bliver skrevet. En gang gik kommunerådsformanden til en familie, der var ufredelig, de blev formanet. Ingen fåretyverier, men om foråret, når døde får findes, vil finderen ofte tilegne sig det fundne.«

Sletten. 19/9 1949. *Kommunerådsmøde:*

»Der forekommer overtrædelser, som ikke skrives i protokollen. Mange, som har taget liner, fiskebørster, årer og trosser til både, de er blevet formanet, uden at det ses af protokollen, de har kun gjort det een gang. 2. gang vil der blive kommunerådssag ud af det. Der har været et par tilfælde, som skyldes fattigdom. De skyldige blev formanet.

Det er hændt nogle gange, at rævefredningen er blevet overtrådt, det føres altid i protokollen.

Det sker, at fåreholdere tager forkerte lam og sætter ejendomsmærke på, næppe tyveri.«

Nanortalik distrikt.

Nanortalik. 9/9 1949. *Distriktslæge* R.:

»Den allerførste tid i 1946 meldte han 1 eller 2 med gonorrhoe til sysselmanden, men siden da slet ikke. Der har siden været gennemsnitlig 2 om måneden, som har overtrådt forbudet mod samleje, medens de var under behandling for gonorrhoe. Af egentlige smitteoverførere har der i de sidste 2 år været ialt ca. 4, som ikke er registreret.

I de pågældende tilfælde har han alvorligt udskældt og formanet de pågældende, ønsker ikke at folk af retten skal blive skræmt fra at melde sig, dertil kommer at retten er så dårlig, man risikerer, at de pågældende får $^1/_2$ års strafarbejde.«

Nanortalik. 4/9 1949. *Kommunerådsmøde:*

»Det hænder, at kommunerådet tilkaldes og afhører folk i småsager uden at skrive det i protokollen. Fx. ofte formanet fulde folk, der blot var fulde. Også dem, der var begyndt at lave ballade. Der har også forekommet tilfælde, hvor børn og unge mennesker er begyndt at spille om penge, uden at de havde kunnet tjene pengene, der måtte være stjålet, det var nu i sommer, juli, og opslag blev hængt frem med forbud, da dette spil befordrede tyverier. De begyndte med at spille om ølkapsler, der blev byttet med penge, ved ikke, hvor spillet er kommet fra. Ingen uregistrerede fredningsovertrædelser, efter at fredningstiderne er optaget i almanakken.«

Augpilagtoq. 7/9 1949. *Udstedsbestyrer* N.:

»De hyppigste forbrydelser her er tyverier fra depoter med kød, fisk o. l., som fangerne skal leve af, når de er på fangst, der findes kun tre depoter. Hvert år stjæles derfra, det er mest G. og L., de er udygtige og fattige, derfor stjæler de, når sulten melder sig.

Overkateket I's sædelighedsforbrydelse (uterlighed mod skolepiger, betroet ham til undervisning) toges ikke alvorligt af kommunerådet. Da det skete med overkateketen, var folk her ligeglade, men han selv kunne ikke lide sligt, derfor meldte han det til kommunerådet, han ønskede ikke, at hans egne børn skulle opleve sådan noget.

Under losning af »Søkongen« lige efter at han var tiltrådt, blev der stjålet om natten. Alle arbejderne stjal. De tror, at det ikke gør noget, når de tager fra ituslået emballage.

Befolkningen her i distriktet er vanskeligt at have med at gøre, ved kun lidt, har intet set af det moderne Grønland.«

Augpilagtoq. 6/9 1949. *Kommunerådsformand*, landsrådsmedlem, fanger M.:

»Alt i hans tid registreret. Fungerede ikke i kommunerådet fra 1942—46. Kan ikke huske tilfælde, der ikke er noteret i protokollerne.

Kan huske, at nogle fiskeliner blev borte, men fandt ikke, hvem der havde taget dem, bl. a. 1948, også før, alle linerne er ens, så umuligt sige, hvem der havde taget dem.«

Spørgsmål II.

Upernavik distrikt.

Kravlshavn. 23/7 1949. *Kateket* N.:

»Man vil aldrig her sige noget alvorligt eller slemt til en mand, fordi man ikke vil såre ham for nogen pris, men tale bag hans ryg kan man godt forsvare.«

Tasiussaq. 18/7 1949. *Kommunerådsformand*, fanger B.:

»Hvis de får en sag, som ikke kan findes i vedtægterne, ved rådet ikke, hvad der skal gøres. Han kender ikke kommunens vedtægter, men har dem i sit hjem. Man straffer, fordi vedtægterne siger det.«

Augpilatoq. 28/7 1949. *Kommunerådsformand*, fanger M.:

»Når en mand tilstår, ved man, han har begået noget forkert. Han har aldrig selv afsløret nogen forbryder, men folk kommer og angiver. Ingen lokale vedtægter.«

Upernavik Juli 1949. *Sysselmand*, kolonibestyrer J.:

»Som regel fører de danske i sysselretten, grønlænderne stemmer efter de danskes mening. Når danskerne siger strengere straf, går grønlænderne som regel med dertil for ikke at blive tilbage. Udmålingen volder dem store kvaler. Straffelov savnes.«

Upernavik. 26/7 1949. *Kommunerådsmedlem*, fanger H.:

»Der er ingen regler, så kommunerådet handler efter følelsen, efter det bedste skøn. Der findes ingen lokale vedtægter her. Domte er ikke spor uglesete, behandles ligesom andre.«

Prøven. 25/7 1949. *Kommunerådsformand*, fanger K.:

»Det står i kommunerådsanordningen, hvad man skal skride ind imod. Man straffer, fordi folk skal vide, at de ikke må forse sig. Straf virker godt, den hjælper meget, når man tager hensyn til, at mennesker er meget forskellige. Nogle virker formaninger på, andre fortsætter trods hårde straffe. Straffede isoleres naturligvis ikke, det ville ikke være rigtigt. Man holder vel øje med pågældende, men kan dog godt lide dem. Grønlænderne lever af fangst, færdes sammen ude i naturen, hjælper hinanden, det ville være unaturligt og mærkeligt, hvis en mand isoleredes, han deltager jo i fangsten.«

Sdr. Upernavik. 24/7 1949. *Kommunerådsformand*, fanger K.:

»Kommunens vedtægter indeholder bestemmelser om straf og sysselråds- og landsrådsanordningen. Det står i reglerne, at tyveri straffes.

Det står ingen steder, at en gammel mand ikke må have samleje med en ung pige. Når rådet har skredet ind i et sådant tilfælde, handlede det til en vis grad med støtte i bestemmelserne om børn født udenfor ægteskab. Folk kan ikke lide dem, der er blevet straffet ved retten og har heller ikke tillid til dem. Hvis den pågældende er ophørt med sine forbrydelser og har ændret sit væsen, kan man dog godt lide ham.«

Umanak distrikt.

Sâtut. 2/8 1949. *Kommunerådsformand*, fanger J., *kommunerådsmedlem*, fanger K.:

»Man straffer på grundlag af kommunale vedtægter og andre, særlig bestemmelserne fra 1925. Udstedsbestyreren har vedtægterne, har lånt dem, ikke leveret dem tilbage. Ingen som de selv har lavet.

Hvad angår dømte, er deres stilling som før dommen.«

Umanak 31/7 1949. *Kommunerådet:*

»Alle forseelser og hvis folk har fejlet eller opført sig dårligt, skal kommunerådet skride ind overfor. Og hvis befolkningen her finder, at noget er forkert, kan kommunerådet heller ikke forbigå det. Rådet har aldrig behandlet sager, som ikke havde bestemmelser i vedtægter, mange sager har sysselmanden eller lægen bedt dem behandle.

Straffede behandles af folk ganske som før, bortset fra sanktionerne som de idømmes. Her findes ingen vanskeligheder for en straffet.

Strafarbejde kan ikke betragtes som egentlig straf, men det er som regel begyndelsen til et bedre liv i erhvervsmæssig henseende, altså hvis den pågældende viser sig flink og flittig.

Grunden til forskellen på dette punkt mellem Danmark og Grønland er måske, at der er forskel på forbrydelserne her og i Danmark og straffene er langt mildere her end i Danmark.

I Grønland er det sådan, at straks når en forbrydelse er begået, er folk vrede på ham, men det går hurtigt over. Det skyldes den gamle ånd her, at folk får medlidenhed med ham og vil hjælpe ham, synes det er synd for ham.

Det er ikke godt med lovløshed; hvis folk finder på noget nyt, følger andre det. Hvis folk finder på forseelser o. l., vil man gøre dem opmærksomme på det forkerte, forbedre dem og forhindre at andre følger dem. Allerede forfædrene skred ind mod folk, der brød livets regler. Udviklingen har ført alvorlige forbrydelser med sig, derfor er ændringer af lovene nu nødvendige. De fleste her har aldrig tænkt over, hvorfor man straffer. Straf følger med oplysningen heroppe.«

Umanak. 3/8 1949. Pastor H., i perioder *medlem af sysselretten:*

»Forældre vil ikke dadle et voksent barn for forbrydelse, angst for at såre den pågældende. De viser sorg. Medlidenhed og trøst er fremherskende.

En fangers redskaber var blevet stjålet, han hørte hvem der havde gjort det, men nænnede ikke at sige det til pågældende, undværede hellere redskaberne, »det er synd for ham«, »jeg vil ikke have, at han skal genere sig for mig«. Dette er noget typisk nordgrønlandsk i modsætning til fx. Holsteinsborg. Derfor kan der være meget, som er skjult.«

Godhavn distrikt.

Diskofjord. 6/7 1949. *Kommunerådsformand* K.:

»M. h. t. spørgsmålet om hvornår rådet skal skride ind, ved ikke, man spørger sig selv om det, der er begået er tilladeligt eller ikke, man mærker det bedst ved at se, hvorledes den, det er gået ud over, ser på det. Det kan dog være den anklagende, der er på den forkerte side, derfor må man høre dem begge og så skønne.«

Godhavn. 6/7 1949. *Sysselmand*, kolonibestyrer N.:

»Der er i sysselretten ingen uoverensstemmelser i den strafferetlige bedømmelse mellem de danske og grønlandske dommere. Somme tider spiller stemningen en noget større rolle hos grønlandske end hos danske dommere. De grønlandske domsmænd er gennemgående gode, hvad skyldspørgsmålet angår. M. h. t. straffen er de sommetider mildere (varighed, hårdhed), det skyldes mangelen af faste regler. Der burde — det har både grønlandske og danske domsmænd udtalt — være adgang til at se andre syslers domme.«

Godhavn. 4/7 1949. *Kommunerådet:*

»Har hørt, at fx. svangerskabsafbrydelse medfører hård straf, men det står intet steds. Hvis en mand slår en anden, og det ikke bliver anmeldt, så har rådet ingen forpligtelse til at skride ind, derimod hvis anmeldelse, så holder de sig til et duplikeret lovforslag, som formanden har fundet i bogtrykkeriet. Det er lovforslaget af 1929.

Straffede behandles som andre. Ligeledes folk, der har fået frataget spiritus- og maltret, de bydes på spiritus hos alle uden forskelsbehandling.«

Ritenbenk distrikt (incl. Qutdligssat).

Qutdligssat. Okt. 1949. *Tidl. sysselmand* L.:

»Vi, der selv har været med til at dømme vore landsmænd i et lille samfund, kender vanskeligheden ved at dømme den, man kender, man

har medlidenhed med sin landsmand, det er medfødt. I Danmark dysses mange sager ned p. gr. af fars søn o. l.«

12/7 1949. *Kommunerådsmøde:*

»Straffede har ingen venner, de forskydes og isoleres, det rygtes hurtigt, når en mand har stjålet, alle ved det, inden sagen har været i ret eller råd. Når det hele er overstået, så vender de tilbage igen til den gamle gænge.

Når en kulbrudsarbejder har begået noget, ved de det alle, og han bliver skammet ud under afsoningen, men han er nødt til at gå på sit arbejde for at leve. Dette virker hæmmende på forbrydelserne.

Formanden mener det vigtigt at straffe og ikke forbigå noget, alt skal straffes, det er den bedste måde at straffe kriminelle på. Nu er der over 300 børn her og 160 skolebørn, de må ikke se nogen forbrydelse begået ustraffet. De skal blive bange ved at se andre, der forser sig, blive straffet hårdt. Det skal virke opdragende på børnene.«

Saqaq. 9/7 1949. *Kommunerådsformand*, fanger T., *kommunerådsmedlem*, fanger J.:

»Hvis de ikke kan finde nogen regel at straffe efter, så sendes sagen til sysselmanden. De dømmer aldrig efter deres egen mening. De regler, de har er gamle og meget mangelfulde, men nu kommer der jo snart nye, så gør det ikke så meget.

Straffede isoleres ikke og udstødes ikke her som i Danmark. Når nogen forser sig, behandles det i rådet, men den pågældende behandles som et almindeligt menneske. Nogle syndere holder deres synder skjult, andre erkender dem. Grønlændere er meget følsomme, de lider slemt, når de som straffede skal vise sig for andre, det ville være synd yderligere at såre de mennesker, man ville så risikere, at de »går til fjelds« (Qivitorput), det vil man meget nødig have her.«

Ritenbenk. 8/7 1949. *Kommunerådsmedlem*, fisker, fanger O.:

»Man straffer for at mennesker skal blive retfærdige og gode. Kommunerådet kan se på den begåede handling, om den er strafværdig, medlemmerne har det på følelsen. I Grønland kender folk hinanden ud og ind ligesom i en familie, de er som regel gode venner, holder af hinanden, derfor svært at støde nogen ud, selvom han har forset sig.«

Jakobshavn distrikt.

Rodebay. 1/7 1949. *Kommunerådsformand*, fisker R., *kommunerådsmedlem*, fisker M.:

»Når en persons handlinger kan skade samfundet, må han straffes. Ingen isolation af straffede her.«

Jakobshavn. 1/7 1949. *Sysselmand*, kolonibestyrer J.:

»Bruger den sunde fornuft, når han skal afgøre, om der skal skrides ind. Anvender ikke straffelovsudkastet af 1929, ej heller de midlertidige bestemmelser.

De grønlandske meddomsmænd ligger gennemgående lavere i strafudmålingen end de danske.«

Jakobshavn. 29/6 1949. *Kommunerådet:*

»Der findes nogle bestemmelser, dog fx. ikke hvis der er tale om stridigheder mellem ægtepar eller hasard. I sådanne tilfælde går de ud og formaner folk til at føre et bedre liv.

Det er en forbrydelse at dræbe sit foster, hvis pigen altså ikke er sindssyg, hun tager jo en andens liv. Hvis en mand bliver straffet, så bliver der gjort nar af ham, arbejderne gør det, det kan være skadeligt for ham, er synd for ham. Det drejer sig om tiden under afsoningen, efter den tid er der intet i vejen.

Når folk begår forbrydelser, tænker de slet ikke på straffene og derfor kan man ikke tænke på forbrydelse og straf i samme forbindelse, men man håber, at straffen i almindelighed skal virke opdragende på folk. Folk har begået forbrydelser lige fra verdens skabelse, dette er ikke forandret. Det er verdens gang, folk fødes, folk dør, nogle morer sig, nogle begår forbrydelser, dette ændrer sig næppe. Der er dog nogle mennesker, der påvirkes af straffen, derfor bør man beholde den.«

Christianshaab distrikt.

Claushavn. 27/6 1949. *Kommunerådsformand*, fanger V., *kommunerådsmedlem*, fanger B.:

»Kommunerådet kan altid vide eller se, om en mands gerninger er strafværdige. Den værste forbrydelse her finder alle i Claushavn var et indbrud i den stedlige butik. Man straffer for at forhindre gentagelse af forbrydelsen. Endvidere skal pågældende gøre det, som han har lavet galt, godt igen gennem straffen. Straffede isoleres ikke, mener at de behandles som andre.«

Christianshaab. Juni 1949. *Sysselmand*, kolonibestyrer B.:

»Retten bestemmer, om der skal straffes efter et skøn. De grønlandske domsmænd plejer at være de strengeste, når straffen skal fastsættes. Det vigtigste i fremtiden er faste regler.«

Christianshaab. Juni 1949. *Kommunerådsformand*, overkateket P.:

»Man har på fornemmelsen, hvordan sagerne skal betragtes. Straffede er ikke isolerede, de er stillet som andre borgere i samfundet, dog

med undtagelse af A. A., som boede her 1943—48. Grunden til, at han ikke var lidt, var, at han var ubehagelig mod folk. Han fandt sig aldrig i noget, gjorde altid vrøvl, var altid i opposition mod folk og derfor ilde lidt. Ham kom folk ikke sammen med. Han var en dygtig håndværker, men altid utilfreds med sine vilkår. Han er født i Nanortalik.«

Egedesminde distrikt.

Akùnâq. Juni 1949. *Kommunerådsformand*, fanger S.:

»Straffede isoleres ikke, de er stillet som alle andre.«

Hunde Eilande. Juni 1949. *Kommunerådsformand*, fanger L.:

»Når en mand har gjort noget slemt, så bestemmer rådet, om det finder det strafbart, det er formandens og medlemmernes skøn.

Bestyreren i Egedesminde er skyld i de uretfærdige domme over grønlandske arbejdere i sagen om tyverier fra »Linda«. Der var meget stor utilfredshed med dem. De dømte skyndte sig imidlertid bare at betale, så var det ude af verden, og de glemte det igen. Straffede isoleres ikke.«

Egedesminde. Juni 1949. *Sysselmand*, kolonibestyrer T.:

»Det er svært at behandle forbrydere strengt under nuværende forhold, fordi personlige relationer i så høj grad spiller ind. En straffelov er selvfølgelig en nødvendighed, her bruges forslag af 1929 som rettesnor.«

Egedesminde. 11/6 1949. *Kommunerådsformand*, fanger G.:

»Når en anmeldt mand afhøres, så forstår rådet efterhånden om den pågældende har gjort noget forkert.«

Manermiut. Juni 1949. *Kommunerådsformand* J.:

»Vedtægterne siger, hvorledes de forskellige skal straffes. Fosterfordrivelse er aldrig forekommet, men selvfølgelig skal det straffes, hvis det sker, det er meget grimt og strafbart, selvom det ikke står noget steds.

Straffede bliver ikke isoleret af andre, men når en mand har været på straf ude på et udsted eller i en koloni, vender han også tilbage som bedre menneske, det betyder ikke, at han er mere afholdt end før, det vil i reglen være det samme.«

Kangatsiaq. Juni 1949. *Kommunerådsformand*, fanger L.:

»Folk, der bliver straffet, ser man ikke ned på, de har det som alle andre.«

Niaqornârssuk. Juni 1949. *Kommunerådsformand*, fanger L.:

»Grundlaget for rådets indskriden er vedtægterne. Mange af rådsmedlemmerne kender imidlertid ikke vedtægterne, de beder om dem, men får dem ikke. En fosterfordrivelse skulle, hvis den forekommer, behandles af kommunerådet, fordi pågældende er et slet menneske.

Folk, der har begået forbrydelser, er stillet som andre.«

Iginiarfik. Juni 1949. *Kommunerådsformand*, fanger U.:

»Jeg er temmelig ung (35 år), så det er svært for mig at få de ældre til at adlyde bestemmelserne, folk regner ikke rådet for ret meget, respekterer ikke rådets magt.

Har aldrig set nogen straffet i Iginarfik, ved ikke, hvordan de ville være stillet, hvis det var tilfældet.

Nu kommer nye tider og fremskridt, så må man også have nye bestemmelser og love.«

Agto. Juni 1949. *Kommunerådsformand* K.:

»Har en samling af bestemmelser.«

Holsteinsborg distrikt.

Holsteinsborg. Nov. 1948. *Sysselmand*, kolonibestyrer B.:

»Hjemmelen i straffesager beror nærmest på tradition og tidligere afgørelser. Kender i hvert fald af omtale straffeanordningsudkast af 1929 og de midlertidige bestemmelser, men ved behandlingen af straffesager sidder retten ikke med lovteksterne foran sig, og man følger ikke slavisk udkastet eller de midlertidige bestemmelser.«

Holsteinsborg. Kommunerådsformand, telegrafist O.:

»Når kommunerådet skal tage stilling til strafferetlige spørgsmål, har det ikke nogen hjemmel i nogen lov eller bestemmelse til at behandle sager, der vedrører fx. vold, tyveri, falsk og lignende forbrydelser. Når kommunerådet sigter en mand for at have begået tyveri, gør det det, fordi det ved, at tyveri er ulovligt. Når kommunerådsformanden kommer i tvivl om et forholds strafbarhed, støtter han sig på udkast til anordning om straffebestemmelser af 1929.

Folk uvillige til at være domsmænd, fordi man kommer i fjendtligt forhold til de dømte og deres familie, der tror, at det er domsmanden personligt, der har dømt og ikke loven.«

Holsteinsborg. Nov. 1948. *Kommunerådsmedlem*, fisker K.:

»Straffede føler sig ikke udstødt og er det heller ikke, man ser ikke ned på dem. Dog N. N., som dræbte barn, ham er der mange langs hele

kysten, der ikke kan lide, men her i Holsteinsborg efter at straffen er udstået — nu er han gift og har et barn og båd og hus — er der ingen, der har noget imod ham. Han gjorde alt for at folk skulle kunne lide ham. Han er ligefrem et dejligt menneske at være sammen med. Lige efter drabet kunne man ikke lide ham her.«

Holsteinsborg. Nov. 1948. *Tidligere kommunerådsmedlem*, fisker K.:

»Når kommunerådet og kolonibestyreren står overfor hinanden i retsspørgsmål, vejer den vægtskål, som bestyreren står på, nedad og han får mest. De grønlandske retsmedlemmer bliver spurgt om, hvad de mener om dommene, men der er jo ikke mange strafarter at vælge imellem. På den anden side er der slet ingen begrænsning eller vejledning m. h. t., hvor meget straf de skal have. Kolonibestyreren har i reglen i forvejen i sit hoved, hvordan der skal dømmes. I sagerne ser man ingen dissenser eller afvigelser, det er bestyrerens mening, der går igennem.«

Sarfánguaq. Nov. 1948. *Kommunerådsformand*, fisker B., *kommunerådsmedlem*, fisker A.:

»Anvender bestemmelser af 1925. Der står om tyveri, men ikke om drab. Straffen efter disse gamle bestemmelser er for lille. Sysselmanden skal selv bestemme, rådet skal blot spørge, hvad manden har gjort. Sysselretten bestemmer endeligt, hvad skal ske.

De straffede er ikke skilt ud her i Sarfanguaq, fordi der jo ingen fængsel er her, man taler med dem, men kommer ikke sammen med dem til fester o. l. Ungdommen her har gjort en mand til grin, fordi han stjæler, han har ikke gjort indtryk af at være generet deraf, han er vant til det.«

Itivdleq. 18/11 1948. *Kommunerådsformand* K.:

»Ved ikke meget om regler med hjemmel til at straffe folk. Har næsten aldrig set nogen bestemmelser herom. Kommunerådet havde i et møde den 16/9 1947 bestemt, at det ikke ville give bøder for samling af ederfugleæg i fredningstiden, medmindre de andre kommuner i Holsteinsborg syssel også gør det. Det var netop, da han begyndte som formand. Han havde skrevet til sysselmanden, om han ikke kunne blive fri for at give bøder i de sager det første år, han var formand, fordi han for det første ikke pludselig ved sin tiltræden ville vække opsigt ved at give bøder for disse forhold og for det andet ville han gerne have tid til at studere bestemmelserne nøje før han begyndte at give bøder. Det er svært for rådet at gå mod folkets ønsker. Sysselmanden havde svaret, at det var bedst, at bøder idømtes, men formanden skrev tilbage og forklarede sin mening nøje, og så havde sysselmanden intet yderligere foretaget sig. Men i år har formanden rettet sig efter bestemmelserne

og givet bøder, der har været to tilfælde i sommer, og der har selvfølgelig været lidt muggeri, men de pågældende var klare over, at de havde overtrådt bestemmelserne.

De, der er straffede, isoleres ikke, men behandles af folk som andre, men han har hørt, at de, der har begået særlig store forbrydelser, kommer et trin lavere ned i det almindelige omdømme.«

Sukkertoppen distrikt.

Kangâmiut. Nov. 1948. *Kommunerådsformand*, fisker R., *landsrådsmedlem*, fisker K.:

»Fisker P., der stjæler ved hjælp af sine børn, er ikke isoleret af fællerne her.«

Sukkertoppen. Nov. 1948. *Sysselmand*, kolonibestyrer B.:

»Hjemmelen til at straffe findes spredt i bestemmelser fx. de midlertidige bestemmelser. Vi dømmer tit folk for noget, andre grønlændere finder rigtigt. De hidtidige retsregler er resultater af »barnepleje«, bestemmelserne er i for høj grad indførte. Udkast af 1929 er dårligt, duer ikke, er for kirkeligt præget.«

Sukkertoppen. Nov. 1948. *Kommunerådsformand*, fisker L.:

»Der findes bestemmelser om, at når en mand begår forbrydelser eller forseelser, så skal han straffes. Mener at disse bestemmelser er kommet omtrent samtidig med, at kommunerådet blev til, mener at have set dem. Folk er kede af det, når en af deres begår forbrydelser, men de omgås dem alligevel, selvom de kan være klare over, at de pågældende ikke er til at stole på.«

Atangmik. December 1948. *Kommunerådet:*

»De kommunale vedtægter her er mangelfulde og også lovene, d. v. s. det er det forhold, at eksemplarerne slet ikke findes i tilstrækkelig mængde til at befolkningen kan kende dem. Rådsmedlemmerne kendte dem heller ikke, før de selv kom i rådet.«

Godthaab distrikt.

Kapisigdlit. Jan. 1949. *Kommunerådet:*

»Der er intet at slå op i, men hvis en mand stjæler, så sendes sagen til retten. Vedtægterne er for kortfattede, de burde forsynes med forklaring. Rådene skifter ofte, så de fortolker ofte forskelligt, så ville forklaringer hjælpe. Det står ingen steder, at en kvinde ikke må dræbe sit foster, men efter De Ti Bud må man ikke ihjelslå, det er mord. De Ti Bud lærer man som barn, og de bankes ind i ens hoved for livet, og når man ingen love har, så kan man rette sig efter det.«

Fiskenæsset. 19/5 1949. *Kommunerådsmedlem* M.:

»Samleje med stedmoder eller halvsøster forbudt. Det står ganske vist ingen steder, men på grundlag af kristendommen kan man se, hvad der er ondt og godt og herefter er kønslig omgang med nære slægtninge af det onde.«

Frederikshaab distrikt.

Avigait. 10/5 1949. *Kommunerådsformand* K.:

»Ifølge bestemmelserne, vedtægterne kan man straffe den, der forser sig.

Den, der fx. har stjålet, bryder fællerne sig ikke om, men når han holder op, gør de det igen.«

Frederikshaab. 8/5 1949. *Sysselmand*, A.:

»Slår undertiden op i straffeanordningsudkastet, gjorde det i N-sagen, men fandt fx. intet om mordforsøg. Udkastet går øjensynlig ud fra, at mordforsøg lykkes. Handler ellers pr. skøn bortset fra tilfælde, hvor særbestemmelser findes.

Folk ser overhovedet ikke ned på afsonere af arbejdsstraf. I begyndelsen måske lidt drilleri, ellers ingenting. Befolkningen glemmer hurtigt begåede forseelser, når blot den pågældende senere opfører sig ordentligt.

2 betjente her håndhæver ro og orden. De har været stærkt ude efter, hvad de danske håndværkeres kivfat gjorde om natten, men det har de fået dem vænnet af med. Befolkningen har et godt forhold til politiet.«

Frederikshaab. 3/5 1949. *Kommunerådet:*

»Hjemmelen til at straffe findes i kommunerådsanordningen, der står fx., at de, som er under 16 år, er børn og ikke kan straffes og at de, som er over, kan.«

Julianehaab distrikt.

Narssaq. 22/9 1949. *Kommunerådsmøde:*

»Kommunerådet opdagede i 1947, at folk hentede petroleum fra (amerikanernes) tromler, som stod i Narssaq Point, og som var beskadigede af is. Olien piblede ud, man sagde »susa« (skidt med det), det var kun småting. Rådet foretog ikke noget.

Straffede i Julianehaab går til dansemik og film, det er vist ikke meningen med straffen, meningen er, at de pågældende skal isoleres fra samfundet? Sidste år til fodboldskamp i Julianehaab blev en af spillerne I. tiljublet som dygtig spiller, skønt han var til afsoning.«

Julianehaab. 21/9 1949. *Sysselmand* N.:

»Mener bestemt, der i hele Grønland er en tendens til at reagere mindre hårdt, forholdsmæssigt, overfor alvorligere kriminalitet end overfor mindre alvorlige forbrydelser.

Befolkningen heroppe er meget bange for offentligt at blive hængt ud.«

Julianehaab. 13/9 1949. *Kommunerådsformand* H.:

»Folk bliver tit venligere mod straffede, fordi mener, det er synd for de pågældende, de holder mere med dem end med kommunerådet. Det hænger måske sammen med kristendommens moral, som før i tiden blev banket ind i børnene, nu i mindre grad, det nærmer sig danske forhold.

Grønlænderne vil i reglen gerne have, at straffedes navne offentliggøres. Men danskerne sætter sig i reglen imod det, mener det er for skrapt.

Det er vigtigt, at folk får at vide, hvorfor en mand får en bestemt straf. Det gør man jo også i Danmark. Nu går det sådan, at kun den straffede er kilde, idet han fortæller, at han er straffet med urette og ikke kunne klare sig, folk tror på det. Dette kunne modarbejdes ved opslag af dommen.«

Sletten. September 1949. *Kommunerådsmøde:*

»Vi går altid ud fra de eksisterende vedtægter, når vi skal tage stilling til, om der skal skrides ind. Når der er flere forbrydelser i Sydprøven end i Sletten, er det nok fordi mange flere fremmede kommer dertil end hertil, kulturen har fået mere indpas dér, man lever mere primitivt her.

Når man tænker på kolonierne (byerne), så ser man, at dér er de fleste danskere, dér har kulturen meget stor indflydelse, dér er kriminaliteten størst. De store forbrydelser kommer sammen med kulturen.«

Nanortalik distrikt.

Nanortalik. Sept. 1949. *Sysselmand*, anlægsbestyrer N.:

»I sysselretssagen mod overkateket I. (uterlighed) ønskede de grønlandske domsmænd, hvoriblandt en grønlandsk præst, suspension og forflyttelse, hvilket han fandt uheldigt. Han stemte for bøde på 200 kr., de grønlandske domsmænd fandt, det var for meget, det var mange penge, han havde kone og børn, og han ville blive afskediget. Han mener, at præstens motiv er kateketnøden her, præsten har selv måttet tage ekstra timer i sagens anledning.«

Nanortalik. 4/9 1949. *Kommunerådsmøde:*

»Straffede behandles som før straffen.«

Augpilagtoq. 6/9 1949. *Kommunerådsformand*, landsrådsmedlem, fanger M.:

»Da overkateket I. nu i 1949 dømtes for uterlighed, udtalte kommunerådsmedlem K., at han også en gang havde gjort sådan, fordi han ikke vidste, man ikke måtte gøre sligt.«

Frederiksdal. Sept. 1949. *Kontrollør* (med politimyndighed) N.:

»Til belysning af grønlændernes adfærd overfor folk, som de synes forser sig groft, fx. T. og J., oplyser han, at hans søn den 15/8 holdt fødselsdag, og hele bopladsen undtagen de to var inviteret. Dagen efter mødte han dem, og den ene spurgte da: »Er vi ikke også mennesker?«, hvortil han havde svaret: »Jo, men jeg bestemmer selv, hvem jeg vil se i mit hus«. Sådan ville grønlændere aldrig gøre, de viser slet ikke overfor de to pågældende, at de er forargede over dem og ikke bryder sig om dem, tværtimod er de meget venlige overfor dem, men bag deres rygge siger de, at »han skulle skamme sig for at gå i kirke, når han bærer sig således ad«. (T. havde været sin kone utro, da hun lå for døden, og han havde nægtet at besøge hende på sygehuset, da hun fra dødslejet sendte bud efter ham).

Når en har været ude på basen og stjæle, kan folk godt finde på at sige til ham »nå der var du nok heldig« uden at sige det til kommunerådet eller kontrolløren.

Hård reaktion overfor alvorlige forbrydelser vil medføre, at det får konsekvenser for mange, det lille samfund mærker det, det gælder ikke den lille forseelse, den betyder kun lidt, ingen såres ved at man omtaler det direkte overfor den skyldige.«

b. Udtalelser af et udsnit af myndigheder og befolkning i Thule.

Spørgsmålene er stillet — som led i en større undersøgelse — af daværende kolonibestyrer Hans Nielsen, der havde levet blandt Thuleeskimoerne i ca. 21 år. Undersøgelsen blev foretaget for grønlandskommissionen eftersommeren 1949.

Udsnittet af adspurgte bestemtes af, hvem han traf, da han kom til Thule.

De over mellemrum anførte personer var ikke hjemmehørende i distriktet, hvor de virkede i Den Kgl. Grønlandske Handels tjeneste, under kirke og skolevæsenet samt som retsmyndigheder. De under mellemrum anførte tilhørte den fastboende befolkning.

Thule, eftersommeren 1949.

Udtalelser af et udsnit af myndigheder og befolkning i Thule.

Spørgsmål: Hvad mener de kloge på stedet er årsagen til den stigende kriminalitet?

Udstedsbestyrer A., Siorapaluk: »De ser de lejede, der af og til har været sendt med skibene herop fra Upernavik.«

Kateket J., Siorapaluk: »Ved ikke.«

Pastor K., Thule: »På grund af amerikanernes uorden er der ved Pituſik vanskeligt at skelne mellem, hvad der er smidt, og hvad der er til opbevaring.«

Udstedsbestyrer O., Savigsevik: »Der er i Thule alt for meget, der henligger i det fri uden afspærring, hvorfor de fristes.«

H. O., Savigsevik: »Det er vejrstationen, der har den dårlige indflydelse.«

I., Kangerdluarssuk: »I Thule er der alt for meget, der ligger i det fri, og de ældre passer ikke godt nok på deres børn.«

O. Q., Siorapaluk: »Det er kun i Thule, de er fattige og mangler sommetider maden.«

U., Siorapaluk: »Fordi den nuværende bestyrer i Thule har sagt, at det gør ikke noget, da amerikanerne ikke ved, hvormeget de har. Jeg kan ikke lide, at både bestyrer og præst skifter så ofte, for de rejser før de får kendskab til os, så vi kan ikke få den støtte fra dem som tidligere.«

Q., Thule: »Vejrstationens sager ligger for meget fremme, selv hundene tager af dem.«

A., Thule: »Forbryderne bliver ikke straffet hårdt nok.«

K., Thule: »Folk nu om stunder mangler sommetider maden.«

O., Thule: »Vejrstationen er skyld i det.«

U., Thule: »Vejrstationen passer ikke på sine sager.«

J., Thule: »Tyveri skyldes manglende mad. Folk arbejder som lejet og samler ikke forråd til vinteren.«

S., Thule: »Det skyldes altid mangel på mad.«

E., Savigsevik: »I Thule er der for mange mennesker.«

Q., Savigsevik: »Amerikanerne gemmer ikke deres sager i Thule.«

G., Savigsevik: »Amerikanerne i Thule passer ikke på deres sager.«

N., Savigsevik: »Amerikanerne i Thule passer ikke på deres sager, så folk mange gange tror, at det de tager, er noget, der er smidt væk.«

M., Savigsevik: »Der bliver taget alt for mildt på tyverierne.«

I., Savigsevik: »I Thule passer amerikanerne ikke på deres sager.«

Thule, eftersommeren 1949.

Udtalelser af et udsnit af myndigheder og befolkning i Thule.

Spørgsmål: Bør folk, der forbryder sig, straffes? (hvorfor?)

Udstedsbestyrer A., Siorapaluk: »Ja, for han ikke skal gentage forbrydelsen.«

Kateket J., Siorapaluk: »Ja, for han ikke skal komme i vane og til advarsel for andre.«

Udstedsbestyrer O., Savigsevik: »Ja, for at de skal lære, at det er en dårlig handling.«

I., Kangerdluarssuk: »Ja, men der bør aldrig være for strenge straffe, for det gør folk kun trodsige.«

O. Q., Siorapaluk: »Jo, for vedkommende må lære sandhed og lovlydighed.«

U., Siorapaluk: »Ved ikke.«

T., Siorapaluk: »Ja, for han skal lære ikke at gøre det igen.«

I., Siorapaluk: »Ved ikke.«

Q., Siorapaluk: »Det er mange gange bedre at tale dem tilrette.«

A., Siorapaluk: »Ja, for ellers vil de fortsætte. Man må også tale med dem om det.«

K., Thule: »Ja, fordi de skal lade være næste gang.«

K., Thule: »Ved ikke.«

O., Thule: »Ja, da de ellers vil blive ved.«

U., Thule: »Ja, og han skal straffes stærkt, da han ellers vil vedblive med sine dårlige handlinger.«

J., Thule: »Ja, hvis han ikke straffes, vil han komme i vane.«

S., Thule: »Ja, hvis de ikke straffes, vil de få dårligere vaner.«

E., Savigsevik: »Vi er så få, så der er ikke grund til straf.«

Q., Savigsevik: »Der er ingen her, der bør straffes.«

G., Savigsevik: »Bør straffes. Samfundet vil ikke finde sig i forbrydelser.«

N., Savigsevik: »Ja, de må lære at forstå andre, der ikke ønsker denne slags handlinger.«

M., Savigsevik: »Ja, ellers vil han gøre forbrydelsen om igen.«

I., Savigsevik: »Ja, for ikke at gøre forbrydelsen om igen.«

Bilag 10.

Oversigt over bestemmelser, indeholdende hjemmel til at pålægge straf m. v. gældende for hele Vestgrønland (undt. Thule) pr. 31/12 1948.

1. Foreløbige best. om Grønlændernes Kasse m. v. af 31/1 1872 §§ 21—24.
2. Regulativ om Kønssygdomme i Grønland, B & K 1928, p. 63.
3. Hittegodsregulativ, B & K 1929, p. 214.
4. Grønlænderinders adgang til Besøg i Handelens Skibe, Instruksen af 1873, § 15.
5. Fredningsregler, B & K 1914, p. 238 vedr. ræve.
   B & K 1924, p. 144, jfr. B & K 1932, p. 892 vedr. Harer og Ryper.
   B & K 1927, p. 717 vedr. Rensdyr.
   B & K 1934, p. 261 vedr. Hvaler.
   B & K 1937, p. 921 vedr. Laks.
   B & K 1938, p. 3 vedr. Rævesakse.
   B & K 1939, p. 17, jfr. B & K 1945, p. 54 og B & K 1948, p. 2 vedr. Ederfugle.
6. Behandling af Skydevåben, B & K 1914, p. 238.
7. Regulativ vedr. Bekæmpelse af smitsomme Sygdomme i Grønland, B & K 1928, p. 63.
8. Regulativ om Værn for Dyr, B & K 1928, p. 30.
9. Bekendtgørelse om Skolepligt, B & K 1931, p. 673.
10. Geodætiske Mærkeplader, B & K 1931, p. 672.
11. Medføring af Redningsmateriel på Skibe, B & K 1932, p. 893.
12. Regulativ om udlåning mod Betaling af Erhvervsredskaber i Grønland, B & K 1933, p. 55.
13. Regulativ Brændselsforanstaltninger, B & K 1934, p. 255.
14. Bestemmelser ang. Hundehold og Bekæmpelse af Hundesyge, B & K 1936, p. 770.
15. Reglerne vedr. Savsatfangst, B & K 1936, p. 609.

16. Maltudhandling og Spiritus, B & K 1937, p. 914, jfr. B & K 1929, p. 244, 1947, p. 76 og 1948, p. 19.
17. Fortidsminder, B & K 1937, p. 1006.
18. Regulativ om Afmærkning af Fangst- og Fiskeriredskaber, B & K 1938, p. 2.
19. Regulativ vedr. Petroleum, B & K 1945, p. 50.
20. Forbud om Anvendelse af Såleskind, B & K 1945, p. 59.
21. Regulativ vedr. Husbygning, B & K 1945, p. 120.
22. Anvendelse af gavntræ, B & K 1948, p. 4.
23. Forbud mod ekstraordinært opkøb af varer m. v. i butikken, B & K 1948, p. 22.
24. Reglerne vedr. samkvem med Ivigtut og det øvrige Grønland, B & K 1948, p. 20.

B & K = beretninger og kundgørelser vedr. Grønland.

Bilag 11.

Sagssamling.

Sagssamlingen omfatter afgørelser truffet af vestgrønlandske retter og råd. En enkelt afgørelse hidrører fra »den blandede domstol«, en instans som fandtes før sysselretten blev indført. En enkelt anden sag hidrører fra Grønlands landsret. Resten af de i samlingen indeholdte sager er behandlet enten af kommuneråd eller sysselret.

Det har været målet med sagssamlingen at medtage alle sager, som findes omtalt i afhandlingen. Det har imidlertid ikke vist sig muligt fuldstændigt at nå dette mål. Hvad angår de af sysselretterne behandlede sager var det regelen, at protokoludskrifter fremsendtes til landsfogederne, som videresendte dem til Grønlands Styrelse. Under den juridiske ekspedition blev det imidlertid lagt for dagen, at dette i en del tilfælde ikke var sket. Det betød, at man i disse tilfælde måtte nøjes med — ofte i hast nedfældede — resuméer af sagerne, således som de fandtes i protokollerne på det pågældende sted. Sagssamlingen fremtræder derfor forsåvidt angår sysselretterne dels som retsbogsudskrifter dels som kortfattede resuméer af retsbøgernes indhold. I et enkelt tilfælde findes en i afhandlingen omhandlet sysselretssag hverken gengivet i udskrift eller i resumé, men alene i den juridiske ekspeditions betænkning. Det drejer sig om en af Julianehaab sysselret 1938 behandlet sag vedrørende vold mod et medlem af kommunerådet. Sagen nævnes i betænkningen bd. 5, p. 9. Resuméet af denne sag er bortkommet efter ekspeditionens hjemkomst.

Hvad angår de af kommunerådene behandlede sager, fremtræder de dels som direkte afskrifter af rådsprotokoller i oversættelse dels i form af notater nedfældet på grundlag af kommunerådets eller et eller flere rådsmedlemmers mundtlige meddelelse, i hvilket sidste fald det særlig er bemærket i overskriften til den pågældende sag. To af de i afhandlingen omhandlede kommunerådssager savnes i sagssamlingen, idet de på grund af notaternes bortkomst har måttet tages fra den jurdidiske ekspeditions betænkning. Det drejer sig om to dyremishandlingssager, den ene behandlet af kommunerådet i Godhavn 1945, og omtalt i den juridiske ekspeditions betænkning bd. 5, p. 28, den anden behandlet af rådet i Satut 1948 og nævnt i samme bind, p. 29.

Fremstillinger, ræsonnementer og formuleringer af afgørelser fremtræder ofte ubehjælpsomt, hvilket dels skyldes myndighedspersonernes manglende uddannelse på dette område, dels skyldes retstolkenes vanskeligheder m. h. t. oversættelser fra grønlandsk til dansk. Udskrifterne er ordrette gengivelser af retsprotokollernes indhold, medens resumeerne i al deres korthed kun kan betragtes som forsøg på i få ord at komme den originale formulering så tæt som muligt.

Sagerne er anført i kronologisk orden.

Oversigt over de i samlingen optagne sager.

Side

Nr. 1. Den blandede domstol, Godthaab, 19/1 1914: Svangerskabsafbrydelse 82
- 2. Den blandede domstol, Upernavik, 24/6 1926: Tyveri, fængsel 82
- 3. Holsteinsborg sysselret, 21/12 1935: Voldtægt 87
- 4. Julianehaab sysselret, 17/5 1937: Voldtægt, vold med døden til følge 90
- 5. Umanak sysselret, 14/6 1938: Kvindes uterlighed mindreårig pige 99
- 6. Holsteinsborg sysselret, 27/4 1939: Samleje med åndssvag kvinde 100
- 7. Jakobshavn kommuneråd, 5/1 1940: Optrådt i kommunerådets navn 101
- 8. Narssaq kommuneråd, 11/4 1940: Fornærmelse af tidligere kommunerådsmedlem 101
- 9. Julianehaab sysselret, 6/5 1940: Forsøg på voldtægt mindreårig pige 101
- 10. Frederikshaab sysselret, 21/9 1940: Fosterfordrivelse 101
- 11. Julianehaab sysselret, 24/9 1940: Forsøg på voldtægt 103
- 12. Qutdligssat sysselret, 21/11 1940: Voldtægt 103
- 13. Kravlshavn kommuneråd, 16/12 1940: Manglende reaktion overfor tyveri 104
- 14. Sukkertoppen sysselret, 1/2 1941: Manglende reaktion overfor tyverier 104
- 15. Frederikshaab sysselret, 7/2 1941: Uterlighed mindreårige piger 107
- 16. Godthaab sysselret, 29/3 1941: Uterlighed, fængsel..... 108
- 17. Godthaab sysselret, 29/3 1941: Voldtægt, fængsel 108
- 18. Godthaab sysselret, 29/3 1941: Uterlighed, fængsel..... 109
- 19. Julianehaab sysselret, 13/5 1941: Uterlighed, forvisning.. 110
- 20. Upernavik sysselret, 6/6 1941: Uterlighed mindreårige piger 110

Side

Nr. 21. Frederiksdal kommunerådsmedlemmer, 1941: Kvindes samleje med mindreårig ... 113
- 22. Upernavik sysselret, 5/1 1942: Brutal optræden overfor lærer i funktion ... 113
- 23. Upernavik sysselret, 6/7 1942: Faderskabssag, åndssvag barnemoder ... 116
- 24. Upernavik kommuneråd, 1942: Udtalt sig mod kommunerådet ... 118
- 25. Augpilagtoq kommuneråd, 15/5 1943: Dyremishandling .. 118
- 26. Godthaab sysselret, 5/4 1944: Vanrøgt af dyr ... 119
- 27. Nanortalik kommuneråd, 13/4 1944: Kvindes samleje mindreårig ... 119
- 28. Nanortalik sysselret, 12/5 1944: Dyremishandling ... 120
- 29. Frederikshaab sysselret, 4/7 1944: Samleje mindreårige piger, fængsel ... 122
- 30. Godthaab sysselret, 30/9 1944: Vådeskud ... 125
- 31. Egedesminde sysselret, 16/11 1944: Samleje mindreårig pige 128
- 32. Holsteinsborg sysselret, 19/1 1945: Voldtægt, frifindelse .. 129
- 33. Egedesminde sysselret, 7/11 1945: Tyverier under skibslosning ... 132
- 34. Egedesminde sysselret, 8/11 1945: Tyverier under skibslosning ... 134
- 35. Upernavik sysselret, 27/11 1945: Faderskabssag, samleje med åndssvag kvinde ... 136
- 36. Egedesminde sysselret, 8/5 1946: Samleje mindreårig pige 137
- 37. Egedesminde sysselret, 5/7 1946: Samleje mindreårig pige 138
- 38. Egedesminde sysselret, 19/12 1946: Samleje mindreårig pige 138
- 39. Frederikshaab sysselret, 12/2 1947: Samleje mindreårig pige 140
- 40. Frederikshaab sysselret, 12/2 1947: Voldtægtsforsøg mindreårig pige ... 140
- 41. Frederikshaab sysselret, 12/2 1947: Forgrebet sig på mindreårig pige ... 140
- 42. Frederikshaab sysselret, 12/2 1947: Forgrebet sig på mindreårig pige ... 141
- 43. Frederikshaab sysselret, 12/2 1947: Samleje mindreårig pige 141
- 44. Frederikshaab sysselret, 12/2 1947: Samleje mindreårig pige 141
- 45. Julianehaab sysselret, 29/5 1947: Udbredelse konssygdom, forvisning ubestemt tid ... 141
- 46. Frederikshaab sysselret, 3/10 1947: Samleje mindreårig dreng ... 142
- 47. Julianehaab sysselret, 18/2 1948: Samleje, besvangring åndssvag ... 142

Side

Nr. 48. Godhavn sysselret, 18/3 1948: Voldtægt m. v., fængsel ... 143
- 49. Julianehaab kommuneråd, 12/7 1948: Forvisning p. gr. af mindre forseelser ... 145
- 50. Julianehaab kommuneråd, 12/7 1948: Fosterfordrivelse... 145
- 51. Frederikshaab sysselret, 11/8 1948: Samleje mindreårige drenge ... 146
- 52. Umanak sysselret, 14/9 1948: Uterlighed mindreårig pige, forvisning ... 146
- 53. Umanak sysselret, 24/9 1948: Tyveri ... 148
- 54. Jakobshavn sysselret, 9/10 1948: Fredningsovertrædelser 153
- 55. Ritenbenk sysselret, 15/10 1948: Forsøgt at gøre en mand bevidstløs ved kvælertag. Bøde ... 159
- 56. Umanak sysselret, 27/11 1948: Genoptagelse af sag nr. 53. 165
- 57. Godthaab sysselret, 31/1 1949: Slagsmål m. v., forvisning. 176
- 58. Frederikshaab sysselret, 4/2 1949: Drabsforsøg m. v., fængsel 177
- 59. Godthaab sysselret, 7/2 1949: Voldtægt, forvisning, bøde.. 199
- 60. Upernavik sysselret, 21/4 1949: Forvoldelse andens død .. 199
- 61. Augpilagtoq kommuneråd, 1949: Blodskam m. v., ingen reaktion ... 200
- 62. Grønlands Landsret, 14/8 1954: Voldtægt ... 200

Nr. 1. Den blandede domstol, Godthaab, den 19. januar 1914.

L. tiltales for at have foretaget handlinger med det formål at afbryde svangerskab, idet hun barbenet og med ringe påklædning var løbet ud i sneen. Hun havde født barnet i dølgsmål.

Tiltalte erkender sig skyldig. Havde iøvrigt skrevet brev til en slægtning, hvori hun oplyste, at hun med vilje havde begået handlingen, da hun led nød og alene skulle forsørge »sådan lille stakkel«. Det blev endvidere oplyst i retten, at det måtte betragtes som udelukket, at hun ville blive vist bort fra sin broders hus, hvor hun boede, fordi hun fik et barn uden for ægteskab.

Dom: Det findes ikke bevist, at hun ved sin handlemåde har været årsag til fosterets død. Det må antages at have været dødt ved fødselen.

Hun idømmes tvangsophold i 6 måneder ved Ny Herrnhut. I denne periode formenes hun adgang til Godthåb og til havnen i skibstid. Overtrædelse af dette forhold vil medføre indespærring efter nærmere bestemmelse. Dommen skal offentliggøres ved opslag uden for butikken.

Nr. 2. Den blandede domstol, Upernavik, den 24. juni 1926.

1926 24/6 kl. 11 frm. samledes den blandede domstol ved Upv. og beklædtes af kst. landsfoged R. som formand samt medlemmerne kolonibestyrer O., assistent V., kommunerådsformand T. samt kommunerådsmedlem T. Medhjælper D. fungerede som tolk.

Formanden bemærkede, at der for 2 dage siden var gået bud efter kommunerådsformanden fra Tugssak, men da denne endnu ikke var kommet til stede, og der næppe var sandsynlighed for at få nogen kommunerådsformand fra andre nabosteder, da befolkningen var ude på fangsttogter, toges som det andet grønlandske medlem kommunerådsmedlem T.

Ar., 24 år af Upv. for indbrudstyveri i Tugssaks butik.

Tilstede var udbet. K. af Tugssak.

Derpå fremstod tiltalte. Stævning fremlagdes i retten, hvoraf fremgik, at tiltalte var lovlig stævnet, og at forkyndelsen havde fundet sted den 21. ds.

Landsfogden bemærkede, at den tiltalte, der tidligere havde været ansat i hdl's tjeneste, var blevet afskediget herfra på gr. a. uregelmæssigheder, men ikke vides at være straffet.

Tiltalte erklærer, at da han lånte nøglerne til spækhuset, var han kun i spækhuset, hvorfra han gik lige til udbetboligen for at aflevere nøglerne, og han var da samtidig med P. af Upv. samt nogle børn, der så derpå. Han opholdt sig da hos udbet. til henad kl. 6, hvorpå han gik på besøg hos A. for at spise, han var der ca. i 1 time. A. fulgte tiltalte tilb. til udbetboligen.

Tiltalte begyndte da at notere de fisk ned, han i dagens løb havde fanget, hvilket næppe varede en halv time, hvorpå han gik med den lejetbetaling, som han skulle aflevere fra forsøgslederen til L. Han gik da alene. Han kom da ikke forbi butikken, da huset, hvortil han skulle, lå i modsat retning. O. boede nemlig hos J.O. fulgte tiltalte helt hjem til udliggerboligen, uden for hvilken de gik sammen frem og tilb. nogen tid, hvorpå tiltalte gik ind hos udbet., medens O. endnu var udenfor. Da han kom ind, var udbet. ifærd med at gå til seng, og pigerne opholdt sig endnu i køkkenet. Kl. var da ca. 10. Tiltalte gik da til sengs samtidig med alle andre i huset og forblev i sin seng hele natten til han vågnede den næste morgen, måske ca. kl. 8.

Tiltalte bortfjernedes.

Derpå fremstod udligger K., der forklarede, at han den pågældende aften sad i boligens dagligstue og førte regnskab. I stuen ved siden af hængte et ur med slagværk, hvorfor han vidste, at kl. var henad 8, da A. kom ind for at låne nøglerne til spækhuset. Ar. sagde, at han skulle måle og veje forsøgslederens hellefiskefangst, men omtalte ikke, at han skulle give R. hundefoder. Kl. ca. $8^1/_2$ kom Ar. tilbage med nøglerne og gik ud gennem køkkenet, medens udbet. stadig fortsatte sit regnskab til kl. 10 aften. Udbet. gik da gennem køkkenet til soveværelset, men tiltalte var ikke i huset. Begge pigerne var da i køkkenet. Udbet. hørte ej heller, at tiltalte kom hjem.

Derpå fremstod tiltalte atter og forklarede, at da han den pågældende aften kom hjem for at gå i seng, stod pigerne i køkkenet og døren stod åben ind til udbets. soveværelse, »og han så«, at udliggerens hustru var ifærd med at tage noget tøj af, hun gik i chemise. Udbet. så han ikke. Da konen derpå gik iseng, blev døren lukket, og Ab. sagde, at nu ville udbet. sove, og tiltalte skulle tage sine kamikker af, for at de kunne blive tørrede til næste dag. Han tog derpå kamikkerne af, som han gav til pigerne. Ab. skilte dem ad og hængte dem til tørre. Medens pigerne gik iseng i dagligstuen, men kun en kort tid, indtil Ab. kaldte på ham, for at han kunne komme ind og iseng, inden den lille lysestump, de havde, var brændt ned. Pigerne sov ikke, da han kom ind, og han

passiarede da med pigerne, men disse snakkede mest og var højrøstede, lysestumpen gik imidlertid ud af sig selv, hvorefter de sov.

Tiltalte fjernedes herpå.

Herefter fremstod vidnet Ab., 32 år, og forklarede, at hun den pågældende aften så tiltalte komme ind til udbet. og få nøglerne, da hun skulle skære hundefoder. Derefter hørte hun ikke noget til tiltalte, før han kom hjem for at gå iseng. Hun var da allerede iseng. Hun sagde da, at han skulle tage kamikkerne af, da de skulle tørre, men tiltalte svarede da, at han ville gå ud i køkkenet for at lyske sig, derfor blev hans kamikker ikke skilt ad eller hængt til tørre den aften. Hun faldt da i søvn, og den næste morgen lå kamikkerne uadskilte ved siden af ham. Han lå endnu og sov, således måtte han gå med uistandsatte kamikker den næste dag. Inden tiltalte vågnede, hørte hun om tyveriet i butikken, senere ruskede hun tiltalte vågen. Hun havde dog ikke hørt andet end, at hunde havde været nede i butikken og spist hellefisk, margarine samt smør.

Vidnet fratrådte.

Derpå fremstod vidnet P., 20 år af Upv., han forklarede, at han den påg. eftermiddag var kommet til udstedet ca. kl. 3—4 tiden, lige før mørkningen mødte han tiltalte på vejen, der tilbød at forære ham rokker. Tiltalte havde da allerede nøglerne til spækhuset. Tiltalte foretog da vejning og måling af hellefisk, hvorefter vidnet fik udleveret rokker, medens tiltalte gav sig i lag med at skære hellefisk. Vidnet kørte da ud med sine hunde for at fodre og kom tilbage noget efter, det var nu begyndt at mørkne. Han bandt sine hunde ved isfoden og på vejen hjem til det hus, hvor han boede, kom han forbi spækhuset, hvor tiltalte nu lukkede spækhusdøren. De talte lidt sammen, og vidnet tror nok, at han ikke havde fodret endnu. Han gik derpå hjem. Omkring tiltalte stod da en del børn, der allerede var kommet til spækhuset inden vidnet kørte for at fodre.

Vidnet fratrådte.

Tiltalte fremstod pånyt og på forespørgsel forklarede han, at da han om eftermiddagen kom tilbage til udliggerboligen efter at have besøgt I., stod vidnet P. i udstedsbestyrerens køkken og ventede på tiltalte for at bede tiltalte om hundefoder, de gik derpå sammen ud ad køkkendøren og til spækhuset, de fodrede hver for sig og mødtes senere, han tør ikke bestemt udtale, hvorvidt P. fulgte ham tilbage til udliggerboligen.

Tiltalte fratrådte.

Vidnet P. fremstod atter og bemærkede, at det beroede på en huskefejl, at han havde truffet tiltalte på vejen, da han nu huskede, at han havde spist hos udbet. og derefter lige derfra fulgte tiltalte til spækhuset. Vidnet tilføjede, at han gik lige fra spækhuset til M. L.'s hus, hvor han

var hele aftenen og natten undtagen et kort øjeblik, hvor han var ude at trække frisk luft et kvarters tid.

Vidnet fratrådte.

Mødet udsattes for at kontinueres ved Tugssak.

Formanden bemærkede, at samtlige ovenstående protokoltilførsler har været oplæst for den påg. og vedtaget af hver især.

Retten hævet kl. $3^1/_2$.

1926 25/6 kl. 1 form. blev den bl. d. sat ved udstedet Tugssak og beklædt af de foranstående samt Krfmd. T. af T.

Til stede var udbet. K.

Derpå fremstod som vidne L., 28 år af T., han forklarede, at han den påg. aften kl. ca. 6—7 traf tiltalte i huset, hvor vidnet bor, og hvor han modtog sin dagløn. Et øjeblik efter gik de ud sammen, og vidnet fulgte tiltalte halvvejen til udliggerboligen (nemlig ned til søen). Tiltalte sagde, at han skulle hen til A., hvorefter de skiltes, og vidnet så, at tiltalte gik ind i udliggerboligen. Vidnet hævder bestemt, at han ikke har gået frem og tilbage foran udliggerboligen.

Vidnet fratrådte.

Derpå fremtrådte vidnet A. L., 28 år og forklarede, at havde inviteret tiltalte op at spise. Tiltalte kom lidt før 9, og de fulgtes ud lidt efter 9, han skiltes fra ham udenfor huset, der ligger tæt ved udliggerboligen. Han gik ind i huset, før tiltalte nåede udliggerboligen.

Vidnet fratrådte.

Derpå afhørtes udliggerens hustru R. K., 23 år, hun forklarede, at da hun den påg. klædte sig af, stod døren åben ud til køkkenet, men Ar. var ikke i køkkenet, efter at hun var kommet i seng gik nogen tid med at få barnet til at falde i søvn, og hun hørte stadig ikke, at tiltalte var kommet ind i køkkenet, hvorefter hun faldt i søvn.

Vidnet fratrådte.

Tiltalte fremstod atter og forklarede, at det forekommer ham, at han var hos A. før han var hos O. Tiltalte troede også, at han havde gået foran udliggerboligen med O. Tiltalte troede også, at det var den aften, at han havde set udbet.s hustru klæde sig af, da han kom hjem.

Tiltalte fratrådte.

Retten hævet kl. 2^{45}.

1926 samme dato kl. 8 frm. (?) blev den bl. d. sat ved udstedet Tasiussak og beklædt af de foranommeldte danske medlemmer samt Krfmd G. og Krmedlem K., begge af Tasiussak.

Der optoges da afhøring af pigen E. af Tugssak, 19 år gl. Vidnet forklarer, at hun den pågældende aften kom uden for huset, hvor hun boede, og hørte da stemmer, der sagde farvel, hun mener at have genkendt Ar.'s stemme. Derpå gik den ene person ind i huset, og hun kunne da

se, at det var A. Den anden person gik over til udbets. hus og op på trappen, hvor han stod et øjeblik, derpå gik han ned mod butikken og gik frem og tilbage langs den derværende konebåd, hvorpå han forsvandt i retning af butikken. Hun fik lyst til at følge efter ham, men opgav som kvinde dette og ventede derpå længe udenfor husgangen, men da han stadig ikke kom tilbage, gik hun ind og gik i seng. Da dette foregik, var det sent på natten, hun tror bestemt, det var ved midnatstid. Vejret var stormende og det sneede noget. Næste morgen, før hun var stået op, hørte hun om indbruddet.

Oplæst og vedtaget. Vidnet fratrådte.

Formanden ønskede at bemærke, at der af kolbet. i det første møde var blevet fremlagt en udateret skr. fra uligger K. om indbruddet samt et ved kolonien aflagt regnskab, der hvilte på en beholdningsoptagelse i anl. af tyveriet samt 14 dage efter årsbeholdningsoptagelsen. Regnskabet udviser et underskud på 20 kr. 29 øre.

Sagen udsat.

Retten hævet kl. 8^{45}.

1926 26/6 kl. 5 frm. blev den bl. d. sat m/b Leif udfor Kitsigsorssuit (vest for Kraulshavn) og beklædt af landsfogden som formand samt af kolbet. O. og Krmedlem D. af Kitorsak for at fortsætte det foran påbegyndte forhør. Formanden bemærkede, at det ikke var muligt her at fremskaffe flere medlemmer til domstolen.

Som vidne fremstod Z. A., 18 år, hun forklarer, at hun den påg. aften var i seng, da Ar. kom hjem, men Ar. kom ikke ind i dagligstuen, hvor de lå, men blev ude i køkkenet for at lyske sig. En lysestump stod inde på bordet og brændte hos dem og hun faldt da i søvn, og således kom hun først til at se Ar. den næste morgen, da hun vågnede. Hans kamikker blev ikke skilte ad og tørret den aften, men blev kun lavet lidt istand om morgenen efter at de havde hørt, at hundene havde været i butikken.

Oplæst og vedtaget. Vidnet fratrådt.

Sagen udsættes.

Retten hævet kl. 6^{10}.

1926 27/6 kl. 2 eftm. blev den bl. d. sat ved kol. Upv. og beklædt af cst. landsfoged R. som formand med medlemmerne kolbet. O., ass. V. samt Krfmd. T. og T., hvor da fortsattes den ovenommeldte sag.

Formanden gjorde domstolens medlemmer bekendt med de ved Tasiussak den 25. ds. og ved Kitsigsorssuit den 26. ds. optagne vidners forklaringer.

Herpå fremstod tiltalte og foreholdtes enhver uoverensstemmelse med den af ham hævdede og de af vidnerne afgivne forklaringer, men

tiltalte kunne ikke give anden forklaring på alle uoverensstemmelserne end at han måske ikke huskede så godt.

Samtlige af vidnerne afgivne forklaringer oplæstes derefter for ham, hvortil han ikke havde anden bemærkning at gøre end, at han ikke husker andet end det, han har sagt.

Herefter forhandlede domstolens medlemmer sagen i enrum. Derpå skred man til voteringen, idet de grønlandske medlemmer voterede før de danske og de yngste før de ældste. Man fandt alle, at den af tiltalte givne forklaring af hans forhold den påg. aften har vist sig urigtig på ethvert afgørende punkt, og at der herigennem er fremskaffet tilstrækkeligt grundlag for at antage, at tiltalte den påg. aften (eftermiddag) har benyttet den med spækhuset sammenbundne butiksnøgle til at lukke butikkens lås op, før han afleverede de afbundne nøgler til udbet., og senere ved nattetid at have indsneget sig i butikken og bemægtiget sig ca. 11 kr., hvorefter han har fjernet sig uden at kunne låse døren, hvorfor hundene da har kunnet bryde ind, og har forvoldt udliggeren et tab, der i forbindelse med de stjålne kontanter kan sættes til ialt 20 kr.

Han bør miste sine borgerlige rettigheder for 2 år.

Thi kendes for ret.

Ar. har gjort sig skyldig i tyveri i udstedet Tugssaks butik, hvorfor han vil være at hensætte i det ved kol. Upv. indrettede interimistiske fængsel i 10 dage.

I erstatning til udligger K. betaler han 20 kr. 00 øre.

Han mister sine borgerlige rettigheder i 2 år.

I fængslet får han for ordentlig udført arbejde 150 øre pr. dag, hvoraf han benytter højst 75 øre til kost og resten til afdrag af erstatningen.

Hans kost i fængslet består kun af grl. fødemidler.

Underskrifter (kun grl. tekst).

Nr. 3. Holstensborg sysselret, den 21. december 1935.

År 1935 den 21. december kl. 16 sattes Sysselretten ved Holstensborg på sysselmandens kontor for at behandle en sag vedrørende formentlig voldtægt mod grønlænderinde I. A. af Holstensborg gift med J. A. anmeldt for kommunerådet af denne.

Tilstede var foruden sysselmanden, kolonibestyrer R. de tilkaldte meddomsmænd kommunerådsformand E. K., kommunerådsmedlem A. B. samt assistent A. og værftsleder B.

I retten fremlagdes udskrift af kommunerådets forhandlingsprotokol af 19. december 1935, idet rådet havde foretaget en forundersøgelse af sagen. Som tolk fungerede tømrer O.

For retten fremstod derefter I. A., født den 22. december 1910, der behørigt formanet til sandhed forklarede som følger.

Omkring slutning af november måned, efter den 20. var P. en eftermiddag ved 3—4 tiden kommet ind i J. A.'s hus, medens kun konen var tilstede. Han gjorde tilnærmelser til hende, men hun afviste ham. De opholdt sig i husets køkken, og da han trængte hårdt ind på hende, kunne hun tilsidst ikke længere stå imod, navnlig da han pressede hende op mod kanten af køkkenbordet. Hun værgede så godt for sig som hun kunne, men da hun ikke længere kunne stå imod gav hun mod sit ønske efter således at P. fuldbyrdede et samleje med hende i stående stilling. På forespørgsel om hendes klæder blev revet itu forklarede hun, at dette ikke var sket.

Ligeledes erklærede hun adspurgt derom, at hun ikke tidligere havde haft samleje med P.

Hun meddelte ikke sin mand noget derom da han kom hjem om aftenen, men først flere dage efter spurgte manden hende, om hun havde haft samleje med nogen. Hun ved ikke hvorledes manden fik mistanke derom. Hun havde ikke turdet sige det til manden. På forespørgsel hvad hun frygtede, svarede hun, at det var fordi der havde fundet et samleje sted. Foreholdt, at hun havde sagt det var ufrivilligt fra hendes side, og at hun som følge deraf selv var skyldfri, og ikke behøvede at nære nogen ængstelse overfor manden, svarede hun, at hun var bange alligevel. Forespurgt om det var fordi hun under volden tilsidst havde følt trang til at give efter for P.'s ønsker, selv om hun fra begyndelsen havde villet stå imod svarede hun nej.

Oplæst. Godkendt, Dimitteret.

Derefter indkaldtes P., født den 8. april 1907, der behørigt formanet til sandhed forklarede følgende:

En dag i slutning af november måned var han kommet ind i J. A.'s hus, hvor han i køkkenet havde truffet I. A., hvor hun stod og bryggede øl. De havde stået lidt sammen, og fristelsen var kommet over ham, således at han gerne ville have samleje med hende. Han havde berørt hende og hun havde ikke stredet imod, hun havde selv blottet sig, og havde frivilligt taget del i samlejet der var sket i stående stilling opad et køkkenbord.

Foreholdt ham, at der var sket anmeldelse mod ham for at have øvet vold mod hende, og at det var sket mod hendes ønske og vilje, benægtede han dette bestemt. Han havde tidligere haft samleje med hende, han mente cirka tre gange før, og de havde hver gang været enige derom. Første gang han havde haft samleje med hende måtte ligge et par år tilbage i tiden, men det var dog efter hendes ægteskab.

Oplæst. Godkendt.

Derefter indkaldtes I. A., og P.'s forklaring blev oplæst for hende. Hun måtte indrømme, at det ikke var sandt, når hun tidligere havde sagt at der ikke før den tid havde fundet samleje sted mellem dem. Hun mente der var brugt vold mod hende, idet hun havde mærker på armene efter den dag samlejet havde fundet sted. P. hævdede overfor hende, at der ikke havde fundet vold sted, men de kunne ikke blive enige om hvorvidt hun selv havde fjærnet sine benklæder. Hun blev gået nærmere på klingen og måtte tilsidst indrømme, at da det var kommet så vidt som at samleje skulle fuldbyrdes havde hun givet frivilligt efter.

Oplæst. Godkendt. Begge dimitteret.

Retten forhandlede derefter om sagen, og der var enighed om, at det ikke kunne siges der forelå noget tilfælde af voldtægt, idet det der var foregået imellem de to nævnte, kun var hvad der i almindelighed ville finde sted imellem to personer i en tilsvarende situation, hvor kvinden strider imod til at begynde med, mere eller mindre alvorligt, for tilsidst alligevel at gå med til et samleje. Retten mer at I. A. må bære sin part af skylden, og at der næppe var kommet noget frem om sagen, såfremt manden, J. A. ikke havde fået noget at vide derom, og at konen af frygt havde fremstillet sagen, som om det var første gang det var sket mellem dem. Hertil kommer yderligere, at et fuldkommen lignende tilfælde var sket cirka 8 dage efter det her behandlede, hvor hun med en anden mand, en sag der var anmeldt samtidig, havde haft samleje, men som hun under omtalen straks indrømmede at der var den forskel, at selv om hun havde stredet lidt imod i begyndelsen indrømmede her frivilligt at have givet efter og taget del i samlejet efter eget ønske.

Det fremgår af kommunerådets afhøring af P., at manden J. A., den dag da han havde fået at vide hvem hustruen havde haft samleje med, i nærmest beruset stand havde opsøgt P. i dennes hus og her ved hjælp af en stok givet ham en korporlig afstraffelse, hvilket bl. a. havde medført at P. havde fået flækket øjenbrynet og fået en flænge nær øret, og først efter at stokken var knækket blev opgøret afsluttet.

Da de nævnte personer alle er sysselretten vel kendte, mener retten at turde sige, at det er hustruen der, efter at manden har fået utroskaben at vide, har fremstillet sagen overfor ham som voldtægt, for således at slippe let derfra, medens der praktisk talt ikke er nogen sandsynlighed for, at sagen kan komme ind under begrebet voldtægt, men formentlig kan karakteriseres som en begivenhed der ikke hører til sjældenhederne.

Såvel I. A. som P. blev derefter indkaldt igen, og retten gav hver især en alvorlig formaning efter sagens karakter og meddelte dem, at sagen var hævet uden der ville blive foretaget yderligere i den.

Oplæst. Godkendt. Parterne dimitteret.

Således passeret.

Retten hævet kl. 18.

sign. A. B. sign. A. sign. E. K. sign. B.

sign. O. sign. R.

Nr. 4. Julianehaab sysselret, den 17. maj 1937.

År 1937 den 17. maj kl. 13^{30} sattes sysselretten i Julianehaabs kolonikontor under forsæde af sysselmand V. med følgende meddomsmænd:

Kolonibestyrer A.,
Distriktslæge C.,
Kommunerådsformand J.,
Kommunerådsmedlem H. J. og
Tolk fhv. kateket L.,

hvor der foretoges behandling af følgende forbrydelsessag:

Tiltale mod K. af Julianehaab som sigtet for voldtægt mod og kvælning af 3-årig pige B., som den 16. ds. om aftenen blev fundet død i D.'s gedestald.

Tiltalte udtalte på forespørgsel, at han ikke ønskede nogen forsvarer.

Sysselmanden meddelte, at han den pågældende aften kl. 20^{15} på distriktslægens foranledning var blevet kaldt til D.'s hus, hvor den livløse pige var bragt ind og genoplivningsforsøg foretaget af lægen, som oplyste, at K. var blevet set i gedestalden sammen med B., kort før barnet fandtes død derinde. Barnets endetarmsåbning var gabende, men der var ellers ingen ydre tegn på vold. Lægen formodede, at døden var indtrådt som følge af kvælning ved at forhindre barnet i at skrige. Kommunerådsformanden blev tilkaldt, og der blev sendt bud efter K., som ved sin ankomst var beruset i svær grad. Han kunne dog på forespørgsel — efter at have sundet sig lidt og med mange afbrydelser — forklare, at han havde set barnet inde i gedestalden og havde fået den indskydelse at ville have kønslig omgang med hende. Han var gået derind, havde trukket hendes benklæder ned og havde haft omgang med hende »bagfra«. Da hun ville skrige, havde han klemt hende om halsen. Han opgav den

forløbne tid, hvori han klemte hende om hendes hals til at være »mindre end fem minutter, måske tre minutter, måske fire minutter«, hvorefter han havde sluppet hende, da han følte sig helt kraftesløs. Derfra var han gået hjem og havde lagt sig til at sove.

Han blev taget i forvaring for natten og anbragt i det ene værelse i koloniens gæstehus (»Kostalden«), idet der anbragtes en nattevagt hos ham.

Derefter fremstilledes sigtede K., som opgav at være født 19. december 1917 i Julianehaab, og som afgav følgende forklaring.

Han erindrer ikke, hvor han havde set barnet først, men opdagede pludselig, at han stod i gedestalden sammen med hende. Han var da i meget beruset tilstand kommet fra K. D.'s hus, hvor han blev overfaldet af en stærk trang til kønslig omgang, medens de dansede. Han gik da ud fra huset for at skaffe sig tilfredsstillelse — men hos en voksen ikke hos et barn.

I stalden havde han da søgt omgang med barnet, idet han holdt hende op imod en stolpe og havde den ene hånd om hendes hals for at hindre hende i at skrige. Han havde først holdt hende for munden, men dette havde ikke været tilstrækkeligt. Han opgav tiden, han havde klemt om hendes hals, til mere end fem minutter, men mindre end ti minutter; i mellemtiden havde han flere gange sluppet taget, og barnet havde da skreget. Når det tav stille, havde han forsøgt kønslig omgang og havde tredie gang holdt temmelig længe på barnets hals. Han indførte kun sit lem en gang i dets endetarm; da det gjorde ondt på ham selv, holdt han op og tog lemmet inden for sine benklæder, medens han gned sig imod barnets ryg. Førend han var tilfredsstillet, kom barnets moder imidlertid og tog barnet fra ham, som han hævdede endnu åndede, da hun gik med det. Han blev selv stående i stalden, og onanerede til sædafgang, hvorefter han gik hjem.

Han påstår, at det ikke havde været hans hensigt at kvæle barnet, men blot at hindre det i at skrige. Ligeledes hævder han i dag, at han ikke i gerningsøjeblikket var sig sin forbryderiske handling bevidst, medens han i går aftes, da han var bragt i forvaring, over for sysselmanden havde erklæret, at det pludselig, medens han stod med barnet mellem hænderne, var gået op for ham, at han bar sig meget forkert ad.

Han oplyste endvidere på forespørgsel, at han om eftermiddagen havde drukket kaffe hos M. D., hvorefter de delte en flaske øl. Derfra var han gået til sin svoger A., hvor han fik to flasker øl, som man havde gemt til ham. Da han gik derfra kunne han mærke, at han var påvirket og hans broder K. K.'s kone, som han derefter besøgte, måtte have kunnet se det; hos hende havde han fået $1^1/_2$ flaske øl og tog $^1/_2$ flaske med hjem, hvor han yderligere drak to flasker øl, tog to flasker med i frakkelommen og gik til M. D., som da netop gik hen til sin broder K. D.

Han blev i M. D.'s hus og drak den ene flaske øl, hvorefter M. D. kom og inviterede ham over til K. D. Denne måtte ligeledes have været klar over hans beruselse, som K. mener måtte fremgå af hele hans opførsel. Hos K. fik han godt en halv kop brændevin og noget øl; senere fik han et snapsglas brændevin og tre glas gl. vin. Da de noget efter begyndte at danse, fik han yderligere en snaps.

Det var på dette tidspunkt, at han forlod huset for at få sin trang til kønslig omgang tilfredsstillet.

Han erklærede på forespørgsel, at han nu var klar over det forbryderiske i sin handling, og at han aldrig kunne have gjort det i ædru eller lettere beruset tilstand, samt at han angrer den dybt.

Oplæst. Vedtaget.

Derefter fremstod vidnet M. D., som efter at være foreholdt sandhedspligten forklarede:

Om formiddagen havde K. drukket kaffe hos ham og de havde delt en flaske øl. Efter gudstjenesten om eftermiddagen var K. kommet til M. D. (J. D.'s hus), som straks efter var gået til K. D.'s hus. Han havde bemærket, at K. da var lidt beruset. Ved 16^{30} tiden kom han tilbage og fandt K. meget beruset; han gik atter over til K. K.'s hus, hvoril K. kort efter ankom. Han så, N. D. gav K. et glas brændevin, men ved ellers ikke, hvad K. har fået mere, da han (M. D.) var optaget af at passe grammofonen og selv var lidt fuld. K. var endnu i K. K.'s hus, da M. D. kort efter sine søstre gik derfra for at drikke kaffe i J. D.'s hus. Klokken var da omtrent 19. Umiddelbart efter kaffen blev han meget søvnig og gik ind i et andet værelse, hvor han lagde sig til at sove. Han bemærkede da, at grammofonen var kommet tilbage og kunne regne ud, at K. måtte have bragt den, selv om han (M. D.) ikke havde set ham. Han havde sidst set barnet i live i J. D.'s hus, medens de drak kaffe; hun var gået ud derfra endnu før de var færdige. Han vågnede først, da han i søvne havde hørt en sige til sig, at hans søsters datter var blevet dræbt. På dette tidspunkt var lægen allerede gået derfra, og klokken må da have været omtrent 21. — Han havde ikke hørt K. udtale sig om, at han havde lyst til kvinder.

Oplæst. Vedtaget.

Vidnet S., 21 år, indkaldtes og forholdt sandhedspligten afgav hun følgende forklaring:

Den pågældende aften kl. godt 19, da hun var på vej op mod J. D.'s hus, så hun K.'s hoved stikke frem fra gedestaldsdøren og forsvinde igen; da hun kom nærmere, så hun en arm stikke ud af døren, som om Henrik holdt fast mod væggen. Lidt efter kom hans overkrop til syne, og hans ansigt var meget alvorligt. Hun vidste ikke, at han var fuld og spurgte, hvad han lavede, hvortil han svarede, at han kærtegnede et barn. Hun

gentog forundret hans svar, hvorefter han sagde det samme igen. Hans beklæder stod åbne foran, og hun troede først, at han havde ladet vandet liggende på knæ mellem de legende børn. Hun så et par børnekamikker stikke frem under H. K., som søgte at skjule dem ved at samle sine ben. Kamikkerne, tænkte hun, var nogle, som et af børnene lige havde taget af under deres leg. Hun gik videre til K. D.'s hus, hvor hun skulle aflevere en besked, og hørte der, at den som hun skulle aflevere beskeden til, var gået over til J. D.'s hus. Hendes ophold i huset blev derfor ganske kort, hun satte sig ikke engang ned, og da hun derefter var på vej til J. D.'s hus, kom A. I.'s lille pige løbende og sagde, at B. lå på gulvet i gedestalden, og K. lå hen over hende. Hun skyndte sig hen til stalden, hvor K.'s yngre søster stod og havde løftet B. op i døren. Henrik stod da lige uden for stalden. I det samme kom moderen til og tog barnet, hvorefter K. gik hjemad. — Hun antog, at barnet var dødt, da dets læber var helt blå, og hovedet hang slapt ned.

Hun tilføjer, at O. P.'s kone, Ka., kort efter havde udtalt, at hendes datter K. P. havde set K. gå ind i stalden med barnet i armene.

Oplæst. Vedtaget.

Retten hævet kl. 19, og nyt møde berammet til den 18. maj kl. 9.

Den 18. maj sattes retten på ny.

Derefter fremstilledes vidnet K. P., 16 år, som foreholdt sandhedspligten forklarede:

Hun var den pågældende eftermiddag »Efter sidste gudstjeneste« sammen med S. P. kommet forbi J. D.'s gedestald, og gennem døren, som stod på klem, så hun K. ligge på knæ derinde, men hun så ikke barnet, hverken udenfor eller i stalden. Hun mener tidspunktet må have været lige før F. S. gik forbi, da hun senere har hørt, at denne var gået samme vej.

Nogen tid før hun kom forbi stalden, havde hun fra sine forældres hus set K. gå i retning mod stalden med B. på armene; men hun kunne ikke se, om han gik ind i stalden. K. var vist nok fuld, da hans gang var vaklende, og han var, så vidt hun kunne se, helt alene.

Da hun kom forbi stalden, havde hun overhovedet ikke sat dette i forbindelse med K.'s ophold derinde, og hun havde heller intet som helst hørt derinde fra. Hun mener ikke, at K. har bemærket, at hun gik forbi, da han vendte ryggen til.

Oplæst. Vedtaget.

Vidnet S. P., 17 år, fremstilledes og forklarede:

Hun stod uden for K. D.'s hus den pågældende aften kl. godt 19, og så K. løfte B. op til sig lige uden for forrådshuset. Der løb flere børn og legede der i nærheden. Hun så ikke, hvor K. gik hen, da hun straks gik ind i huset, hvor hun skulle passe børnene, og troede, at K. ville

gå ind i M. D.'s hus med barnet. Hun angiver at være gået fra K. D.'s hus kl. godt 20 sammen med K. P. Da de kom forbi gedestalden, så hun igennem døren, som stod på klem, et glimt af K., som enten sad på på hug eller lå på knæ derinde. Hun tænkte ikke nærmere over det mærkelige heri., da hun var klar over, at han var beruset.

Oplæst. Vedtaget.

Derefter fremstilledes vidnet K. D., 36 år, som foreholdt sandhedspligten forklarede:

K. var den pågældende eftermiddag omkring kl. 17 kommet ind i hans hus i meget beruset tilstand, og fik af K. D. et glas snaps, 1 glas gl. vin og en kop øl. Han fastholder bestemt, at han ikke har skænket mere for K.; men det er ikke udelukket, at K. og M. D. kan have taget noget af snapseflasken, mens K. D. et øjeblik var ude af huset. Da han kom ind igen, var de begge gået, og da han ikke kunne finde flasken, oplyste et af børnene, at M. D. var gået med den til J. D.'s hus, hvor han bor. K. D. hentede senere flasken tilbage, som der var $^3/_4$ fuld; da han havde forladt den, var der kun taget en snaps af den, lidt efter kom M. D. og K. ind igen, lige før de kl. 19 gik over til J. D.'s hus. K. gik da med ind i huset, men blev der kun ganske kort, idet han gik derfra endnu før de satte sig for at drikke kaffe. Børnene var gået derover, før de voksne; men han ved ikke bestemt, om B. var inde i huset eller udenfor. Han havde heller ikke set K., siden denne havde forladt hans hus.

Han hævder, at han ikke var beruset og erindrer det passerede tydeligt.

Han var på besøg i et andet hus, da han noget senere fik meddelelse om, at B. var død.

Oplæst. Vedtaget.

Som vidne fremstilledes derefter J. I., 10 år, som efter at være foreholdt sandhedspligten forklarede:

Hun ville sammen med K.'s søster K. gå ind i gedestalden for at lade vandet. Døren stod på klem, og da de lukkede den op, fik de øje på K., som var i færd med at rejse sig op med ryggen imod dem. Hun så imellem K.'s ene arm og hans krop B.'s anorak. Herover blev hun meget forskrækket og løb hen for at kalde på B.'s mor, som straks løb hen mod stalden. Hun gik ikke selv med tilbage og ved derfor ikke, hvorledes barnet blev fundet, ligesom hun heller ikke har set Henrik gå ud af stalden.

Oplæst. Vedtaget.

M. K., 12 år, fremstod og forklarede efter at være foreholdt sandhedspligten følgende:

Hun var sammen med J. I. gået hen til gedestalden for at lade vandet. Døren stod åben, og hun så da K. ligge derinde på maven med benene hen imod døren; B. lå på ryggen længere inde i stalden. Hun sagde til K. om at flytte sig til siden, for at han kunne komme hen til barnet, hvilket han gjorde. B.'s ansigt var hvidt og læberne blå; men hun ved ikke, om der var fråde om munden. Hun gik straks ud med barnet, hvor moderen kom og tog det. — Hun så ikke K. forlade gedestalden.

Oplæst. Vedtaget.

Begge de to mindreårige vidner gjorde et roligt og fornuftigt indtryk, hvorfor retten mener, at man kan stole på deres udtalelser.

Sigtede indkaldtes og forklarede på forespørgsel, at da de sammen gik ud fra K. D.'s hus, pegede sigtede på B. og sagde til M. D.: »Kom med det barn«, hvorefter han gik ind i gedestalden, og M. D. bar da barnet under den ene arm hen til ham. Han udtalte, at M. D. måtte have været klar over hans hensigt med barnet, men at han straks forlod ham.

Foreholdt de afgivne vidneforklaringer indrømmede han, at han ikke havde stået med barnet i armene, da moderen kom og tog det, men at han havde ligget på maven på gulvet, da barnet blev hentet, hvorfor han ikke havde set vedkommende. Erindrer ikke at have flyttet sig på anmodning derom, for at vedkommende kunne komme hen til barnet. Til sin forklaring fra i går tilføjer han yderligere, at han kan huske, han lagde sig på gulvet med barnet under sig. Han slap da taget om barnets hals, da det holdt op med at skrige; lidt senere hørte han, at det gav en hæs lyd fra sig.

Han havde ikke nævnt noget om M. D. i går, da han ville dække over ham.

På forespørgsel gentog og fastholdt han sin i går afgivne forklaring angående, hvad han havde drukket hos K. D., og at K. D. selv havde skænket brændevin til ham i en kop efter at have trukket en ny flaske op. — Han oplyste, at K. D.'s kone havde sagt, at han var beruset.

Han benægter tidligere at have været uterlig over for småpiger.

Oplæst. Vedtaget.

Derefter indkaldtes atter vidnet M. D., som i et og alt fastholdt sin forklaring fra i går. M. D. udtaler, at han må have været meget drukken, idet han tilføjede, at hans søstre senere havde fortalt ham, at K. var med i J. D.'s hus, da de skulle drikke kaffe.

K. indkaldtes og gentog sin forklaring om, at M. D. havde bragt B. til ham i gedestalden, hvilket M. D. på det bestemteste benægtede.

K. påstod endvidere, at M. D., når han havde været beruset, kun meget dårligt huskede, hvad der var foregået under beruselsen; han

nævner endvidere et tilfælde, da de begge havde været meget berusede, hvor M. D. dagen efter havde udtalt, at de blot skulle lyve og give forkerte oplysninger, hvis der skulle komme en retssag ud af det, hvilket sidste M. D. måtte indrømme var rigtigt.

De holder begge hver især fast på deres forklaringer med hensyn til, hvorledes barnet er kommet ind i gedestalden.

Oplæst. Vedtaget.

Vidnet K. P. indkaldtes atter og meddelte på forespørgsel, at hun var ganske sikker på, at det var K., hun havde set gå med barnet i armene i retning mod stalden. — Hun erklærede endvidere, at hun ikke havde talt med hverken M. D. eller nogen anden af familien D. siden den pågældende aften.

Oplæst. Vedtaget.

Vidnet S. P. indkaldtes igen og erklærede på forespørgsel, at hun ikke havde talt med andre om sagen end K. D.'s kone, som næste dags morgen havde spurgt om hende, om hun kunne give nogen oplysninger om, hvad der var passeret den foregående aften; hertil havde hun forklaret det samme som overfor retten i dag, at hun kun havde set K. løfte B. op til sig, hvorefter hun var gået ind i huset.

Oplæst. Vedtaget.

Derefter fremstilledes vidnet M. P., 49 år, som havde været til stede i J. D.'s hus den pågældende aften, og som efter at være foreholdt sandhedspligten forklarede:

Hun gik fra K. D.'s hus til J. D.'s hus kl. godt 19 sammen med K.'s forældre, M. D., K. D. og hans kone, H. samt P. T. fra K. Både K. og M. D. var til stede, da de drak kaffe, men K. gik hurtigt ud og ville have M. D. med; men denne ville ikke, hvorefter K. gik alene. Kort efter gik de ind i et tilstødende værelse, medens Mi. skulle lægge børn i seng. M. D. kom lidt senere end de andre, men hun tror ikke, at han har været ude, da han ikke havde nogen anorak på, medens de drak kaffe. Hun mener, at hun har været sammen med M. D. i den stue ca. 10 minutter, og hun har ikke i den tid set M. D. sove på sofaen; der sad nemlig K.'s forældre. Da hun netop var på vej ud af huset for at gå hjem, fik hun at vide, at barnet var død, hvorefter hun løb tilbage, åbnede døren ind til værelset og hastigt meddelte, at Mi.'s datter var død, hvorefter hun gik igen.

Oplæst. Vedtaget.

Efter at ovenstående var oplæst ønskede vidnet at rette sin forklaring derhen, at hun ikke bestemt tør sige, om M. D. var kommet

senere end de andre ind i den anden stue, eller han var kommet samtidig med de øvrige.

Oplæst. Vedtaget.

Derefter fremtrådte fartøjsfører P. T. (Godthåb), 43 år, som efter at være foreholdt sandhedspligten forklarede:

Han var den pågældende aften gået fra K. D.'s hus sammen med et ældre ægtepar, K. D. og kone, K. samt M. D. hen til Mi. (J. D.'s hus), hvor de allesammen drak kaffe. K. gik efter kort tids forløb, og lidt efter gik de øvrige ind i et tilstødende værelse, hvor de blev indtil de fik meddelelse om dødsfaldet. M. D. var i værelset hele tiden, sad først på en stol, men lagde sig derefter på sofaen med vidnets hjælp og faldt i søvn. Medens de drak kaffe havde M. D. været ude af stuen et øjeblik, men ladet døren mellem stue og køkken stå åben; om han har været uden for køkkenet, ved vidnet ikke; han kom ind i stuen, endnu førend de gik ind i det tilstødende værelse. På forespørgsel oplyste han, at M. D. havde taget sin anorak af, før de drak kaffe og var i skjorteærmer.

Oplæst. Vedtaget.

Sigtede indkaldtes og oplyste på forespørgsel, at M. D. havde lyseblå anorak på, da han kom med barnet til ham. Foreholdt vidneudsagnet, som udtaler, at M. D. på dette tidspunkt ikke havde anorak på, men var i skjorteærmer, erklærede han, at han mente, M. D. havde haft anorak på og fastholdt iøvrigt bestemt, at M. D. havde bragt barnet til ham i gedestalden.

Oplæst. Vedtaget.

Da retten ikke mente, at der kunne frembringes yderligere oplysninger, optoges sagen til doms, og efter forhandling for lukkede døre, afsagdes følgende:

Dom.

Sigtede K. har indrømmet i beruset tilstand at have forøvet voldtægt mod den treårige B. i J. D.'s gedestald, hvor han gentagne gange har klemt hende om halsen for at hindre hende i at skrige, hvilket medførte hendes død.

Med hensyn til strafudmålingen udbeder sysselretten sig vejledning fra landsfogeden, da man savner fortilfælde af den art til sammenligning. De grønlandske medlemmer udtaler sig for en streng straf, hvortil de danske medlemmer slutter sig, idet disse ønsker oplyst, om sysselretten kan fastsætte en straf til afsoning i Danmark, og om betimeligheden heraf i nærværende tilfælde.

Hertil ønsker meddomsmand C. at føje overvejelse af spørgsmålet om kastration i det foreliggende tilfælde.

Indtil nærmere oplysning er modtaget fra Landsfogeden holdes domfældte i varetægtsarrest i koloniens gæstehus.

Dommen oplæst. Retten hæves kl. 23.

V. C. A.
J. H. J.
Tolk L.

År 1937 den 15. juni kl. 9 sattes sysselretten i Julianehaab kolonikontor under forsæde af sysselmand A. med følgende meddomsmænd:

Overassistent V.
Distriktslæge C.
Kommunerådsformand J. og
Lærer R. K.

sidstnævnte fungerede tillige som tolk.

Retten blev sat for at foretage viderebehandling af sagen: det offentlige kontra K. af Julianehaab, idet landsfogeden ved telegram LS 632 havde bemærket, *at* den først afsagde dom af 18. maj d. å. måtte omredigeres, *at* M. K. ville være at afhøre igen for at få oplyst, hvorledes barnets klæder befandtes, da hun tog det op, samt *at* endelig barnets moder burde afhøres i retten.

Landsfogedens telegr. nr. 632 fremlagdes i retten.

Vidnet M. K. indkaldtes og forklarede på forespørgsel, at hun havde fundet barnet liggende på ryggen inde i stalden. Benklæderne og kjolen sad naturligt; men ryggen af benklæderne på bagsiden tilsmudset af staldgødning.

Oplæst. Vedtaget.

Barnets moder V. H., født 25. maj 1909, indkaldtes, og forehold sandhedspligten afgav hun følgende forklaring:

Hun havde siddet i stuen, da hun hørte nogle børn komme ind i huset og råbe, at K. og hendes lille pige lå ude i gedestalden. Hun løb straks ud og fik fat i barnet, men kan ikke huske bestemt, hvem der rakte hende det. K. havde hun ikke set, da hun ikke havde været inde i stalden. Da hun fik barnet overrakt, havde hun bemærket, at kjolen var trukket op, og at benklæderne sad helt nede under knæene, samt at det ene ærme på barnets frakke var trukket af armen. Barnets tøj var meget snavset til både forpå og bagpå, og på begge lårs hud var der stinkende snavs. Da hun var kommet ind med barnet, var der intet som helst tegn på liv. Moderen følte efter pulsen, men kunne ingen føle; der var intet åndedræt; hun bemærkede, at barnet var lidt varmt på maven, men ellers koldt, og helt blåt i ansigtet.

Oplæst. Vedtaget.

Efter at rettens medlemmer havde forhandlet om sagens afgørelse, afsagde retten sålydende

dom:

Den sigtede K. tiltaltes for kønsforbrydelse mod mindreårig og vold imod samme med døden som følge.

Retten fandt, at det efter vidneførselen og sigtedes egen tilståelse er bevist

at han har tiltvunget sig kønslig omgang med barnet B.,
at han har dræbt barnet ved kvælning,
at handlingen er foregået under stærk beruselse, som var selvforskyldt.

Det er *ikke* bevist, men anses efter vidneudtalelserne for sandsynligst, at han selv har taget barnet med ind i stalden.

Det er *ikke* bevist, at drabet er foretaget med hensigt eller overlæg.

Det er *ikke* bevist, at M. D. er medskyldig.

Retten finder herefter, at K. er skyldig i:

1. voldelig at have tiltvunget sig kønslig omgængelse,
2. forsætlig kønslig omgang med et barn,
3. at have udøvet vold med døden som følge.

Fire af rettens medlemmer finder, at straffen bør nedsættes noget grundet beruselse, medens eet medlem ikke mener, at straffen bør nedsættes, men ønsker 5 års fængselsstraf i Danmark.

Thi kendes for ret:

Tiltalte K. idømmes herved 7 års strafarbejde ved Marmorilik, bundet til stedet, med forbud at få spiritus samt deltagelse i traktementer, møder eller forlystelser. De borgerlige rettigheder fratages ham for bestandig.

Dommen oplæst.

Sagen sluttet. Retten hævet kl. 11^{45}.

R. K. V. A.
Tolk: R. K. J. C.

Afskriftens rigtighed attesteres
Sysselmanden i Julianehaab syssel
(sign.) A.

Nr. 5. Umanak sysselret, den 14. juni 1938.

L. var blevet afhørt af Umanak kommuneråd den 12. april 1938 som sigtet for som gonorrhoepatient på sygehuset at have smittet en 9-årig pige »ved at have haft uterlige forhold til hende og ved at pleje at få hende i hendes seng om aftenen«.

Den 9-årige pige har i retten oplyst om tiltalte, at »hun havde lokket hende«. Hun havde iøvrigt igen smittet en anden pige på 6 år, som hun på grund af pladsmangelen på sygehuset delte brix med.

Tiltalte indrømmer, at hun, 5 dage efter at den 9-årige pige var blevet indlagt på sygehuset, havde begyndt sine tilnærmelser. Hun var klar over, at hun kunne smitte hende, da lægen havde forklaret hende herom. Nægter at have haft med andre mindreårige at gøre.

Dom: På grund af alder (født den 12. oktober 1921) kun 30 dages strafarbejde for Handelen, lægevæsenet, præstegældet eller sanatoriet. Af daglønnen udbetales 50 øre til tiltalte, resten til sysselkassen. Retten misbilliger i høj grad hendes opførsel og formaner hende til fremtidig at føre et bedre levned.

Nr. 6. Holsteinsborg sysselret, den 27. april 1939.

L. E. tiltalt for at have haft samleje med pigen A. E., Sarfanguaq, født den 24. august 1909, hvis åndsevner svinger stærkt og som til tider åndeligt set er ganske uden forbindelse med omverdenen, men til andre tider er klar nok.

Hun forklarer, at hun den pågældende aften gik på besøg i K. O.'s hus. Der var ikke andre hjemme end tiltalte, der begyndte at gøre tilnærmelser, forhindrede hende i at gå, tvang hende op mod køkkenbordet og trak hendes benklæder ned. Hun gjorde ikke modstand, men sagde, at han ikke måtte, da hun aldrig havde haft med nogen at gøre, ej heller ønskede det nu. Han befølte hendes kønsdele på smertefuld måde. Var ikke i stand til at forklare yderligere i retten, da hun blev uklar.

Tiltalte erkender stående samleje, ikke sædafgang. Erkender det ulovlige i at have samleje, da han var under behandling for gonorrhoe. Er ked af det skete. Har dog ikke tænkt over pigens åndsevners udvikling. Har søgt samleje med hende såvel som med enhver anden normal kvinde. Først efter at kommunerådet havde formanet ham, blev han klar over, at andre mennesker ikke så på tingene som han.

Dom: 10 dages strafarbejde »for det ulovlige samleje med den åndssvage ... med udbetaling af $^1/_3$ af daglønnen til den tiltalte«. Resten tilfalder sysselkassen. For at have haft samleje under behandling for gonorrhoe kr. 7,— i bøde. Opslag af dommen i Holsteinsborg og Sarfanguaqs butikker. »Der røres ikke ved tiltaltes borgerlige rettigheder«.

Nr. 7. Jakobshavn kommuneråd, den 5. januar 1940.

A. P. indkaldt til kommuneråd, fordi han havde skrevet et brev i dets navn til H. R.

Brevet slutter således: »dette arbejde er affattet under vort møde . . . kommunerådet«.

Afgørelse: Rådet har aldrig tidligere prøvet noget lignende blandt Jakobshavns befolkning«.

Tiltalte blev alvorligt irettesat, og rådet opfordrede ham til at rejse tilbage til sit hjemsted ved første lejlighed i stedet for at give et dårligt eksempel ved Jakobshavn.

Nr. 8. Narssaq kommuneråd, den 11. april 1940.

2 kvinder sigtet for »flere gange . . . skældt kommunerådsformanden ud med fornærmende ord, endogså efter at han var udtrådt af kommunerådet«.

Afgørelse: Rådet formanede dem til ikke oftere at bære sig således ad.

Nr. 9. Julianehaab sysselret, den 6. maj 1940.

O. J. tiltales for at have kaldt en 4-årig pige til sig og at have blottet hendes kønsdele, som han berørte med sit lem, hvorefter han blev afbrudt ved at en person kom til stede.

Tiltalte erkender sig skyldig. Han erklærer, at han har været fuldt vidende om sin handlings strafbarhed.

Dom: Der lægges vægt på, at tiltalte har været fuldt klar over det strafbare i sin handlemåde, hvorfor straffen fastsættes til strafarbejde i 5 mdr. Hans fortjeneste tilfalder sysselkassen. I straffetiden må han ikke deltage i offentlige forlystelser. Han pålægges endvidere en bøde på 20 kr. De borgerlige rettigheder frakendes ham i 3 år. Dommen opslås.

Nr. 10. Frederikshaab sysselret, den 21. september 1940.

År 1940, den 21. september, afholdtes i Arsuks bestyrerbolig sysselretsmøde.

Til stede var: Kommunerådsmedlem S.
udstedsbestyrer J.
sysselmand H.
tolk, førstepræst E.

Pigen F., Arsuk, blev mistænkt for fosterfordrivelse. Hun har under forundersøgelsen overfor kommunerådet erklæret sig skyldig.

Da anklagede var sengeliggende på grund af noget influenza, blev mødestedet flyttet til det hus, hvor anklagede boede.

Anklagede blev formanet til at tale sandhed. Hun er 26 år gammel, født 4/1 1914. Hun forklarer, at hun en dag i november, — hun regner at fosteret den gang var knapt 3 måneder, — var faldet på isen, hun havde haft noget mén af det dagen efter, men der var ellers ikke sket noget. 3 dage efter havde hun slået en ballie med vand ud og var gået udenfor i sneen med bare fødder, om natten kom fosteret, hun pakkede det ind i en avis og gravede det ned i sneen. Hun mener ikke, at der var nogen, der vidste noget om det, men moderen havde muligvis en anelse om det. — Nogen tid efter havde hun fortalt det til E. K.

Man trak sig tilbage til bestyrerboligen, da der ikke var mere at få ud af anklagede.

Moderen indkaldtes, formanedes til at tale sandhed. Hun hedder K. F. Hun forklarer, at hun ikke har haft nogen anelse om, at F. havde aborteret i november måned, men i sommeren 1940 i april havde F. aborteret. Moderen mener, at det kom af, at F. havde stået og hugget brænde, hvorved hun havde fået ondt over lænderne, og om aftenen ved 11-tiden kom fosteret.

Fratrådt.

E. K. indkaldtes. Hun gjordes bekendt med vidneansvaret. Hun er 20 år. Hun forklarer, at F. havde fortalt hende, at hun havde aborteret, og at hun med vilje havde fremkaldt aborten ved at gå ud i sneen med bare føder. Hun havde aborteret i en spand, og for at moderen ikke skulle opdage noget, havde hun selv hældt spandens indhold ud i stranden. F. havde ellers ikke talt om grunden til, at hun havde fremkaldt aborten, udover, at hun (F.) ikke ville generes af børn, og derfor havde gjort det. Ellers kunne hun ikke give andre oplysninger.

Fratrådt.

Rettens medlemmer begav sig atter til anklagedes hus. Man foreholdt hende E. K.'s udtalelser. Hun forklarer, at hun havde sagt til E. K., at hun var gået ud i sneen med vilje, fordi hun havde det for varmt. — Da man forhørte hende nærmere, tilstår hun tilsidst rigtigheden af E. K.'s udtalelser, og tilstår, at hun med vilje er gået ud med bare fødder i den hensigt at fremkalde aborten. — Aborten fra i sommer mener hun var fremkaldt af et slag, som broderen havde givet hende om lænden med et stk. træ, — han havde slået hende i vrede. Hun havde intet ønske om at komme af med aborten dengang, og havde ikke selv fremkaldt den. — I det første tilfælde havde hun fremkaldt aborten, fordi hun var bange for familien, der havde skældt hende ud,

fordi hun skulle have et barn, og hendes yngre kammerater havde drillet hende. Hun mener, at fosteret have været knapt 3 måneder. — Iøvrigt havde hun intet at fortælle.

Retten trak sig tilbage til bestyrerboligen.

Efter nogen forhandling enedes man om følgende

Dom:

Under nærværende sag er F. af Arsuk, født den 4. januar 1914, sat under tiltale for fosterfordrivelse. Hun har selv tilstået sig skyldig og efter rettens mening er hun skyldig i denne forbrydelse, for hvilken hun må være at anse med en straf, som passende kan ansættes til udelukkelse fra alle offentlige forlystelser i $^1/_2$ år, og dommens bekendtgørelse ved opslag i en uge.

Thi kendes for ret:

F. skal udelukkes for alle offentlige forlystelser og forsamlinger $^1/_2$ år. Dommen skal bekendtgøres ved opslag.

sign. E. sign. R. sign. W. J.
sign. J. sign. H.

Afskriftens rigtighed bekræftes af:
Sysselmanden i Frederikshåb Syssel
sign. H.

Nr. 11. Julianehaab sysselret, den 24. september 1940.

J. tiltalt for forsøg på voldtægt over for A., hjemmehørende i Nanortalik. Greb fat i hende på vejen om aftenen. Truede hende med kniv og slog efter hende. Det foregik i Sletten.

Tiltalte erkender sig skyldig. Erklærer at han tidligere har båret sig ad på lignende måde over for andre piger.

Dom: 2 måneders strafarbejde i Julianehaab. Må i straffetiden ikke deltage i dans og andre forlystelser. Sysselkassen afholder fornødne udgifter. Arbejdsfortjenesten tilfalder sysselkassen. Endvidere kr. 20,– i »bøde« at betale til A. for tabt arbejdsfortjeneste i den tid, hun har måttet vente på dommen.

Nr. 12. Qutdligssat sysselret, den 21. november 1940.

A. tiltalt for voldtægt mod O. den 24. december 1939, hvorved overtrådt forstanderskabsbestemmelsernes § 24.

Tiltalte erkender sig skyldig. Var beruset ved den pågældende lejlighed og har før haft samleje med hende, hvorfor han ikke kunne forstå, at hun nu ikke ville.

O. ønskede ikke tiltalte straffet, men ønskede erstatning for beskadiget tøj.

Dom: Ingen erstatning, men under hensyntagen A. ikke tidligere straffet kr. 50,– i bøde.

Nr. 13. Kravlshavn kommuneråd, den 16. december 1940 (mundtlig oplyst).

M. J. var blevet anmeldt til kommunerådet for at tage en askeskuffe og en kedel fra kommunens fangsthus.

Kommunerådsformanden har taget tingene igen. Ingen var vrede på hende for det, hun havde gjort.

Nr. 14. Sukkertoppen sysselret, den 1. februar 1941.

År 1941 den 1. februar kl. 8^{30} trådte retten sammen i udstedsbestyrerboligen i Atangmik for at undersøge en fremkommen sag vedrørende tyveri og udøvet hærværk på de i Tovqussakhavnen færingerne tilhørende huse Retten bestod af

sysselmand B som formand og følgende medlemmer:
assistent N.
udstedsbestyrer, kommunerådsmedlem H.

Da ingen egentlig tiltale var rejst, sammenkaldtes kommunerådet og følgende oplystes:

Kommunerådsformanden S. P. forklarede, at han havde hørt forskellige havde taget brædder m. m. fra færingerhusene og oplyste, at D. S., H. P., P. P., N. P., J. P., A. P., Kl. P., K. P. havde taget brædder og petroleumslamper.

Kommunerådsmedlem E. S. oplyste, at udover de af S. P. angivne havde L. P. og A. P. taget brædder, petroleum og lamper fra færingerhusene.

H. P. skulle ifølge oplysning fra S. P. have taget en Anorak i kontrollørboligen. Det oplystes endvidere, at J. P. havde været i kontrollørboligen.

Da intet videre kunne oplyses gik man over til at afhøre de af kommunerådet ovenstående angivne.

Fremstod D. S. og formanedes til at tale sandhed og han indrømmede, at have taget en tekop og nogle bræddestumper samt en sæk kul fra kontrollørboligen. Han indrømmede endvidere at have taget flydetræ tilhørende færingerne. Oplyste endvidere at det var K. P., der først var brudt ind i kontrollørboligen.

Fratrådt.

Fremstod H. P. og formanedes til at tale sandhed og han indrømmede at have taget 2 tekopper, 1 tallerken, 1/2 pakke rørsøm og en hvid anorak fra kontrollørboligen. Han oplyste, at D. S. og A. P. var de første der brød ind i kontrolboligen. Han indrømmede endvidere at have taget flydetræ færingerne tilhørende, samt brædder (ca. en pram fuld) samt en petroleumslampe, samt 30 fiskekroge (nr. 2) og et stykke sejl, samt ca. 6 kg bly samt en ballastskuffe sidstnævnte sager alt fra færingerhuse. Han indrømmede at have tiltvunget sig adgang til 2—3 færingerhuse som var aflåsede og taget ovennævnte sager.

Fratrådt.

Fremstod Kl. P. og formanedes til at tale sandhed og indrømmede at have taget en malerpensel fra kontrollørboligen samt brædder fra køjebunde i færingerhuse. Andet havde han ikke taget.

Fratrådt.

Fremstod J. P. og formanedes til at tale sandhed og indrømmede at have taget 1 tepotte, 2 tomme flasker, 1 spølkumme, fajance fra kontrollørboligen, hvor et vindue var slået itu, det samme gælder de forhen afhørte. Fra færingerhusene indrømmede han at have taget 1 petroleumslampe, 10 køjebundstykker, 1 itugået kompas, 1 spiseske, 23 fiskekroge (nr. 2), 1 pk. søm 80 m/m, 2 stk. hg tømmer 6 alens, 3 avnkasser. Alt dette taget fra 8 færingerhuse, hvoraf de 7 var åbne ved hans ankomst og 1 brød han selv døren, som var låset, op. Det skete i oktober 1940 og januar 1941.

Fratrådt.

Fremstod A. P. og formanedes til at tale sandhed, han indrømmede fra kontrollørboligen, hvortil de skaffede sig adgang gennem et vindue i kælderen, der var knust, at havde han stjålet 1 skovl, 1 sæk kul, 1 ngl. sejlgarn. Og fra færingerhuse havde han taget 30 fiskekroge, 2 linebøjer, 1 piasavakost, 1 slibesten, 1 stk. flydetræ, 20 stk. køjebundsstykker, 2 kg tvist, 4 stk 6 alens brædder rupl., 1 stegepande, 1 brugt presenning, dette var stjålet fra 10 forskellige huse, som alle tidligere havde været brudt op.

Fratrådt.

Fremstod K. P., som formanedes til at tale sandhed, indrømmede fra kontrollørboligen at have taget 1 kurv kul, 1 tekop, 1 kaffemølle, nogle stumper brædder, 2 ark sandpapir. Huset skaffede han sig adgang til ved at gå igennem et ituslået vindue i kælderen. Fra færingerhuse havde han taget 1 stk. brædt 6 al., 2 brædder 6 al., tynde, 19 kroge (nr. 2), 2 kg tvist, 4 stk. køjebundsstykker, 1 stk. flydetræ, 1 linebøje, alt taget fra 4 huse, hvoraf han brød 3 op, hvor dørene var sømmede til, det fjerde var åbent.

Fratrådt.

Fremstod P. P. som formanedes til at tale sandhed, han indrømmede fra kontrollørboligen, hvortil han skaffede sig adgang ved at gå gennem et vindue, som var itu i kælderen og stjålet 1 sæk kul, 5 ark skrivepapir, nogle brugte brædder. Fra færingerhusene havde han stjålet 2 bliktallerkner, 1 tekeddel 4 l, 1 piasavakost, 1 stk. brædt 6 al., 15 kroge (nr. 2), 1 oliekande, alt dette taget fra 5 huse, som alle var brudt op.

Fratrådt.

Fremstod V. P., som formanedes til at tale sandhed, han indrømmede fra kontrollørboligen, som han skaffede sig adgang til ved at krybe igennem et ituslået vindue i kælderen, at have stjålet 1 sæk kul. Fra færingerhusene havde han stjålet 5 stk. rupl. brædder 6 al., 1 stk. spiseske, 1 stk. gaffel, $^1/_2$ pakke søm 80 m/m, 20 stk. brædder (kasser), 1 stk. agnkasse, $^1/_2$ sæk kul, 17 kroge. Alt dette taget fra ca. 10 huse, alle husene havde været åbnet tidligere.

Fratrådt.

Fremstod A. P., 14 år, som formanedes til at tale sandhed og indrømmede at han havde været i kontrollørboligen sammen med tidligere afhørte P. P. og Jo. P., som havde givet ham en spølkumme og 1 noteringsblok, som ovenstående P. P. og Jo. P. havde stjålet, hvad drengen var bekendt med. Han indrømmede også at have været i færingerhuse med A. P. og M. K., her havde han selv taget 5 køjebundsstykker og en petroleumslampe, $^1/_2$ kg kit, 1 håndlygte til lys. Han havde været med i 3 huse, hvoraf 1 havde været låset og ikke før brudt op.

Fratrådt.

Fremstod Vi. P., 17 år, som formanedes til at tale sandhed, indrømmede fra kontrollørboligen, som han skaffede sig adgang til gennem et ituslået vindue i kælderen, at have taget ca. 30 kg kul, $^1/_2$ tom cementtønde. Han indrømmede endvidere at have været i 6 færingerhuse, som han og N. P. åbnede, de var tilsømmede. De borttog fra disse huse følgende ting: 8 stk. køjebundsstykker, 15 kroge, 1 stk. lineboje, 2 vinduesruder.

Fratrådt.

På trods af kommunerådets henstilling var følgende implicerede taget på fangst straks i morges:

J. P.
L. P.
O. J.
N. P.
J. P.
A. S. (se nedenstående).

Alle disse 6 var angivne som deltagere i tyverierne og taget af sted på fangst trods anmodning om at møde til afhøring. De vil senere blive afhørt.

Det opklaredes under forhørene at to af kommunerådets medlemmer, nemlig S. P. og E. S. var implicerede.

S. P. forklarede, at han havde været ved Tovkussak og taget der oplagt færingerne tilhørende flydetræ og indrømmede, at det måtte betragtes som tyveri.

E. S. forklarede ligeledes at have taget flydetræ færingerne tilhørende og var indforstået med, at det måtte betragtes som tyveri, endvidere oplyste han, at hans søn, A. S., havde taget en petroleumslampe, sønnen var ikke hjemme, men vil senere blive afhørt.

Efter det her oplyste suspenderedes vedkommende to kommunerådsmedlemmer indtil landsfogdens afgørelse foreligger, i stedet konstitueredes et kommuneråd bestående af udstedsbestyrer H., som ikke har deltaget i tyverierne, samt I. K. og S. J., hvilke var de eneste to udover udstedsbestyreren, der ikke havde deltaget i tyverierne.

Da retten ikke var fuldtallig til pådømmelse af forbrydelser udsattes domsafsigelsen til senere lejlighed.

Således passeret. Oplæst. Godkendt.

Atangmik 1/2-1941.

sign. N. sign. B. sign. H.

Nr. 15. Frederikshåb sysselret, den 7. februar 1941.

N. tiltalt for uterlighed over for skolepiger. Forhør foretaget efter anmodning fra landsfogeden i Sydgrønland. Handlingerne begået 1936. Tiltalen går ud på, at han i 3 tilfælde har haft samleje med skolepiger, idet han sendte børnene ud efter et eller andet og selv fulgte efter.

En af pigerne oplyser, at tiltalte smed hende på gulvet, og tiltalte havde samleje med hende. De andre oplyser, at tiltalte, da de græd, lod dem være. Tiltalte har videre taget pigernes hænder og stukket dem ind under sine bukser. Om et af disse tilfælde oplyste en af skolepigerne, at tiltalte havde truet med oversidning, hvis hun gjorde vrøvl, og trukket hende ind til sig.

En af pigernes mødre oplyste over for retten, at hendes datter havde fortalt, at der ikke havde været tale om samleje, skønt tiltalte havde truet med at slå hende.

Forklaringerne er afgivet af egen fri vilje uden pres fra rettens side. I enkelte tilfælde har retten stillet spørgsmål.

Ikke videre foretaget, da tiltalte bor i Upernavik

Nr. 16. Godthaab sysselret, den 29. marts 1941.

F. tiltalt for mindst 3 gange at have haft samleje med sin mindreårige broderdatter ved anvendelse af magt samt tidligere at have haft kønslig omgang med andre mindreårige.

Tiltalte erkender sig skyldig. Var klar over sin ulovlige adfærd.

Dom: 4 måneders fængsel, eventuelt med tvangsarbejde i opholdsrummet. Dernæst 6 måneders tvangsarbejde »under absolut kontrol«. Dernæst tab af borgerlige rettigheder i 3 år. Dommen offentliggøres ved opslag i Godthaab med udeladelse af pigens navn og slægtskabsforholdet.

Dommen den 29. marts 1941 genoptaget på grund af, at lægen har frarådet fængselsstraf under hensyn til, at domfældte har vist depressive symptomer.

Sysselretten forandrer herefter den tidligere afsagte dom, således at domfældte fra dommens dato skal udføre tvangsarbejde i 11 måneder med ophold i celle om natten.

Den tidligere dom står iøvrigt ved magt.

Skrivelse af 22. december 1941 fra landsfogeden i Sydgrønland til sysselmanden i Godthaab.

Eftergivelse for så vidt angår opholdet i fængselet om natten. Domfældte skal bo hos sine forældre. Forbydes udgang uden for arbejdstiden. Overtrædelse heraf vil medføre, at resten af den idømtes fængselsstraf vil blive fuldbyrdet.

Nr. 17. Godthaab sysselret, den 29. marts 1941.

M. tiltalt for at have haft samleje med 6 småpiger i alderen fra 8—13 år. I 4 tilfælde var der tale om en broderdatter. I eet tilfælde har han anvendt »umiskendelig vold«, idet han har presset det pågældende barn hårdt mod et køkkenbord, således at hun ikke kunne røre sig.

Tiltalte har anført ikke rigtig at kunne huske, hvad der er passeret, men har dog erkendt sig skyldig.

Han erkender det utilladelige i, hvad han har gjort. Udtaler, at han angrer, og at han er rede til at ændre sin livsførelse.

Dom: 2 års fængsel med eventuelt tvangsarbejde i opholdsrummet. Derefter 3 års fængsel med tvangsarbejde »under absolut kontrol«. Der-

næst tab af borgerlige rettigheder i 8 år ialt. Dommen skal offentliggøres ved opslag i Godthaab samt på det sted, hvor straffen skal afsones. Dommen bør fuldbyrdes straks, da tiltalte er til fare for samfundet. Der er blevet taget hensyn til pigernes alder som en skærpende omstændighed.

Dommen den 29. marts 1941 genoptaget. Fortsættelse af fængselsstraf frarådet af lægen, idet domfældte har vist depressive symptomer.

Dom: Domfældte må vælge imellem fuldbyrdelse af den den 29. marts 1941 afsagte dom eller at lade sig kastrere, i hvilket sidste tilfælde han skal udstå 1 års tvangsarbejde. Der var givet domfældte 24 timers betænkningstid. Efter indgående af lægen at være underrettet om indgrebets betydning valgte han at lade sig kastrere.

Nr. 18. Godthaab sysselret, den 29. marts 1941.

M. F. tiltalt for grov uterlighed over for sin mindreårige broderdatter i 2 tilfælde samt for at have haft kønslig omgang med andre mindreårige.

Tiltalte har erkendt sig skyldig og over for retten oplyst, at han ellers plejer at have almindelig sexuelle forhold til unge piger.

Dom: 3 måneders fængsel med eventuelt tvangsarbejde i opholdsrummet. Dernæst 3 måneders tvangsarbejde »under absolut kontrol«. Dernæst tab af borgerlige rettigheder i 3 år. Dommen skal offentliggøres ved opslag i Godthaab med udeladelse af pigens navn og slægtskabsforholdet.

Dommen af 29. marts 1941 genoptaget på grund af, at lægen fraråder fængselsstraf, da domfældte har vist depressive symptomer.

Dommen forandres til 8 måneders tvangsarbejde fra dommens dato med ophold i celle om natten. De borgerligere rettigheder frakendes som fastsat ved dommen af 29. marts 1941.

Skrivelse af 22. december 1941 fra landsfogden i Sydgrønland til sysselmanden i Godthaab.

Eftergivelse for så vidt angår fængsel om natten. Skal bo hos sine forældre. Udgangsforbud uden for arbejdstiden. Overtrædelse heraf vil medføre, at resten af fængselsstraffen afsones.

Nr. 19. Julianehaab sysselret, den 13. maj 1941.

År 1941, den 13. maj, sattes sysselretten under forsæde af sysselmanden, kolonibestyrer A.; tilstede var endvidere følgende meddomsmænd: Kommunerådsformand H., landsrådsmedlem L., distriktslæge C. og assistent S.

Årsagen til retsmødet var en anmeldelse fra Narssaqs kommuneråd mod ungkarl J. B., 17 år gammel, der havde haft kønslig omgang med 3 småpiger, og derved smittet dem med gonorrhoe. J. B. har overfor kommunerådet indrømmet anklagens rigtighed.

Indkaldtes J. B., født 13. november 1923. Han vedgik sin forklaring overfor kommunerådet og oplyste, at han havde haft samleje med 2 voksne piger i januar og marts måned, og han mener, at han er blevet smittet med gonorrhoe af M. J. og forklarede at han havde mærket materie i midten af marts kort efter samlejet med hende. Den kønslige omgang med småpigerne, J. P. 3 år — A. K. 6 år og B. H. 6 år skete henholdsvis den 4/4, 8/4 og 8/4. Efter lægens erklæring havde han ikke indført sit kønslem i børnenes moderskede. Alle tre børn fandtes ved lægens undersøgelse den 11/4 lidende af frisk gonorrhoe, og forbrydelsen er opdaget ved, at børnene havde fortalt deres mødre om, at de var blevet misbrugt af J. B., idet de følte smerter ved vandladningen.

J. B. indrømmede, at han formodede at have gonorrhoe, da han havde mærket materie i midten af marts, men benægter at være vidende om at kunne smitte andre ved samleje. På forespørgsel erklærede han endvidere at have været klar over, at han begik noget forkert ved at have kønslig omgang med småpigerne.

Sysselretten afsagde herefter følgende kendelse:

J. B. er fundet skyldig i forsætlig kønslig omgang med tre mindreårige piger og i at have påført disse småpiger gonorrhoe, vidende om at have materie, som han formodede var gonorrhoe; han idømmes herfor følgende *straf:*

J. B. idømmes straffearbejde ved kolonien i $^1/_2$ år; derefter forvisning fra udstedet Narssaq i 3 år. Under strafarbejdet formenes der ham adgang til forsamlingshuset og til andre forlystelser.

Retten hævet.

sign. C. H. L. S. A.

Nr. 20. Upernavik sysselret, den 6. juni 1941.

År 1941 den 6. juni kl. 13^{30} blev sysselretten sat i lægeboligen ved Upernavik under forsæde af sysselmanden fg. kolonibestyrer J.

Tilstede var følgende meddomsmænd:

1) distriktslæge B.
2) assistent R.
3) kommunerådsformand, fanger T.
4) landsrådsmedlem, medhjælper O., der endvidere fungerede som tolk.

De udtagne meddomsmænd erklærede alle ikke at være nær beslægtede eller besvogrede med tiltalte, fhv. lærer N., imod hvem der er rejst tiltale for uterlighed overfor skolepiger. Man har undtagelsesvis udtaget et landsrådsmedlem som meddomsmand, idet det ene kommunerådsmedlem selv i sin tid er straffet for en lignende handling, og det andet medlem var taget på fangst. Samtlige udtagne meddomsmænd havde tidligere fungeret.

Formanden meddelte, at anledningen til sysselrettens sammentræden er een fra Frederikshåb sysselret gennem landsfogden modtaget afskrift af retsprotokollen for Frederikshåb sysselret, hvor een mod daværende lærer N. rejst anklage fra 1936 blev undersøgt. Sagen går ud på, at N. dengang i gentagne tilfælde har vist uterlighed overfor skolepiger, hvorfor sagen nu ønskes taget op på ny, idet den som det fremgår af referatet fra Frederikshåb, ikke tidligere er blevet behandlet af sysselretten, og der således ikke er afsagt nogen dom i sagen for N.

Formanden fremlagde afskrift af retsreferatet fra Frederikshåb, der oplæstes både på dansk og grønlandsk.

Endvidere fremlagdes genpart af tilsigelse til tiltalte om at give møde for sysselretten.

Af referatet fra Frederikshåb fremgår det, ifølge de dér afgivne vidneforklaringer, at N. overfor 9 skolepiger gentagne gange har vist uterlighed og med 3 af pigerne, der alle dengang var ukonfirmerede, har udført samleje. Endvidere erklærer et enkelt vidne M., at hun kun har lagt mærke til, at N. holdt af at tage på skolepigerne.

Efter at meddomsmændene endnu engang havde fået lejlighed til at sætte sig ind i referatet fra Frederikshåb, indkaldtes tiltalte, der formanedes til overfor retten at tale sandhed og intet fortie.

Tiltalte er 34 år gammel.

Formanden meddelte ham, at den gamle sag fra 1936 mod ham for uterlighed overfor skolepiger, i hvilken anledning han var blevet afskediget som lærer, atter var blevet taget op til behandling, idet han for sine handlinger dengang ikke havde fået nogen straf.

Formanden adspurgte derpå tiltalte om, over hvor lang en periode han havde udvist uterlighed overfor pigerne, hvortil han svarede, at han havde påbegyndt de uheldige forhold hen på foråret 1936, og til at begynde var det sket sjældent, men var senere blevet hyppigere og hyppigere. Han var kommet til stedet i 1931 eller 1932, men erindrede det

ikke nøje. Han var blevet afskediget ved skoleårets slutning, da sagen var blevet opdaget.

Tiltalte forespurgtes dernæst om han erindrede i hvormange tilfælde og overfor hvem han havde vist uterlighed, hvortil han svarede, at han kun kunne huske navnene på to af pigerne, nemlig H. og P., men at han er klar over, at der er tale om flere.

Formanden forespurgte ham dernæst om i hvormange tilfælde, han havde udført samleje og med hvilke af pigerne. Hertil svarede han, at der i intet tilfælde havde været tale om egentligt samleje, men kun om samlejelignende bevægelser, samt at han ikke erindrede mod hvem han havde udført disse, da han ikke huskede navnene på samtlige piger.

Formanden oplyste dernæst tiltalte om, at der forelå referat fra Frederikshåb sysselret fra den 7. februar d. å., hvor 15 vidner havde udtalt sig, heraf var 10 tidligere skolepiger hos N. og 5 var mødre eller plejemødre til disse. Da formanden og meddomsmændene alle mente, at det var bedst, at tiltalte blev gjort bekendt med de forskellige vidneudsagn blev referatet oplæst for ham på grønlandsk, hvorefter han udtalte, at alle de afgivne vidneudsagn var rigtige, men som før nævnt havde der ikke i noget tilfælde været tale om fuldbyrdet samleje, men erindrede ikke nu, efter så lang tids forløb, om han havde straffet nogle af pigerne med oversidning eller truet med at ville slå dem, hvis de ikke ville have noget med ham at gøre, men der var sandsynlighed derfor. Han udtalte endvidere, at han overhovedet ikke havde haft sit lem udenfor sine benklæder i de nævnte tilfælde om samleje, ligesom han ejheller i noget tilfælde har ført sine fingre op i kønsdelene på nogle af pigerne, som fremsat i vidneudsagnene, men kun har berørt pigerne udenpå deres beklæder. Han er fuldt klar over sin uheldige optræden, ligesom han indrømmer, at han har misbrugt sin myndighed som lærer for børnene. Han erklærer på forespørgsel, at han siden sin afskedigelse som lærer intet har foretaget sig i retning af uterlighed overfor nogen person.

Da retsmedlemmerne mente, at sagen var tilstrækkeligt klarlagt, idet der forelå tilståelse fra tiltalte om uterlighed overfor skolepiger i de i vidneforklaringerne nævnte tilfælde dimitteredes han, og man gik over til i enrum at votere, idet de grønlandske medlemmer udtalte sig først.

Der afsagdes derefter følgende

Dom:

N. kendes skyldig for i flere tilfælde at have udvist uterlighed overfor skolepiger ved Frederikshåb i 1936, hvor han dengang var ansat som lærer.

For disse handlinger finder retten, at der idømmes N. $1^1/_2$ års strafarbejde, *hvilken straf dog gøres betinget*, grundet på, at sagen først på nuværende tidspunkt (efter 5 års forløb) undersøges og optages til doms, ligesom N. efter sin afskedigelse som lærer har fået fast ansættelse i Handelens tjeneste, og endelig at han efter sin afskedigelse har ført et retskaffent liv og levned, og hvis hans fremtidige opførsel ikke giver anledning til forargelse eller han foretager nogen lovstridig handling indenfor en periode af 5 år. Desforuden vil han indenfor den nævnte periode, ikke være at placere som udstedsbestyrer noget sted, men han skal forblive ved kolonien til videre uddannelse som udliggerlærling. Foretager han sig nogen handling i den nævnte periode, regnet fra d. d., der medfører straf, vil det her idømte strafarbejde være at tillægge denne.

Thi kendes for ret:

N., der kendes skyldig i uterlig opførsel i gentagne tilfælde overfor skolepiger, idømmes $1^1/_2$ års strafarbejde, *hvilken straf dog gøres betinget*, dersom han i en periode på 5 år fra den 6. juni 1941 at regne fører et levned, der ikke vækker forargelse og ejheller foretager nogen lovstridig handling, der har straf til følge, i hvilket tilfælde ovennævnte $1^1/_2$ års strafarbejde vil være at tillægge denne straf. Desforuden vil han tillige i 5 år fra den 6. juni 1941 at regne ikke kunne placeres som udstedsbestyrer ved noget udsted, men skal forblive ved kolonien til videre uddannelser som udliggerlærling.

Dommen oplæstes derpå for domfældte, som straks efter fratrådte.

Afskrift af dommen vil blive overgivet den domfældte.

Sagen sluttet kl. 16^{15}.

Oplæst. Godkendt.

sign. R. sign. J. sign. B.
sign. T. sign O.

Nr. 21. Frederiksdal kommuneraads medlemmer 1941 (mundtlig oplyst).

J. anklaget for at have haft samleje med S., der var ukonfirmeret og 12—13 år, hvorved hun påførte ham gonorrhoe.

Afgørelsen ikke kendt.

Nr. 22. Upernavik sysselret, den 5. januar 1942.

År 1942 den 5. januar kl. 14 blev sysselretten sat i sysselrådssalen ved Upernavik og beklædt af sysselmanden fung. kolonibestyrer J. med følgende 2 udtagne meddomsmænd, der begge erklærede ikke at være nær beslægtede eller besvogrede med tiltalte, nemlig:

Assistent R.
Kommunerådsformand T.
Begge udtagne meddomsmænd har tidligere fungeret.

Som tolk fungerede medhjælper O.

Der foretoges behandling af nedennævnte forseelse:

Brutal optræden af fanger G. overfor kateket P. i skoletiden i skolebørnenes nærværelse den 4/12 1941.

Sysselmanden fremlagde:

1) Rapport fra Upernaviks kommunerâd vedrørende sagen.
2) Indkaldelse af tiltalte G. forsynet med forkyndelsespåtegning.
3) Indkaldelse af vidne P. forsynet med forkyndelsespåtegning.
4) Indkaldelse af ovennævnte to personer til at give møde for kommunerådet.

Rettens medlemmer fik lejlighed til at sætte sig ind i den modtagne rapport fra kommunerådet, hvorefter kateket P. blev kaldt ind og gav følgende fremstilling af, hvad der var overgået ham.

Anledningen til, at G. har optrådt brutalt, mener han må være, at han under indøvelse af julesang med de unge mennesker har bortvist G.'s datter. — Kateketens kone deltog også i sangundervisningen, således at deres lille datter og 14-årige kivfak var alene hjemme. — Medens sangundervisningen stod på, er G.'s datter sammen med 2 drenge gået ned til kateketens hus og ved banken på vægge, vinduer og dør gjort de to derværende børn forskrækkede. — Da kateketen og hans kone kom hjem var begge børnene meget oprevet af angst. — Næste dag havde kateketen forespurgt skolebørnene om, hvem der havde været nede ved hans hus aftenen før. — Dertil svarede 2 drenge ved navn S. og M., at de om aftenen på afstand havde set 3 personer nede ved huset, men havde ikke taget sig af det og var gået hjem. — Da kateketen ikke kunne få mere at vide, havde han opgivet videre afhøring. — Imidlertid havde to elever næste dag meddelt kateketen, at de den nævnte sangaften havde mødt G.'s datter, S. og M., der havde sagt, at de var på vej ned for at give kateketens datter og kivfak klø. — Da kateketen havde hørt dette, havde han atter spurgt de to drenge, om det er rigtigt, at de har sagt og gjort som nævnt, hvilket de så indrømmede, og det viste sig således, at det var dem selv, som de før havde omtalt som de tre personer nede ved huset. — Grundet at de første gang havde fortalt usandhed, havde kateketen givet dem hver een lussing. — Inden næste times påbegyndelse var en elev kommet til kateketen og havde sagt, at S. havde meddelt, at hans fader G. ville indfinde sig snart for at give kateketen klø. — Medens undervisningen havde stået på, hørte kate-

keten nogen komme ind i gangen og slå hårdt på samtlige døre, og kort efter viste G. sig i klasseværelset. Derefter havde hans første spørgsmål været »Hvorfor har du givet S. en lussing, selv har jeg aldrig slået ham«, men før han fik noget svar var han kommet helt op til katederet og havde slået ud efter kateketen, der dog havde undgået slaget ved at værge for sig, men han G. havde stadig truet med, at de klø, S. havde fået, ville han hævne. — Kateketen havde først tænkt på at smide G. ud, men havde kun opnået at få revet sin anorak itu, og han havde mærket, at hans ansigt var blevet hævet, men havde ikke lagt mærke til, hvormeget G. havde ramt ham. — Kateketen havde slået fra sig i nødværge og havde derved slået piben ud af munden på G., og da havde denne ophørt med at trænge sig på. — Han havde taget sin pibe op og havde forladt skolestuen, idet han havde medtaget en mindre søn end S., der ikke selv var mødt efter frikvarteret. — Kateketen ville have talt med G. udenfor, men denne havde intet ville høre. — Hele optrinet var foregået i overværelse af alle børnene i klassen. — Kateketen mente endvidere, at G. var beruset, da han lugtede af øl, hvilket også nogle af eleverne bagefter havde sagt ham. — Han skrev næste dag en anmeldelse om det passerede, som han først viste til præsten og derefter havde overgivet til kommunerådet. —

Da rettens medlemmer ikke ønskede yderligere oplyst, gik kateketen ud, og G. fremstod. —

Kateketens forklaring blev oplæst for ham, og han forklarede på forespørgsel, at kateketens forklaring var rigtig, men at den dog er mere udførlig, end den forklaring han i sin tid havde givet kommunerådet, men ellers er den sand. — Han indrømmer endvidere, at han har slået kateketen med næverne og ramt ham flere gange, men at han straks blev meget vred, da han hørte, at hans søn havde fået en lussing, og derfor havde opført sig som omtalt. — Han udtalte, at han er klar over at have gjort noget forkert, og da sysselmanden spurgte ham, om sagen senere havde været på tale mellem ham og kateketen, forklarede han, at de under fredelige forhold havde talt om spørgsmålet lige efter kommunerådsmødet. — Han indrømmer, at han aftenen før optrinet havde været beruset og var gået i seng, men næste dag havde ingen øl drukket, og han var ved at klæde sig på, da sønnen meddelte ham, at han havde fået klø af kateketen. — Han udtalte endvidere, at han havde intet at sige til sit forsvar, udover at han i hidsighed var kommet til at udføre den omtalte brutale opførsel overfor kateketen. —

Da ingen ønskede at stille noget spørgsmål, forlod G. retslokalet, idet det blev meddelt ham, at dommen ville blive afsagt næste dag, og retsmedlemmerne voterede derefter i eenrum, idet det grønlandske medlem udtalte sig først. — Retten afsagde følgende

Dom:

Under nærværende sag er det godtgjort, at tiltalte G. den 4/12 1941 er trængt ind i skolen og har øvet vold mod kateket P., idet tiltalte selv har indrømmet, at han i hidsighed har slået kateketen, fordi denne havde afstraffet hans søn med een lussing, som var blevet givet, ifølge kateketens oplysninger, for usandfærdige oplysninger vedrørende en sag, kateketen havde forespurgt eleverne om. — Tiltalte har endvidere indrømmet at have været beruset aftenen før optrinet i skolen fandt sted, hvortil dog retten mener, at dette har haft indflydelse på hans brutale fremturen. — Som formildende omstændigheder betragtes, at tiltalte efter kommunerådsmødet har talt ud med kateketen om spørgsmålet under fredelige forhold, ligesom tiltalte er klar over at have udvist en meget urigtig optræden. — Som en skærpende omstændighed betragter retten, at tiltalte har foranlediget, at optrinet har fundet sted i overværelse af eleverne, hvilket menes at have haft nedbrydende virkning på respekten for kateketen blandt eleverne til følge. — Retten mener derfor at tiltalte bør idømmes straf for grov brutal optræden overfor person, der ifølge fastansættelse udøver sit arbejde i offentlig institutions tjeneste.

Thi kendes for ret:

Tiltalte G. idømmes for grov, brutal optræden overfor person, der ifølge fastansættelse udøver sit arbejde i offentlig institutions tjeneste, en bøde på 20 (tyve) kroner, der tilfalder sysselkassen, ligesom de borgerlige rettigheder fradømmes ham for et tidsrum af 1 (eet) år fra den 6. januar 1942 at regne. —

Retten hævet kl. 17.

Den 6/1 1942 oplæstes dommen for tiltalte i overværelse af rettens medlemmer samt overkateket P., og en afskrift af selve dommen overleveredes domfældte på grønlandsk.

Sagen sluttet.

sign. M. sign. J. sign. T.

/O. (sign.)
Tolk.

Nr. 23. Upernavik sysselret, den 6. juli 1942.

År 1942 den 6. juli kl. 15^{30} blev sysselretten sat på kontoret ved Prøven og beklædt med sysselmanden fg. kolonibestyrer J. med 2 udtagne meddomsmænd, der erklærede ikke at være beslægtede eller besvogrede med sagsøgerinden eller sagsøgte, nemlig:

Udstedsbestyrer D.
Kommunerådsformand S.

Som tolk fungerede medhjælper O. Der foretoges:

Paternitetssagen P.
contra K. og M.

Sysselmanden fremlagde:

Indkaldelse af sagsøgerinden og sagsøgte til møde for kommunerådet af 28/10-41 forsynet med forkyndelsespåtegning.

Udskrift af kommunerådets forhandlingsprotokol dateret 28/10 1941.

Indkaldelse af sagsøgerinden og sagsøgte til møde for sysselretten af 6/7-42 med forkyndelsespåtegninger.

Erklæring fra jordemoderen om barnets fødsel.

Dåbsattest for barnet G.

Sagsøgerinden P. 20 år gammel fremstod og forklarede, at hun kun kunne udlægge K. som fader til det af hende den 15/10-41 fødte barn, da hun havde stået i forhold til ham fra kort før jul 1940, og han havde siden den tid jævnligt haft samleje med hende. Hun havde ikke stået i forhold til andre, heller ikke til M. (som af K. nævnt) før 3 dage før fødselen, da M. havde haft samleje med hende.

Hun forklarede endvidere, at K. efter barnets fødsel en dag havde slået hende og truet hende med flere klø, hvis hun udlagde ham som fader til det fødte barn.

Sagsøgerinden fratrådte og sagsøgte K. fremstod og forklarede, at han gerne ville påtage sig paterniteten til barnet af barmhjertighed, men han erindrede ikke med bestemthed, hvornår han havde haft samleje med pigen udover i begyndelsen af december 1940 og engang i juni 1941, samt længe efter at barnet var født. Han erindrede ikke at have haft samleje med pigen i januar eller februar, men han vidste derimod sikkert, at M. og han selv på samme dag i begyndelsen af december havde haft samleje med hende. Med hensyn til, at han havde slået hende, hævdede han, at det var sket i beruselse, og han huskede ikke noget om, hvad han havde sagt ved den lejlighed.

Rettens medlemmer mente imidlertid, at hans udtalelser fremkom med en vis veghed og nogen vaklen. Dog kunne det ikke med sikkerhed fastslås, at de var usandfærdige.

Sagsøgte fratrådte og den anden sagsøgte M. fremstod og forklarede, at han kun erindrede at have haft samleje med pigen den 1. december 1940 og aldrig siden. Men efter nogen tids forhør erindrede han dog, at han også havde haft samleje med hende nogle få dage før barnets fødsel. Det var ham ikke bekendt, at hun havde haft forhold til andre. Da man ikke kunne få sagen mere belyst ved afhøring af sagsøgte, fratrådte han og K. fremstod atter og forklarede, at han stadig ikke erindrede noget om andre tidspunkter, end de før nævnte, hvor han havde haft samleje med pigen, men, som han også før havde sagt, var han villig til at påtage

sig paterniteten. Det var ham dog bekendt, at også andre havde haft samleje med pigen, men han ville ikke nævne nogen ved navn.

Sagsøgte forespurgtes derefter, om han havde noget at fremføre til sit forsvar. Det havde han ikke.

Da det således var umuligt at komme sagens afgørelse nærmere, fratrådte sagsøgte, idet han blev belært om, at det ikke var tilladt at tage sig selv til rette over for anden person, og man henstillede til ham, at han for fremtiden holdt sig fra pigen, i særdeleshed da pigen betragtes som halvt åndssvag.

Retten voterede derefter i nogen tid, hvorefter følgende dom afsagdes:

Under nærværende sag har sagsøgerinden P. påstået K. tilpligtet at svare underholdsbidrag til hendes den 15. oktober 1941 fødte drengebarn G., og hun har som støtte for sin påstand fremført, at hun har stået i forhold til K. Efter det foreliggende og efter at sagsøgte selv har erklæret sig villig til at påtage sig paterniteten, fastsætter retten, at K. er fader til det ovenfor nævnte barn, og som sådan må svare underholdsbidrag til barnet.

Thi kendes for ret:

K. bør til P.'s den 15. oktober 1941 fødte barn svare underholdsbidrag indtil dets fyldte 16. år.

Retten fastsætter bidraget til 15 kr. om året, indtil sysselrådet på dets ordinære møde kan tage endelig stilling til bidragets størrelse. Der vil fra barnets fødselsdag og finansåret 1941/42 ud være at svare 7 kr. i bidrag udover det for indeværende finansår fastsatte.

Dommen oplæstes for sagsøgte og sagsøgerinden, og det blev meddelt dem, at de ville modtage en afskrift af dommen på grønlandsk.

Sagen sluttet.

Retten hævet kl. 18^{30}.

sign. D. S.

/O.

Nr. 24. Upernavik kommuneråd, 1942.

K. indkaldt til kommuneråd, fordi han under et fællesmøde havde udtalt sig imod rådet.

Afgørelse: Han formanedes og gav en undskyldning.

Nr. 25. Augpilagtoq kommuneråd, den 15. maj 1943.

L. tiltaltes for overtrædelse af bestemmelserne om værn af husdyr ved at have mishandlet får og så smidt dem i vandet og ladet dem svømme.

Han tilstod og erklærede, at han gerne ville betale, hvad kommunerådet bestemte.

Afgørelse: Bøde kr. 5,–.

Nr. 26. Godthaab sysselret, den 5. april 1944.

År 1944, den 5. april, samledes Godthaab sysselret i kolonikontoret.

Til stede var:

kommunerådsmedlem L.
stutteribestyrer N.
sysselmand T.

Anledning til retsmødet var . . . en dyremishandlingssag. . . .

. . . assistenterne E., T. J. og N. anmeldt tilfælde af mishandling af får ved alvorlig vanrøgt. Fårene tilhører F. Anmeldelsen lyder som følger:

»Herved anmeldes for sysselretten forseelse begået af F., idet han ved alvorlig vanrøgt har forvoldt sine fårs mishandling. (1 fundet død af sult ved seminariet 28/3, 1 fundet døende ved ass. N.'s hus 29/3). Dyrene har hele vinteren gået for »Lud og koldt vand«, hvilket nu har medført, at de nu ikke mere har kunnet opretholde livet. Ved sagens behandling vil vi på det kraftigste henstille til sysselretten at idømme den højeste mulige bøde efter »Regulativ om værn for dyr«, bl. a. for eksemplets skyld, idet der — som bekendt — er flere fåreholdere ved Godthåb, som misrøgter deres husdyr. . . .

F. indkaldtes. Sandhedsformaning. Han forklarer følgende: Han havde i efteråret samlet ca. 240 kg hø. Han har 4 får. Han har nu til rest ca. 100 kg hø. Han opgiver at fodre fårene hver dag. Han mener ikke, at de omtalte 2 får er døde af sult, det ene, mener han, er død af alderdom.

Fratrådt.

Retten enedes om følgende: F. kendes skyldig i alvorlig misrøgt af sine får, og det må antages, at de omtalte 2 får er døde af sult, selv om dette ikke kan bevises, da fårenes indvolde er bortkastet. Han idømmes bøde til sysselkassen 20 kroner samt tildeles en alvorlig advarsel.

sign. N. L. T.

Nr. 27. Nanortalik kommuneråd, den 13. april 1944.

J. tiltalt for at have haft samleje med dreng K. 14 år og smittet ham med gonorrhoe.

Hun erkendte sig skyldig, idet hun græd meget.

Afgørelse: Bøde kr. 10,–. Sagen sendt til sysselmanden.

Nr. 28. Nanortalik sysselret, den 12. maj 1944.

vedrørende en sag, hvori S., Tassiussak, idømmes bøde og erstatning i henhold til regulativaf 20/4 1928 om værn af dyr.

År 1944 den 12. maj sattes Nanortalik sysselret i kommunerådets mødelokale ved Nanortalik.

Retten beklædtes af:

Sysselmand H.

samt følgende 4 udtagne meddomsmænd:

Landsrådsmedlem K.

Landsrådsmedlem J.

Kommunerådsformand A.

Førstepræst C.

A. fungerede som tolk.

Alle meddomsmændene erklærede ikke at være beslægtede eller besvogrede med den i sagen sigtede S.

Til behandling forelå en sag, hvori:

S., Tassiussak, havde forårsaget, at et får tilhørende fåreholder G. var druknet ved, at han havde bundet fåret ved benene.

S. indkaldtes for retten. Han oplyste, at han var 41 år gammel, og at han tidligere har været straffet både af kommuneråd og sysselret.

Gjort bekendt med sigtelsen forklarede S., at fårene ved Tassiussak havde voldt hans stedfaders, A. A.'s hus, hvori han boede, mange bryderier, blandt andet ved at spise fisk, som var henlagt i husgangen, og ved at gå oven på huset og ødelægge tagpappen. Den 21. februar 1944 om natten hørte han, at der igen var får inde i husets husgang, og han gik ud for at jage dem bort. Han tog det ene af fårene og bandt bagbenene sammen på det, for at det ikke igen skulle komme ind i husgangen, og derefter slap han det løs udenfor huset. Tidligt om morgenen ved daggry så han fåret igen, det stod da uden for huset ret tæt ved. Han mener ikke, at der er andre, som har set fåret på dette tidspunkt, men forklarer, at der var betydeligt længere fra fåret til stranden end til huset, og han nægter bestemt at have jaget fåret ned i stranden. Da ingen havde mere at spørge sigtede om, forlod han lokalet.

Derefter indkaldtes G., som overfor retten forklarede, at han ved fodringen havde savnet et får, som børn så senere havde fundet druknet i stranden. Det havde ikke kunnet komme op over isfoden, da dets bagben var bundne, og således var det druknet. Få dage efter, at sagen om dette får havde været behandlet af kommunerådet, fandtes et andet äf hans får dødt mellem husene, og han forklarer, at rygtet siger, at det er en person fra A. A.'s hus, som har slået det ihjel. Dette rygte har han hørt af D.'s kone, men han kan ikke opgive vidner på, at fåret

blev mishandlet. Han er imidlertid sikker på, at fåret er blevet mishandlet, idet han skar det op for at undersøge det, og det viste sig da, at livmoderen var sprængt på det. Da ingen havde mere at spørge vidnet om, forlod han lokalet.

Derefter indkaldtes F. Han er stedets kommunerådsmedlem, og han forklarede, at han intet havde hørt om, at der skulle have været vidner til, at S. havde jaget det bundne får ned i stranden. Endvidere forklarer han, at han rygtevis har erfaret, at det skulle være A. A., der har kastet med sten efter det andet får, som var slået ihjæl. Da ingen havde mere at spørge vidnet om, forlod han lokalet.

Retten vedtog derefter, at der skulle foranstaltes kommunal undersøgelse mod A. A. for at have mishandlet et får således, at det døde.

S. indkaldtes derefter. Han forklarer, at han hverken har hørt eller set noget til det ovenfor nævnte andet får, som er død af mishandling. Da ingen havde mere at spørge ham om, forlod han lokalet.

F. indtrådte igen og forklarede, at han gentagne gange havde givet S. advarsler, også mod mishandling af dyr, efter at han var tilflyttet Tassiussak sidste efterår. Derefter forlod vidnet lokalet.

S. indkaldtes derefter igen. Han indrømmer, at F. har givet ham flere advarsler, men påstår, at han ikke har modtaget nogen advarsel mod mishandling af dyr, førend denne sag kom frem.

F. indkaldtes. Forelagt S.'s forklaring, oplyser F., at det er rigtigt, at han først specielt har advaret S. mod mishandling af får, efter at nærværende sag var kommet til behandling. Vidnet forlod derefter lokalet.

S. blev derefter opfordret til at fremføre for retten, hvad han mente, der tjente til hans undskyldning.

Han forklarede, at fåreholderne ved Tassiussak aldrig havde erstattet, hvad fårene havde spist eller ødelagt ved A. A.'s hus.

G. indkaldtes. Han forklarer, at hverken S. eller hans stedfader A. A. har gjort krav på erstatning. Han erklærer sig imidlertid villig til at erstatte, hvad hans får ødelægger, dersom det med bestemthed kunne siges, at det var hans får, som havde ødelagt noget, og hvad det var, fårene havde ødelagt. Vidnet forlod derefter lokalet.

Efter at have påhørt G.'s forklaring, indrømmer S., at han ikke har henvendt sig hverken til G. eller de andre fåreholdere ved stedet med krav om erstatning for, hvad fårene havde ødelagt ved hans stedfaders hus. Han indrømmer igen, at det er ham, som har bundet det druknede får om bagbenene, og kan indse, at det er ham, som har forårsaget, at fåret druknede. Da ingen derefter havde mere at spørge S. om, forlod han lokalet.

Retten fandt sagen tilstrækkeligt oplyst og optog den til domsforhandling, og idet der gaves de grønlandske medlemmer lejlighed til at udtale sig først, enedes retten i eenrum om følgende dom:

Dom:

S. indrømmer, at han har bundet bagbenene på et får, der næste morgen fandtes druknet i stranden, og han indrømmer ligeledes, at han kan indse, at han derved har gjort noget forkert, idet han har forårsaget, at fåret druknede.

Til undskyldning fremfører han, at fåreholderne ved Tassiussak aldrig har erstattet, hvad fårene har ødelagt ved hans stedfaders hus, men han indrømmer, at hverken han eller hans husfæller har rettet krav om sådanne erstatninger til fåreholderne. Derfor kan retten ikke tage hensyn til denne undskyldning.

Som en skærpende omstændighed betragter retten det, at S. har været straffet gentagne gange både af kommuneråd og sysselret.

Thi kendes for ret:

S. skal i henhold til regulativ om værn af dyr af 20/4 1928 betale en bøde til sysselkassen for mishandling af et får, hvilken bøde ansættes til 20 kr.

I henhold til samme regulativ skal han endvidere betale 15 kr. i erstatning for det døde får til fåreholder G.

Da det er retten bekendt, at S. er meget vanskelig at inddrive afdrag fra, bestemmer retten, at bøden skal indtjenes ved strafarbejde ved anlægget Nanortalik således, at der af indtægterne ved S.'s arbejde udbetales 50 øre om dagen, som han kan leve for, medens resten tilbageholdes, indtil bøden og erstatningen er betalt.

S. indkaldtes, og dommen forkyndtes ham, ligesom en afskrift deraf på grønlandsk vil blive ham udleveret.

Oplæst og godkendt.

Retten hævet.

sign. K., J., A., C., H.

Rigtigheden af nærværende udskrift af retsprotokol for Nanortalik sysselret bekræftes herved.

Anlægget Nanortalik, den 17. maj 1944

sign. H.

Sysselmanden i Nanortalik syssel.

Nr. 29. Frederikshaab sysselret, den 4. juli 1944.

År 1944, tirsdag den 4. juli, kl. 14 sattes Frederikshaab sysselret i bestyrerboligen ved kolonien Frederikshaab. Tilstede var som meddomsmænd kommunerådsformand T., kommunerådsmedlem K., pastor E., distriktslæge H., og mødet lededes af sysselmanden, overassistent B.

Pastor E. fungerede tillige som tolk.

Anledningen til mødet var en fra Frederikshaab kommuneråd modtaget anmeldelse mod ungkarlene L. og J. begge af Kvaneøen for at have udøvet samleje med mindreårige pigebørn.

Kommunerådets forundersøgelse forelå og oplæstes i retten. Det fremgik af denne, at L. overfor kommunerådet havde indrømmet at have udøvet samleje med sin syvårige halvsøster A. og med den toårige G. samt for nogle år tilbage med tre andre pigebørn, som ikke er navngivet. J. har indrømmet at have udøvet samleje med A. — og ikke andre — i marts måned iår.

Indkaldtes L., født 7. november 1923 ved Kvaneø og formanedes til at tale sandhed. Forespurgt, om han for sysselretten ville gentage sin overfor kommunerådet afgivne tilståelse om at have udøvet samleje med mindreårige pigebørn, svarede anklagede bejaende. Han benægtede at have udøvet vold, ingen af hans ofre havde udøvet nogen modstand mod hans handling. Distriktslæge H. fandt det usandsynligt, at anklagede skulle have kunnet udøve samleje med en toårig pige uden at have anvendt vold og tilføjet hende legemlige men, hvorfor anklagede forespurgtes, om det virkelig var tilfældet, at han havde udøvet samleje med hende. Han forklarede da, at han først havde forsøgt at indføre sit lem, men at det havde vist sig ugørligt, hvorfor han havde fået sin tilfredsstillelse ved gnidning mod de udvendige kønsdele. Forespurgte, om han havde udøvet fuldstændigt samleje med nogle af de opgivne mindreårige pigebørn, svarede han benægtende, de havde alle været for uudviklede til, at sådant kunne finde sted. Halvsøsteren A., som han havde haft samleje med to gange, havde han også kun haft delvist samleje med. Han havde nu og da haft samleje med jævnaldrende, men hans lyst til småpiger var ikke af den grund blevet mindre, han mente imidlertid, at han nok kunne vænne sig af med disse efterstræbelser og indrømmede, at han godt vidste, de var urigtige og ulovlige.

Oplæst. Godkendt. Fratrådt.

Indkaldtes J. født den 16. januar 1927 ved Kvaneø og formanedes til at tale sandhed. Forespurgt, om han for sysselretten ville gentage sin overfor kommunerådet afgivne tilståelse om at have udøvet samleje med den syvårige A., svarede anklagede bejaende. Det havde imidlertid ikke drejet sig om noget rigtigt samleje, men et samleje udenpå tøjet. Forespurgt, hvorfor han da overfor kommunerådet havde indrømmet at have haft virkeligt samleje med pigebarnet, svarede han, at man måtte have misforstået ham. Efter gentagne opfordringer om kun at tale sandhed og ikke andet end sandheden og efter at være blevet opfordret til ikke at genere sig for at kalde tingene ved deres rette navne for at få denne sandhed frem, meddelte han, at det var rigtigt nok, at han havde udøvet virkeligt samleje med hende. Han havde taget hende en dag, de

sammen med nogle andre var ude at hente tang, da de et øjeblik var var udenfor synsvidde af de andre. Hun havde ikke ydet nogen modstand, tværtimod været villig, men det var også en kendt sag ved Kvaneøen, at hun lærte de andre børn, hvorledes man fik kønslig tilfredsstillelse. Det var ikke lykkedes ham at udøve et fuldstændigt samleje, for fuldstændig indførelse af lemmet havde voldt barnet smerte, hvorfor han havde søgt sin tilfredsstillelse ved gnidning mod de ydre kønsdele. Han havde også nu og da haft samleje med jævnaldrende og vidste, at det var forkert at forgribe sig på børn, men han havde haft en pludselig lyst til at tage barnet, da han gik sammen med hende. Han mente dog, at der ikke ville være noget i vejen for, at han ville kunne vænne sig af med den lyst. Forespurgt, om han ikke også havde haft samleje med andre mindreårige pigebørn eller efterstræbt sådanne, svarede han benægtende.

Oplæst. Godkendt. Fratrådt.

Det oplystes under sagen mod L., at han to gange har været straffet med bøder for mindre forseelser — sabotage mod fiskeriets ejendele og overtrædelse af forbudet mod nytårsskydning —, og under sagen mod J., at denne een gang er blevet straffet med bøde for at have overtrådt forbudet mod nytårsskydning.

Retten fandt sagerne tilstrækkeligt oplyst, men henstillede til distriktslægen at foretage en undersøgelse af A. og G. for at konstatere, om de havde lidt legemlig overlast, en sådan undersøgelse ville samtidig kunne bekræfte eller afkræfte anklagedes udsagn.

Retten afsagde derefter følgende

Dom:

Ungkarl L. og ungkarl J. begge af Kvaneøen findes på grundlag af de egne tilståelser og det under nærværende sag oplyste skyldige i grov efterstræbelse af mindreårige pigebørn i den hensigt at udøve samleje. Som skærpende omstændighed bør for L.'s vedkommende tages i betragtning, at det drejer sig om flere tilfælde, medens der som formildende omstændighed bør tages i betragtning, at han i alle tilfældene har afholdt sig fra at udøve vold. Som formildende omstændighed for J.'s vedkommende bør tages i betragtning, at han har undladt at udøve vold og, at han kun er 17 år gammel ligeledes, at han ikke tidligere har været straffet ved sysselretten.

Thi kendes for ret:

Ungkarl L. af Kvaneø, der er fundet skyldig i efterstræbelse af mindreårige pigebørn med samleje for øje skal for denne forbrydelse afsone 6 måneders fængselsstraf med tvangsarbejde ved kolonien Frederikshaab, og

Ungkarl J. af Kvaneø, der ligeledes er fundet skyldig i efterstræbelse af mindreårig pigebarn med samleje for øje — og har udøvet samleje med den efterstræbte, A., — skal for denne forbrydelse afsone 3 måneders fængselsstraf med tvangsarbejde ved kolonien Frederikshåb.

De borgerlige rettigheder fratages både L. og J. for et tidsrum af 5 år.

L. og J. indkaldtes atter, og dommen oplæstes, hvorefter det alvorligt blev lagt dem på sinde at tage lære af det foregående og af straffen, der var en følge af de af dem begåede forbrydelser.

Således passeret. — Retten hævet, kl. 17^{45}.

Sign. K. T.
H. E.
B.

NB: Lægeundersøgelsen godtgjorde, at A. utvivlsomt har været genstand for fuldt samleje, medens G. fandtes »uberørt«.

Nr. 30. Godthaab sysselret, den 30. september 1944.

År 1944, den 30. september, samledes Godthåbs sysselret i seminariebygningen.

Tilstede som meddomsmænd var følgende:

Kommunerådsformand C.
kommunerådsmedlem E.
fuldmægtig V.
fuldmægtig A.
Mødet lededes af sysselmand H.

Årsagen til rettens sammentræden var en fra seminarieforstanderen indgiven anmeldelse om, at en elev, M., var blevet skudt ved formentlig vådeskud, affyret af elev L.

Retten begav sig først til elevhuset, hvor ulykken var sket. L. samt 3 elever, som havde overværet begivenheden, E., A. og N., indkaldtes og scenen før og i ulykkesøjeblikket rekonstrueredes.

Skuddet var blevet affyret med en halvautomatisk salonriffel, som også bragtes tilveje. Ved nærmere undersøgelse af denne viste der sig at sidde fastklemt i magasinet 4 patroner, som øjensynlig havde været forsøgt affyret før, men som havde klikket flere gange, hvilket fremgik af de derved frembragte mærker i dem.

Man gik herefter over til afhøring enkeltvis af de fire ovennævnte personer.

A., født 12-5-1930 ved Kangek, indkaldtes. Han forklarer følgende:

Da L. kom ind, opholdt han sig i den tilstødende stue. Kort efter gik han ind i stuen, hvor L. stod, og satte sig til at læse uden at lægge mærke til L. Først da L. begyndte at lege med bøssen, rettede han sin opmærksomhed mod denne. L. prøvede magasinet flere gange. M. kom imidlertid også ind fra den tilstødende stue og stillede sig foran A., så denne ikke havde fuldt overblik. Straks efter faldt skuddet — han mener, at L. muligvis kan have trukket bøssen af to gange, efter at M. kom ind — og han så, at M. holdt sig for maven. Derefter løb A. i sin forskrækkelse ud af huset.

Der var ingen, der havde gjort L. opmærksom på det farlige i hans handling.

Fratrådt.

E., født 5-6-1928 i Sukkertoppen, indkaldtes og formanedes til at tale sandhed. Han forklarer følgende:

Han opholdt sig i stuen, da L. kom ind, og stillede sig tæt ved ham med bøssen i hånden, stadig prøvende mekanismen. De tilstedeværende samledes om L., som stadig vedblev at prøve bøssens mekanisme, hvorunder han uforvarende skiftevis pegede på de tilstedeværende. Han husker ikke, hvor længe bøssen blev prøvet, men det var mange gange. Der var ingen, der gjorde L. opmærksom på det farlige ved at stå og svinge med bøssen.

Efter at M. kom ind og stillede sig foran A., mener han, at L. kun prøvede bøssen 1 gang, hvorunder skuddet faldt. Han løb derefter straks ud for at hente hjælp. L. havde sagt, at bøssen var tom, han blev dog lidt forskrækket, da bøssen fik retning mod ham selv, men sagde intet. Det var mest L. og N., der snakkede om bøssen. Tiden, fra L. kom ind, til bøssen gik af, regner han for højst 5 minutter. Han har aldrig lagt mærke til, at L. skulle være uforsigtig med bøssen.

Fratrådt.

N., født 4-2-1926 i Sukkertoppen, indkaldtes. Sandhedsformaning. Han forklarer:

Da han fra den tilstødende stue så L. komme ind med bøssen, gik han straks ind til ham. De begyndte at snakke om bøssen, mens L. samtidig prøvede og fremviste mekanismen mange gange. N. lagde ikke mærke til, om bøssen pegede mod nogen, han var ikke skræmt over det heller, da han mente, bøssen var tom. Det hele drejede sig om højst 5 minutter. Der var ingen, der protesterede mod, at bøssen pegede mod dem. Under dette kom M. ind i stuen fra den anden stue og stillede sig ved siden af N., foran bøssen. Han mener ikke, at bøssen skiftede retning, efter at M. kom ind. Skuddet faldt lige straks efter, at M. havde stillet sig foran dem.

Fratrådt.

Indkaldtes L., født 26-1-1924 i Sukkertoppen. Sandhedsformaning. Han forklarer:

Han havde lånt bøssen hos K. Han gik på jagt med den lige efter spisetid. Han kom 6 patroner i bøssen lige efter at have forladt seminariet, ved brønden. Han er sikker på antallet 6. Han afskød 4 skud: 1 på en snespurv, 1 på en snespurv, 1 på en sten, 1 på en snespurv. Han var ude ca. 1 km, ca. $^1/_2$ time. Da han kom tilbage, gik han først ind i økonomibygningen for at høre radio. Før han gik ind, afladede han bøssen, tog 2 patroner ud og puttede dem i lommen. (Nogle dage efter fjernede han dem fra lommen og er sikker på, der var 2). Efter at have forladt økonomibygningen, gik han ind i elevhuset. Da han kom ind, befandt sig vistnok ingen i stuen. Straks efter kom A. og N., senere kom M. Han havde ikke bemærket E. A. kom ind og satte sig på en stol. Imidlertid prøvede han mekanismen flere gange, ikke fordi han var i tvivl, om den var ladt, han gik ganske sikkert ud fra, at den var tom, men han ville vise de andre, hvorledes mekanismen virkede. Han trykkede aftrækkeren af hver gang. Under dette så han, at M. kom ind og gik hen imod dem; da pegede bøssen ud fra L. hen langs gangen, hvorad M. kom. M. stillede sig foran A., og straks derefter gik skuddet af.

L. var klar over, at bøssen pegede i retning af A. og M., men han var sikker på, at der ikke var flere patroner i den. Da skuddet var faldet, løb han i forskrækkelse ud, vendte derefter tilbage og hjalp at lægge M. på sengen. Derefter løb han til sygehuset for at hente lægen.

Han vidste ikke, at der sad patroner fast i magasinet.

Fratrådt.

M. L., født 1-3-1925 i Holsteinsborg, indkaldtes. Sandhedsformaning.

På forespørgsel erklærer han, at han aldrig havde lagt mærke til, at L. skulle være uforsigtig med bøssen, og har aldrig hørt om noget sådant. L. har ikke før haft bøsse inde i elevhuset.

Fratrådt.

Retten enedes om følgende:

Efter det i sagen oplyste finder retten, at der har været god grund for anklagede, L., til at antage, at bøssen var tom, da han havde taget det samme antal patroner ud, som der var kommet ind, og desuden havde han prøvet at lade den og trække af, inden han gik ind i huset. Det er desuden godtgjort, at anklagede har »klikket« med bøssen adskillige gange inde i huset, uden at bøssen gik af. Det må antages, at der ved de gentagne manøvrer med bøssen til slut har løsnet sig en af de i magasinet fastklemte patroner, som så har forårsaget det dræbende skud. Anklagede har dog ved sin adfærd udvist uforsigtighed ved omgang med skydevåben.

Thi kendes for ret:

Anklagede, L., fritages for yderligere tiltale.

V. A.

E. C. H.

Sysselmanden i Godthåb syssel (sign.) H.

Nr. 31. Egedesminde sysselret, den 16. november 1944.

År 1944 den 16. november kl. 16 blev Egedesminde Sysselret sat i bestyrerboligen i Egedesminde.

Tilstede var under retsmødet foruden formanden sysselmand H., følgende udtagne danske meddomsmænd:

Assistent P.

Efterskoleforstander M.

samt følgende udtagne grønlandske meddomsmænd:

Landsrådsmedlem K.

Kommunerådsformand J.,

der erklærede ikke at være nær beslægtede eller besvogrede med nogen af de i denne sag som eventuelt sigtede indkaldte personer, hvor da foretoges behandling af følgende forbrydelsessag:

Tiltale mod S., Vester Ejlande for voldtægt og forførelse af mindreårig ved i december 1943 3 gange af have haft samleje med den da 13 årige B., Vester Eilande og herunder besvangret hende.

Barnemoderen B. var tilstede og opgav at være født 14/1 1930. Hun forklarede at have haft samleje med tiltalte første gang i begyndelsen af december 1943; senere havde hun 2 gange haft samleje med ham. Barnet er født 3/8 1944, og erklæring fra jordemoderen viser, at barnet var ufuldbårent ved fødselen. Hun hævder ikke at have haft samleje med andre. Det var sket på tiltaltes opfordring, men hun havde straks været villig til det. Hun forklarer ikke at have været klar over, hvilke følger det kunne få. I februar blev hun klar over, at hun var gravid, og fortalte det til tiltalte. Hun er plejebarn i huset hos N., hvor hun stadig bor sammen med barnet.

Derefter fremstilledes tiltalte S., der opgav at være født 12/12 1925. Han har overfor kommunerådet på Vester Eilande indrømmet at være fader til barnet. Tiltalte forklarede, at han 3 gange har haft samleje med barnemoderen, første gang i november 1943, det nærmere tidspunkt kan han ikke huske. Han påstår, at hun straks havde været villig, da han foreslog hende det. Det var sket en dag, da de tilfældigt havde truffet hinanden udenfor. Tiltalte indrømmer, at han var vidende om, at hun endnu gik i skole, men han tænkte i øjeblikket ikke over, at hun ikke

var ældre. Først da hun i februar fortalte ham, at hun var gravid, blev han klar over, at det var forkert. Foreholdt at de begge gennem flere år havde boet på Vester Eilande, og at han således ikke kunne undgå at være klar over, at hun var mindreårig, indrømmer han at være klar over det, men han havde ikke tænkt over det i øjeblikket. Efter at barnemoderen havde fortalt ham, at hun var gravid, havde han ikke talt med andre om det, da han ikke var sikker på, at han var faderen, men han kunne dog ikke oplyse noget om, at andre skulle have været sammen med hende.

Da ingen af medlemmerne havde yderligere at bemærke, fandt retten sagen tilstrækkelig oplyst og optog denne til doms.

Efter at rettens medlemmer for lukkede døre havde forhandlet om sagens afgørelse, idet de grønlandske medlemmer ved den foretagne afstemning havde ordet først, afsagde retten sålydende

Dom:

Sigtede S., Vester Eilande, tiltales for overtrædelse af § 59 i udkast til anordning om straffebestemmelser for Grønland af 1929 ved 3 gange i november—december 1943 at have haft samleje med den da 13 årige B., Vester Eilande, og herunder at have besvangret hende.

Thi kendes for ret:

Tiltalte S., Vester Eilande, idømmes straf for overtrædelse af ovennævnte § 59 ved at have skaffet sig samleje med en mindreårig, hvilken straf fastsættes til 1 års tvangsarbejde at afsone ved kolonien Egedesminde.

Sagen sluttet.

Retten hævet. sign. H.

sign. P. sign. M.

sign. J. sign. K. K.
Tolk

Udskriftens rigtighed attesteres.

Sysselmanden i Egedesminde syssel, den 16. november 1944.

sign. H.

Nr. 32. Holsteinsborg sysselret, den 19. januar 1945.

År 1945 den 19. januar sattes sysselretten for at behandle sigtelse af E. for 3 voldtægtssager.

Følgende meddomsmænd var tilkaldt:

Kommunerådsmedlem A., Sarfanguaq
— J., Holsteinsborg
Assistent S.
— E.

Man gik derefter over til at behandle voldtægtssagerne, idet sagsøgerne skulle afrejse til Sarfanguaq, medens det endnu var muligt af hensyn til islægget. Sagsøgte kunne ikke indstævnes for retten, før erklæring fra lægen var indhentet m. h. til anklagedes evt. liden af gonorrhoe, og disse undersøgelser var endnu ikke afsluttet.

F. indkaldtes for retten og formanedes til at tale sandhed. Hun er 16 år, delvis lam i hoften efter tidligere børnelammelse. Hun opgiver, at E. øvede vold mod hende i oktober 1944 ved Sarfanguaq. Der var ingen vidner. Hun protesterede og gjorde modstand, men var handicappet af sin legemsfejl, og E. lykkedes at fuldbyrde samlejet.

Dimitteret.

K. indkaldtes derefter for retten, formanedes til sandhed. Hun er 17 år, lam i højre arm efter tidligere børnelammelse. Hun oplyser at være blevet voldtaget af E. ved Sarfanguaq den 10. december 1944. Også hun protesterede og gjorde forgæves modstand. Da hun søgte at råbe om hjælp, lagde E. hånden over hendes mund og truede hende til tavshed.

Dimitteret.

G. indkaldtes og formanedes til sandhed. Hun er 16 år gammel. Hun oplyser at E. forøvede voldtægt mod hende 28. december 1944 ombord på M/B S. ved Sarqardlit. Gerningen foregik i kahytten, hvor der også befandt sig to andre personer, nemlig Na. ca. 17—18 år og Ni. 16 år. Hun protesterede grædende mod overfaldet og søgte at tale til de to andre i kahytten for at få dem til at hjælpe sig, men de sov og lod sig ikke vække. På forespørgsel oplyser hun, at E. to gange tidligere — i efteråret 1944 — har haft samleje med hende, og begge gange under protest og modstand, og der havde disse to gange ingen været i nærheden, som hun havde kunnet bede hjælpe sig.

Dimitteret.

Retten hævedes kl. 14,00 for at genoptage sagen når E. kunne kaldes for retten.

År 1945 den 24. januar kl. 10 genoptoges sagen under retsmøde, der afholdtes i koloniens kontor under ledelse af sysselmanden, kolbet. H. Som danske meddomsmænd fungerede assistenterne S. og E., og som grønlandske meddomsmand fungerede kommunerådsmedlemmerne A. og J. Sidstnævnte fungerede ligeledes som tolk.

E. af Sarfanguaq er anklaget for voldtægt mod tre unge piger ved Sarfanguaq. Han er tidligere — 27. april 1939 — straffet for at have tiltvunget sig samleje med en åndssvag pige og påført hende gonorrhoe, vidende at han stadig led af denne sygdom. Endvidere er han straffet 29. januar 1940 for overtrædelse af regulativ for bekæmpelse af kønssygdomme i Grønland.

Fra lægen ved Holsteinsborg foreligger erklæring om, at E. den 11. januar 1945 havde henvendt sig på sygehuset, hvor det konstateredes at han led af gonorrhoe. Endvidere indrømmede han, at han havde haft samleje med T. 1/1-45 og med L. den 2/1-45, derimod har han ikke opgivet at have haft samleje med K. Dec. 1944 — og med G. — ligeledes i dec. 1944. Sidstnævnte henvendte sig på sygehuset den 20/1-45, hvor det konstateredes, at hun led af Gonorrhoe.

I lægens erklæring foreligger ingen oplysning om, hvem der er smittekilden, men af E.'s journal fremgår det, at han har været behandlet for gonorrhoe adskillige gange i årenes løb.

E., født den 29. oktober 1920, hjemmehørende i Sarfanguaq indkaldtes for retten og formanedes til at tale sandhed.

E. indrømmer i oktober 1944 at have tiltvunget sig samleje med F. F. havde først protesteret, men senere indvilliget.

Med hensyn til K., havde denne først protesteret, E. nægter at have tvunget hende til tavshed, og påstår, at hun til sidst indvilligede, efter at E. havde lovet hende tobak.

E. indrømmer at have haft samleje i dec. 1944 med G. ombord i Samuel Olsen. Også hun havde først protesteret, men E. havde overtalt hende. Han nægter at hun havde søgt at tilkalde sig de to andre tilstedeværendes hjælp.

Han opgiver at have mærket sygdommen tre til fire dage efter at haft samleje med T. den 1/1-45 og med L. den 2/1 1945. Begge disse piger er iflg. lægens oplysninger ikke lidende af gonorrhoe.

Dimmitteret.

G. indkaldtes for retten og formanedes til at tale sandhed. Hun opgiver at have haft samleje med O. ved Sarfanguaq den 6/1-45 og ikke med andre foruden E. 28/12-44. Hun har intet mærket til at hun var syg. Hun fastholder at have kaldt på de to andre i kahytten, men de sov, og lod sig ikke vække.

Konfronteret med G.'s udtalelse om at have søgt at tilkalde hjælp, nægter E. dette bestemt, ligeledes nægter han at kende noget til at han under kampen for at tiltvinge sig samlejet har revet G.'s kjole itu. — G. oplyser, at hun ikke har råbt, men med almindelig tale søgte at tilkalde de andres opmærksomhed. Hun har senere indvilliget og således ikke afgjort foretaget nogen alvorlig modstand.

Efter drøftelse af spørgsmålet og de fremkomne oplysninger enedes retten om, at der ikke kunne foreligge voldtægt, idet pigerne selvom de først havde protesteret — dog alle senere havde indvilliget, og ikke gjort nogen virkelig modstand, eller søgt at tilkalde hjælp.

Retten mente derfor ikke at kunne idømme E. nogen straf, men enedes om at tildele ham en meget alvorlig advarsel.

E. indkaldtes og bekendtgjordes med ovenstående.

Ligeledes ønskede retten at tilkendegive overfor lægen, at den af G. opgivne O. indkaldtes for undersøgelse.

Retten hævedes kl. 11,00.

sig. J. sign. H. sign. A.
sign. E. sign. S.

Nr. 33. Egedesminde sysselret, den 7. november 1945.

År 1945 den 7. november kl. 13,30 blev sysselretten sat i kontorbygningen ved Egedesminde.

Til stede var under retsmødet foruden formanden, kolonibestyrer H., følgende udtagne meddomsmænd:

Forstander M.
Læge B.

samt følgende udtagne grønlandske meddomsmænd:

Kommunerådsmedlem A., Egedesminde
medhjælper K., Egedesminde,

der erklærede ikke at være nær beslægtede eller besvogrede med nogen af de i denne sag som evt. sigtede indkaldte personer. K. står ikke på listen over meddomsmænd, men da ingen andre grønlandske meddomsmænd forefandtes i kolonien på det tidspunkt, sysselretten holdtes, blev han af retten beskikket som sådan.

Derefter behandledes følgende sag:

Tiltale mod efternævnte for tyverier under losning af s/s »Linda« og s/s »Daviken«.

1) J. S., Vester Eilande, 15 år, for tyveri af 3 lommelygte-elementer fra s/s »Daviken« og en dåse mælk fra s/s »Linda«.
2) J. J., Vester Eilande, 17 år, for tyveri af 1 dåse mælk fra s/s »Linda«.
3) E. S., Vester Eilande, 34 år, for tyveri af 1 dåse mælk og 2 bundter uldgarn fra s/s »Linda«.
4) G. J., Hunde Eilande, 17 år, for tyveri af 4 lommelygteelementer fra s/s »Daviken«.
5) M. G., Egedesminde, 22 år, for tyveri af 1 dåse mælk fra s/s »Linda«.
6) G. L., Hunde Eilande, 21 år, for tyveri af 1 kam fra s/s »Daviken«.
7) E. O., Akunak, 19 år, for tyveri af 1 kam fra s/s »Daviken«.
8) M. H., Ivnalik, 20 år, for tyveri af 1 lommelygteelement fra s/s »Daviken«.
9) J. S., Manermiut, 15 år, for tyveri af 1 redekam fra s/s »Daviken«.
10) A. S., Manitsok, 16 år, for tyveri af 2 bundter uldgarn og 1 dåse mælk fra s/s »Linda«.

11) P. A., Hunde Eilande, 43 år, for tyveri af 2 dåser mælk fra s/s »Linda«.
12) J. N., Hunde Eilande, 31 år, for tyveri af 2 dåser mælk og noget stødt melis.
13) K. G., Manitsok, 19 år, for tyveri af 2 lampevæger fra s/s »Daviken«.
14) S. L., Egedesminde, 14 år, for tyveri af 1 dåse mælk fra s/s »Linda« og 2 lommelygteelementer fra s/s »Daviken«.
15) P. J., Claushavn, 30 år, for tyveri af 1 fl. tomatcatchup og 10 elementer fra s/s »Daviken« samt 3 dåser mælk fra s/s »Linda«.
16) A. S., Manitsok, 18 år, for tyveri af 1 bundt uldgarn og 3 dåser mælk fra s/s »Linda«.
17) J. S., Manitsok, 19 år, for tyveri af 2 dåser mælk fra s/s »Linda«.
18) N. G., Egedesminde, 17 år, for tyveri af 8 elementer fra s/s »Daviken« og 1 par underbenklæder fra s/s »Linda«.
19) J. A., Egedesminde, 17 år, for tyveri af 2 lommelygteelementer og nogle appelsiner fra s/s »Daviken«.

Alle de sigtede har indrømmet sig skyldige i de pågældende tyverier. For E. S., M. G., K. G., A. S. og N. G.'s vedkommende gælder det, at de alle sidste år har fået dom for tyveri fra s/s »Linda«. M. G. svarer dog på forespørgsel, at han har glemt at have fået dom ifjor, trods bøden var på 20 kroner, og at han til sysselretten måtte udrede erstatning på 16 kr. 20 øre.

J. G. skulle have opfordret G. J. og E. O. til tyveriet af kammene, hvilket denne benægter. Konfronteret med disse to, vedkender han sig dog sin skyld, og at han havde forsøgt at lyve over for retten.

Alle de sigtede nægtede at have brækket kasser op; de havde kun taget, hvad der havde ligget løst i lasten.

Retten fandt herefter sagerne tilstrækkelig oplyst og afsagde sålydende

Dom:

Da alle de sigtede har indrømmet sig skyldige i de under ekspeditionen af s/s »Linda« og s/s »Daviken« foretagne tyverier, finder retten, at de kan straffes for tyveri.

Thi kendes for ret:

De tiltalte idømmes bøder samt betaler erstatning for de stjålne genstande. Bødestraffen vil blive hårdere for dem, der har modtaget dom for de ifjor fra s/s »Linda« begåede tyverier.

Endvidere leveres alle de stjålne genstande tilbage.

Alle dommene vil blive offentliggjorte ved opslag de pågældende steder.

1)	J. S., Vester Eilande, på grund af sin ungdom tildeles denne en alvorlig advarsel.....			Erstatning:	1,25 kr.
2)	J. J., Vester Eilande.....	Bøde:	35 kr.	—	0,50 -
3)	E. S., Vester Eilande	–	50 -	—	2,50 -
4)	G. J., Hunde Eilande	–	35 -	—	1,00 -
5)	M. G., Egedesminde.....	–	75 -	—	0,50 -
6)	G. L., Hunde Eilande.....	–	35 -	—	0,50 -
7)	E. O., Akunak	–	35 -	—	0,50 -
8)	M. H., Ivnalik	–	35 -	—	0,25 -
9)	J. Sø., Manermiut — på grund af sin ungdom tildeles denne en alvorlig advarsel			—	0,50 -
10)	A. S., Manitsok.....	–	35 -	—	3,50 -
11)	P. A., Hunde Eilande — samt udtrædelse af kommunerådet og tab af de borgerlige rettigheder i et år fra dommens stadfæstelse..	–	35 -	—	1,00 -
12)	J. N., Hunde Eilande.....	–	35 -	—	1,00 -
13)	K. G., Manitsok	–	60 -	—	2,00 -
14)	S. L., Egedesminde — på grund af sin ungdom tildeles denne en alvorlig advarsel.....			—	1,00 -
15)	P. J., Claushavn.....	–	35 -	—	5,00 -
16)	A. S., Manitsok.....	–	35 -	—	3,00 -
17)	J. S., Manitsok	–	35 -	—	1,00 -
18)	N. G., Egedesminde.....	–	60 -	—	7,00 -
19)	J. H., Egedesminde.....	–	35 -	—	1,00 -

Samtlige beløb tilfalder sysselkassen.
Dommen oplæst. Sagen sluttet.
Retten hævet kl. 16,00.

sign. H. sign. M. sign. B.
sign. A. sign K.

Nr. 34. Egedesminde sysselret, den 8. november 1945.

År 1945 den 8. november blev retten atter sat, hvor der med samme meddomsmænd behandledes tyverisagerne fra s/s »Linda« og s/s »Daviken«

De tiltalte var:

1) T. G., Egedesminde, 39 år, for tyveri af mælk fra s/s »Linda« og elementer fra s/s »Daviken«.
2) E. S., Manitsok, 26 år, for tyveri af mælk fra s/s »Linda«.
3) T. S., Manitsok, 52 år, for tyveri af mælk fra s/s »Linda«.

4) K. G., Egedesminde, 14 år, for tyveri af elementer og appelsiner fra s/s »Daviken«.
5) K. T., Egedesminde, 43 år, for tyveri af grapefrugt fra s/s »Linda«.
6) J. O., Egedesminde, 26 år, for tyveri af mælk fra s/s »Linda«.
7) L. S., Vester Eilande, 19 år, for tyveri af mælk og grapefrugt fra s/s »Linda«.

T. G. påstod, at han havde lagt elementerne tilbage igen, hvor han havde fundet dem, derimod indrømmer han, at han har drukket 1 dåse mælk, men der havde været hul i dåsen, da han fandt den.

E. S. har drukket en dåse mælk, som han havde fået af S. L. Han kan ikke i begyndelsen indse, at han havde begået tyveri, selvom han nok vidste, at den måtte være stjålet. T. S. påstod, at han ikke selv har taget noget, men at han har set O. S. og L. S. drikke mælk.

K. G. indrømmer at have taget 4 elementer og 1 appelsin og har ikke set andre taget noget.

N. T. indrømmer at have fået grapefrugt af M. G. og kan godt indse at have været medvirkende i tyveri.

J. O. indrømmer at have taget en dåse mælk og drukket den, han havde fundet den liggende mellem noget hø.

L. S. indrømmer at have fundet en dåse mælk og drukket lidt af den. Han ville først ikke indrømme at have taget mere, men tilstår dog tilsidst også at have taget 2 grapefrugter. Han har tidligere været straffet.

Foruden de ovennævnte 7 anklagede, som alle var til stede, var endvidere følgende 4 personer sigtet for tyverier fra skibene, men af forskellige grunde ikke kunne komme til retsmødet, nemlig:

8) O. H., Egedesminde
9) J. A., Akunak
10) O. S., Egedesminde,
11) M. O., Egedesminde.

Da de alle har afleveret, hvad de har taget og derved har indrømmet deres skyld, enedes man om at optage deres sager til doms, trods deres fraværelse.

O. H. har brækket en mælkekasse op og taget mælk, endvidere 2 bundter uldgarn og 6 elementer.

J. A. har taget 4 dåser mælk.

O. S. har taget 2 elementer, 2 dåser mælk og et par underbenklæder. — Han har tidligere været straffet for tyveri fra Linda.

M. O. har taget en dåse mælk.

Retten fandt herefter sagerne tilstrækkeligt oplyst og afsagde sålydende

Dom:

Da alle de sigtede med undtagelse af T. S. har indrømmet sig skyldige i de under ekspedition af s/s »Linda« og s/s »Daviken« foretagne tyverier, finder retten, at de kan straffes for simpelt tyveri.

Thi kendes for ret:

De tiltalte idømmes bøder samt betaler erstatning for de stjålne genstande. Endvidere leveres de stjålne genstande tilbage.

Alle dommene vil blive offentliggjorte ved opslag de pågældende steder.

1)	T. G., Egedesminde	Bøde: kr. 10,–	Erstatning: kr. 0,50
2)	E. S., Manitsok	– - 35,–	— - 0,50
3)	T. S., Manitsok	Frikendt	
4)	K. G., Egedesminde. På grund af sin ungdom tildeles der denne en alvorlig advarsel...		— - 1,00
5)	N. T., Egedesminde	– - 10,–	— - 0,50
6)	J. O., Egedesminde	– - 10,–	— - 0,50
7)	L. S., Vester Eilande	– - 75,–	— - 1,50
8)	O. H., Egedesminde	– - 50,–	— - 4,50
9)	J. A., Akunak	– - 35,–	— - 2,00
10)	O. S., Egedesminde	– - 75,–	— - 4,00
11)	M. O., Egedesminde	– - 10,–	— - 0,50

Samtlige beløb tilfalder sysselkassen.
Dommen oplæst. Sagen sluttet.
Retten hævet kl. 15,00.

sign. H. sign. M. sign. B.
sign. A. sign. K.

Efter O. H., O. S. og M. O.'s hjemkomst, blev de indkaldt for retten, hvor de tilstod sig skyldige.

Deres dom er herved stadfæstet.

Nr. 35. Upernavik sysselret, den 27. november 1945.

P. oplyser under faderskabssagen mod 3 indstævnte, at de har haft samleje med hende.

De indstævnte påstår frifindelse under hensyn til, at de ikke har haft samleje med hende på datoer, der gør det muligt, at nogen af dem kan være fader til det af hende fødte barn.

Dom: Da de 3 udlagte har ». . . tilstået . . . samleje . . . og selvom de antages at ville benytte sig af pigens åndssvage tilstand til at ville påstå,

at datoerne for samlejerne ikke kunne stå i forbindelse med barnets fødsel, anså retten det for rigtigst at ikende alle 3 alimentationspligt til barnet med kr. 15,– pr. person årlig indtil barnets 16. år«.

Nr. 36. Egedesminde sysselret, den 8. maj 1946.

År 1946, den 8. maj kl. 17,00 blev Egedesminde Sysselret sat på kolonikontoret i Egedesminde.

Tilstede var under retsmødet foruden formanden, sysselmand N., følgende udtagne danske meddomsmænd

Forstander M.

kredslæge B.

samt følgende udtagne grønlandske medlemmer.

Landsrådsmedlem, overkateket S. og

kommunerådsformand A., Kangatsiak,

der alle erklærede ikke at være beslægtede eller besvogrede med nogen af de i denne sag som evt. sigtede indkaldte personer, hvor da foretoges behandling af følgende forbrydelsessag:

Tiltale mod J., Kangatsiak for forførelse af mindreårig ved i sommeren og efteråret 1944 at have haft samleje med den da 14 årige R., Kangatsiak og herunder besvangret hende.

Barnemoderen R., Kangatsiak, der er født den 4. juni 1930, var ikke til stede ved retsmødet, da man udfra de oplysninger man havde modtaget fra Kangatsiak kommuneråd mente at indkaldelse for sysselretten var unødvendig.

Derefter fremstilledes tiltalte J., Kangatsiak, der opgav at være født den 1/6 1924. Tiltalte J. har overfor Kangatsiak kommuneråd jfr. udskrift af samme kommunes forhandlingsprotokol af 15. december 1945 vedkendt sig paterniteten til det af R. den 6. januar 1945 fødte barn. Under retsmødet erklærede tiltalte, at han ikke var far til barnet, men indrømmede dog til sidst at han i tidsrummet fra juni til september 1945 adskillige gange havde haft samleje med pigen. Det blev endvidere oplyst at tiltalte inden han havde haft samleje med pigen fuldt ud havde været klar over, at hun var mindreårig, men at der fra hans side ikke havde været tale om vold, da pigen straks havde vist sig at være villig.

Da tiltalte på det bestemteste hævder første gang at have samleje med pigen på et tidspunkt, da der ingen sne var på jorden, og man derfor må skønne, at det af ham opgivne tidspunkt juni måned må anses for på det nærmeste at være rigtigt, besluttede sysselretten at frafalde anklagen mod tiltalte for besvangring, da besvangringen af pigen iflg.

distriktslægens udtalelse må have fundet sted i tidsrummet fra ca. 20/3—10/5.

Da ingen af medlemmerne havde yderligere at bemærke, fandt retten sagen tilstrækkelig oplyst og optog denne til doms.

Efter at rettens medlemmer for lukkede døre havde forhandlet om sagens afgørelse, idet de grønlandske medlemmer ved den foretagne afstemning havde ordet først, afsagde retten følgende

Dom:

Sigtede J., Agto tiltales for overtrædelse af § 59 i udkast af anordning om straffelovbestemmelse for Grønland af 1929 ved i tidsrummet juni—september 1944 at have haft samleje med den 14 årige R., Kangatsiak.

Thi kendes for ret:

Tiltalte J., Agto idømmes straf for overtrædelse af § 59 i udkast til anordning af straffelovbestemmelser for Grønland ved at have skaffet sig samleje med 1 mindreårig, hvilken straf fastsættes til $^1/_2$ års straffearbejde at afsone ved kolonien Egedesminde. Domfældte er forbudt adgang til offentlige forlystelsessteder samt skal holde sig inden døre efter kl. 10 aften. Dommen vil blive offentliggjort i Nordgrønlands avis samt ved opslag i distriktet. Dommens afsoning begynder fra den 15. maj d. a. at regne.

sign. B. sign. M. sign. S.
sign. A.

Nr. 37. Egedesminde sysselret, den 5. juli 1946.

S. tiltalt for forførelse af 8-årig pige til samleje og at have smittet hende med gonorrhoe, hvorved han har overtrådt straffelovsudkastets § 59.

Har tilstået sig skyldig. Vidste godt, at han havde gonorrhoe på det pågældende tidspunkt og kendte pigens alder, men tænkte ikke over, at det var forbryderisk.

Dom: 1 års strafarbejde ved anden koloni. Adgangsforment forlystelsessteder. Udgangsforbud fra kl. 22 i afsoningstiden. Dommen skal offentliggøres ved opslag og i avis.

Nr. 38. Egedesminde sysselret, den 19. december 1946.

År 1946, den 19. december kl. 14 blev Egedesminde sysselret sat i kolonikontoret i Egedesminde.

Til stede under retsmødet var foruden formanden, kolonibestyrer M., følgende udtagne danske meddomsmænd:

førstepræst L.
lærer K.

samt følgende udtagne grønlandske medlemmer:

kommunerådsformand G.
overkateket S.,

der alle erklærede ikke at være beslægtede eller besvogrede med nogen af de i denne sag som eventuelt sigtede indkaldte personer, hvor da foretoges behandling af følgende forbrydelsessag:

Tiltale mod A., Egedesminde, som sigtes for forførelse af mindreårig ved i december 1945 at have haft samleje med den da 14 årige J. og herunder besvangret hende.

Tiltalte A., var til stede og opgav at være født den 15. oktober 1924. Han har overfor kommunerådet indrømmet at være fader til barnet. Tiltalte forklarede, at han kun 1 gang har haft samleje med barnemoderen, hvilket fandt sted i december måned 1945; nærmere tidspunkt kan han ikke erindre.

Han påstod, at hun havde været villig, da han foreslog hende det. Hævder, at han ikke var klar over, at pigen var mindreårig.

Oplyser intet om, at pigen skal have været sammen med andre.

Derefter fremstilledes barnemoderen, J., der opgav at være født den 8. marts 1931. Hun forklarede at have haft samleje med tiltalte den 26. december 1945 og kun denne ene gang. Forklarede endvidere, at hun ikke havde været villig til det, men at hun var gået med til det, da A. havde lovet hende en biografbillet. Hendes barn er født den 19. august 1946. Erklæring fra jordemoderen, der var til stede i retten, går ud på, at barnet er født ca 1 måned for tidlig.

Pigen hævder endvidere, at hun ikke tidligere har haft samleje med nogen, ligesom ej heller i de nærmeste måneder efter samlejet med tiltalte.

Da ingen af medlemmerne havde yderligere at bemærke, fandt retten sagen tilstrækkeligt oplyst og optog denne til doms.

Efter at rettens medlemmer for lukkede døre havde forhandlet om sagens afgørelse, idet de grønlandske medlemmer ved den foretagne afstemning havde ordet først, afsagde retten sålydende

Dom:

Sigtede A., Egedesminde, tiltales for overtrædelse af § 59 i udkast til anordning om straffelovsbestemmelser for Grønland af 1929 ved i december måned 1945 at have haft samleje med den da 14 årige J., Egedesminde, og herunder at have besvangret hende.

Thi kendes for ret:

Tiltalte A., Egedesminde, idømmes straf for overtrædelse af § 59 i udkast til anordning om straffelovsbestemmelser for Grønland af 1929,

hvilken straf fastsættes til et års straffearbejde at afsone ved kolonien Egedesminde ved stenarbejde eller andet let kontrollabelt arbejde.

Domfældte er forbudt adgang til offentlige forlystelser af enhver art.

Dommen vil blive offentliggjort i Nordgrønlands avis samt ved opslag i distriktet.

Dommens afsoning påbegyndes fra den 2. januar 1947 at regne.

Dommen oplæst. — Sagen sluttet. — Retten hævet.

sign. M. sign L. sign. K.
sign. S. sign. G.

Sysselmanden i Egedesminde syssel

sign. M.

Nr. 39. Frederikshaab sysselret, den 12. februar 1947.

B. tiltalt for på Kvaneøen, hvor han var hjemmehørende, at have »forgrebet sig« på mindreårige piger.

Han havde haft samleje med en 13-årig pige ved 7-tiden om aftenen.

Dom: 1 måneds strafarbejde. Retten påtager sig ikke at tage stilling til spørgsmålet om kost og logi da hjemmeboende.

Nr. 40. Frederikshaab sysselret, den 12. februar 1947.

L. tiltalt for på Kvaneøen, hvor han var hjemmehørende, at have forsøgt at voldtage en 12-årig pige, idet han havde kaldt på hende og taget hende om bag kapellet, hvor han havde forsøgt at opnå samleje med hende og, da dette mislykkedes, havde befølt hendes underliv og lår.

Efter megen nægtelse har tiltalte tilstået.

Dom: 1 års strafarbejde ved kolonien. Udbetaling 25 øre pr. dag plus kost og logi fra sysselkassen. Afsoningen skal snarest påbegyndes.

Nr. 41. Frederikshaab sysselret, den 12. februar 1947.

S. tiltalt for på Kvaneøen, hvor han var hjemmehørende, at have »forgrebet sig« på mindreårige piger, deriblandt en 12-årig, som han havde hjemme hos sig.

Han erkender sig skyldig.

Dom: 1 måneds strafarbejde. Retten påtager sig ikke at tage stilling til betaling af kost og logi, da han er hjemmeboende.

Nr. 42. Frederikshaab sysselret, den 12. februar 1947.

T. tiltalt for på Kvaneøen, hvor han var hjemmehørende, at have »forgrebet sig« på mindreårige piger.

Tiltalte erkender sig skyldig.

Dom: Der gives ham den alvorligste advarsel. Der er taget hensyn til hans unge alder (født den 14. januar 1932).

Nr. 43. Frederikshaab sysselret, den 12. februar 1947.

A. tiltalt for på Kvaneøen, hvor han var hjemmehørende, at have »forgrebet sig« på mindreårige piger. Han havde een gang haft samleje med en 12-årig.

Han erkender sig skyldig.

Dom: 1 måneds strafarbejde. Retten påtager sig ikke at tage stilling til spørgsmålet om kost og logi da hjemmeboende.

Nr. 44. Frederikshaab sysselret, den 12. februar 1947.

E. tiltalt for på Kvaneøen, hvor han var hjemmehørende, at have »forgrebet sig« på mindreårige piger. I et af tilfældene skulle han lige til at have samleje med en 8-årig pige, men blev afbrudt, da andre børn nærmede sig.

Tiltalte erkender sig skyldig.

Dom: Tildeling af den alvorligste advarsel. Hensyn taget til hans unge alder (født den 24. februar 1931).

Nr. 45. Julianehaab sysselret, den 29. maj 1947.

B. tiltalt for overtrædelse af regulativ om kønssygdomme. Ifølge lægens anmeldelse er hun den 22. marts for 6. gang blevet opgivet som smittekilde. Den pågældende dag havde hun af lægen fået at vide, at hun atter havde kønssygdom, og at hun ikke måtte have samleje, hvilket hun ikke desto mindre havde haft samme aften.

Tiltalte nægter sig skyldig, men indrømmer, at hun i nogle tilfælde har haft samleje trods viden om kønssygdom. Hun er godt klar over, at det er strafbart at overtræde samlejeforbud og at påføre andre kønssygdom.

Dom: På grundlag af sygehusets journal og under henvisning til lægen anses tiltalte for at være koloniens største smittekilde og for at være absolut asocial, samt i betragtning af det yderligere om hendes vandel oplyste bør hun idømmes en straf, der først og fremmest er af forebyggende art. Hun forvises for ubestemt tid til en lille boplads, hvor hun skal anbringes hos en velanset husherre.

Det er indtil videre forbudt hende at rejse til Igaliko, Julianehaab og Narssaq kommuner, ligesom hun ikke må rejse uden for Julianehaab syssel.

Nr. 46. Frederikshaab sysselret, den 3. oktober 1947.

L. tiltales for at have overtrådt regulativet om udbredelse af kønssygdomme i 3 tilfælde, idet hun har haft samleje vidende, at hun havde gonorrhoe.

Det er oplyst for retten, at tiltalte ikke tidligere er straffet, men at hun har været sigtet for sexuel omgang med en mindreårig dreng.

Tiltalte erkender sig skyldig.

Dom: Bøde kr. 50,– til sysselkassen. Tvangsarbejde på Kvaneøen, hvor hun er hjemmehørende, indtil beløbet er betalt. Dommen skal bekendtgøres ved offentligt opslag.

Nr. 47. Julianehaab sysselret, den 18. februar 1948.

4 tiltaltes for at have haft samleje med den åndssvage K., der blev besvangret.

Den første tiltalte erkender 3 gange samleje, vidste godt, hun var åndssvag og tænkte sig muligheden af, at det var strafbart. Den anden tiltalte erkender 2 gange samleje med kendskab til hendes åndssvaghed. Var imidlertid ikke klar over, at det var strafbart. Den tredie tiltalte erkender at have haft samleje een gang vidende, at hun var åndssvag, men ikke at det var strafbart. Den sidste tiltalte erkender at have haft samleje vel vidende, at hun var åndssvag, men havde ikke tænkt over, at det kunne være forbryderisk.

Dom: Tiltalte 1: Strafarbejde i 5 måneder med tab af borgerlige rettigheder i 10 år. Tiltalte 2: Strafarbejde i 4 måneder og tab af borgerlige rettigheder i 10 år. Retten har lagt vægt på, at han burde vide bedre, da han var kateketuddannet. Tiltalte 3: Strafarbejde i 2 måneder. Retten har lagt vægt på, at han har begået handlingen spontant uden tanke om, hvad han indlod sig på. Tiltalte 4: Som tiltalte 3.

Nr. 48. Godhavn sysselret, den 18. marts 1948.

År 1948 den 18. marts kl. 15 blev Godhavn Sysselret sat i landsrådssalen i Godhavn og beklædt af sysselmanden, fg. kolonibestyrer S., med følgende udtagne meddomsmænd:

Kommunerådsmedlem K.,
kommunerådsmedlem L.,
landsfogedmedhjælper D.,
telegrafbestyrer B.
Som tolk fungerede landsfogedmedhjælper N.

Følgende sag behandledes:

Tiltale mod M. for voldtægt og overtrædelse af regulativ for bekæmpelse af kønssygdomme i Grønland.

Sigtede var tilstede i retten.
Sysselmanden fremlagde:

1. Anmeldelse fra sygeplejersken.
2. Indkaldelse af sigtede forsynet med forkyndelsespåtegning.
3. Indkaldelse af den overfaldne A. ligeledes forsynet med forkyndelsespåtegning.
4. Rapport over afhøring af A.

Fremstod sigtede M., født 11/12 1921 i Rodebay. Han indrømmede at have haft samleje med A., og at han var vidende om, at han led af gonorrhoe.

Derefter fremstod A., født 23/4 1925 ved Ivnalik.

Den af hende afgivne rapport oplæstes. Det fremgår heraf, at hun om aftenen den 28. februar ved 11 tiden var beskæftiget med rengøring i bogtrykkeriet, og at sigtede, medens hun var beskæftiget med dette, var kommet ind for at få byttet nogle bøger hos bogtrykkerilederen P. Da sigtede havde fået sine bøger, og P. var gået op ovenpå, hvor han bor, begyndte han at blive nærgående overfor hende og opfordrede hende til samleje. Hun ville ikke, men han vedblev at presse på for at få hende til det og rev tilsidst hendes benklæder ned. Hun sagde stadig, at han måtte ikke, men han blev ved, og til sidst opgav hun at gøre modstand, da hun regnede med, at det var den eneste måde, hun kunne slippe af med ham på. Hun råbte ikke om hjælp, fordi hun var genert ved tanken om, at andre skulle høre eller se noget til det, der foregik. Hun var ikke vidende om, at sigtede lider af gonorrhoe, men da hun for et par dage siden havde hørt det, var hun straks gået op på sygehuset for at blive undersøgt. Hun forklarer, at det ikke er første gang, sigtede har forsøgt at komme i lag med hende. Han er siden jul flere gange kommet før arbejdstidens begyndelse om morgenen, medens hun var

ved at gøre rent og fyre op. Ved disse lejligheder var han nærgående og forsøgte at overtale hende til samleje.

A. godkendte den oplæste rapport.

Sigtede forklarede, at han var kommet for at bytte bøgerne. Da han havde fået dem, og P. var gået ovenpå, opfordrede han A. til samleje. Hun var først uvillig, men det varede ikke længe, før hun indvilgede. De gange, han tidligere havde forsøgt at overtale hende hertil, havde hun ikke villet, men nu gjorde hun ingen større ophævelser. Han indrømmer at have taget benklæderne ned på hende, men fastholder, at hun ikke på det tidspunkt gjorde modstand. Han har ikke meddelt hende, at han led af gonorrhoe, men hun har heller ikke spurgt ham om det.

A. forklarede herefter: Efter at P. var gået op, sad sigtede først og læste. Han holdt dog snart op hermed og begyndte at blive nærgående. Han viste hende en ring, han havde på fingeren, og hun bad om at måtte købe den. Sigtede gav hende ringen og sagde, at hun behøvede ikke at købe den for penge; han ville hellere have samleje med hende. Hertil svarede hun: »Lad være med det.«

Sigtede gentog, at hun måtte gerne beholde ringen, men at han til gengæld ville have samleje med hende. Så tog hun imod ringen og indvilgede i at have samleje med ham. Medens de snakkede om ringen, omfavnede han hende flere gange. Hun gjorde ikke alvorlig modstand, men har kun sagt til ham, at han ikke måtte gøre det. Et par dage senere kom sigtede og forlangte ringen tilbage. Hun gav ham den, men det havde været hendes mening at beholde den. Hun forklarer videre, at hun ikke vidste, at sigtede havde gonorrhoe, men hun havde heller ikke spurgt ham om det.

Sysselmanden bemærkede, at regulativet for bekæmpelse af kønssygdomme var overtrådt under de mest skærpende omstændigheder, idet sigtede var fuldt vidende om at have sygdommen, ligesom overtrædelsen var sket kort tid efter, at landsfogden, sysselmand, lægen og kommunerådet havde udsendt en alvorlig henstilling til befolkningen om grundet den herskende fare for syfilis ved kolonien at afholde sig fra alle ikkeægteskabelige kønslige forbindelser. Ligeledes påpegede han, at sigtedes hus, hvor J., hos hvem der er konstateret syfilis, tit opholdt sig og ofte sov i, og hvor det er godtgjort, at hun har plejet samleje — efter hendes eget udsagn også med en af husets beboere — var det hus i kolonien, hvor der var den største mulighed for smittefare med hensyn til syfilis.

Sigtede indrømmede at være klar over dette forhold.

Sigtede forespurgtes herefter, om han havde yderligere at tilføje.

Han bemærkede, at lige fra hans ankomst til kolonien var hans hus blevet anset for at være smittefarligt på grund af tuberkulose, og at han, når han blev rask, ønskede at forlade Godhavn.

Herefter fandt retten sagen tilstrækkeligt oplyst og optog den til doms.

Efter at rettens medlemmer for lukkede døre havde forhandlet om sagens afgørelse, afsagdes sålydende

Dom:

Under nærværende sag er M. tiltalt for voldtægt ved i bogtrykkeribygningen i Godhavn den 28. februar 1948 at have tiltvunget sig samleje med A. samt for overtrædelse af regulativ for bekæmpelse af kønssygdomme ved under samlejet at have smittet hende med gonorrhoe. Retten finder efter det under sagen oplyste ikke, at der foreligger bevis for voldtægt, hvorfor tiltalen herfor frafaldes, men finder den begåede overtrædelse af regulativ for bekæmpelse af kønssygdomme foretaget under skærpende omstændigheder.

Straffen fastsættes til 2 måneders fængsel.

Thi kendes for ret:

For overtrædelse af regulativ for bekæmpelse af kønssygdomme i Grønland idømmes M. 2 måneders fængsel.

Dommen oplæst. Sagen sluttet. Retten hævet kl. 17,00.

sign. S. K. L.
D. B.

/ N.

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Sysselmand i Godhavn syssel, den 20. marts 1948.

sig. S.

Nr. 49. Julianehaab kommuneraad, den 12. juli 1948.

J., hjemmehørende Sydprøven, indkaldt til kommunerådet, fordi hun har gået med søfolk om natten og var ulydig over for nattevagten.

Afgørelse: Da hun tidligere har været sendt til sit hjemsted fra Julianehaab, hjemsendes hun nu igen.

Nr. 50. Julianehaab kommuneråd, den 12. juli 1948.

S., Qagssimiut, anklaget for fosterfordrivelse. Gravid i april. Halvanden måned efter arbejdet med torsk ved stranden. Rodet med iskoldt vand. Den tredie dag kom fosteret, da hun var kommet hjem til huset. Fosteret 7 cm langt. Hun sagde intet til nogen, fordi hun ikke mente, det betød noget. K. fandt det. Folk begyndte at mistænke anden for det. Så meldte hun sig. Hun havde fortalt flere, at hun ikke havde gjort det med vilje. Det havde hun sagt til hende. Kommunerådet undrede sig

over, at hun ikke havde sagt det med det samme når uskyldig. Derfor til sysselmanden til videre undersøgelse.

Nr. 51. Frederikshaab sysselret, den 11. august 1948.

L. var i Frederikshaab kommuneråd den 31. juli 1948 blevet afhørt som sigtet for at have haft samleje med og smittet 14 års drenge med gonorrhoe samt for at have forvoldt sit 1 år gamle uden for ægteskab fødte barns død ved vanrøgt.

Sagen sendtes til sysselretten. Hun nægtede sig skyldig i vanrøgt af barnet med døden til følge, men erkendte at have haft samleje med en 14-årig dreng og smittet ham med kønssygdom.

Dom: Retten frifandt for vanrøgt af barnet med døden til følge, men dømte hende for at have haft samleje med og smittet en 14-årig dreng med gonorrhoe. Kr. 50,– i bøde og tab af borgerlige rettigheder i 10 år.

Nr. 52. Umanak sysselret, den 14. september 1948.

År 1948 den 14. september kl. 15,30 blev Umanak sysselret sat i skolen ved Niakornat og beklædt af sysselmand, kolonibestyrer H. med følgende 4 udtagne meddomsmænd, nemlig:

Kommunerådsformand J., Umanak,
kommunerådsmedlem F., Umanak,
læge C., Umanak og
assistent E., Umanak.
Som tolk fungerede medhjælper P.

Alle erklærede ikke at være beslægtede eller besvogrede med den i denne sag sigtede person.

Til behandling forelå følgende sag:

Tiltale mod Z., Niakornat, som sigtes for at have udvist uterlighed overfor udstedsbestyrer Ø.'s 4-årige datter A.

Anmelderen Ø. indkaldtes.

Ø. svarede på forespørgsel, at Z. var en 18—19 år gammel og ikke åndelig defekt. Ligeledes forklarede Ø., at der var 2 børn, der havde set Z. og den lille pige mellem pakhusene. A. havde fortalt om det skete til sin moder, og derefter havde Ø. selv udspurgt datteren, som forklarede overfor faderen, at tiltalte havde taget hendes bukser af og følt på hendes kønsdele, medens han ornanerede, hvad hun havde set på. Om der var sket mere udover dette vidste Ø. ikke. Han havde samme aften anmeldt sagen til kommunerådsformanden, men denne var rejst til

landsrådsmøde kort efter anmeldelsen, og derfor havde han sendt denne direkte til sysselmanden.

Da ingen havde mere at spørge Ø. om, afskediges denne.

Herefter indkaldtes kommunerådsformand K. som forklarede, at han ikke vidste mere om sagen, end hvad Ø. havde fortalt ham. Retten enedes med kommunerådsformanden om, at man skulle se at undgå tilkaldelse af de to børn, der havde været vidne til det skete. Derefter forlod kommunerådsformanden retten.

Herefter indkaldtes tiltalte Z., som på forespørgsel svarede, at han var født den 13. januar 1931 og således var 17 år gammel.

Derefter tilkaldtes som værge tiltaltes broder B.

Sysselmanden gjorde tiltalte bekendt med sigtelsen, hvortil denne svarede, at han ikke huskede, at han havde gjort noget ved pigen, og dengang Ø. havde foreholdt ham det forkerte i denne sag, havde han svaret, at han ikke havde gjort pigen noget. På opfordring om at tale sandhed, svarede tiltalte, at han stadig intet kunne huske derom.

Herefter afskediges tiltalte.

Derefter indkaldtes fædrene til de to børn, der havde været vidne til det skete, nemlig T. og L., der fik forelagt denne alvorlige sag. L. var lige vendt hjem og havde ikke hørt datteren Le. tale om noget og gik derfor hjem for at tale med hende. T. fortalte, at sønnen ganske rigtig havde set Z. og den lille A. mellem pakhusene, men mente, at L.'s datter havde set mere end sønnen. Derefter anmodedes T. om at hente sønnen (11 år) M. Faderen forklarede, efter at være kommet tilbage sammen med sønnen, at denne havde set Z. og A. mellem pakhusene, men nærmere forklaring forelå ikke. Herefter afskediges T.

Herefter indkaldtes L. igen, som forklarede, at datteren havde haft fat i A., men nærmere forklaring manglede ligeledes. Herefter forlod L. retten.

Meddomsmand J. mente, at retten ville få mere ud af tiltalte, hvis denne blev tilkaldt uden værge. Derefter indkaldtes tiltalte alene. Tiltalte formanedes til kun at tale sandhed og kun den fulde sandhed. Tiltalte hævdede, at han stadig ikke kunne huske at have gjort A. noget. J. foreholdt derefter tiltalte det mærkelige i, at 3 børn kan forklare deres forældre det samme om en ting, som de på grund af deres alder ikke kan have forstand på.

Herefter indrømmede Z., at anklagen var rigtig. Tiltalte blev derefter forespurgt, om det kun var i dette tilfælde, han havde udvist uterlighed, hvortil tiltalte svarede ja.

Derefter afskediges tiltalte.

Efter at retten for lukkede døre havde forhandlet om sagen, idet der ved den foretagne afstemning var taget hensyn til, at de grønlandske medlemmer stemte først, enedes retten om følgende

Dom:

Z. har indrømmet overfor retten, at han har været uterlig overfor den 4-årige A. Som formildende omstændighed anser retten, at Z. kun er 17 år. Dog finder retten, at det vil være nødvendigt at fjerne ham fra stedet for et passende tidsrum, og således, at han på det fremmede sted skal være under kommunerådets opsyn.

Thi kendes for ret:

Z. fjernes fra Niakornat og skal bosætte sig ved Umanak i 6 måneder, hvor han stilles under kommunerådets opsyn og vil have at rette sig efter alle dettes forskrifter.

Z.'s ophold ved Umanak betales af sysselkassen med indtil 2 kr. om dagen, idet der fra dette beløb skal fragå, hvad han selv måtte tjene pa enhver vis.

Z. indkaldtes for retten med kommunerådsformand K. som værge, og dommen blev forkyndt for domfældte, ligesom det blev ham meddelt, at en afskrift af dommen ville blive ham tilstillet.

Sagen sluttet. Retten hævet.

sign. H., C., E.,
J., F.

Rigtigheden af nærværende afskrift af retsprotokol for Umanak syssel bekræftes herved.

Kolonien Umanak den 15. september 1948.

Sysselmanden i Umanak, H.

Nr. 53. Umanak sysselret, den 24. september 1948.

År 1948 den 24. september blev sysselretten sat i skolen ved Umanak og beklædt af sysselmanden, kolonibestyrer H. med følgende 4 udtagne meddomsmænd, nemlig:

Pastor A., der tillige fungerede som tolk,
Læge C.,
Kommunerådsformand J. og
Kommunerådsmedlem, kateket E.,

der alle erklærer ikke at være nær beslægtede eller besvogrede med nogen af de i denne sag implicerede.

Til behandling forelå en sag, hvor

Udstedsbestyrer O. sigtes for tyveri fra udstedsbestyrer P. i butikken ved udstedet Niakornat.

Der fremlagdes en anmeldelse fra R., hvori O. anklages for tyveri fra pengeskuffen i butikken ved udstedet Niakornat.

Derefter indkaldtes som første vidne, handelsbetjent R., der forklarer, at O. kom for at låne en nøgle til pakhusloftet, hvor hans møbler stod, og da han kom tilbage for at aflevere nøglerne, fattede R. mistanke til ham.

Han gik da over i butikken, hvor han af nogle friske fodspor, som førte hen til pengeskuffen, kunne se, at der havde været nogen derinde. Han undersøgte da pengeskuffen og mener ganske bestemt, at det var svundet i rummet med tikronesedler.

Endvidere havde O. ved sin afrejse udtalt sig om, at han ikke var i besiddelse af ret mange penge.

R., der havde overtaget udstedet Niakornat på faderens, udstedsbestyrer P.'s, vegne efter udstedsbestyrer O. ved leverance af 15/9-48, udtalte på forespørgsel, at han ikke havde hævet penge ved Niakornat, siden han overtog stedet, men endnu havde penge medført fra Thule samt at han havde været medhjælper F. behjælpelig med at optage beholdning og aflægge kontrolregnskab den 22/9-48, hvilket regnskab han havde revideret og efter sin bedste overbevisning anså for pålideligt.

Fratrådt.

Derefter indkaldtes vidnet fisker C., der forklarer, at O. sendte ham op til R. for at låne en nøgle til pakhusloftet. Han fik da et knippe nøgler, som han gav til O., der tog ham med over i butikken, hvor O. skulle lede efter en nøgle, men da han ikke fandt den, gik de igen ud af butikken, og C. forlod O. udenfor butikken og så ikke, at han låste døren.

Fratrådt.

Derefter indkaldtes vidnet fastlejet S., der forklarer, at han så O. gå ind og ud af butikken alene, lige før han skulle ombord i m/sk »Hvidfisken«, og for at være helt sikker gik han helt hen til ham, men talte ikke med ham. O. havde forsøgt at give ham nøgleknippet, hvoriblandt butiksnøglerne befandt sig, men S. tog ikke imod dem.

Endvidere forklarede han, at der var nogle børn, der havde set O. i butikken henne ved pengeskuffen; de så ikke, om han tog noget.

S. havde hjulpet R. ved butikshandelen den dag, og da de var færdige med at handle, var pengeskuffens rum med tikronesedler så fuld, at træklodsen, som brugtes som låg, dårligt kunne være i skuffen. Næste morgen viste R. ham tikronerne, og stablen var da sunket ganske betydeligt.

Fratrådt.

Derefter indkaldtes vidnet medhjælper F., der forklarer, at han har aflagt et kontrol-regnskab, der viser, at der efter beholdningsoptagelsen ved leverancen den 15/9-48, hvor O. afgav udstedet til P., var frem-

kommet et underskud på kr. 38,86. Det drejer sig om et regnskab for tiden 16/9 til 22/9, altså 6 dage.

F. udtaler, at han har været meget forsigtig med optagelsen af kontrolbeholdningen for at få det hele med, og han er ganske overbevist om, at kontrolregnskabets resultat er absolut pålideligt.

Fratrådt.

Kommunerådsmedlem E. forklarer derefter, at Umanak kommuneråd den 19. september om natten foretog en ransagning hos O., hvor der fandtes kr. 30,30 i kontanter.

Retten gik derefter de beløb efter, som det var retten bekendt, at O. havde været i besiddelse af ved sin afrejse fra Niakornat, og det viste sig, at O. mindst har haft kr. 56,00 på det tidspunkt.

Derefter indkaldtes sigtede O. Han blev gjort bekendt med sigtelsen og blev alvorligt formanet til at tale sandhed.

Sigtede nægter at have været alene i butikken og forklarer:

Da »Hvidfisken« kom til Niakornat, ville han hente sine møbler på pakhusloftet, men da han ingen nøgle havde, sendte han C. op til R. for at få nøglen. R. gav da C. et knippe nøgler, hvorefter de gik over på pakhusloftet og tog møblerne, og han gik så hjem for at pakke færdig.

Senere sendte han igen C. over til R. efter nøglen til spækhuset, men C. kom tilbage og sagde, at R. ikke havde nøglen. Han bad da C. gå med ham i butikken for at lede efter den der; de fulgtes så ad ind i butikken, hvortil nøglerne fandtes i det store bundt nøgler, som de tidligere havde hentet hos R. De fandt imidlertid ikke nøglen til spækhuset i butikken, og de fulgtes så ud af butikken, som O. låste af. Det viste sig så, at den nøgle, som de søgte efter, sad i døren til spækhuset, hvor de derefter hentede O.'s gods. Da hans gods var bragt ned på stranden, aflagde han nogle afskedsbesøg, hvorefter han gik hjem til sig selv, og han afleverede nøglebundtet, som ikke havde været overladt til andre, til R. Klokken var da ca. 12—1 om natten, og han havde været i butikken sammen med C. ved 10-tiden.

På forespørgsel meddelte O. endvidere, at han havde ca. 36,00 kr., da han rejste fra Niakornat.

O. blev derefter forespurgt, om han havde været i butikken to gange, men han fastholdt ganske bestemt, at han kun havde været i butikken een gang. Han blev derefter formanet til at tale sandhed, da sagen var meget alvorlig for ham, men trods gentagne opfordringer og givne lejligheder, benægter han fortsat, at han har været i butikken mere end een gang, og at han har taget penge af pengeskuffen.

Vidnet S. indkaldtes derfor igen, og i O.'s nærværelse gentog han sin forklaring om, at han havde set en person gå alene ind i butikken uden dog at være klar over, at det var O. Noget senere var han kommet op over pladsen og så da den samme person komme ud fra butikken

og låse døren. S. var da gået helt hen til ham og så da, at det var O. S. forklarer endvidere, at to børn havde fulgt efter O. hen til butikken og havde set ham låse sig ind, gå ind bag disken og stå og rode med noget, men børnene havde dog ikke set ham tage penge af skuffen. Derimod havde de set O. komme ud af butikken igen og låse døren.

Forelagt denne forklaring udtaler O., at han ikke har været i butikken mere end den ene gang sammen med C., og S. blev derfor forespurgt, om han var villig til at aflægge ed på sin forklaring, hvilket han erklærer sig villig til.

S. forlod derefter lokalet, og O. blev igen opfordret til at tilstå, men benægter stadig, at han har været mere end een gang i butikken, og at han har begået tyveri derfra.

Retten indkaldte derefter S. igen, og han forklarer, at O. i dag her ved Umanak havde kaldt ham hen til sig og sagt til ham, at det var kedeligt, at S. ikke ville modtage nøglebundtet, da O. forsøgte at aflevere det til ham den aften ved Niakornat, da de traf hinanden udenfor butikken. Til denne forklaring udtalte O., at det ikke var nøglerne til butikken, han havde tænkt på, men nøglerne til pakhuset og spækhuset, men dette benægter S.

S. forlod derefter retslokalet.

Da O. vedblivende benægter at have begået tyveri, gjordes han bekendt med, at der var aflagt et kontrol-regnskab for udstedet mellem hans leverance og indtil den 22/9, og at dette kontrol-regnskab udviste et underskud.

Stillet overfor dette bevis, nægter O. sig stadig skyldig.

Det blev derefter meddelt O., at det var vitterligt for retten, at han havde været i besiddelse af flere penge ved sin afrejse fra Niakornat, end det beløb på ca. 36,00 kr., som han havde opgivet. Også forelagt dette bevis, nægter O. sig skyldig.

Da retten derefter fandt, at man ikke kunne komme videre i sagen, som retten iøvrigt anså for tilstrækkeligt oplyst, hvilket blev meddelt O., blev der givet ham lejlighed til at udtale sig for sidste gang, og han blev opfordret til, for sin egen skyld, at tale sandhed. O. benægtede imidlertid fortsat at have gjort sig skyldig i tyveri.

Han forlod derefter lokalet, efter at det var blevet ham meddelt, at dommen ville blive forkyndt ham senere.

Retten optog derefter sagen til domsforhandling for lukkede døre, og idet der blev givet de grønlandske retsmedlemmer lejlighed til at udtale sig først, enedes man om følgende

Dom:

På trods af O.'s vedvarende og hårdnakkede benægtelser, anser sysselretten ham for skyldig i tyveri fra Niakornat butik, til hvilken

overbevisning sysselretten kommer efter følgende tre uomstødelige beviser:

1) S. har set ham gå ind og ud af butikken *alene*, hvilket udsagn S. er villig til at bekræfte med ed.

2) O. har været i besiddelse af flere penge, end han har opgivet overfor nærværende ret.

3) Det aflagte kontrol-regnskab for Niakornat udviser et underskud.

Retten finder det sandsynligt, at O. mindst har stjålet kr. 40,00, hvad fremgår af det nævnte kontrol-regnskab, som retten anser for pålideligt.

Retten finder det en skærpende omstændighed, at O. så hårdnakket benægter sin forbrydelse, og endvidere anser retten det som en yderligere skærpende omstændighed at en mand i hans stilling og under de givne omstændigheder gør sig skyldig i tyveri.

Da O. tidligere har været for kommuneråd og sysselret i Umanak syssel, finder retten, at han bør sendes til Egedesminde for dér at afsone sin straf.

Thi kendes for ret:

For tyveri idømmes O. $1^1/_2$ års strafarbejde at afsone ved kolonien Egedesminde.

Endvidere mister O. de borgerlige rettigheder for et tidsrum af 2 år.

Endelig skal O. af den indvundne arbejdsfortjeneste godtgøre den nuværende udstedsbestyrer ved Niakornat, P., kr. 40,00.

O.'s flytning til Egedesminde bør ske med første forefaldende lejlighed, så at hans strafarbejde kan påbegyndes snarest.

Domfældte indkaldtes, og dommen blev ham forkyndt, ligesom det meddeltes ham, at en afskrift deraf ville blive ham tilsendt.

Sagen sluttet. Retten hævet.

sign H., A., C., J.,
E.

Rigtigheden af nærværende afskrift af retsprotokol for Umanak syssel bekræftes herved.

Kolonien Umanak den 25. september 1948.

H. sign.

Nr. 54. Jakobshavns sysselret, den 9. oktober 1948.

År 1948, den 9. oktober, kl. ni, blev sysselretten sat på kolonikontoret i Jakobshavn.

Retten beklædtes af sysselmanden, fg. kolonibestyrer J. Som meddomsmænd medvirkede formand, landsrådsmedlem, S. samt assistent H. Tolk var handelslærling C.

Retten blev sat for pådømmelse af nedenstående for overtrædelse af »Regulativ om fredning af ederfugle i Grønland«, hvilket havde fundet sted på en ø i nærheden af Arsivik.

Følgende var blevet indkaldt for retten:

Kommunerådsmedlem,	fisker	M. S.
	–	Kr. P.
	–	E. F.
—	–	A. T.
—	–	H. J.
	–	J. T.
	–	K. P.
	–	Em. F.
	fanger	J. G.
	Husmoder	E. K.
som vidne	enke	E. T.

Følgende dokumenter fremlagdes:

1. anmeldelse fra kommunerådet i Ata.
2. Nærmere afhøring af de sigtede ved Jakobshavn kommuneråd.
3. Indkaldelser af sigtede.
4. — - vidne.

Retsmedlemmerne blev umiddelbart før mødet gjort bekendt med sagens forhistorie, der i korthed gik ud på følgende:

Medens den franske indlandsis-ekspedition opholdt sig ved Eke Sermia, havde de ovennævnte på forskellige tidspunkter hjemsøgt en ø (Kekertanguak) i nærheden af Arsivik, hvor der var rugende ederfugle. De fleste af de sigtede havde samlet æg på øen, medens andre havde været med til at spise æg, her iblandt vist nok alle de lejede ved den franske ekspedition. Som det vil fremgå af ovenstående liste, havde flere kommunerådsmedlemmer taget del i indsamlingen, både medlemmer fra Jakobshavn og fra Arsivik (Ata).

Nærværende sag vil senere blive fortsat ved Ata for pådømmelse af de implicerede i Ata kommune.

Først indkaldtes kommunerådsmedlem ved Jakobshavn, M. S., der syntes at have været den første til at overtræde regulativet.

Indkaldte erklærede at hedde M. S., født 10. juli 1917.

Han formanedes til at tale sandhed.

Sysselmanden foreholdt ham anklagen imod ham. M. S. indrømmede, at han havde indsamlet æg, og at han havde været med til at nedslå ederfugle, og at han var en af de første til at overtræde regulativet. Sysselmanden fremholdt det meget beklagelige i, at M. S., selv om han var kommunerådsmedlem, havde overtrådt de gældende bestemmelser.

M. S. forklarede, at han i sin motorbåd var taget til Ekip Sermia sammen med H. H. fra Ata. Endvidere var følgende med: T., J. og A. J. fra Arsivik og Kr. P., Em. F. og E. F. fra Jakobshavn.

H. H. fra Ata havde sagt, da de passerede øen: »Lad os samle æg«. Ingen af de deltagende kommunerådsmedlemmer havde foreholdt de andre, det forkerte heri, og de havde selv deltaget i ægindsamlingen. Nogle af æggene havde de kogt straks, og andre havde de taget med i motorbåden. — Der blev kogt 15—20 æg og medtaget 200—300 stk. — De havde opholdt sig ca. en time på øen, hvorefter de tog over til den anden side af øen for at gemme æggene på land. Derefter tog de ind til Ekip Sermia, men havde ingen æg med dertil.

Endvidere forklarede M. S., at han, M. P. og T. P. også havde skudt et par ederfugle på øen.

På hjemvejen fra Eke var H. J., E. K. og E. T. med; foruden dem, der havde været med på indturen. Æggene blev taget med i båden, men denne gang blev der ikke samlet æg. Der blev spist nogle æg på vejen hjem. Nogle af æggene forærede M. S. til E. T. og E. K. De to koner havde iøvrigt æg med allerede fra afrejsen ved Eke.

M. S. oplyser, at M. P. havde fortalt, at de lejede ved Ekip Sermia havde samlet æg på øen og havde opfordret de øvrige i motorbåden til at samle æg, for at de også kunne få nogle, inden alle æggene var taget.

M. S. meddelte sluttelig, at kommunerådsformand, J. R. i Ata havde sendt H. H. fra Ata til øen for at samle æg til ham.

M. S. dimitteredes.

Derpå indkaldtes Kr. P., født 24. april 1932.

Han formanedes til at tale sandhed.

Kr. P. forklarede i overensstemmelse med M. S., at de ikke havde kendt vejen til Eke, hvorfor de havde været inde ved Arsivik for at hente nogle, der kunne vise vej. Derefter var de taget videre. Ved ederfugleøen mødte de M. P. og T. P. i kajak. De havde ingen æg haft med til Eke, men gemt dem på fastlandet lidt fra ekspeditionen, fordi de lejede ved Eke ikke måtte se dem. Kr. P. havde ikke set, om de to koner, E. T. og E. K., havde æg med fra Eke. På vejen hjem havde de igen kogt æg i motorbåden. Kr. P. forklarede, at de på tilbagevejen

havde været på ederfugleøen igen, men de havde ikke samlet æg. Selv havde han fået ca. 14 æg med hjem.

Kr. P. dimitteredes.

Derpå indkaldtes Em. F., født den 23. september 1903.

Han formanedes til at tale sandhed.

Em. F. forklarede i overensstemmelse med M. S. og Kr. P. om turens forløb. — Arsivikkerne havde selv deres kajakker med. — Em. T. havde samlet ca. 20 æg, desuden havde han spist tre kogte æg. Grunden til, at de var taget til Ekip Sermia, var, at motorbåden skulle op for at hente E. K. De tog ind til ederfugleøen på tilbagevejen for at hente en glemt bøsse, men de samlede ingen æg. — Em. F. havde ikke set, om de to koner havde æg med fra Eke.

Em. F. dimitteredes.

Derefter indkaldtes E. F., født 7. oktober 1927.

Han afgav ligeledes forklaring i overensstemmelse med de tidligere afhørte. To af dem havde haft bøsser med og een, T. P., havde skudt fire fugle. De havde kogt æg flere gange på vejen hjem.

E. F. og H. J. havde ingen æg fået ved hjemkomsten. Han havde også hørt, at de lejede ved Ekip Sermia havde samlet æg. E. F. vidste, at det var forbudt at samle æg. E. F. havde ligeledes hørt om, at kommunerådsformanden ved Ata havde hentet æg fra øen Kekertanguak.

E. F. dimitteredes.

Derefter indkaldtes H. J., født 27. maj 1911.

Han formanedes til at tale sandhed.

H. J., der selv er kommunerådsmedlem, kom med motorbåden fra Ekip Sermia. Han havde således set æggene, der blev hentet, men havde intet sagt om det forkastelige heri. Han vidste ikke, hvor mange æg, der havde været i depotet.

H. H. tog æg med i land i Ata, men H. J. havde selv ingen æg fået, da de gik i land ved Jakobshavn.

Endvidere meddelte H. J., at J. G. og T. J., var lejede ved den franske ekspedition og havde haft kajakker med derop. Begge havde været ovre og hente fugle og æg, medens H. J. havde opholdt sig ved Eke. Her havde han sammen med de øvrige — også franskmændene — været med til at spise æg.

Sysselmanden foreholdt H. J. det forkastelige i, at han som kommunerådsmedlem havde spist af æggene og ikke havde anmeldt sagen for sysselmanden. — H. J. havde ikke selv været med til at samle æg.

Kommunerådsformanden ved Ata, J. R., angaves at være en gammel ægsamler. Han havde hørt af H. H., at J. R. havde sendt ham efter æg og så havde betalt derfor.

Følgende lejede, foruden de i sagen indkaldte, havde deltaget i ægspisning ved Eke:

H. K.
K. J.
N. J.
A. J.
E. T. (indkaldt som vidne)
B. G.
G. K.
E. F.
A. B.

H. J. dimitteredes.

Derefter indkaldtes E. K., født 7. september 1897.

E. K. indrømmede, at hun havde været med til at spise æg og fugle, som J. G. og T. J. havde hentet i kajak fra øen. De var kommet med ca. 10 fugle og tre spande æg. Men hun vidste kun af, at de to fangere havde været een gang på øen. Hun havde fået ca. fjorten æg ved hjemkomsten, og ligeledes havde E. T. fået æg.

Den franske ekspeditionsleder havde sagt til dem, at de skulle skaffe så meget grønlandsk proviant som muligt.

E. K. dimitteredes.

Derpå indkaldtes E. T., født 21. november 1897.

Hun formanedes til at tale sandhed.

Hun var indkaldt som vidne, men under sagens behandling viste det sig, at også hun havde været med til ægspisning.

Der fremkom intet nyt i sagen Hun bekræftede kun de tidligere afhørtes udsagn

E T dimitteredes

Derefter indkaldtes J. G., født 5 februar 1916

Han formanedes til at tale sandhed

Han foreholdtes anklagen imod ham for ulovlig indsamling af æg og nedskydning af ederfugle Han var klar over det ulovlige heri, men fortalte, at arsivikkerne havde sagt, at de plejede at hente æg på øen To gange havde J. G. været på øen. Første gang havde han været sammen med K. P., og anden gang med T. J. Han havde intet hørt om J. R.'s ægindsamling Første gang skød han ca 12 og anden gang ca 7 ederfugle

J. G. dimitteredes.

Derpå indkaldtes K. P., født 1. juni 1913.

Han formanedes til at tale sandhed.

Første gang, han var på øen, havde han samlet æg sammen med J. G., og anden gang havde han været alene og havde da skudt eder-

fugle. Han skød femten. Det var på opfordring af de andre lejede, at han havde gjort det. Han var klar over det ulovlige heri.

Han meddelte, at arsivikkerne ofte samlede æg, og de havde solgt af dem til franskmændene. Når grønlænderne havde samlet æg, skyldtes det mangel på proviant. Hertil svarede sysselmanden, at den tørfisk, de havde fået sendt op fra kolonien, slet ikke var blevet brugt, og at den var blevet returneret til kolonien.

K. P. dimitteredes.

Derpå indkaldtes J. T., født 24. marts 1915.

Han formanedes til at tale sandhed.

Han tilstod, at han havde været på øen een gang sammen med T. J. og havde skudt fire ederfugle og havde samlet ca. 100 æg. Æggene tog han med i kajakken til Eke. T. J. havde skudt fem ederfugle og samlet endnu flere æg end J. T. Tørfisken havde de ikke spist ved Eke, fordi de ingen spæk havde. Alle ved Eke havde opfordret ham til at samle æg på øen. K. P. havde ikke taget ret mange æg.

J. T. havde også hørt, at kommunerådsformanden ved Ata havde sendt folk efter æg.

J. T. dimitteredes.

Derpå indkaldtes kommunerådsmedlem A. T.

Han formanedes til at tale sandhed.

Første gang J. G. havde samlet æg, havde han sagt, at det måtte de ikke. Herved havde nogle hævdet, at de måtte, og andre, at de ikke måtte. Selv havde A. T. spist æg, men ikke været med til indsamling.

De første, der kom med æg, var A. J. og J. J. fra Arsivik. De havde solgt dem til franskmændene. Han havde ikke hørt, om de andre arsivikker var kommet med æg og intet om nogen fra Ata.

A. T. dimitteredes.

Nedenstående, der havde været lejede ved Ekip Sermia, indrømmede, at de havde været med til at spise æg:

E. F., født 10. juli 1930
T. P., født 22. feb. 1911
B. G., født 13. oktober 1901
K. J., født 11. september 1914
J. L., født 9. marts 1921
Z. K., født 24. maj 1913
N. J., født 13. juni 1904
A. B., født 17. december 1924.

Retten voterede derefter i eenrum, hvorefter der fremkom følgende

Dom:

Sysselretten finder det bevist, at samtlige sigtede har overtrådt »Regulativ om fredning af ederfugle i Grønland af 6. marts 1939«.

Tilsyneladende havde disse overtrædelser været foretaget i en længere årrække, uden at der var blevet grebet ind, hvilket retten fandt var en i nogen grad formildende omstændighed. Retten beklagede, at ikke mindre end tre af Jakobshavns kommunerådsmedlemmer var impliceret i sagen, og at disse havde udvist utilgivelig forsømmelse ved ikke at indberette sagen for sysselmanden.

Retten finder, at M. S. bør suspenderes omgående som kommunerådsmedlem, og med hensyn til de to andre kommunerådsmedlemmer, H. J. og A. T., henstilles det til landsfogedens afgørelse, hvorvidt disse to skal fratræde som kommunerådsmedlemmer, eller om de kan fortsætte som medlemmer under hensyn til deres relativt ringe deltagelse i overtrædelserne.

Thi kendes for ret:

Kommunerådsmedlem M. S. suspenderes som medlem af Jakobshavns kommuneråd med øjeblikkelig virkning for at have været medanfører i overtrædelse af ederfugleregulativet, både ved ægindsamling og ved skydning af ederfugle på forbudt territorium samt intet meddelt om overtrædelserne til sysselmanden.

M. S. idømmes en bøde på 40 kr.

H. J. og A. T. Det henstilles til landsfogeden at afgøre, hvorvidt de på grund af deres overtrædelser af ederfugleregulativet skal udtræde af kommunerådet. For deltagelse i ægspisning og for forsømmelse med hensyn til at indberette overtrædelserne til sysselmanden idømmes de en bøde på hver 15 kroner til sysselkassen.

For deltagelse i ægindsamling idømmes

Kr. P. en bøde på 15 kroner,

idet der tages hensyn til hans store ungdom.

Endvidere idømmes

Em. F. en bøde på 25 kroner og

E. F. en bøde på 25 kroner.

For deltagelse i ægspisning ved Eke og på hjemvejen samt for at have taget æg med hjem idømmes

E. K. 12 kroner

E. T. 12 —

For at have samlet æg og for skydning af ederfugle på forbudt territorium idømmes

J. G. en bøde på 30 kroner

K. P. - - - 30 —

J. T. - - - 30 —

For deltagelse i æg- og ederfuglespisning ved Eke idømmes

E. F. en bøde på 8 kroner

P. P. - - - 8 —

B. G. en bøde på 8 kroner
K. J. - - - 8 —
H. K. - - - 8 —
N. J. - - - 8 —
A. J. - - - 8 —
G. K. - - - 8 —
A. B. - - - 8 —
J. L. - - - 8 —

Domsafsigelserne oplæstes for komparanterne og rettens medlemmer. Enhver af de domfældte vil modtage en afskrift af sin dom. Retsmødet sluttedes kl. 16.

sign. S. H. J.

Afskriftens rigtighed bevidnes:
navn (sign.)

Nr. 55. Ritenbenk sysselret, den 15. oktober 1948.

År 1948, den 15. oktober, kl. 19,30, sattes sysselretten i Ritenbenk skole.

Til stede var cst. sysselmand, assistent H. samt følgende danske meddomsmænd: pastor emer. R. og udstedsbestyrer P. og følgende grønlandske meddomsmænd: Kommunerådsformand O. og kommunerådsmedlem D.

Tolk var pastor emeritus R.

Retten sattes for at dømme i en sag, hvori fanger S. havde anmeldt at være blevet overfaldet af kommunerådsmedlem I. og fanger B., begge af Ritenbenk.

Sagen var i forvejen alle rettens medlemmer bekendt.

Begge de grønlandske medlemmer erklærede, at de ikke var i familie med de sigtede.

Der fremlagdes følgende dokumenter:

1. Indkaldelse af sigtede.
2. Indkaldelse af 3 vidner.
3. Afhøring af S. ved Holsteinsborg kommuneråd.
4. 3 breve fra Ritenbenk kommunerådsformand til J. S.
5. 1 brev fra Ritenbenk kommunerådsformand til D.
6. 6 indberetninger til sysselmanden om overfaldet fra kommunerådet.
7. 1 indberetning fra udstedsbestyreren til sysselmanden.
8. 1 telegram fra sysselmanden i Holsteinsborg om erstatning til S.

Først indkaldtes I., født 5. juli 1913 i Ritenbenk
Han formanedes til at tale sandhed.

Anklagen imod ham foreholdtes ham:

I. anklages for i bødkerværkstedet 30/11 1947 at have overfaldet S. og slået ham flere gange.

I. fortalte, at S. fra først af havde pralet af, at han var sportsmand og sagtens kunne slå de andre. Da I. stadig veg tilbage for at give en tilfredsstillende forklaring af det passerede og mente, at sagen burde belyses helt fra begyndelsen, meddelte sysselmanden sine indtryk af sagens forhistorie:

»S. ankom i efteråret 1947 til Ritenbenk med sin familie for at bo hos sin familie ved Ritenbenk. Det var hans mening, at han ville bo ved Ritenbenk vinteren over. Med sin motorbåd drev han sælfangst, hvilket irriterede ritenbenkerne meget, idet S. mentes at fordrive sælerne ved støj og lugt fra båden. Fangerne blev stadig mere og mere irriterede på S., der dog ikke ønskede at opgive brugen af sin motorbåd og i stedet derfor bruge kajak. Dette forhold kulminerede derefter i overfaldet i bødkerværkstedet.«

I., der stadig undgik at give en tilfredsstillende forklaring, formanedes igen til at tale sandhed.

Han havde ikke selv angrebet, men erklærede, at det var S., der havde begyndt. Derimod erindrer I., at han havde holdt på S. og sagt, at han ikke måtte gøre sådan.

Efter at kommunerådsformand O. havde talt med sigtede og gjort ham opmærksom på, at flere af dem, der havde været til stede under slagsmålet, var unge mennesker, der ikke havde drukket øl og derfor måtte antages at være fuldt klar over, hvad der var sket i bødkerværkstedet. Nogle af disse unge mennesker havde afgivet forklaring til kommunerådet, og det var sandsynligt, at deres forklaringer var rigtige.

Herefter mente I., at det godt kunne være ham, der havde begyndt slagsmålet.

Endvidere forklarede han på forespørgsel, at S. havde været den, der med sin motorbåd havde fanget bedst. S. opholdt sig ikke direkte i deres fangstområde, men længere til søs. Men da han fangede så meget, ville de have ham til at bruge kajak. Ritenbenkeren mente, at S. havde haft bedre chancer for at fange sæler, og da de vidste, at sælerne om efteråret kom vest fra, var der mindre muligheder for dem at få sæler, når der lå en motorbåd længere ude. S. tog også andre steder hen, men så havde han allerede gennemsejlet deres farvand. Kommunerådsformanden havde talt med S. og bedt ham så vidt muligt ikke at tage igennem deres sælfangstområde, men alligevel havde S. gjort det to gange. Dette og andet havde bidraget til, at Ritenbenks befolkning var blevet irriteret på S.

Man gik derefter over til sagens kærnepunkt, nemlig slagsmålet i værkstedet.

Det havde ikke været aftalt at overfalde S.

Den 30. november var I. og S. til fødselsdag, hvor de havde fået lidt øl. I anledning af fødselsdagen var der dans i bødkerværkstedet. S. havde spillet, men han havde trods opfordring ikke drukket ret meget øl.

Da I. stadig undgik at give en ordentlig fremstilling af, hvad der så var passeret, foreholdtes flere vidneudsagn imod ham. Han indrømmede, at der, når der var flere vidneudsagn imod ham, måtte være sandsynlighed for, at det var sket, som de sagde. Han indrømmede dog ikke, at han havde begyndt slagsmålet.

I. kunne ikke bestemt huske, hvorledes det hele var gået for sig, men han mente, at der var stor sandsynlighed for, at det var gået til, som vidnerne i kommunerådets rapport havde udtalt, hvorfor anføres, hvad I. J., der for tiden er ude at rejse, har meddelt kommunerådet:

»Da han kom ind i bødkerværkstedet, hørte han I. og S. skændes. Først vidste han ikke, hvad skænderiet drejede sig om. — I. truede holsteinborgeren med, at ritenbenkerne i fællesskab kunne prygle ham, da han var alene, hvortil S. bemærkede, at de behøvede ikke at slås. Så begyndte I. at anvende strenge ord og sagde, at S. lignede en pige, og at han var en kujon. Så tog I. S. i brystet og stødte ham fra sig, så han rev skjorten ned, hvorpå S. tog fat i I., idet han sagde: »Hvorfor rev du min skjorte itu« og samtidig holdt han I. op mod væggen. Men lidt efter slap han ham. Så angreb I. igen, men S. slog ham, så han faldt bevidstløs om. For tredie gang tog I. den anden i det ene ben, og B. tog ham i armene, og S. faldt ned ved siden af kakkelovnen«.

Iøvrigt meddelte I., at kun B. havde deltaget i angrebet på S.

Efter slagsmålet ville S. gå til udstedsbestyreren og meddele sagen. Klokken var da 0,30. I. fulgte efter sammen med hans fætter, B. De ville forhindre, at S. gik til udstedsbestyreren. De ville have ham i seng. Folk fra Ritenbenk plejede ikke at blande stedets bestyrer ind i deres anliggender S. havde åbenbart været bange for, at de skulle fare på ham igen, hvorfor han vendte sig om og begyndte at angribe dem og slog I., så han måtte have bind på ribbenene, der blev forslået. S. gik derefter til udstedsbestyreren, medens de andre gik hjem.

Næste dag havde de 2 mænd skrevet undskyldende breve til S. og betalt hans kone 5 kr. til erstatning for det iturevne tøj. — Grunden til, at de havde betalt erstatning, skyldtes, at kommunerådet havde tilkaldt I. og gjort ham opmærksom på det forkerte i hans handlemåde.

Da S. nu var blevet ked af at være i Ritenbenk, afrejste han i begyndelsen af december. Kommunerådet havde søgt at holde ham tilbage og afvente skonnertlejlighed, men det nægtede S. bestemt. Ingen opfordrede ham til at tage af sted så sent, men da han tilmed havde

utilfredsstillende boligforhold hos sin svigermoder, besluttede han sig til at tage til Holsteinsborg trods årstiden.

I. dimitteredes.

Fortsættelse af retsmødet berammedes til kl. 9 næste dag.

Retten hævet kl. 9,30.

Retten sat 16. oktober kl. 9.

Først indkaldtes B., født 6. august 1918 i Ritenbenk.

Han formanedes til at tale sandhed.

B. blev først bedt om at give en kort forklaring om, hvad der hændte i bødkerværkstedet den 30. november 1947.

Han fortalte, at grunden til S.'s og I.'s skænderi var motorbåden.

B. mente, at det var S., der havde begyndt slagsmålet. Men foreholdt de mange vidneudsagn, der modsagde dette, indrømmede han, at det godt kunne have været I., som havde begyndt slagsmålet. B. blev af I. kaldt til hjælp. Han havde dog kun holdt S. nede. Han havde ikke hørt I. råbe: »Lad os slå holsteinborgeren«; heller ikke erindrede han, at der skulle være blevet taget kvælertag om S.'s hals.

Om hændelserne udenfor værkstedet var B.'s forklaring den, at han var fulgt med I. ud efter S., men han havde ikke deltaget yderligere i slagsmålet, idet han havde været bange for S., der var løbet efter ham. Han havde set, at S.'s skjorte var revet i stykker, men vidste ikke, hvorledes det var sket.

B. dimitteredes.

Derefter indkaldtes

1. vidne: K. O.

Han forklarede, at han havde set I. og S. skændes, inden de kom ind i værkstedet, derimod havde han ikke overværet selve slagsmålet. Det viste sig, at der var sket en misforståelse ved at indkalde K. O. grundet en navneforveksling, hvorfor han dimitteredes.

2. vidne: A. O.

Han kunne ikke sige, hvem der havde begyndt, men havde hørt I. råbe, at S. skulle slås ihjel. I. havde taget S. om struben og forsøgt at holde ham nede. Vidnet havde trukket hånden væk fra struben. A. O. mente, at det virkelig havde været hensigten at slå S. ihjel. S. havde sprællet med benene, men flere gange lå han helt stille under kvælertaget. A. O. havde ikke haft indtryk af, at I. var særlig beruset. S. havde rallet, medens han lå på gulvet. Det havde dog kun varet kort, at han havde ligget på gulvet. Vidnet måtte hjælpe ham op og ud af værkstedet.

Senere kom I. og B. efter dem, men mere havde vidnet ikke set. — Han havde set, at S.'s skjorte var i stykker, men ikke at uldtrøjen var itu.

A. O. dimitteredes.

3. vidne: G. J.

Han havde hørt, at I. og S. skændtes om S.'s brug af motorbåden. I. havde taget S. i brystet og havde slået S. først. Derefter sloges de begge, idet I. råbte om hjælp. I. og B. slog S. ned ved kakkelovnen og slog videre på ham. S. havde forsvaret sig. Vidnet havde hørt I. råbe, at S. skulle slås ihjel, men havde ikke set, om der var blevet taget kvælertag på S., da vidnet havde været længere inde i værkstedet. S. var temmelig medtaget bagefter. Slagsmålet havde A. O. bevirket, var blevet standset sammen med B.'s broder, K. O

Han havde også set fortsættelsen af slagsmålet uden for som før omtalt af andre.

G. J. dimitteredes.

4. vidne: K. O. — broder til sigtede, B. Han formanedes til at tale sandhed.

Hans forklaring var fuldt i overensstemmelse med A. O.'s, og vidnet mente, at hvis han og A. O. ikke havde hjulpet S., var han måske blevet slået ihjel. Han havde rusket kraftigt i broderen for at få ham væk fra S.

K. O. dimitteredes.

Sysselmanden meddelte, at vidnernes udsagn havde bevirket, at sagen var blevet meget mere alvorlig, end det fremgik af kommunerådets tidligere afhøring, idet sysselmanden antog, at der måske var gjort forsøg på manddrab, hvorfor sysselmanden ønskede flere vidner tilkaldt. Det mente kommunerådsformanden ikke kunne skaffes, da det havde været meget sent, da slagsmålet fandt sted i værkstedet, mange var flygtet ud, og i det hele taget havde der kun været få til stede så sent.

Derefter indkaldtes I. og B. igen.

De foreholdtes de alvorlige vidneudsagn imod dem, idet de dog først forespurgtes, om de havde været så berusede, at de ikke havde vidst, hvad de gjorde, hvilket de benægtede.

I. indrømmede, at han havde forsøgt at gøre S. bevidstløs ved at tage kvælertag på ham, idet S. tidligere havde sagt, at han ville slå dem begge bevidstløse. Sysselmanden meddelte, at een ting er at sige det, men intet gøre, en anden ting var det virkelig at gøre forsøg derpå. I. ville ikke indrømme, at det havde været hans mening at slå S. ihjel. — B. mente, at det hele skyldtes beruselse, hvortil sysselmanden svarede, at dette snarere var en skærpende end en formildende omstændighed.

Sluttelig meddelte udstedsbestyrer P., at S. efter slagsmålet var kommet over til ham. Udstedsbestyreren mente, at han havde kunnet se mærker af kvælning på halsen. Endvidere at S.'s skjorte var iturevet, og hans afføring var gået ud i bukserne.

I. og B. dimitteredes.

Herefter voterede retten i eenrum, idet de grønlandske medlemmer først udtalte sig. Der fremkom herved følgende

Dom:

Sysselretten finder det bevist, at kommunerådsmedlem, fanger I. begyndte slagsmålet mod S., og at han med vilje forsøgte at gøre ham bevidstløs ved kvælertag om hans strube. Retten finder det *ikke* bevist, at I. havde til hensigt at slå S. ihjel.

Det findes bevist, at I. har revet S.'s skjorte itu.

B. har deltaget i slagsmålet, derimod kendes han ikke skyldig i at have forsøgt at slå S. ihjel. Retten finder, at begge i forening bør betale S. erstatning for det iturevne tøj.

Retten fandt det ikke rimeligt, at kommunekassen i Ritenbenk betaler S.'s nedrejse, idet der tages hensyn til, at S. allerede før slagsmålet fandt sted, havde villet rejse, men måtte vende om på grund af dårligt vejr. Nedrejsen kostede 92,32 kr. ifølge regning fra Holsteinsborg kommunekasse. Derimod findes det rimeligt, at Ritenbenks kommunekasse ikke gør fordring på at få sine udgifter dækket for udlån af brændstof til S. før nedrejsen i fjor.

Det fandtes heller ikke rimeligt at yde S. erstatning som ansøgt for tabt arbejdsfortjeneste. Retten finder, at S. selv har haft lidt skyld i, at han ikke var velset ved Ritenbenk, idet han helt havde nægtet at tage hensyn til sælfangsten for ritenbenkernes vedkommende og kommunerådets henstillinger om ikke at jage sælerne bort med motorbåden.

Retten finder det rimeligt, at der ydes S. erstatning for svie og smerte.

Rettens medlemmer fandt, at I. ikke burde idømmes strafarbejde, hvilket alene sysselmanden fandt, han gjorde.

Thi kendes for ret:

for at stifte slagsmål og forsøge at gøre den angrebne bevidstløs idømmes I. 100 kr. i bøde til sysselkassen.

I erstatning for det iturevne tøj idømmes I. 15 kr. i bøde, herfra fradrages 5 kr., der tidligere er betalt S.'s kone. B. betaler 5 kr., ialt betales således 15 kr. i erstatning.

B. idømmes 40 kr. i bøde til sysselkassen.

I. fritages med øjeblikkelig virkning for sit hverv som medlem af Ritenbenk kommuneråd, idet udfyldningsvalg udskydes, indtil landsfogedens approbation af dommen foreligger.

I erstatning for svie og smerte til S. idømmes

I. 20 kr.

B. 10 kr.

De borgerlige rettigheder fratages dem indtil 1. oktober 1949, og indtil da fratages de retten til køb af malt og vin.

Alt at betale inden den 1. oktober 1949. Er beløbene ikke betalt inden da, vil de blive indhentet til strafarbejde ved kolonien.

Retten hævet kl. 13^{00}.

P. R. O. H. D.

Afskriftens rigtighed attesteres: (sign.) H.

Nr. 56. Umanak sysselret, den 27. november 1948.

År 1948 den 27. november blev Umanaks sysselret sat i skolen i Umanak og beklædt af sysselmand, kolonibestyrer H., med følgende 4 udtagne meddomsmænd, nemlig:

1. Kommunerådsformand, J., Umanak.
2. Kommunerådsmedlem, kateket E., Umanak.
3. Distriktslæge C., Umanak.
4. Assistent K., Umanak.

Som tolk fungerede pastor A., som senere afløstes af landsrådsmedlem F.

Alle erklærede ikke at være nær beslægtede eller besvogrede med nogen af de i denne sag som eventuelt sigtede indkaldte personer, hvorpå da foretoges behandling af følgende forbrydelsessag:

Fornyet behandling af sagen mod O., som af retten den 24. september d. a. er dømt for tyveri i Niakornat butik, men dommen er senere omstødt af landsfogden for Nordgrønland.

Korrespondancen vedrørende dommens omstødelse fremlagdes for retten:

»Skrivelse nr. R 303 fra landsfogeden i Nordgrønland dateret 28. oktober 1948.

Vedr. O.

Under henvisning til skrivelse til Dem fra sysselmanden i Umanak vedrørende ovennævnte skal jeg meddele, at jeg ser mig nødsaget til at omstøde dommen.

Følgende afgørelse træffes:

O. rejser snarest uden familie til Umanak, hvor sagen genoptages efter nærmere instruktion herfra til sysselmanden i Umanak.

Hans straffeafsoning afbrydes straks, og der udbetales ham løn i lønningsklasse 3 b fra dags dato at regne. Såfremt en ny dom måtte frifinde ham, vil der herfra blive taget stilling til oprejsningsspørgsmålet.

Hvis en ny dom atter finder ham skyldig, nedsendes han til fortsat afsoning ved Egedesminde, idet den allerede afsonede del af straffen regnes ham til gode.

Der bedes givet O. meddelelse om, hvornår rejselejlighed foreligger.

(sign.) C."

Telegram nr. 3035 af 1. november fra landsfogeden i Nordgrønland:

»sagen mod o colon dommen omstødes idet retsplejeanordningen § 15 stk. 1 og 19 stk. 2 ikke ses opfyldt stop o.'s strafafsoning er sat i bero og han oprejser hvidfisken til fornyet sagsbehandling stop sagens akter afsendt uden følgeskrivelse fra egm og skrivelse herfra følger snarest stop finder bevisførelsen for ringe og straffen i misforhold til forbrydelsen«.

Telegram syssel 105 af 3. november 1948 til landsfogeden i Nordgrønland.

»3036 sagen o behandlet under medvirkning fire værdige forstandige meddomsmænd der efter alvorlig overvejelse og bedste samvittighed fandt beviserne så stærke at o idømtes pågældende straf stop retten alene afgør formodentlig bevisernes styrke straffens udmåling stop vedrørende sagens formelle behandling colon § 15 stk 1 hvert enkelt vidne *er* opfordret til tale sandhed beklageligt dette ikke tilført retsprotokollen stop § 19 stk 2 der *er* afgivet sigtede lejlighed til udtalelse medlemmerne ønskede *ikke* flere oplysninger se referatets tredie stykke før dommen stop dersom ikke nyt grundlag men kun formaliteter uden reel betydning sagens afgørelse årsag til sagens fornyede behandling anmoder samtlige rettens medlemmer sig fritaget for deltagelse og henstiller sysselret udpeget af landsfogeden da sagens omstødelse findes nedsættende for rettens værdighed og derfor meget må beklages ligesom retten ikke hørt inden omstødelsen syssel 105 bekræftes c a e j.«

Telegram af 5. november 1948 fra landsfogeden i Nordgrønland:

»105 rigtigt at retten alene bedømmer beviserne og udmåler straffen og min opfattelse af disse forhold burde måske ikke være kommet til orde stop finder dog ingen rimelig grund til at skjule den stop kan kun rette mig efter retsbogen stop finder absolut at nævnte formaliteter kan have reel betydning specielt § 15 stop tiltalte har ikke haft en forsvarer og var tilsyneladende ukendt med denne rettighed stop en forsvarers betydning overfor en kollegial ret vil næppe nogen jurist med praktisk erfaring betvivle stop et vigtigt bevis anser retten at vidnet s er villig aflægge ed stop dette synes af mindre interesse når eden ikke aflægges stop domfældte har krævet dommen omstødt og jeg mener ikke turde afvise kravet stop ved retsplejeordning med kun een instans må kunne kræves streng overholdelse da de virkelig kan have reel betydning og tiltalte har krav på alle chancer stop sagen af afgørende betydning domfældte og familie da afskedigelse og pensionstab sikker stop sysselretten må nedsættes som sædvanlig fullstop understreges rettens selvbestemmelsesret bemærkes rent praktisk colon ikke nødvendigt at foretage sagen helt forfra stop de foretagne afhøringer og undersøgelser kan lægges til grund men de vigtigste vidner bør sandhedsformanes og forklaringerne formentlig for de afgørende punkter beediges og tiltaltes forsvarer

hvis sådan kommer til stede bør have adgang udtale sig stop kan ikke se rettens værdighed på denne måde kommer i fare tværtimod stop håber rettens forståelse også jeg har ansvar og handler efter alvorlig overvejelse og bedste samvittighed ln 3145«

Telegram til landsfogeden i Nordgrønland:

»3145 følgende valgte fremgangsmåde befrygtes nedbrydende respekten for retten fordi med sikkerhed kan forudses fremtidig enhver dømt på beviser fremsætter krav om omstødelse hvad herefter umuligt undlade da under herskende forhold retsreferater *altid* vil være mangelfulde fordi ingen stenografer og fejl formaliteter *altid* kan påvises da ingen jurister stop s aflagde ikke ed da han retten bekendt som troværdig pålidelig stop o's afsked ikke usædvanlig men almindelig følge dom denne art stop o har haft alle chancer fået reel retfærdig behandling ikke mindst da samtlige rettens medlemmer fuldt opmærksomme på sagens alvorlige karakter stop henstilles påny sagen behandles anden ret stop anmoder betragtet rettens medlemmer forbløffede over doms omstødelse fordi domfældte der notorisk upålidelig og en hårdnakket benægter fremsætter krav derom stop beklager samvittighedsfuldt udførte hverv påagtes ringere end domfældtes beklagelser stop rettens medlemmer indforstået nærværende syssel 107«.

Telegram af 11. november 1948 fra landsfogeden i Nordgrønland:

»107 sagen lader sig desværre ikke drøfte yderligere ln 3197«.

Tiltalte kom til stede i retten og anmodede om at få kommunerådsmedlem, fanger Fr., til forsvarer. Valget godkendtes af sysselretten, hvorpå de tog plads ved samme bord.

Vidnerne, handelsbetjent R., landsrådsmedlem, medhjælper F., landsrådsmedlem, kommunerådsformand ved Niakornat K. og fastlejet ved Niakornat S., indkaldtes, og de fik meddelt, hvad sagen drejede sig om.

Edsformaningstalen oplæstes for vidnerne, som derefter forlod retten med undtagelse af R., der fremstilledes som første vidne.

Vidnets tidligere forklaring for retten oplæstes, nemlig:

»O. kom for at låne en nøgle til pakhusloftet, hvor hans møbler stod, og da han kom tilbage for at aflevere nøglerne, fattede R. mistanke til ham.

Han gik da over i butikken, hvor han af nogle friske fodspor, som førte hen til pengeskuffen, kunne se, at der havde været nogen derinde. Han undersøgte da pengeskuffen, og mener ganske bestemt, at det var svundet i rummet med tikronesedler.

Endvidere havde O. ved sin afrejse udtalt sig om, at han ikke var i besiddelse af ret mange penge.

R., der havde overtaget udstedet Niakornat på faderens, udstedsbestyrer P.'s vegne efter udstedsbestyrer O. ved leverance af 15/9-48,

udtalte på forespørgsel, at han ikke havde hævet penge ved Niakornat siden han overtog stedet, men endnu havde penge medført fra Thule, samt at han havde været medhjælper F. behjælpelig med at optage beholdning og aflægge kontrolregnskab den 22. september 1948, hvilket regnskab han havde revideret og efter sin bedste overbevisning anså for pålideligt«.

Vidnet blev derpå spurgt, om han havde nogen tilføjelser eller ændringer til denne forklaring. R. havde intet at ændre, men ville gerne tilføje, at da han kom til kolonien inden første retsmøde, havde sigtede spurgt, hvordan R. havde opdaget det, men han svarede ham ikke, fordi han kun ville forklare sig i sysselretten på grund af sagens vigtighed.

Han gentog sin forklaring om, at han anså sporene i butikken som bevis, og understregede, at han ikke selv havde været i butikken den pågældende aften. Endvidere havde 2 børn set anklagede, og de havde sagt til R., at det var rigtigt. Ellers havde han intet at tilføje, men erklærede sig villig til at aflægge ed på forklaringen.

Sigtede udtalte, at da han gik ud fra butikken, havde han ikke lagt mærke til nogen, og det gjorde heller ikke noget, for han havde ikke været i butikken for at tage penge.

Ingen af rettens medlemmer eller sigtede eller hans forsvarer ønskede at stille vidnet yderligere spørgsmål.

R. aflagde derefter ed på sin forklaring, hvorefter han fratrådte.

Næste vidne, F., indkaldtes. Hans tidligere forklaring for retten oplæstes, nemlig:

»Vidnet forklarer, at han har aflagt et kontrol-regnskab, der viser, at der efter beholdningsoptagelsen ved leverancen den 15/9 1948, hvor O. afgav udstedet til P., var fremkommet et underskud på kr. 38,86. Det drejer sig om et regnskab for tiden 16/9 til 22/9, altså 6 dage.

F. udtaler, at han har været meget forsigtig med optagelsen af kontrolbeholdningen for at få det hele med, og han er ganske overbevist om, at kontrolregnskabets resultat er absolut pålideligt«.

Vidnet havde ingen ændringer til denne forklaring, men ville gerne tilføje, at da kolonibestyreren sagde, at han skulle rejse til Niakornat, tænkte han kun på at udføre sit arbejde så grundigt som muligt, uden personligt at tage stilling til sagen.

Sigtede udtalte, at enhver kunne jo fejle, så der muligvis *kunne* være en fejl i regnskabet.

På forespørgsel om muligheden deraf, meddelte vidnet, at regnskabet var blevet revideret af R., så han ville mene, at det var så rigtigt som menneskeligt muligt. Han gentog atter, at han ikke havde haft personlige hensigter. På forespørgsel, om der var fundet fejl i regnskabet, henvistes til R.'s erklæring om, at han havde revideret det så grundigt og samvittighedsfuldt som muligt.

Sigtede udtalte igen, at der let kunne opstå mindre fejl i regnskabet.

Da ingen af rettens medlemmer eller sigtede eller hans forsvarer ønskede at stille vidnet yderligere spørgsmål, forlod vidnet lokalet.

Næste vidne, K., fremstilledes. Det blev meddelt ham, hvad sagen drejede sig om, og at den tidligere afgørelse var blevet omstødt af landsfogeden, hvorfor han var blevet anmodet om at komme til stede for at forklare om, hvad mindreårige børn havde set vedrørende sagen.

Han sagde, at han i Niakornat havde talt med de 2 børn (M. K., 13 år, og M. T., 11 år) og han anså dem for troværdige. De havde sagt, at efter O. havde været i butikken med C., kom han senere tilbage alene og gik ind i butikken. De kunne tydeligt se gennem vinduet, at han gik rundt i butikken, da der skinnede lys ind gennem det modsatte vindue. De havde ikke sagt tydeligt, at de havde set ham ved pengeskuffen, og vidnet havde ikke spurgt nærmere om det. Han ville regne med, at M. K. var til at stole på. M. T. kendte han ikke så meget til, men drengen havde tidligere udtalt sig i en retssag, og den gang havde hans udsagn været rigtigt.

På forespørgsel, om det havde været fuldmåne den aften, svarede vidnet, at børnene ikke havde udtalt sig om det. Han havde forstået på børnene, at de var sikre på, at det var sigtede, som gik ind i butikken. De havde været på vej hjem, da de så ham, og da de fortsatte, havde de ikke set ham gå ud igen.

Forsvareren udtalte, at man ikke kunne regne med, at børnene havde talt sandhed, da de var så unge. Yderligere bemærkede han, at det var mærkeligt, at netop de to børn også havde været vidner i en tidligere retssag. Hertil svarede vidnet, at børnene var meget opmærksomme overfor, hvad der skete rundt omkring dem, og at de havde en god iagttagelsesevne.

Retsformanden understregede, at man overalt i verden foretog afhøringer af børn, hvor det havde betydning for en retssag, og det kunne man også i Grønland, de kan blot ikke aflægge ed. Retten afgør så selv, hvor stor en betydning man kan tillægge vidneudsagnet. Det er en forkert opfattelse, at børn ikke kan aflægge forklaring i en retssag.

Forsvareren spurgte om forældrene havde givet børnene en god opdragelse, eller om de fik lov til at gå som det passede dem, hvortil vidnet svarede, at det var velopdragne børn efter forholdene ved udstedet.

På forespørgsel fra meddomsmand E., svarede vidnet, at børnene ikke havde set andre mennesker omkring butikken, da de gik hjem. Forespørgeren undrede sig ikke over, at de var lidt sent ude den aften, da der havde været skonnert på havnen.

Sigtede udtalte, at S. ved sidste retsmøde havde sagt, at børnene havde set ham gå både ind i og ud af butikken.

Vidnet tilføjede yderligere: O. skrev til mig i Niakornat, og da jeg kom til kolonien nu, gentog han, hvad han havde skrevet til sit forsvar. Yderligere havde han læst et brev til en anden mand, som også indeholdt et selvforsvar. Han havde bl. a. skrevet i brevet, at medens C. gik op efter nøglerne, havde han opholdt sig på næsten samme sted, indtil denne vendte tilbage. C. havde ikke på dette tidspunkt haft nogen mistanke til ham. Endvidere, at K. aldrig havde set ham forsøge at snyde befolkningen, selv om flere påstod, at han gjorde det. Han undrede sig også over, at R., som kun havde handlet i butikken 3 gange, havde et underskud på 38 kr. O. beskyldte R. for selv at være skyld i det.

K. ville gerne have troet på brevets indhold, hvis O. ikke havde fortalt usandheder efter retssagen i sommer, hvor O. blev dømt for misbrug af malt og spiritus, og sagt at kommunerådet var berusede, da K. skulle tage spiritussen fra O.

Derfor ville vidnet gerne have, at det blev indskærpet O., at han ikke måtte fortælle usandheder efter denne retssag. K. mente ikke, at man kunne anse O. for at være pålidelig

Sigtede udtalte, at han ikke havde fortalt usandheder, for alle hos Ap. havde været fulde dengang, og derfra gik K. til O., som imidlertid ikke var hjemme, for at tage spiritussen fra ham.

På forespørgsel oplystes, at O. skulle have sagt til den mand, som modtog det andet brev, at K. skulle læse det.

Meddomsmand E. spurgte, om det var på det tidspunkt, da C. var hjemme efter nøglerne, at O. mistænktes for at have begået indbrud, hvortil vidnet svarede ja.

På forespørgsel om, hvem der sagde, at det var på dette tidspunkt, tyveriet skulle være sket, svarede vidnet, at han ikke mente, det kunne være sket senere Da O. havde brugt pakhusnøglerne, gav han dem til en anden og gik derefter på besøg i husene. På forespørgsel om det var på netop dette tidspunkt, børnene kunne have set ham, svarede vidnet ja.

Forsvareren: C. plejer altid at bevæge sig hurtigt, og da han ydermere havde fået besked på at skynde sig, kunne sigtede ikke været nået ind i butikken på den korte tid.

Sigtede mente, at det kun drejede sig om et tidsrum på måske lidt mere end 5 minutter.

Da ingen af rettens medlemmer eller sigtede eller hans forsvarer ønskede at stille vidnet yderligere spørgsmål, fratrådte han.

Derefter fremstilledes C.:

Han fik forklaret, hvad sagen drejede sig om, hvorefter referat af hans forklaring fra sidste retsmøde oplæstes, dog undlodes beretningen om de børn, som havde set O. i butikken, da K. havde aflagt forklaring på dette punkt, nemlig:

»Vidnet S. forklarede, at han så O. gå ind i og ud af butikken alene, lige før han skulle ombord i m/sk »Hvidfisken«, og for at være sikker gik han helt hen til ham, men talte ikke med ham. O. havde forsøgt at give ham nøgleknippet, hvoriblandt butiksnøglerne befandt sig, men S. tog ikke imod dem.

S. havde hjulpet R. ved butikshandelen den dag, og da de var færdige med at handle, var pengeskuffens rum med tikronesedler så fuldt, at træklodsen, som brugtes som låg, dårligt kunne være i skuffen. Næste morgen viste R. ham tikronerne, og stablen var da sunket ganske betydeligt.

I O.'s nærværelse gentog han sin forklaring om, at han havde set en person gå alene ind i butikken uden dog at være klar over, at det var O. Noget senere var han kommet op over pladsen, og så da den samme person komme ud fra butikken og låse døren. S. var da gået helt hen til ham og så da, at det var O. Vidnet erklærede sig villig til at aflægge ed på forklaringen.

S. indkaldtes igen, og han forklarede, at O. i dag her ved Umanak havde kaldt ham hen til sig og sagt til ham, at det var kedeligt, at S. ikke ville modtage nøglebundtet, da O. forsøgte at aflevere det til ham den aften ved Niakornat, da de traf hinanden udenfor butikken. Til denne forklaring udtalte O., at det ikke var nøglerne til butikken, han havde tænkt på, men nøglerne til pakhuset og spækhuset, men dette benægtede S.«.

På spørgsmålet, om han havde nogen ændringer eller tilføjelser til denne forklaring, svarede vidnet, at han gerne ville tilføje noget. Inden den første retssag tilkaldte O. mig en gang om natten, og bad mig hjælpe ham i butikken. Kl. var ca. 1, og O. var beruset. Vi gik til butikken, hvor O. gav mig nogle varer, som jeg skulle udhandle, da han skulle til kolonien. Bagefter sagde han, at han skulle have nogle penge med. Han tog ca 100 kr. Dette ville vidnet blot nævne, for at vise, hvad O. kunne finde på at gøre.

Retsformanden: Det er rigtigt, at De så en mand gå ind i butikken, at De senere så ham gå ud igen, genkendte ham som O., og at De ikke ville tage imod nøglerne fra ham. Vidnet indrømmede rigtigheden, og tilføjede, at da han kom til kolonien havde sigtede endda sagt til ham, at det var kedeligt, at han ikke tog nøglerne dengang.

Retsformanden: Da retten tillægger disse 2 ting stor betydning, vil vi bede Dem aflægge ed på forklaringens rigtighed.

Vidnet aflagde eden.

På forespørgsel svarede vidnet, at han kun havde set manden, som kom ud fra butikken een gang, og at der ikke var andre end ham.

Meddomsmand E. spurgte, hvor længe vidnet stod sammen med sigtede, og om han havde set ham senere, hvortil S. svarede, at han

ikke stod ret længe sammen med sigtede, og at han senere havde set ham i udstedsbestyrerboligen.

Forsvareren: C.'s og S.'s forklaringer stemmer ikke overens, for der blev sagt, at O. og C. gik ud af butikken sammen, og da S. så O. alene, kan der ikke være tale om, at O. har været i butikken.

Sigtede synes, at det var en mærkelig forklaring S. kom med, da der var forskel på S.'s og C 's udtalelser, og han forstod ikke, at han skulle kunne benytte den korte tid, medens C. gik til udstedsbestyrerboligen efter nøglerne. Endvidere havde S. sagt, at han ikke havde set andre personer i nærheden, hvilket han også syntes var mærkeligt.

På forespørgsel, om vidnet ikke kunne have forvekslet manden, der gik ud fra butikken med en anden, svarede S., at det kunne han ikke have gjort, for han troede først, at det var R., hvorfor han gik nær hen til manden Han oplyste endvidere, at afstanden havde været ca. 2 m.

Da ingen af rettens medlemmer eller sigtede eller hans forsvarer ønskede at stille vidnet yderligere spørgsmål, fratrådte han.

Retten holdt en kort pause i forhandlingerne, efter hvilken tolken, pastor A., afløstes af landsrådsmedlem F.

Retsformanden trak, da alle vidner, som fandtes nødvendige, var blevet afhørte, kort hovedpunkterne i vidneudsagnene op:

1. R. har aflagt ed på, at han har set spor i butikken, og at der er forsvundet tikronesedler fra pengeskuffen. Vidneudsagnet om, at O. spurgte ham, hvorledes han opdagede tyveriet, kan ikke tillægges større betydning.

2. F. har aflagt forklaring om beholdningsoptagelsen, ifølge hvilken der manglede *kr. 38,86.*

3. Kommunerådsformand K.'s forklaring om, hvad børnene har set.

4. Dernæst endelig S 's forklaring om, at han har set O. gå ud af butikken, hvilket udsagn han har aflagt ed på.

Forsvareren ønskede nærmere oplysninger om pengene, der var forsvundet fra butikken, og hvor stort underskuddet var. Man henviste til de oplysninger, som R. havde afgivet

Forsvareren: Hvor mange penge savnedes før regnskabsresultatet forelå.

Vidnet R. indkaldtes derefter pånv, og fik forelagt ovenstående spørgsmål. Han kunne imidlertid ikke sige bestemt, hvor mange der savnedes, men gentog, at om aftenen var rummet med tikronesedler helt fuldt, og næste morgen var det svundet betydeligt i dem.

Da ingen af rettens medlemmer eller sigtede eller hans forsvarer ønskede at stille vidnet yderligere spørgsmål, fratrådte han.

S. indkaldtes derefter igen.

Forsvareren spurgte, om S. kun havde set O. ved butikken, hvortil vidnet svarede, at han ikke havde set andre.

Forsvareren: O. sendte C. efter nøglerne, og S. siger, at han har set O. gå fra butikken alene, og ingen andre har set det.

Retsformanden: S. har set en mand gå ind i butikken, og set en mand, som han har genkendt som O., gå ud af butikken, og det har han aflagt ed på. C. har ikke set O. gå ind i butikken alene, og C.'s vidneudsagn ved forrige retsbehandling er ganske uden betydning i den anledning. Har forsvareren mere at spørge om?

Forsvareren spurgte, hvor mange penge, der manglede, hvortil vidnet svarede, at der måske manglede 100 kroner.

Forsvareren havde ikke mere at spørge vidnet om, men bemærkede, at i forrige retsmøde anslog retten beløbet betydeligt større.

Da ingen af rettens medlemmer eller sigtede eller hans forsvarer ønskede at stille vidnet flere spørgsmål, fratrådte han.

Sigtede: Jeg har hørt, at der savnedes en masse penge, et tykt bundt.

Retsformanden henstillede til sigtede, at holde sig til sagens gang, og ikke fremdrage, hvad han tilfældigvis har hørt.

Sigtede synes det var mærkeligt, at der skulle være forsvundet 200—300 kroner, når der kun var 38,86 i underskud.

Retsformanden bemærkede, at sigtede ikke var dømt for at have taget 200—300 kroner, men at den tidligere dom kun lød på mindst 40 kroner. At nogle mener, der er stjålet betydeligt mere, er en anden sag.

Sigtede: R. og S. har sagt, at der manglede 70—100 kroner. Det synes han var meget i forhold til underskuddet på 38 kroner.

Retten gennemgik sigtedes beholdning af kontanter ved afrejsen fra Niakornat, samt hans forbrug derefter, indtil sigtelsen blev rejst mod ham. Det viste sig, at opgørelsen over O.'s forbrug gav kr. 2,75 mere end sigtede havde medført fra Niakornat. Sigtede mente, at forskellen fremkom, fordi han ikke kunne huske, hvor mange småpenge han havde haft med. Ved den tidligere retshandling fremkom en noget større difference, nemlig kr. 20,00. Retten mente imidlertid ikke, at man kunne tillægge disse opgørelser større betydning.

Sigtede spurgte, om S. havde set ham, medens C. var oppe efter nøglerne, og om børnene også havde set ham dengang.

Retsformanden: S. har med ed bekræftet, at han har set sigtede. Under nuværende behandling har S. ikke udtalt sig om, at børnene har set sigtede gå ind i butikken

Sigtede: S. sagde i forrige møde, at børnene havde set ham, men det sagde han ikke noget om nu.

Vidnet S. indkaldtes derefter igen, fordi sigtede gerne ville spørge om, hvorfor det kun var ham, der havde set sigtede denne gang. Sidste gang forklarede S., at der også var nogle børn, som havde set sigtede.

S. forklarede, at han havde troet, det drejede sig om, at han havde set O. sammen med andre. Da O. gik i butikken, så han de 2 børn ved butikken, men da O. gik ud igen, så han ikke børnene.

Sigtede udtalte: I forrige retsmøde blev der sagt, at børnene så mig gå ud af butikken. Jeg forstår stadig ikke, at børnene ved sidste retsmøde har set mig både gå ind i og ud af butikken, men nu har kun S. set mig gå ud.

Vidnet forklarede, at det tidspunkt, hvor han alene så sigtede, var da han mødte ham.

Retsformanden: S. har denne gang intet vidnesbyrd aflagt om børnene. Det er aflagt af kommunerådsformand K.

Sigtede fortsatte: S. sagde, at børnene så mig gå ud af butikken, men K. har ikke sagt noget om det.

Retsformanden bemærkede atter, at S. i dag ikke havde udtalt sig om børnene, samt forespurgte, hvad det var, O. ønskede at vide.

Sigtede syntes, det var mærkeligt, for efter C. var gået efter nøglerne, havde han ikke været i butikken. Efter at han sendte C. efter nøglerne, havde han slet ikke set nogen, før C. kom tilbage. Derfor syntes han, at det var mærkeligt, at han skulle have talt med vidnet.

E. udtalte, at han havde forstået på K.'s forklaring, at efter C. var gået efter nøglerne, havde sigtede opholdt sig ret nær ved butikken, indtil denne kom tilbage med nøglerne.

Da ingen af rettens medlemmer eller sigtede eller hans forsvarer ønskede at stille vidnet yderligere spørgsmål, fratrådte han.

Sigtede og forsvareren fik derefter lejlighed til at udtale sig, idet det meddeltes dem, at de havde lov til at fremføre alt, hvad der kunne tjene til O.'s forsvar.

Forsvareren: Jeg kan ikke huske alt, hvad vidnerne har sagt, men jeg synes, at de alle mistænker O. for tyveriet.

På forespørgsel om, hvad han kunne fremføre for at afsvække vidnernes udsagn, udtalte forsvareren: Jeg tror, at der er mange mennesker, som vil nedsætte sine medmennesker, og det kan også finde sted med O. Der er ingen, som med bestemthed kan sige, at O. har taget nogle penge eller hvormange, og derfor finder jeg det meningsløst, hvis sigtede skal straffes for tyveri.

Sigtede fik nu lejlighed til at fremføre alt, hvad der kunne tjene til hans forsvar.

Sigtede udtalte, at der kun var godt 2 kroners forskel på de penge, han havde, og det beløb, som retten fandt ud af; og da kommunerådet kom meget pludseligt, kunne han ikke have nået at gemme nogle penge Hvis sigtede havde stjålet ca 40 kroner, skulle der have været flere penge tilbage. Han understregede, at al bagagen var blevet undersøgt. Det sidste gods blev båret til Fl., som havde holdt øje med det. Jeg har

ingen penge taget og havde god samvittighed, da jeg blev dømt og rejste til Egedesminde. Derfor talte jeg med landsfogden og forklarede, at jeg ikke havde stjålet noget. Landsfogeden kunne heller ikke der finde nogen penge. Dagen efter, at jeg blev dømt, solgte jeg endda nogle møbler og kufferter til F., for at børnene ikke skulle sulte. Nogle af pengene gav jeg min kone og nogle tog jeg selv med til Egedesminde. Derfor kan jeg med sandhed sige, at jeg ingen penge har taget. Børnene sagde ganske vist, at de bestemt kunne sige, hvor jeg stod, men de har kun set mig gennem vinduet.

Forsvareren udtalte, at efter O. rejste til Egedesminde, havde Fl. sagt til sin broder, at han havde holdt øje med, hvad O. havde brugt efter han kom til Umanak. Han havde også holdt øje med flyttegodset, for at fortælle, hvis han opdagede noget, men han havde ikke lagt mærke til nogetsomhelst mistænkeligt. Han syntes, det var mærkeligt, at han ikke kunne opdage noget, hvis O. virkelig havde taget pengene.

Sigtede sagde, at da han blev dømt ved Niakornat, havde han også tilstået, hvad han havde gjort, men det kunne han ikke nu, fordi han var uskyldig.

Hverken sigtede eller hans forsvarer havde mere at bemærke.

Retten optog derefter sagen til dom, idet det meddeltes sigtede, at dommen ville blive forkyndt ham, mandag den 29/11, kl. 16,00.

Efter at rettens medlemmer for lukkede døre havde forhandlet om sagens afgørelse, idet de grønlandske medlemmer ved den foretagne afstemning havde ordet først, afsagde retten sålydende

Dom:

På trods af O.'s vedvarende og hårdnakkede benægtelser, anser sysselretten ham for skyldig i tyveri fra Niakornat butik, til hvilken overbevisning sysselretten eenstemmigt kommer efter følgende beviser, som retten anser som uomstødelige:

1. R. har forklaret overfor retten, at han har set friske spor i butikken bag disken ved pengeskuffen, og han har lagt mærke til, at stablen af tikronesedler var sunket betydeligt.

Dette har han bekræftet med ed.

2. Det af medhjælper F. aflagte kontrolregnskab udviser et underskud.

3. To børn har samstemmende overfor kommunerådsformand K. forklaret, at de har set O. alene i butikken.

4. S. har forklaret, at han har set en mand gå ind i butikken alene, og senere komme ud derfra alene og har genkendt denne mand som O.

Denne forklaring er edsbekræftet.

Retten finder det sandsynligt, at O. mindst har stjålet 40 kroner, hvad der fremgår af det ovennævnte kontrolregnskab, som retten anser for pålideligt

Med hensyn til det af forsvareren og sigtede fremførte, at der ingen tilståelse foreligger for tyveriet, og at tyvekoster ikke er fundet hos den sigtede, tillægger retten disse påstande mindre vægt end ovenanførte vidneudsagn.

Retten finder det en skærpende omstændighed, at en mand i hans stilling og under de givne omstændigheder gør sig skyldig i tyveri.

Thi kendes for ret:

For tyveri idømmes O. $1^1/_2$ års strafarbejde at afsone ved kolonien Egedesminde.

Endvidere mister O. de borgerlige rettigheder for et tidsrum af 2 år.

Endelig skal O. af den indvundne arbejdsfortjeneste godtgøre den nuværende udstedsbestyrer ved Niakornat, P., kr. 40,00.

Udgifterne ved O.'s og hans families ophold ved Egedesminde i straffetiden afholdes af Umanak sysselkasse.

O.'s flytning til Egedesminde bør ske med første forefaldende lejlighed, så at hans strafarbejde kan påbegyndes snarest.

Dommen oplæstes for den domfældte, idet det meddeltes ham, at en afskrift af selve dommen på grønlandsk senere ville blive ham tilsendt.

Sagen sluttet. Retten hævet.

sign. H. J. E.
C. K.

Nærværende udskrift af retsprotokol for Umanak syssel bekræftes herved.

Sysselmanden i Umanak Syssel,

H.

Nr. 57. Godthaab sysselret, den 31. januar 1949.

J. tiltalt for at have overtrådt reglerne om forbrug af spiritus m. v., for at have opfordret til slagsmål, for at have udvist voldelig adfærd samt for at have affyret truselskud mod H.'s hus.

Tiltalte erkender sig skyldig og udtaler, at han ikke ville have skudt, hvis han var blevet behandlet noget bedre dér i huset.

Dom: 2 års forvisning til andet sted, helst Julianehaab, med arbejde (ikke strafarbejde) under derværende myndigheders kontrol samt spiritustilhold. I løbet af de 2 år skal han indbetale en bøde på kr. 200,– til sysselkassen.

Nr. 58. Frederikshaab sysselret, den 4. februar 1949.

År 1949, den 4. februar, kl. 13, sættes Frederikshaab sysselret i kolonibestyrerboligen.

Retten var sammensat af følgende meddomsmænd:

Kommunerådsformand J.

Kommunerådsmedlem A.

Telegrafbestyrer W.

Førstepræst K.

Som sysselmand fungerede distriktslæge T.

Årsagen til rettens sammentræden:

N. anklaget for tyveri, indbrud, hærværk.

Sagen er forundersøgt af kommunerådet. Anklagede har overfor kommunerådet tilstået sig skyldig i

1) Tyveri af torsk fra langliner i adskillige tilfælde.
2) Hærværk ved overskæring af langliner i adskillige tilfælde.
3) Tyveri af beklædningsgenstande i adskillige tilfælde.
4) Tyveri af penge i adskillige tilfælde.
5) Indbrud i minør M.'s hus.
6) Indbrud i kolonibestyrerens pengeskab flere gange.
7) Indbrud i pakhus og tyveri af spiritus.
8) Tyveri af broderens, M. N.'s pengekasse (blokbogssalg) og indbrud.
9) Tyveri fra B.'s pengekasse (Lejetkassen).

Der har i løbet af forrige vinter og i vinter været foretaget et større antal uopklarede tyverier. N. tilstår nu at være gerningsmanden til disse.

Sagen rejstes i kommunerådet på grund af en udtalelse, som anklagede havde fremsat i beruselse. Anklagede indkaldtes samme dag for kommunerådet, men han var da så beruset, at han ikke kunne møde.

Sagen genoptages derfor den følgende dag. Anklagede angav først, at det var K. B., der var ophavsmanden til de mange tyverier, og fortalte nogle — som det viste sig — opdigtede historier om, hvorledes han havde mødt ham.

Han indvikler sig efterhånden i modsigelser, og da rådet går ham hårdere på klingen, indrømmer han endelig, at det er ham selv, der er forbryderen. Han angiver at have haft P. som medskyldig.

P. bliver senere indkaldt, men nægter al delagtighed.

N. tilstår at have begået talrige lovovertrædelser, begyndende med mindre tyverier af beklædningsgenstande og penge, torsk fra langliner, overskæring af langliner.

I efteråret 1948 blev han huskarl hos kolonibestyreren og herefter stiger hans forbrydelser: Indbrud i minør M.'s hus ved ituslagning af et vindue (udbyttet havde dog kun været 4 æbler, hvilket minør M. mener nok kan være rigtigt); indbrud i fadeværkshuset gennem en ikke

låset, men boltet dør, og derfra gennem en lem til bødkeriloftet, hvor koloniens spiritus opbevares; indbrud i koloniens pengeskab, dette foretages flere gange søndag morgener, mens kolonibestyreren drikker morgenkaffe; han gik ind i soveværelset, stjal pengeskabsnøglen fra bestyrerens beklæder, gik ind på kontoret, som ligger lige ved siden af dagligstuen, hvor bestyreren drak kaffe, lukkede pengeskabet op og stjal pengene. — Han har endvidere stjålet broderens nøgler til hans pengeskuffe (blokbogssalget), bl. a. en søndag morgen og stjålet penge i skuffen.

Han har endvidere stjålet penge fra B.'s kasse (Lejetkassen) engang lige før middag, da der var mennesketomt på kontoret, og kassen stod uaflåset.

Anklagede har overfor kommunerådet tilstået alle ovennævnte forbrydelser. Tilståelserne kom dog ikke uden mange forudgående omsvøb og usandheder. Forhøret over ham strakte sig over 3 dage.

Tilståelsen omfatter følgende specificerede tyverier:

Fra K. H. et pengebeløb (ikke angivet)			
- T. M. et par arbejdshandsker			
- U. P. 20,00 kr.			
- P. E. et par herrestrømper			
- M. H. - - sko			
- Ka. H. 1 kjole (flået)			
- A. 2 herreundertrøjer			
- kolonien:			
fra pose i skrivebord (uaflåset skuffe)			300,00
- aflåset pengeskab: først			300,00
september			200,00
oktober			200,00
november			200,00
december			300,00
			1.500,00
Fra blokbogsalgskassen:			
primo november		75,00	
juledag		125,00	
ca. 20/10		175,00	
?		50,00	425,00
Fra lejetkassen: Ultimo september			150,00
			Ialt... 2.075,00

Følgende fiskere har overfor rådet opgivet at have mistet:

S. P.	3	liner			85	kroge
B. P.	3	–	a 3,00	1 a 6,00	160	–
P. P.	2	–	- 9,00		160	–
M. P. II	2	–	- 5,00	1 a 3,00	150	–

A.	4	liner	a 6,00	1½	a 9,00	225	kroge
samme	16	–	- 2,80			400	–
samme	2	–	- 9,00			100	–
Pt. P.	6	–	- 3,00			350	–
J. B.	4	–	- 3,00			225	–
S. B.	3	–	- 3,00	1	a 2,00	95	–
samme	1	åre					
T. M.	2	liner	a 3,00			350	–

Mange af hans overtrædelser er præget af en ren ødelæggelseslyst: Overskæring af langliner, tyveri af tøj kun med det formål at rive det itu og kaste det bort.

Den 29. januar var anklagede til forhør hos sysselmanden i anledning af mistanke om tyveri af 1 kr.

Anklagede er taget i forvaring i kommunerådsmedlem A.'s hjem, indtil han kan komme for sysselretten. (Rettens sammentræden afventer »Klapmydsen«s tilbagekomst fra Ivigtut grundet manglende danske meddomsmænd). Mens A. var ude i dag, har N. givet A.'s børn 1 kr. til at købe tobak for. Da A. spurgte N., hvor han havde fået kronen fra, svarede han, at han havde fået den fra P. P.; A. spørger herefter P. P., om det forholder sig rigtigt, hvilket P. P. på det bestemteste benægter. Da A. foreholder N. dette, ændrer han nu sin forklaring til, at det var en krone, som han havde skjult i sin lomme.

Det skal her bemærkes, at anklagede på det omhyggeligste er kropsvisiteret, alt hans tøj, som han havde taget af, blev endevendt for og bag, lommer omhyggeligt undersøgt. Kommunerådet nægter på det bestemteste at tro, at der kan have været overset skjulte ting.

Da der ved eftersyn i J. L.'s kones (som bor hos A.) frakkelomme manglede 1 kr., antages det, at anklagede i et ubevogtet øjeblik har tilvendt sig denne.

Anklagede krydsforhørtes meget indgående af sysselmand og kommuneråd, men han vedbliver at nægte sig skyldig og holder fast ved sin forklaring, at kronen lå i hans lomme.

Rådet betragter hans forklaring som urigtig, og trods manglende bevis anses han for skyldig i dette tyveri også. Han gør imidlertid indtryk af at være en ualmindelig upålidelig, løgnagtig og hårdnakket benægter.

Kolonibestyreren, hos hvem han var huskarl, giver ham følgende skudsmål:

»Han har kun været ansat som huskarl nogle få måneder fra 24. september til januar. Jeg har hele denne tid været højst utilfreds med hans arbejde, han udførte ikke de ordrer, der blev givet, var langsom og doven, og udførte sit arbejde dårligt. Han er gang på gang, også ved

hjælp af tolk, bleven retledet, advaret og truet med afsked, og han havde netop nogle få dage, før hans forbrydelser opdagedes, fået den sidste advarsel, hvor han blev underrettet om, at næste gang ville det blive afsked.«

Det bemærkes endvidere, at anklagede, da han følte sig mistænkt, havde bortkastet 120 kr. under elvbroen. Af disse penge fandtes dagen efter under forhøret af anklagede af kommunerådet 100 kr.

For at opnå det fulde antal danske medlemmer i retten har man nu medtaget telegrafbestyreren, som ganske vist ikke har fastansættelse endnu. — Da sysselmand H. selv er part i sagen, fungerer distriktslægen som sysselmand.

N., f. 1930, 26. september, indkaldtes. Sandhedsformaning.

Anklagede opfordres til at sige os den fulde sandhed. Først spørges han om, hvorledes han har fået adgang til pengeskabet. Som svar siger han nu: Jeg har overhovedet ikke taget nogle penge i pengeskabet og har aldrig lukket pengeskabet op.

Han forelægges sin tilståelse overfor kommunerådet, men siger dertil, at han havde tilstået, fordi kommunerådet havde presset ham så meget.

Han nægter endvidere at have gjort indbrud hos minøren. Nægter ligeledes, at han har taget pengene i B.'s og M. N.'s kasser.

Han udtaler endvidere, at alt, hvad han har sagt til kommunerådet, er løgn.

Efter en hel del mere udspørgen, tilstår han endelig at have taget 200,00 fra blokbogssalgskassen ved juletid. —

Yderligere udspørges: Tilstår at have taget en pelsjakke fra U. P. m/20,00. Og nogle flasker spiritus. (De 20 kroners tyveri havde han nægtet hårdnakket overfor kommunerådet.).

Yderligere udspørges: Tilstår at have taget 200 kr. fra en pose med penge på bestyrerens skrivebord.

Derefter tilstår han:

2 dage før jul: 200 kr. fra B.'s kasse
I nytår : 200 - - bestyrerens skrivebord.

Herefter nægter anklagede at have bedrevet yderligere tyverier.

Faderen, H. N., bliver herefter indkaldt og opfordret til at påvirke sønnen til at sige sandheden.

Efter en kort samtale med faderen indtræder anklagede atter og erklærer, at han nu vil sige sandheden. Han tilstår følgende:

Han begyndte at stjæle penge i september måned, første gang i slutningen af september fra kontoret fra blokbogssalget: 1a) 150,00, 2a) slutningen af oktober fra lejetkassen 175,00, 3a) slutningen november fra blokbogssalget 200,00, 4a) december 22 fra lejetkassen 200,00, 5a) nytår fra bestyrerens skrivebord 200,00, nægter derefter alt yderligere.

Derefter

1b) november beg. 9—10 fra pengeskabet 200,00, 2b) jul, 1. juledag 300,00, 3b) januar 200,00, 4b) mens »Vittus Behring« var her fra en pose i skrivebordet 300,00, 5b) september fra pengeskabet 400,00, 6b) oktober 200,00, 7b) slutningen november 200,00.

1a) mens »Vitus Behring« var her og »Sonja« kom med hval, nøglen sad i låsen, der var ingen mennesker på kontoret.

2a) mens »Marianne« lå her, ingen på kontoret, pengekassen var ikke aflåset.

3a) skuffen var låset, men han havde brudt den op, eller havde fået den åbnet — måden kan han ikke forklare nøjere; foreholdt usandsynligheden indrømmer han til slut at have brugt broderens nøgle (broderen passer kassen), som lå ovenpå skrivebordet. Foreholdt, at det lyder usandsynligt, at nøglen lå på skrivebordet, siger han, at det var altid om søndagen, han tog penge fra denne kasse, tilstod for, han netop har sagt, at dette tyveri foregik på en arbejdsdag.

4b) Da »Narhvalen« kom, var der ingen mennesker i kontoret, pengekassen var åben.

5b) havde taget nøglen i bestyrerens benklæder, som lå i soveværelset søndag morgen, mens bestyreren drak kaffe i dagligstuen, som ligger ved siden af kontoret med pengeskabet.

6b) på samme måde som 5b.

1b) på samme måde.

7b) på samme måde.

2b) på samme måde, men havde taget nøglen i bestyrerens beklæder, mens bestyreren sov i samme værelse, hvor benklæderne lå. Han foreholdes usandsynligheden af dette udsagn, men fastholder dette.

3b) på samme måde som 2b og før.

4b) mens bestyreren var ombord i »Vitus Behring« tog han fra en pose på skrivebordet de 300,00.

Indbrudet hos minøren: Han har løjet, da han tilstod for kommunerådet. (Han har frivilligt tilstået indbrudet overfor kommunerådet, givet detailler, hvorledes han skar hånden ved at slå ruden itu, hvorledes han blødte på gulvet, (der blev fundet blodstænk på gulvet), hvorledes han lukkede et skab op, som indeholdt spiritus og æbler, men kun havde taget æblerne. Alt i overensstemmelse med de på forhånd af kommunerådet og sysselmand på gerningsstedet opfattede kendsgerninger).

Han fastholder sin nægtelse, og emnet udskydes indtil senere.

Derefter udspørges han om
tyveri af K. H.'s, men benægter dette. Der gøres derefter en kort pause. Da anklagede atter indkaldes, erklærer han, at han nu vil sige sandheden. Han tilstår følgende:

Minørens hus: Han begik indbrudet. Han slog ruden itu med de bare hænder. Derefter kravlede han, lukkede skabet op, tog 2 æbler; der lå også flasker i skabet, men han tog ingen. — Hvorfor han kravlede ind? For at spise æbler. — Foreholdt, at han intet kendte til æblernes tilstedeværelse, fastholder han sin forklaring. — Han udtaler, det var P., der havde givet ham ideen. — P. havde spurgt ham, da han traf ham senere, om anklagede havde noget til ham, men han havde intet fået.

Derefter tilstår han:

1) Har taget 2 kr. fra K. H. sidste år, medens K. H. var i Ungilak efter Angmagssat.

2) U. P.: Han har stjålet en pels fra U. P. med 20 kr. i en af lommerne. Pelsen er tilbageleveret.

3) Stjålet et par arbejdshandsker fra T. M.

4) Stjålet et par herrestrømper fra P. E.'s tøjsnor.

5) Stjålet et par gamle sko fra M. H. Han husker intet om, at han skulle have taget tøj fra M. H.

6) Stjålet en kjole fra Ka. H. Medskyldig P. Han har overfor kommunerådet tilstået at have revet den itu, men nægter nu dette.

7) Stjålet 2 herreundertrøjer fra A., smidt dem i vandet.

8) Stjålet spiritus: 1. gang: 1 fl. snap,s 1 fl. vin. — 2. gang: 4 fl. snaps, 1 fl. gl. vin, 1 fl. vin, 1 fl. vin, 1 fl. whisky. Heraf 7 flasker fundet og returneret.

9) Stjålet pudebetræk og dynebetræk fra Ny. samt lagen, men havde leveret dem tilbage.

10) Stjålet 6 par damestrømper fra H., de blev fundet dagen efter under et bislag.

11) Sammen med afdøde T. P. stjålet hos P. E.: cigarer, cigaretter, tørfisk, fødevarer, 1 ds. frugt.

Han påstår, det er P., der har ført ham ud i forbrydelse. — Da »Amdrup« var her, havde P. opfordret ham til at begå indbrud i forskellige huse, specielt danske, der var ingen vidner på samtalen. — Senere begik P. hos P. L. (Hvilket han allerede er straffet for i sysselretten).

Han og P. havde taget forskellige ting sammen: Taget tøj fra snorene og kastet bort, men ingen større ting.

Han har overfor kommunerådet tilstået at have stjålet og ødelagt: 1 køjesæk; efter at have tænkt sig om, bekræfter han dette.

Tyverier af torsk fra liner:

Kan ikke huske, hvad han har taget, hvor meget eller fra hvem.

Overskårne liner:

S. P.: 1 line
(anmeldt 3 liner m/85 kroge)

B. P.: ingen liner
(anmeldt 4 liner m/160 kroge)
P. P.: 1 line
(anmeldt 2 liner m/160 kroge)
M. P. II: 1 line
(anmeldt 3 liner m/150 kroge)
A.: 22 liner med 725 kroge, husker ikke antallet, men overskåret alt; anmeldt nævnte antal.
J. B.: 1 line
(anmeldt 4 liner m/225 kroge)
S. B.: 1 line
(anmeldt 4 liner m/95 kroge)
T. M.: 1 line
(anmeldt 2 liner m/90 kroge)
Pt. P.: 6 liner 350 kroge:

Det bemærkes, at der på een overskåren line har siddet flere enkelte liner, hvorved det anmeldte antal liner må anses for det rigtige antal mistede liner.

Mødet sluttede kl. 19.

Mødet fortsat den 5. februar kl. 9.

Au. P.,
f. 6. september 1932. — Sandhedsformaning. —

Indrømmer at have drukket spiritus sammen med N. fra appelsinvandsflasken. N. havde sagt, at det var rester fra bestyreren.

Bagefter tilstår han at have drukket en hel flaske snaps halv fuld sammen med N. Han havde hentet denne sammen med N., men havde ikke gået med hele vejen.

Han havde nok en lille mistanke til ham (N.), men havde troet ham, at det var rester. De drak det på vejen, og der var ingen andre tilstede. — Omkring midnat.

Tilstår bagefter, at N. har sagt til ham, at han havde stjålet resterne.

Em. P.,
født 22. august 1929. Sandhedsformaning.

Indrømmer at have drukket sammen med N., de drak af en sodavandsflaske, snaps. N. havde sagt, at det var rester fra frosne flasker. Han havde ikke haft mistanke til N. om noget ulovligt. Han havde (N.) også serveret chocolade og dåsefrugt, men havde sagt, at han havde købt dem i butikken. — Han har ikke set mange penge hos N. Han havde fået et par strømper fra N.

C. P.,
født 5. maj 1930. — Sandhedsformaning. —

Indrømmer at have drukket spiritus sammen med N. af en soda-

vandsflaske, som var fuld. N. havde sagt, at han havde samlet spiritussen fra frosne flasker. Havde også sagt, at han (N.) vidste, der var en tyv i kolonien, men han ville ikke sige, hvem det var.

På forespørgsel om, hvorfor C. P. ikke havde meldt denne udtalelse til kommunerådet, har han intet at svare.

Han underrettes om, at ved ikke at anmelde en sådan viden til kommunerådet, gør man sig til medskyldig.

Han har aldrig set mange penge hos N., som kun engang havde sagt, at han skulle indskyde penge i sparekassen. N. havde altid mange cigaretter.

Am. Po.,

f. 7. februar 1932. — Sandhedsformaning. —

Indrømmer at have drukket spiritus sammen med N. nytårsaften udenfor skolen, det var rom, som var fyldt halvt op i en sodavandsflaske. N. havde sagt, at det var rester, han havde samlet. Der var ikke andre tilstede. De havde også delt en pilsner; han havde ikke spurgt N. om, hvor han havde den fra. — N. havde ikke fortalt ham noget mistænkeligt.

Han har set, at N. engang havde en 50 kr.-seddel, men han havde ikke tænkt over, at dette var mærkeligt, og havde ikke fattet mistanke. Han har aldrig fået større gaver hos N.

Ap. B.,

født 9. april 1932. — Sandhedsformaning. —

Han har ingen omgang haft med N., og har intet ulovligt lavet. Han har nok hørt, at N. har beskyldt ham for forskellige ting, men det har intet på sig, hvilket N. også havde indrømmet overfor kommunerådet. Han havde hørt, vistnok i december, fra Ka. H., at N. havde kastet 15 kr. bort bag ved Ap. B.'s hus.

Ma. P. indkaldes. Hun indrømmer at have lånt 18 kr. fra N. Hun meddeles, at disse penge skal betales tilbage som afdrag på N.'s gæld.

Je. P.,

født 12. januar 1930. — Sandhedsformaning. —

Han er en god ven af P., siger han, er ofte sammen med ham; men har nægtet bestemt at kende noget til nogen lovovertrædelse fra P.'s side; P. har dog undertiden opfordret ham til at gå med sig uden noget bestemt formål, men Je. P. havde mistanke om, at P. tænkte på noget ulovligt. —

Han går meget sjældent sammen med N. og kender intet særligt til ham.

Han har set, at N. engang havde en 50 krone-seddel, men han havde ingen mistanke til ham.

El. P. havde kort før jul sagt til ham, at N. havde stjålet 75 kr.

Forespurgt om, hvorfor han ikke har anmeldt dette for kommunerådet, oplyser han, at han troede kommunerådet vidste det.

C. H.,

født 30. januar 1928. — Sandhedsformaning. —

Forespørges, om hun har set N. smide 15 kr. væk, siger hun, at hun har aldrig set det, men hendes moder har set en mand bagved Ap.'s hus, men de 15 kr. kender hun intet til, og manden var ikke genkendt.

Hun har engang set, han havde 50 kr.; han forklarede, han havde fået den i julegave fra bestyreren.

El. P.,

f. 6. august 1927. — Sanhedsformaning. —

Hun indrømmer rigtigheden af Je. P.'s forklaring; hun har hørt fra sin broder Am. P., at N. havde stjålet 75 kr., men andet kendte hun ikke.

Am. P. indkaldtes atter. — Han nægter først at have fremført ovennævnte udtalelse. Lidt efter vakler han. — Nogen tid efter mener han nok, at han har sagt det. Han aner ikke, hvor han har hørt det fra; siger derefter: Fra Em. P., men det var efter N.'s pågribelse.

Han gør indtryk af at være underbegavet, og det må anses for håbløst at få noget ud af ham.

C. H. og Ap. B. konfronteres for at bringe overensstemmelse i beretningen om de bortkastede 15 kr. Ap. B. beder om undskyldning, at han har husket forkert.

P.,

f. 4. april 1928. — Sandhedsformaning. —

Han nægter enhver forbindelse med N., han nægter at have opfordret nogen til at gøre noget ulovligt. Da man ikke har noget holdepunkt for anklagen mod ham, frigives han.

Anklagedes fader, H. N., født 28. april 1894 indkaldtes.

Han foreholdes, at han har haft store udgifter i år, han har bygget nyt hus, og forespørges, om han har fået hjælp fra N. Han påstår bestemt, at han ikke har fået hjælp fra N. til husbygning. Det er ikke udelukket, at moderen kan have fået penge fra N. engang imellem.

Anklagede indkaldtes.

Forespørges, om han har taget mere end nævnt i går. Svar: intet.

Forespørges, hvor han har gemt de stjålne penge. Påstår, at han har ingen penge gemt. — Efter nogen tids forløb siger han, at han har måske tabt dem, da han engang faldt i vandet, mens »Disko« var her; han havde været ud om bord og havde over 1.000 kr. i sin lomme. Han havde savnet dem bagefter. Det var om aftenen efter mørkets frembrud.

Efter nærmere udspørgen tilstår han, at han har smidt ovennævnte penge bort i vandet. De var pakket i en papirspose. De sank, for der var mønter imellem.

Han forespørges, hvor de 900 kr. er, som han har tilstået at have taget, efter at »Disko« var her.

Tilslut tilstår han, at han foruden de penge, han har kastet i vandet, har brændt et beløb dagen efter, han var til forhør i kommunerådet. Han mener, han har brændt 300 kr. Han var blevet bange for at have pengene liggende, han havde brændt dem udenfor huset.

Der er drevet en del fiskepramme bort i løbet af sommeren; disse er bleven løst fra deres fortøjninger. Anklagede nægter bestemt at have noget med dette at gøre.

Han tilstår, at han engang i efteråret var gået om bord i »Johan Lerch« for at stjæle, men han fandt intet. En regnfrakke, som savnedes, påstår han bestemt, at han ikke har taget.

Den krone, som forsvandt, medens han boede hos A., påstår han, at han ikke har taget. Han indrømmer at have løjet vedrørende sin første forklaring; at han havde fået den hos Em. P., men fastholder sin anden forklaring. Rådet finder det absolut ikke troligt, at der skulle kunne skjules 1 kr. i hans lomme efter omhyggelig visitation.

Man forsøger atter at få ham til at tilstå, om han har skjult nogle penge. Han nægter atter og atter dette; men retten er af den anskuelse, at han lyver, og at han har penge skjult; dette bestyrkes bl. a. af nogen usikkerhed i svarene på dette spørgsmål.

Mødet hævet kl. 18.

Anklagede er mellem forhørene indespærret i et rum i et af pakhusene, som er indrettet som fængsel. Man giver ham nu med i fængslet et stykke papir med følgende spørgsmål: 1) Hvor har du skjult pengene, 2) Hvilke nøgler har du benyttet ved indbrudene, 3) Hvilken anden lovovertrædelse har du bedrevet.

Dagen efter søndag formiddag er spørgsmålene 2) og 3) besvaret benægtende, men svaret på spørgsmål 1) står blankt. Dette bestyrker mistanken om, at han har penge skjult et eller andet sted.

Mødet fortsat den 7. februar kl. 13.

Spørgsmål nr. 1 er nu besvaret benægtende.

Anklagede indkaldtes og udspørges igen. Han nægter bestemt: 1) at have noget skjulested for penge, 2) at have brugt andre nøgler end den, han har taget fra bestyrerens bukselomme, 3) at have begået nogetsomhelst andet ulovligt.

Retten er stadig af den formening, at anklagede lyver, specielt med hensyn til punkter 1) og 2).

Anklagede forklarer, at han ikke havde besvaret spørgsmål 1) straks, fordi han skulle have længere tid til at tænke sig om vedrørende dette spørgsmål, men at han var kommet til den overbevisning, at han ikke havde noget skjulested.

Ved undersøgelsen af hans ejendele er fundet 4 nøgler, som dog ikke passer til skriveborde eller pengekasser.

Han udspørges nu, om han overhovedet ikke har haft nøgler liggende. Dette besvarer han med et klart ja, jeg har ingen nøgler liggende.

De fundne nøgler fremlægges nu, at han har løjet, og at de 4 nøgler var nogle, han havde fundet udenfor forsamlingshuset.

Denne forklaring tror retten ikke på. Det er utvivlsomt gamle nøgler fra kolonien, han har taget, men de passer ikke til nogen nu anvendt lås.

Mødet sluttet kl. 14,30.

Anklagede atter indsat i cellen.

Næste møde fastsat til fredag den 11. kl. 13.

Der gives anklagede et nyt stykke papir med samme spørgsmål.

Næste dag, den 8., er alle spørgsmålene besvaret benægtende. Kun har anklagede ændret sin forklaring med hensyn til fundne nøgler, at han har taget dem i assistentens bislag, til trods for, at han højtidelig har erklæret at tale sandhed ved retsmødet.

Der gives ham atter et nyt papir med de samme spørgsmål.

Næste dag, den 9., er alle spørgsmål besvaret benægtende. Han gives et nyt papir, kun med spørgsmål nr. 1: Hvor er pengene gemt?

Da sysselmanden den 10. spørger efter besvarelsen, siger anklagede: »Jeg skal tænke mig bedre om denne gang«.

Fredag den 11. februar kl. 13 fortsattes retsmødet.

Papiret med spørgsmålene er nu besvaret benægtende igen.

Anklagede indkaldtes. Forespørges, hvor han har gjort af resten af pengene, som han ikke har brugt. Han gentager sin påstået, at han har kastet en del i vandet fra »Disko«. — Han ændrer nu sin forklaring til, at pengene flød på vandet i modsætning til den tidligere forklaring, at de sank straks, fordi der var 7 kr. i 1 kroner; han indrømmer nu, at han har løjet før på dette punkt — og at han brændte nogle penge senere udenfor forældrenes hus. — Han siger, at han kastede pengene i vandet, fordi han var bange for opdagelse, og at han brændte resten, da han følte sig mistænkt. Han forespørges om, hvorfor han, som jo dog havde udvist en del fiffighed ved sine tyverier, hver gang havde valgt den besværligste og usikreste måde at ødelægge pengene på: Kaste dem løse i vandet, så de kan findes af andre, i stedet for at sænke dem ned med noget tungt ved, eller grave dem ned eller brænde dem; og brænde resten udenfor huset, hvor alle kan se det i stedet for at brænde dem i ovnen.

Dette kan han ikke give nogen forklaring på.

Da retten stadig er af den mening, at anklagede skjuler noget, besluttedes det at indsætte anklagede i cellen igen. Han underrettes om,

at han kan sende bud til sysselmanden, når han har i sinde at sige den fulde sandhed, hvortil han nikker bejaende.

Næste møde fastsættes til fredag den 18. ds. kl. 13, hvis ikke anklagede i mellemtiden viser sig villig til at tilstå, i hvilket fald der straks sammenkaldes til møde.

Mødet sluttet kl. 14,30.

Mødet fortsat fredag den 18. kl. 13,30.

Der er intet sket i mellemtiden, anklagede har ikke ønsket at tale med sysselmanden.

Anklagede indkaldes og opfordres til at tale sandhed. Han forespørges, hvad han har gjort af de penge, han ikke har brugt. Han giver samme forklaring som sidst, dog med den forskel, at de fra »Disko« bortkastede penge var i en papirpose, i modsætning til forrige gang: i løse sedler (første gang: i papirpose med mønter i, men nu uden mønter), han indrømmer at have løjet forrige gang, da han sagde, det var i løse sedler. Han forklarer endvidere, at han — forinden at have kastet pengene bort — havde i sinde at købe tyggegummi om bord, og siger, at hvis han havde fået købt tyggegummi, da var det hans hensigt ikke at kaste pengene bort, men han havde intet tyggegummi fået, fordi »Butikken« var lukket. Han forklarer, at han ville kaste pengene bort, fordi han var bange for, at tyverierne skulle blive opdaget ved beholdningsoptagelsen til marts. — Han foreholdtes det modstridende i disse forklaringer: at han går ud på »Disko« for at kaste pengene bort i stedet for at kaste dem bort i stranden eller grave dem ned, hvilket ville være meget lettere; at han er bange for opdagelse og samtidig går ud for at købe tyggegummi for penge, som han opbevarer i en papirpose sammen med mange andre, og som han ikke kan undgå at vise frem, når han skulle betale; at han er bange for opdagelse den 8. december (mens »Disko« lå her), og alligevel begår nyt tyveri 14 dage efter, den 22. december. — Endvidere bemærkes, at han denne gang forklarer, at han havde pengene i bukselommen i modsætning til tidligere forklaring i brystlommen; erklærer den nuværende forklaring for den rigtige, og den tidligere forkert.

Anklagede foreholdes, at hans forklaringer på flere punkter er modstridende og usandsynlige, at gennemført hver gang altid taler usandhed i begyndelsen, og at retten stadig ikke kan tro på hans forklaringer, at han muligvis har kastet nogle penge bort, men forklaringen af fremgangsmåden lyder usandsynlig, og at man stadig tror, han har opbevaret nogle penge. — Anklagede holder imidlertid stadig i hovedtrækkene fast ved sin forklaring.

Anklagede forespørges derefter atter om, hvilke nøgler han havde brugt til sine tyverier. Han siger først, at han intet yderligere har at tilføje vedrørende nøglerne.

Efter nogen tids forløb tilstår han at have kastet nogle nøgler i vandet fra brohovedet. Han krydsforhøres om, hvad det var for nøgler, og hvorfor de skulle kastes i vandet. Hertil svarede han, at han havde taget nøglerne sammen med de tidligere fundne i assistentens bislag, og at han havde kastet dem i vandet, fordi de var rustne og uanvendelige.

Han forespørges, hvorfor netop de nøgler skulle kastes i vandet og ikke de tidligere fundne, som også var rustne, og efter hans eget udsagn uanvendelige, men det lykkes ikke at få nogen forklaring ud af ham, heller ikke hvorfor han havde gjort sig den ulejlighed at gå så langt for at kaste de uanvendelige nøgler bort, når det var lettere bare at smide dem ud på marken.

Da det ikke er muligt at få yderligere oplysninger fra anklagede, besluttes det at udsætte mødet til fredag den 25. ds., kl. 13.

Lørdag den 19. februar fik kommunerådet efter anmodning overladt anklagede til forhør.

Ifølge udskrift af forhørsprotokollen har anklagede tilstået følgende:

Han har taget nogle nøgler fra kolonibestyrerens skrivebordsskuffe, deriblandt nøglen til pengeskabet.

(Kolonibestyreren oplyser, at nøglen (reservenøglen) til pengeskabet altid ligger i en skuffe i skrivebordet, som altid er aflåset. Reservenøgler til skrivebordet ligger samme sted).

Anklagede tilstår endvidere:

»Jeg har noget tungt og meget svært at tilstå: Jeg har forsøgt at myrde med min salonriffel, første gang var det Pe. M., som roede bagved Ivdlernat; da jeg så ham komme, gemte jeg mig på land, og fra mit skjulested, skød jeg på ham, men ramte ikke, jeg skød for højt. — Anden gang var det Je. P., den gamle, han roede samme vej som den første (Pe. M.), og jeg skød også forbi ham. — Tredie gang var det en kajak, som roede bag ved Pilortussoq, jeg skød også på ham uden at ramme; jeg ved ikke, hvem det var, jeg var også ligeglad, for jeg ville bare myrde hvemsomhelst.«

Pastor K. har efter anmodning fra anklagede besøgt ham i cellen om søndagen; pastor K. forklarer, at der kom intet nyt frem, men det var hans indtryk, at anklagede havde nyt at tilstå, og anklagede udtalte, at han havde i sinde at sige sandheden på næste retsmøde.

Retsmødet fortsat mandag den 21. februar.

Anklagede indkaldes og erklærer sig villig til at sige sandheden. Han forklarer: »Ved hjælp af den nøgle, jeg tog i bestyrerens bukselommer, mens han drak morgenkaffe, åbnede jeg hans skrivebord — det var første søndag i december. — Og tog fra midterskuffen nogle nøgler, nemlig 1 bundt plus en enkelt nøgle. — Bundtet kunne jeg ikke bruge til noget, og den kastede jeg bort i vandet samme dag. Den enlige nøgle

passede til pengeskabet, og den beholdt jeg og åbnede pengeskabet med den nogle gange, hvorefter jeg også kastede den i vandet fra brohovedet den 2. januar. Den faldt i et stykke bræis.

Han foreholdes, at dette umuligt kan være sandhed, da der kun findes to nøgler til pengeskabet, den ene befinder sig i bestyrerens bukselomme, og den anden (reservenøglen) ligger endnu i bestyrerens skuffe. Han forespørges, om det ikke forholder sig således, at han har beholdt bundtet med nøgler, og ved hjælp af den har taget nøglen til pengeskabet, hver gang han begik tyveri og derefter lagde pengeskabsnøglen tilbage.

Han fastholder imidlertid sin forklaring.

Man lader ham derefter rekonstruere, hvorledes han har kastet nogle penge i vandet. Han gentager sin tidligere givne forklaring, men indvikler sig i nogle selvmodsigelser: Han havde kastet pengene bort fra »Disko«, fordi han gerne ville have, at de skulle blive fundet, hvorfor han ikke havde kommet noget tungt i posen; nogle minutter efter siger han, at han har gjort sig den ulejlighed at gå helt ud på »Disko« med pengene, for at de skulle drive langt bort. Han var gået ud på »Disko« med det formål at kaste pengene bort, men nogle minutter efter siger han, det var en pludselig indskydelse, han fik, da han købte tyggegummi, og da han foreholdes selvmodsigelsen siger han, at den sidste forklaring er usandhed, og at han gik ud med den hensigt at kaste pengene bort.

Han forklarer også, det var usandhed, at han ikke havde købt tyggegummi, han havde fået P. Pe. til at købe det for sig om aftenen, da han var der ude, og straks derefter gik han ud i forstavnen af skibet og kastede pengene bort.

Han forespørges dernæst, hvorledes han havde brændt de andre penge; han havde brændt dem oppe på fjeldet et langt stykke fra husene. Han foreholdes, at dette ikke stemmer med hans forrige forklaring; at han havde brændt dem bag ved huset.

Han påstår, at den sidste forklaring er rigtig, og at den forrige var forkert.

Han påstår derefter bestemt, at han ingen penge har skjult nogen steder og heller ingen nøgler.

Han afæskes derefter forklaring vedrørende mordforsøgene. Han forklarer: »Jeg har skudt med salonriffel på Pe. M. i Ivdlernat Sundet i foråret 1947, før sneen var helt smeltet. Pe. M. trak på åren, da jeg skød, derfor skød jeg for højt.

Jeg har skudt på Je. P., vistnok i maj måned samme år og på samme sted, men da skød jeg også forbi.

Jeg har skudt på en kajakroer i maj samme år på samme sted. Jeg kunne ikke se, hvem det var, men jeg kunne se, at kajakken havde skindbetræk.

Jeg har ikke skudt på andre.

Jeg havde to bestemte pladser, hvorfra jeg skød, jeg plejede at spejde rundt for at se, om der var nogen, der nærmede sig, og skjulte mig i så fald oppe på fjeldet, hvorfra jeg skød.

Han erklærer udtrykkeligt, at han ønskede at ramme vedkommende og ikke bare båden.

Han havde intet imod ovennævnte personer, men havde bare lyst til at skyde nogen. Kan ikke give nogen nærmere forklaring.

Han skød altid kun 1 gang, da han var bange for at blive opdaget ved at skyde anden gang.

Han indrømmer, at han er en dårlig skytte.

Anklagede føres ud.

Det oplyses, at han har sagt til pastor K., at han kun ville tilstå overfor ham eller kommunerådet. Han har endvidere sagt til kommunerådsmedlem Pe. J., som passer ham i cellen, at han ikke ville tilstå, før han fik forfrysninger i fødderne.

P. Pe., født 6. september 1932, indkaldes.

Sandhedsformaning. — Han forklarer:

Han har købt tyggegummi til N. på »Disko« for 10 kr.; det var om middagen, ikke om aftenen, N. var kommet ud på skibet om formiddagen, bedt ham købe tyggegummi, da N. ikke havde tid at vente til middag. Han så ikke, hvor N. gik hen derefter, men han *var* gået i land, da P. Pe. gik i land sammen med de øvrige lejede kl. 12. Han havde købt tyggegummi hos en matros lige før 12 og givet det til N., da han kom i land. N. havde 10 kr. i hånden, da han bad P. Pe. om at købe tyggegummi, og han (P. Pe.) havde ikke set andre penge hos N.

Fratrådt.

Pe. M., født 8. juli 1897, indkaldtes.

Sandhedsformaning. — Han forklarer, da man forespørger ham, om han nogensinde havde bemærket, at der blev affyret skud tæt ved ham:

Ja, det havde han. Da han roede i båd — vistnok i slutningen af april 1948, i Ivdlernat Sundet, havde han pludselig hørt en kugle, der passerede lige klods over hans hue, formentlig i en afstand af få centimeter eller millimeter.

Han havde set sig om, om han kunne få øje på nogen, men havde ingen set.

Da han kom hjem, havde han fortalt det passerede til sin kone, men han havde alligevel ikke kunnet tro, der skulle være bleven skudt på ham og havde intet meldt til kommunerådet.

Fratrådt.

Je. P., født 28. oktober 1891, indkaldtes.

Sandhedsformaning. Han gives samme spørgsmål og forklarer:

Da han roede i båd, i efteråret 1947, vistnok omkring september, om morgenen ved daggry, i Ivdlernat Sundet, hørte han skud af salonriffel, og han så nedslaget af en kugle i vandet så tydeligt, at han kunne følge kuglens vej ned, den ramte vandet ca. $^1/_2$ meter fra siden af båden fra land, han antog, det var tilbageslag fra klippen af en kugle, affyret af en jæger udefra, men var forbavset over, at kuglen så tydeligt kom ovenfra, han havde spejdet rundt, men havde ikke kunnet se nogen. Fjeldet er på dette sted ret højt, og en mand vil let kunne skjule sig oppe på toppen.

Han havde omtalt det passerede for sin familie, da han kom hjem.

Fratrådt.

Anklagede indkaldes.

Han forklarer: Det var usandhed, da han havde sagt, at han havde kastet pengene bort lige efter at have bedt P. Pe. om at købe tyggegummi. Men han var gået ud på »Disko« samme aften for selv at købe mere tyggegummi, og da havde han kastet pengene bort.

Retten kom herefter til den slutning, at det var umuligt at få sandheden ud af ham i øjeblikket.

Anklagede føres tilbage til cellen.

Næste møde fastsættes til onsdag den 3. marts, kl. 13.

Mødet fortsat den 2. marts kl. 13.

Anklagede indkaldes. På opfordring erklærer han at ville sige sandheden.

Retten har stadig anklagede mistænkt for eventuelt at have skjult nogle penge og for, at påstående bortkastning og brænding af penge måske er usand. — Endvidere anses hans forklaring med hensyn til nøglerne for delvis usand: Nøglen til pengeskabet kan han ikke have kastet bort, da den stadig er i bestyrerens besiddelse; det må antages, at han ved hjælp af de nøgler, som han engang har taget fra bestyrerens bukselomme, har fået fat i reservenøglerne til bestyrerens skrivebord, hvor også reservenøglen til pengeskabet ligger; at han ved hjælp af disse reservenøgler har åbnet skrivebordet, taget nøglen til pengeskabet og efter endt tyveri har lagt den tilbage på plads.

Bestyreren erklærer, at reservenøglen til pengeskabet efter hans formening ikke kan have været fjernet længere tid ad gangen.

Endvidere er der uoverensstemmelse mellem anklagedes angivelse af tidspunkterne for mordforsøgene og »ofrenes« angivelser. Dette kan dog skyldes hukommelsesfejl, og det er en kendt sag, at befolkningen er tilbøjelig til at forveksle årstallene.

Anklagede rekonstruerede sine forklaringer vedrørende bortkastning og brænding af pengene uden nogen væsentlig forandring. Han

siger dog nu, at hans tidligere forklaring, at han havde kastet pengene bort, fordi han var bange for opdagelse ved regnskabsaflæggelsen, er usand; men det var, fordi han var bange for, at nogen skulle se de mange penge.

Anklagede bekræfter de tilståede mordforsøg uden nogen ændring, undtagen vedrørende tidspunkterne.

Tidspunktet for mordforsøget på Je. P. ændrer han til omkring 26. juli 1947. Han husker det, fordi der havde været sportsfest dagen før. Herefter samstemmer disse udsagn.

Tidspunktet for mordforsøget på Pe. M. ændrer han nu til august 1947. Han forholdes sin bestemte udtalelse på sidste møde, hvor han opgav, at det skete i foråret, mens der endnu var sne på, hvilket han dengang gentagne gange bekræftede. — Han forklarer nu, at den første forklaring var urigtig, at der alligevel ikke var sne, og at den sidste forklaring er rigtig. (Han bruger her den samme taktik som på de øvrige møder tilsyneladende at ville forvirre retten ved forklaringer, der strider mod forklaringerne på tidligere møder, og derefter erklærer, at den sidste forklaring er rigtig og den første forkert. Denne taktik bruger han ligeledes ved selvmodsigelser under samme forhør: Den sidste forklaring er altid rigtig).

Han konfronteres herefter med Pe. M. og gentager først sin tilståelse, at det var hans hensigt at skyde Pe. M., at hvis det var lykkedes ham, ville han have bragt Pele hjem og forklaret, at det var et vådeskud.

Forsøg på at bringe overensstemmelse mellem de opgivne tidspunkter er forgæves. Anklagede fastholder, at det var i august 1947, han kan huske det bestemt, fordi »Maagen« var gået ud samme dag efter at være kommet ind aftenen før. Ved gennemgang af dagbogen viser det sig, at »Maagen« overhovedet ikke har anløbet Frederikshåb i august 1947. (»Maagen« har anløbet i juli 1947 og »Alken« har anløbet i april 1948), men anklagede fastholder sin forklaring.

Pe. M. fastholder sin forklaring, at det må have været i foråret 1948, men han indrømmer, at hans hukommelse er dårlig. Han erklærer, at der lå sne på fjeldene endnu. Han vakler noget mellem årstallene 1947 og 1948, men mener, det må have været 1948, da han ikke havde fiskeliner på de kanter i 1947. Anklagede stilles derefter overfor spørgsmålet, om han har skudt på Pe. M. flere gange, dette benægter han.

Anklagede viser intet tegn på sindsbevægelse eller anger ved konfronteringen.

Pe. M. fratrådt.

Anklagede udspørges derefter vedrørende nøglerne, men uden resultat; han fastholder sin tidligere forklaring.

Anklagede sendes bort.

Da der er mulighed for, at anklagede er mere tilbøjelig til at bekende overfor kommunerådet, vedtages det, at kommunerådet skal tage ham i forhør en af de nærmeste dage.

Mødet hævet kl. 17,30.

Lørdag den 5. marts fandt kommunerådet ved besøg i cellen en fyldning i døren ituslået. Fyldningen sad således, at man gennem den indefra kunne tage bolten af døren. Fyldningen viste sig ved undersøgelsen at være slået ud og sat tilbage på plads med små søm. — Anklagede udspørges, hvor han har fået disse søm fra, men nægter først hårdnakket at have brugt sømt i det hele taget. Tilsidst tilstår han at have åbnet døren, hvorefter han gik ud i det tilstødende lager for værktøj og søm og tog sømmene. Han nægter kategorisk at have taget noget andet i lageret. Man undersøger derefter hans tøj og sengetøj og finder: 2 stemmejern, 1 vridbor, 1 skruetrækker, 2 blyanter, papir, 1 viskelæder. Hver gang en ny ting findes, spørges han, om der er mere, hvilket hver gang besvares med: Nej.

Endvidere fandtes svære snore, som var flettet af iturevne lagner.

Anklagede forhøres af kommunerådet, overfor hvem han forklarer:

»Jeg brød døren itu ved hjælp af hanken til en af petroleumslygterne, som brænder inde hos mig, og et søm. Jeg gik ud i lageret og tog de ovennævnte ting. Jeg havde i sinde at flygte næste aften. Jeg ville tage med mig: Det stjålne værktøj, 1 sæk med de ræveskind, som hang i lageret, fiskegrejer. Jeg havde i sinde at opholde mig ude på fjeldet, få fat i en båd og ernære mig ved fiskeri. Jeg havde også tænkt på måske at myrde nogen og bruge deres tøj.«

Vedrørende nøglerne:

»Jeg brugte nøglerne til skrivebordet til at tage pengeskabsnøglen, og denne lagde jeg på plads, hver gang jeg havde brugt den.«

Vedrørende pengene:

»Pengene brændte jeg den 4. januar.«

Den 6. marts blev anklagede atter forhørt af kommunerådet uden noget resultat udover, at han til slut benægter alt, hvad han tidligere har sagt.

Han erklærer dog til slut, at hvis man vil lade ham slippe ud af fængslet, skal han sige sandheden.

Den 7. marts blev anklagede atter forhørt af kommunerådet. Han begynder med at erklære, at han er træt af at sige så megen usandhed, nu vil han sige det rigtige. Han erklærer:

»Den aften, jeg første gang var til forhør hos kommunerådet, tog jeg 1.500,00 kr., som jeg havde samlet i stalden (med undtagelse af 100 kr., som jeg havde tænkt at indskyde i sparekassen), gik op på fjeldet, hældte petroleum over og brændte dem. Der var 5 50-krone sedler og resten i 10 kroner. Jeg har slet ikke smidt pengene bort fra »Disko«.

Jeg havde haft pengene med derude for at købe hvadsomhelst, men tog dem med i land igen. — Jeg er villig til at vise kommunerådet stedet, hvor jeg har brændt pengene.«

Kommunerådet førte anklagede til det udpegede sted, men fandt intet spor af noget brændt.

Den 12. marts var anklagede atter til forhør hos kommunerådet. I dette forhør tilstår anklagede, at hans tidligere forklaring med bortkastning og brænding af penge var usandhed. Han havde givet en del af dem til forældrene, og resten havde han brugt.

Mandag den 14. marts, kl. 13, fortsattes retsmødet.

Anklagedes moder, B. N., født 12. september 1893, indkaldtes. — Tildeltes sandhedsformaning. Hun forklarer:

Hun fik penge fra N. hver uge: Hun troede, det var hans fortjeneste som fastlejet, han gav hende; han gav hende fra 27—30 kr. om ugen, dog 2 gange 40 kr. — Desuden 2 gange 50 kr.: 1 gang i november eller december, 1 gang mellem jul og nytår. — Disse penge var alle brugt til husholdningen samt til en damesweaters. — Fra sønnen M. N. havde hun ikke fået penge til husholdningen, mens de byggede hus, først fra vinterens begyndelse var han begyndt at betale noget, døtrene afleverede undertiden småbeløb hjemme, men intet regelmæssigt. — Hun nægter bestemt at have fået mere fra N. end de nævnte beløb.

Fratrådt.

Faderen, H. N., født 28. april 1894, indkaldtes. Tildeltes sandhedsformaning: Han forklarer: N. har ingen penge afleveret til ham, men han har afleveret til moderen (som forklaret af moderen). Iøvrigt fremkommer intet nyt.

Fratrådt.

Anklagede indkaldtes. Han forklarer:

Han gav moderen hver uge sin løn, hvortil han lagde 10—15 kr. af de stjålne penge, ialt pr. uge ca. 35—50 kr. Desuden 2 gange 50 kr.: før jul og nytår. Desuden mindre beløb på nogle kroner.

Han har ingen penge brændt eller bortkastet.

Man gennemgår de fra pengekasserne begåede tyverier punkt for punkt, og for hver punkt gentager han atter sin afgivne tilståelse, dog nægter han at have stjålet noget 1. juledag, og han retter det fra skrivebordet i nytår stjålne beløb fra 200 kr. til 300 kr.

Herefter andrager de fra pengekasserne tilståede tyverier ialt 2.525 kr.

Da anklagede stadig ikke har gjort tilfredsstillende rede for, hvad han har brugt disse penge til, føres han tilbage til cellen og overgives et stykke papir, hvorpå han skal skrive fortegnelse over, hvad han har brugt pengene til.

Fratrådt.

Torsdag den 17. marts fortsattes retsmødet. Ovennævnte fortegnelse fremlagdes. Den indeholdt forskellige usandsynlige punkter f. eks. 4.100 stk. cigaretter, for godt 400 kr. dåseproviant på knapt 4 måneder. Listen sammentaltes til 2.175,00 kr.

Anklagede udspørges endnu engang, hvor resten af pengene er skjult. Han svarer, at han har gjort rede for alt, og at han ikke har skjult nogle penge. — Han spørges dernæst, hvor de til tyveriet anvendte nøgler er, hvortil han svarer, at af det bundt reservenøgler, han tog i skrivebordet, havde han taget den nøgle, som passede til den skuffe, hvori reservenøglen til pengeskabet lå, de andre nøgler havde han kastet i vandet straks, og den sidste nøgle havde han kastet i vandet samme dag, han begik sit sidste indbrud, den 2. januar.

På spørgsmålet, hvorfor han havde kastet denne nøgle i vandet, da han dog uden tvivl havde regnet med at skulle bruge den adskillige gange endnu, kan han ikke give noget fornuftigt svar; snart svarer han, at han jo ikke havde brug for den, når han sad i fængslet (der var ikke tale om nogen mistanke på det tidspunkt), og snart at han havde i sinde at ophøre med tyverierne.

Retten er tilbøjelig til at mene, at der muligvis er en forbindelse mellem nøglernes skjulested og eventuelt skjulte penge, og at det er usandsynligt, at anklagede skulle have bortkastet nøglerne.

Da det ikke er muligt at komme videre i øjeblikket, udsættes sagen indtil 1 måned, hvis der ikke fremkommer nyt i mellemtiden.

Fratrådt.

Den 19. marts forhørtes anklagede atter af kommunerådet. Han forklarer nu, at han havde nøglen, som passede til skrivebordsskuffen, i lommen den første dag, han blev forhørt af kommunerådet. Han havde været meget ængstelig for, at de skulle visitere ham, og da han fik lov at gå hjem, havde han kastet nøglen ud fra elvbroen sammen med 125 kr.

Anklagede har 2 gange i april måned forsøgt at bryde ud af cellen. Begge gange blev forsøgene opdaget i sidste øjeblik.

Retsmødet fortsat den 27. april kl. 13.

P. Pe. indkaldtes og gentog sin tilståelse, at han har drukket spiritus sammen med N., og at han var klar over, at denne ikke havde tilladelse til at have spiritus.

Retten idømmer ham 30 kr. i bøde til sysselkassen for ikke at have gjort anmeldelse til kommunerådet om ovenstående.

Pt. P. indkaldtes og

(som ovenfor)

Retten idømmer ham 30 kr.

(som ovenfor)

Am. P. indkaldtes og
(som ovenfor)
Retten idømmer ham 30 kr.
(som ovenfor)
Am. Po. indkaldtes og
(som ovenfor)
Retten idømmer ham 30 kr.
(som ovenfor).

Anklagede indkaldtes derefter til et kort forhør. Han udspørges specielt om tyveriet 1. juledag, som han har tilstået i kommunerådsforhøret og senere bekræftet i sysselretten, men som han derefter i senere møde benægtede (formentlig fordi han blev grebet i en oplagt usandsynlig forklaring om, at han havde taget nøglerne, mens kolonibestyreren sov i samme værelse). Han tilstår nu, at tyveriet i julen ikke blev begået 1. men 2. juledag om formiddagen, da han havde fået ordre til at tænde op i kakkelovnen. Han havde da taget ialt 16 fl. vin og spiritus.

Der kom iøvrigt intet nyt frem i forhøret.

Fratrådt.

Kendelse:

Anklagede N. kendes skyldig i tyveriet af tøj og mindre pengebeløb i 7 tilfælde, indbrud og tyveri af større pengebeløb i 12 tilfælde, indbrud og tyveri af spiritus i pakhus i 3 tilfælde, tyverier fra torskelangliner fra 9 fiskere, hærværk mod langliner i adskillige tilfælde og i overlagt mordforsøg i 2 tilfælde, alt efter egen tilståelse.

Anklagede er endvidere mistænkt for tyverier, rapserier og forøvelse af hærværk i adskillige tilfælde, men frikendes grundet mangel på beviser.

Retten finder ingen formildende omstændigheder.

Som skærpende omstændigheder regnes det overlæg, som anklagede hele tiden har handlet med, både ved mordforsøgene og ved at søge ansættelse om huskarl i den åbenbare hensigt at begå sine tyverier.

Som skærpende omstændighed regnes endvidere den gennemførte løgnagtighed og upålidelighed, som anklagede har vist under hele sagen, selv i de mindste detailler. Anklagede har i enkelte tilfælde i korte øjeblikke vist tegn til begyndende anger, hvorunder han har afgivet nogle af sine tilståelser, men er straks efter faldet tilbage til sin normale indesluttethed, løgnagtighed og angerløshed. De fleste af tilståelserne har man måttet hale ud af ham gennem langvarige krydsforhør, hvorved han som oftest har indviklet sig i selvmodsigelser.

Anklagede er født og opvokset i et respektabelt hjem med hæderlige forældre, som har nydt anseelse i byen.

Anklagede kan, efter det kendskab som retten har til ham, ikke betragtes som tåbe eller sindssyg, men er afgjort psykopattype. Han gør hos overfladiske iagttagere et troværdigt indtryk i sin tale, men hans blik er undvigende, han har tilbøjelighed for overspændthed, han er gennemført løgnagtig og upålidelig, snu og næsten fri for angerfølelse.

Anklagede N. idømmes følgende

Dom:

Anklagede skal betale følgende erstatninger:

K. H.	(kontant)	2,00
U. P.	(—)	20,00
T. M.	(for et par vanter)	1,70
J. L.	(kontant)	1,00
P. E.	(for et par strømper)	3,25
M. H.	(for 1 par sko)	18,00
Ka. H.	(for 1 kjole)	15,00
A.	(for 2 undertrøjer)	15,00

For liner og kroge:

S. P.		12,40
B. P.		18,20
P. P.		21,20
M. P.		16,00
A.		129,30
Pt. P.		32,00
J. B.		21,00
S. B.		20,30
T. M.		9,60
Kolonien (kolonibestyrer H.)		
kontanttyverier		2.825,00
Kolonien (kolonibestyrer H.) spiritus		55,10
	Ialt erstatninger kr.	3.236,05

Anklagede N. idømmes følgende straf:

1. 3 måneders rent fængsel, hvorfra drages udstået varetægtsarrest i 83 dage.

2. Derefter 5 års strafarbejde, hvoraf 2 år med ophold i fængsel udenfor arbejdstiden, og — hvis det til den tid findes forsvarligt, og hvis hans opførsel i de første 2 år har været tilfredsstillende — 3 år med ophold i privathus under forsvarligt opsyn.

Hvis der inden straffetidens udløb bliver udfærdiget ny straffelov, vil sagen, hvis det findes formålstjenligt — være at genoptage med hen-

blik på eventuel ændring af den endnu ikke udståede straf til f. eks. straffe- eller arbejdsanstalt eller anden mere hensigtsmæssig form for straf.

Retten finder det vigtigt, at det forsøges at få dømte flyttet til en anden koloni under udsoning af straffen.

Forinden løsladelse må dømte gennemgå en grundig mentalobservation med henblik på forsvarligheden af at løslade ham, og hvorunder der bl. a. skal tages standpunkt til, om dømte kan tillades omgang med skydevåben.

Anklagede fradømmes de borgerlige rettigheder i 5 år fra straffetidens udløb.

Dommen offentliggøres.

Oplæst. Godkendt.

sign. J. T.
K. W. A.
/H.
sekretær.

Nr. 59. Godthaab sysselret, den 7. februar 1949.

K. tiltalt for samleje ved vold i 2 tilfælde samt smittet de 2 med gonorrhoe den 9. januar 1949 i radioskolens økonomibygning i Godthaab. Han var om natten gået ind til dem. Der var 3 piger i værelset.

Tiltalte nægter at have anvendt vold, men indrømmer han var beruset den pågældende aften.

Dom: Retten fandt ham skyldig i voldtægt men ikke udbredelse af kønssygdom. Bøde 100,– kr. Hjemsendes til sin hjemby Frederikshaab ved første lejlighed og forbydes adgang til Godthaab syssel i 5 år.

Bøden skal erlægges med betaling af $^1/_3$ af al fortjeneste.

Nr. 60. Upernavik sysselret, den 21. april 1949.

K. tiltalt for tyveri af spiritus fra murer R. og forvoldelse af anden mands død ved udskænkning af spiritus for ham, således at han, efter at de havde drukket snaps sammen på gæstehjemmet, på hjemvejen for vild og blev ædt af hunde.

Tiltalte tilstår tyveriet, men ved intet om, hvad afdøde foretog sig, da de skiltes.

Dom: Strafarbejde 2 år. Erstatning af den stjålne spiritus. Det anses som skærpende omstændighed, at tiltalte har forsøgt at lægge skylden på afdøde, men samtidig som formildende, at afdøde selv ikke er uden

skyld og burde have været straffet for deltagelse i tyveriet, hvis han havde levet.

Der udbetales K. kr. 1,50 daglig til den 30. oktober, derefter kr. 2,00 daglig til den 31. marts 1950. Han skal flytte ind i et Handelen tilhørende hus, hvor han skal bo alene. Ret til malt og vin frakendes ham. Det er forbudt ham at være ude efter kl. 10 om sommeren og kl. 8 om vinteren.

Nr. 61. Augpilagtoq kommuneråd, 1949 (mundtlig oplyst).

P. afhørt af kommunerådet sigtet for at have forsøgt samleje med en 23-årig datter under trusel om anvendelse af vold.

Sigtede har nægtet sig skyldig. Kommunerådet har ikke foretaget videre i sagen.

Nr. 62. Grønlands landsret, den 14. august 1954.

År 1954, den 14. august blev i sagen
Anklagemyndigheden mod

1) J., Julianehaab,
2) M., Julianehaab, og
3) T., Qagssimiut.
— Voldtægt —

afsagt sålydende

Dom:

Julianehaab kredsrets domme af 6/3 1954 over de i nærværende sag tiltalte er af anklagemyndigheden påanket til landsretten og behandles her som een sag.

For landsretten har anklagemyndigheden påstået de tiltalte dømt for overtrædelse af kriminallovens § 51, subs. § 51 jfr. § 8 og § 51 jfr. §§ 8 og 9 ved den 7/11 1953 kl. 21 at have forøvet eller forsøgt voldtægt samt have medvirket til, at de andre tiltalte har fuldbyrdet eller forsøgt voldtægt overfor pigen K., som de traf på havnevejen ved Kongebroen i Julianehaab. De trak hende — trods hendes modstand — med sig om bag krudthuset samme sted, væltede hende omkuld og tiltvang sig samleje med hende til trods for hendes skrig og modstand. De kvalte hendes skrig ved at holde hånden over hendes mund og holdt hendes arme og ben.

Anklagemyndigheden har påstået de tiltalte idømt forvisning i medfør af kriminallovens § 100 i 1—2 år fra Julianehaab, idet de i forvisningstiden skal anbringes i plejehjem godkendt af og under tilsyn af politiet og kommunefogden på opholdsstedet. Tiltalte J. foreslås anbragt og evt. uddannet hos fåreholder L., Niakornarssuk, tiltalte M. foreslås anbragt

i Igaliko, idet han, der er handelselev, dér vil kunne bistå den derværende udstedsbestyrer i det daglige arbejde, og endelig foreslås tiltalte T. anbragt i Nanortalik, hvor han, der har stået i smedelære i 3 år, vil kunne bistå handelen ved mindre smedearbejder.

Anklagemyndigheden har derhos påstået de tiltalte in solidum idømt 300 kr. i erstatning for den tort og lidelse, som K. har lidt ved de handlinger, som de har forøvet mod hende.

Tiltalte J. har erkendt sig skyldig i fuldbyrdet voldtægt, medens de tiltalte M. og T. har indrømmet, at de har forsøgt voldtægt mod hende. Alle tre tiltalte har endvidere erkendt sig skyldige i medvirken til de andres forbrydelser.

De tiltalte M. og T. har samstemmende forklaret, at de den 7/11 1953 ved 21-tiden på havnevejen ved Kongebroen traf K., som de fulgtes med et stykke hen ad vejen. De tre tiltalte har derefter samstemmende forklaret, at tiltalte J. lidt senere ud for tankanlægget sluttede sig til dem. Tiltalte M. og T. har forklaret, at pigen ikke gjorde modstand, førend tiltalte J. sluttede sig til dem. Denne har derimod forklaret, at pigen allerede før dette tidspunkt nægtede at følge med, hvilket han så, da han gik bag de tre.

De tre tiltalte har derefter samstemmende forklaret, at de trak K. med sig hen imod krudthuset, idet tiltalte J. holdt i den ene arm, tiltalte M. i den anden, medens tiltalte T. gik bagefter. Da de kom ud bag krudthuset, væltede tiltalte J. og M. pigen omkuld, hvorefter pigens benklæder blev trukket af. Det er ikke gennem de afgivne forklaringer blevet bragt på det rene, hvem der gjorde det. Derefter lagde tiltalte J. — efter M.'s og T.'s forklaringer — sig ovenpå pigen og øvede samleje med hende. Tiltalte J. har på sin side påstået, at tiltalte M. først et øjeblik havde lagt sig ovenpå pigen. Tiltalte J. erkender at have haft sit kønslem inde i pigens kønsdele. Imens J. havde samleje med pigen, holdt de andre hende eller stod vagt. Derefter lagde tiltalte M. sig ovenpå pigen og forsøgte samleje med hende, idet det lykkedes ham at få sit kønslem ind i pigens kønsdele. Da tiltalte M. rejste sig fra pigen, lagde tiltalte T. sig ovenpå hende og forsøgte at få samleje med hende, hvilket imidlertid efter hans forklaring ikke lykkedes for ham. Han havde således ikke sit kønslem inde i pigens kønsdele. Pigen græd og skreg flere gange, mens ovennævnte handlinger fandt sted imod hende.

K. har under vidneansvar forklaret i det væsentlige i overensstemmelse hermed, idet hun dog har hævdet, at der var tale om fuldbyrdede samlejer for alle 3 tiltaltes vedkommende.

Tiltaltes bisiddere, lærer A. og overkateket O., har gjort gældende, at løse skikke i byen i forbindelse med de 3 tiltaltes ungdom er forklaringen på, hvad de har gjort. Bisidderen O. henviser til, at det ikke er ualmindeligt, at f. eks. danske søfolk og håndværkere tiltvinger sig sam-

leje med pigerne i Julianehaab, uden at der i den anledning sker dem noget. Bisidderne er begge af den opfattelse, at tiltalte J. har været den ledende ved forbrydelsernes gennemførelse. Bisidderen O. indstiller til retten, at tiltalte M. kun dømmes til forbliven i hjemmet hos forældrene, hvor han, der har vist stor anger og forbedring, har de bedste muligheder for at blive retledet. Om fornødent er tiltalte M. desuden villig til at betale en bøde, og han har ikke noget at indvende mod erstatningspåstanden.

Bisidderen A. finder, at tiltalte J. og T. bør idømmes tilsyn, således, at de forbliver i deres hjem, og at der beskikkes en tilsynsværge for dem, og således at de kun anvises ophold på en plads udenfor deres nuværende hjemsted, såfremt de unddrager sig tilsynet. Bisidderen A. mener, at der tillige bør tildeles de tiltalte J. og T. en advarsel.

K. har under sagen påstået sig tilkendt en erstatning hos de tiltalte efter rettens skøn.

Retten finder efter tiltaltes tilståelse og de afgivne forklaringer det bevist, at tiltalte J. har gjort sig skyldig i overtrædelse af kriminallovens § 51, stk. 1 samt § 51, stk. 1 jfr. §§ 8 og 9 ved dels at have tiltvunget sig samleje med K., dels at have bistået medtiltalte, da de forsøgte samleje med pigen mod hendes vilje.

Tiltalte M. findes at have overtrådt kriminallovens § 51 stk. 1 jfr. § 8, § 51 stk. 1 jfr. § 9 samt § 51, stk. 1 jfr. §§ 8 og 9.

Tiltalte T. findes at have overtrådt kriminallovens § 51 stk. 1 jfr. § 8, § 51, stk. 1 jfr. § 9 samt § 51, stk. 1 jfr. §§ 8 og 9.

Retten tillægger det med hensyn til valg af foranstaltninger overfor de tre tiltalte betydning, at de var meget unge, da de begik lovovertrædelserne, samt at de ikke tidligere har været tiltalte eller dømt for lovovertrædelser. Retten finder ikke, at der er tilstrækkeligt grundlag for i medfør af kriminallovens § 100 at anvise de tiltalte ophold udenfor deres hjemsteder, men anser det for hensigtsmæssigt alene at beskikke tilsyn for dem i medfør af kriminallovens § 97, stk. 1. Tiltalte, der alle har beskæftigelse, kan således forblive ved deres nuværende arbejde. Da retten imidlertid forudser den mulighed, at beskikkelse af tilsyn ikke er en tilstrækkelig virkningsfuld foranstaltning i de foreliggende tilfælde, finder den for alle tre tiltaltes vedkommende, at der i medfør af kriminallovens § 92, stk. 1 bør tages forbehold om, at en væsentlig mere indgribende foranstaltning vil kunne iværksættes.

Retten har, idet den anser tiltalte J. som den, der har taget initiativet til forbrydelserne, fundet, at der for hans vedkommende i medfør af kriminallovens § 99, stk. 1 bør fastsættes det vilkår, at han i tilsynstiden ikke færdes ude om aftenen efter kl. 21, medmindre hans arbejde gør det nødvendigt. Et sådant vilkår har retten ikke fundet påkrævet for så vidt angår de to andre tiltalte.

Retten har efter omstændighederne fundet det passende at idømme tilsyn i indtil eet år.

Retten har endelig anset det af anklagemyndigheden og K. fremsatte krav på erstatning for tort og lidelse berettiget, men mener dog efter omstændighederne, at erstatningsbeløbet bør ansættes til 150 kr. at udrede in solidum af de tre tiltalte.

Thi kendes for ret:

Tiltalte J., Julianehaab, idømmes tilsyn i indtil 1 år fra dommens afsigelse at regne udøvet af formanden for »Hvide Kors«, Julianehaab, H., og bør blive boende hos sine forældre i tilsynstiden. Såfremt tiltalte unddrager sig tilsynet eller overtræder nedenfor stillede vilkår, vil en mere indgribende foranstaltning kunne iværksættes. Udover hvad hans arbejde medfører, må han ikke færdes udenfor hjemmet efter kl. 21,00 i tilsynstiden.

Tiltalte M., Julianehaab, idømmes tilsyn i indtil 1 år fra dommens afsigelse at regne udøvet af formanden for »Hvide Kors«, Julianehaab, H., og bør blive boende hos sine forældre i tilsynstiden. Såfremt han unddrager sig tilsynet, vil en mere indgribende foranstaltning kunne iværksættes.

Tiltalte T., Qagssimiut, idømmes tilsyn i indtil 1 år fra dommens afsigelse at regne udøvet af udstedsbestyrer S., Qagssimiut, og bør blive boende hos ine forældre i tilsynstiden. Såfremt han unddrager sig tilsynet, vil en mere indgribende foranstaltning kunne iværksættes.

De tre tiltalte betaler in solidum kr. 150,00 i erstatning til K. at udrede inden 8 uger fra dommens afsigelse.

L. V. S.
cst.

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Grønlands landsret, den 5. okt. 1954.

(sign.) Ki.

Færdig fra trykkeriet den 31. januar 1957.